philip k. dick

omul din castelul înalt

premiul hugo

Philip K. Dick

Omul din castelul înalt

Traducerea din limba engleză
Mircea Ştefanacu

Titlu original:
The man în the high castle

CUPRINS

Capitolul 1

Timp de o săptămână, R. Childan pândise cu nerăbdare sosirea poştei, dar preţiosul transport din Statele Munţilor Stâncoşi nu sosise încă. Joi dimineaţa, deschizând magazinul şi văzând duşumeaua plină de scrisori aruncate prin fanta uşii, se gândi: azi voi avea de-a face cu un client supărat.

Îşi umplu o ceaşcă de ceai de la automat, cu cinci cenţi, luă o mătură şi începu să deretice; curând, trotuarul din faţa magazinului său, American Artistic Handcrafts Inc.[1], curăţit lună, fu gata pentru o nouă zi. Umplu sertarul maşinii de marcat cu mărunţiş, aranjă o vază cu gălbenele proaspete şi puse radioul în surdină pe un post care transmitea muzică instrumentală. Afară, pe trotuar, oameni de afaceri mergeau grăbiţi, în drum spre birourile lor de pe Montgomery Street. În depărtare trecu un tramvai; Childan se opri să-l privească, încântat. Femei în rochii lungi, din mătase colorată… le privi şi pe ele. Apoi sună telefonul. Se răsuci să răspundă.

— Da! zise o voce cunoscută.

Lui Childan i se strânse inima.

— Domnul Tagomi la telefon. A sosit posterul meu cu recrutarea în Războiul Civil[2], domnule? Vă rog să vă amintiţi; mi l-aţi promis în cursul săptămânii trecute.

Vorbea pe un ton aferat, repezit, nu foarte politicos şi abia inteligibil.

— Nu v-am lăsat eu, domnule Childan, o sumă în acest sens? Îl voi face cadou, ştiţi? V-am mai explicat: un client.

— Am făcut investigaţii extinse, începu Childan, pe propria mea cheltuială, domnule Tagomi, cu privire la lucrul promis, care, vă daţi seama, nu se găseşte în regiunile astea şi prin urmare este…

Tagomi îl întrerupse:

— Aşadar, n-a sosit?

— Nu, domnule Tagomi.

O pauză glacială.

— Nu mai pot aştepta, spuse Tagomi.

---

[1] Obiecte de artă tradiţională americană (engl.) (n. trad.).

[2] Războiul civil american (1861-1865) (n. trad.).

— Nu, domnule.

Childan privi morocănos prin vitrina magazinului lumina strălucitoare de afară şi clădirile pentru birouri: San Francisco.

— Atunci, altceva în loc. Ce-mi recomandaţi, domnule Childan[3]? îi stâlci Tagomi numele în mod intenţionat.

La auzul insultei, urechile lui Childan luară foc. Îşi smulse scaunul de sub el, într-o înspăimântătoare mortificare a situaţiei. Aspiraţiile, temerile şi chinurile lui Robert Childan fură stârnite şi ieşiră la iveală, îl invadară, împiedicându-l să vorbească. Se bâlbâi, cu mâna umezită pe receptor. Aerul din magazin mirosea a gălbenele; muzica se auzea în continuare, dar el se simţea ca şi cum s-ar fi prăbuşit într-o mare îndepărtată.

— Păi… reuşi să mormăie. O centrifugă pentru smântână. O maşină de făcut îngheţată, de pe la 1900.

Mintea îi refuza să gândească. Tocmai atunci când uiţi, tocmai atunci când te prosteşti de unul singur. Avea treizeci şi opt de ani şi-şi amintea de zilele de dinainte de război, de celelalte vremuri. Franklin D. Roosevelt şi Târgul Internaţional; altă lume, mai bună.

— Aş putea aduce la dumneavoastră, la birou, diverse obiecte rare, să alegeţi? murmură el.

Fu stabilită o întâlnire pentru ora 14:00. „Va trebui să închid magazinul”, realiză el când puse receptorul în furcă. Nu avea de ales. Trebuie să păstreze bunăvoinţa unor asemenea clienţi; succesul în afaceri de ei depinde.

Cum stătea, tremurând, îşi dădu seama că cineva – un cuplu – intrase în magazin. Un bărbat şi o femeie, tineri, amândoi chipeşi, bine îmbrăcaţi. Ideal. Se linişti şi se îndreptă uşor, zâmbindu-le profesional. Erau aplecaţi peste o vitrină şi studiau o scrumieră încântătoare. Căsătoriţi, ghici el. Locuiesc în City of the Winding Mists, în noile apartamente de lux de pe Skyline, cu vedere către Belmont.

— Bună ziua, zise el, simţindu-se mai bine.

Îi zâmbiră cu amabilitate fără pic de superioritate. Vitrinele lui, care într-adevăr erau cele mai atrăgătoare de acest gen de pe Coastă, le impuseseră oarecare respect; Childan observă asta şi le fu recunoscător. Ei înţeleseră.

— Piese într-adevăr excelente, domnule, zise tânărul.

---

[3] Childan se poate pronunţa asemănător cu children – copii (engl.) (n. trad.).

Childan se înclină spontan.

Ochii lor, plini de înţelegere şi de încântare la vederea obiectelor de artă pe care el le vindea, pentru gusturile şi satisfacţiile lor comune, rămaseră aţintiţi asupra lui; îi mulţumeau pentru că avea asemenea lucruri pe care să le privească, să le atingă şi să le examineze, să le întoarcă pe toate părţile, poate chiar fără să cumpere. „Da”, se gândi el, „ştiu în ce fel de magazin se află; nu-i o dugheană cu prostioare pentru turişti: fără plăcuţe din lemn de sequoia pe care scrie Muir Woods, Marin County, S.P.A.[4], cu zdrăngănele nostime, cercei pentru fetiţe sau cărţi poştale cu imaginea Podului[5]” Ochii fetei mai ales, mari, negri. „Ce uşor”, gândi Childan, „m-aş putea îndrăgosti de o fată ca asta. Ce tragică mi-ar fi viaţa atunci; ca şi cum n-ar fi deja destul de rea.” Îi studie părul negru, elegant, unghiile făcute, urechile cu găuri pentru cerceii lungi, din alamă, lucraţi de mână…

— Cerceii dumitale, murmură el. Sunt cumpăraţi de aici, oare?

— Nu, zise ea. De acasă.

Childan dădu din cap. Nu-s obiecte de artă americană contemporană; doar trecutul putea fi reprezentat aici, într-un astfel de magazin ca al lui.

— Staţi mult aici? întrebă. La noi, în San Francisco?

— Sunt detaşat pentru o perioadă nedefinită, zise bărbatul. Cu Comisia de evaluare a Proiectului privind nivelul de viaţă în zonele dezavantajate.

Pe faţă i se citea mândria, nicidecum suferinţa. Însă nu era mândria răcanilor neciopliţi, care mestecă gumă, cu mutrele lor lacome de ţărani, fâţâindu-se pe Market Street[6] şi holbându-se la spectacolele deocheate, la filmele sexy, căscând gura prin pasajele strâmte, prin barurile de noapte ieftine cu fotografii de blonde între două vârste, care-şi ţin sfârcurile între degetele lor zbârcite şi rânjesc… la locuinţele mizere, răsunând de muzică gălăgioasă de jazz, înghesuite în zona fără coline din San Francisco, barăci şubrede din cutii de conserve şi scânduri, care răsăriseră dintre ruine încă dinainte de a cădea ultima bombă. Nu, omul aparţinea elitei. Cult, instruit, chiar mai mult decât

---

[4] Statele Pacifice ale Americii (n. trad.).

[5] Golden Gate Bridge (n. trad.).

[6] Arteră principală, loc tradiţional de promenadă, în San Francisco (n. trad.).

domnul Tagomi, care în definitiv era un înalt demnitar, în Înalta Misiune Comercială de pe Coasta Pacificului. Tagomi era în vârstă. Atitudinile i se formaseră în timpul Guvernului Militar.

— Aţi fi dorit nişte obiecte de artă etnografică americană tradiţională, pentru cadouri? întrebă Childan. Sau poate ca să vă decoraţi noul apartament pentru cât staţi aici?

Dacă era vorba de ultima variantă… inima îi zvâcni.

— Presupunere exactă, spuse fata. Începem decorarea. Suntem un pic nehotărâţi. Credeţi că ne puteţi ajuta?

— Da, aş putea aranja să vin la dumneavoastră acasă, zise Childan. Să iau cu mine câteva mostre, să vă pot sugera în context, după cum doriţi dumneavoastră. Este, desigur, specialitatea noastră.

Îşi lăsă ochii în jos, pentru a-şi ascunde speranţa. Putea fi vorba de mii de dolari.

— Urmează să primesc o masă New England, din arţar, încheiată numai în lemn, fără cuie, de o imensă frumuseţe şi valoare. Şi o oglindă din vremea Războiului din 1812. De asemenea, artă indigenă: câteva covoare din păr de capră, în culori vegetale.

— Eu unul, zise bărbatul, prefer arta citadină.

— Da, făcu Childan cu entuziasm. Ascultaţi, domnule! Am o pictură murală, din anii ’30, pe lemn, patru panouri, înfăţişându-l pe Horace Greeley[7], o piesă de colecţie de o valoare inestimabilă.

— O, zise bărbatul cu ochi negri.

— Şi un fonograf Victrola, de la 1920, montat într-o comodă lăcuită.

— O!

— Şi, domnule, ascultaţi aici: o pictură înrămată, semnată de Jean Harlow[8].

Bărbatul făcu ochii mari.

— Facem aranjamentele? întrebă Childan, prinzând corect momentul psihologic. Îşi scoase din buzunarul interior al hainei pixul şi carneţelul.

— Am să-mi notez numele şi adresa dumneavoastră, doamnă şi domnule.

După ce perechea ieşi agale din magazinul lui, Childan rămase, cu mâinile la spate, privind în stradă. Bucurie. Dacă

---

[7] Ziarist şi lider politic american (1811-1872) (n. trad.).

[8] Actriţă americană din perioada filmului mut (1911-1937) (n. trad.).

toate zilele de afaceri ar fi ca asta… dar asta era mai mult decât o afacere, era succesul magazinului lui. A fost o şansă să intre într-o relaţie socială cu o tânără pereche de japonezi şi să fie acceptat mai degrabă ca om decât ca *yankeu,* sau şi mai bine, ca negustor de obiecte de artă. Da, tinerii de azi, din generaţia care se ridică acum… ei, care nu-şi aduc aminte de vremurile dinainte de război sau chiar de războiul însuşi… erau speranţa omenirii. Diferenţele dintre poziţiile sociale nu aveau nicio semnificaţie pentru ei.

„Se va sfârşi”, se gândi Childan. „Cândva. Însăşi ideea de poziţie socială. Nici guvernanţi, nici guvernaţi, oameni.”

Şi totuşi tremura de frică, imaginându-se cum le va bate la uşă. Îşi examina însemnările. Familia Kasoura. Odată ajuns înăuntru, fără îndoială, i se va oferi ceai. Va face oare totul aşa cum se cuvine? Va şti ce gest şi ce vorbe sunt potrivite fiecărui moment? Ori se va face de ruşine, ca un barbar, prin cine ştie ce greşeală nefericită?

Pe fată o chema Betty. „Câtă înţelegere pe chipul ei”, se gândi. „Şi ce ochi blânzi, plini de simpatie.” Desigur, chiar şi în timpul scurt cât a stat în magazin, îi citise năzuinţele şi neîmplinirile.

Speranţele lui… se simţi deodată ameţit. Ce aspiraţii vecine cu nebunia, dacă nu chiar sinucigaşe, avea el? Dar, se ştia, relaţiile dintre japonezi şi *yankei,* în general, erau între bărbaţi japonezi şi femei *yankee.* Asta… ideea îl făcu să-şi piardă curajul. Şi mai era şi măritată. Îşi goni din minte procesiunea gândurilor involuntare şi începu să deschidă preocupat poşta de dimineaţă.

Descoperi că încă îi tremurau mâinile. Apoi îşi aduse aminte de întâlnirea de la ora 14:00, cu domnul Tagomi; în acel moment, mâinile încetară să-i mai tremure şi nervozitatea i se transformă în hotărâre. „Trebuie să fac o propunere acceptabilă”, îşi spuse. „Unde? Cum? Ce? Un telefon. Ponturi. Abilitate în afaceri.” Să facă rost de un Ford 1929 perfect recondiţionat, inclusiv capotă din material textil (negru). Un avion trimotor de poştă, original, nou-nouţ, ambalat cu totul, descoperit într-un hangar din Alabama etc. Să scoată la iveală capul mumificat al domnului B. Bill[9], cu tot cu fire de păr alb, senzaţional produs artizanal american. Să fac să circule

[9] Buffalo Bill (1848-1917), figură aproape legendară americană, ţintaş redutabil (n. trad.).

reputaţia mea de fin cunoscător prin tot Pacificul, nelăsând deoparte nici Home Islands[10].

Ca să se inspire, îşi aprinse o ţigară cu marijuana, excelenta marcă Land-O-Smiles.

În camera lui de pe Hayes Street, Frank Frink stătea întins în pat, întrebându-se cum să se scoale. Soarele strălucea prin jaluzele peste mormanul de haine căzute pe duşumea. Ca şi ochelarii. Să calce pe ele? „Să încerc să ajung la baie pe cealaltă rută”, se gândi. „Târâş sau de-a rostogolul?” Îl durea capul, dar nu era trist. „Nu te uita niciodată înapoi”, hotărî. Ora? Ceasul de pe servantă arăta 11:30! Doamne! De-ar mai putea rămâne…

„Sunt concediat”, se gândi.

Ieri, o făcuse lată la fabrică. Vorbise gura fără el în faţa domnului Wyndam-Matson, care avea o faţă turtită ca o farfurie şi un nas à la Socrate, inel cu diamant și fermoare din aur la prohab. Cu alte cuvinte, o putere. Un tron. Gândurile lui Frink o luară razna, ameţite.

„Da”, se gândi, „acum mă vor pune pe lista neagră; cunoştinţele mele practice n-au nicio valoare, n-am nicio căutare. Cincisprezece ani de experienţă. Duşi pe apa sâmbetei.”

Iar acum va trebui să se prezinte la Comisia de Atestare a Muncitorilor pentru a i se revizui încadrarea. Cum el nu fusese niciodată în stare să înţeleagă relaţiile lui Wyndam-Matson cu pinocii – guvernul-marionetă de la Sacramento, format din albi – nu-i putea aprecia fostului lui patron puterea de a influenţa adevărata autoritate, pe japonezi. C.A.M.[11] era administrată de pinoci. Ar avea de-a face cu patru sau cinci mutre dolofane de albi între două vârste, care se supun ordinelor lui Wyndam-Matson. Dacă nu reuşea să obţină atestarea acolo, trebuia să-şi facă drum la una dintre Misiunile Comerciale de Import-Export din Tokyo, care avea ofiţeri pretutindeni în California, Oregon, Washington şi în părţile din Nevada incluse în Statele Pacifice ale Americii. Iar dacă acolo rata cu succes pledoaria…

Îşi făcea planuri peste planuri, stând întins pe pat şi privind la vechea lustră din tavan. Se putea, de pildă, strecura dincolo, în Statele Munţilor Stâncoşi. Dar acestea erau în relaţii destul de

---

[10] Japonia (n. trad.).

[11] Comisia de Atestare a Muncitorilor (n. trad.).

bune cu S. P. A. Şi ar putea fi extrădat. Dar în Sud? Corpul i se scutură de oroare. Uh! Asta nu! Ca alb, ar avea spaţiu din belşug, chiar mai mult decât are aici, în S. P. A. Dar… lui nu-i trebuia genul ăla de spaţiu.

Şi, cel mai rău, Sudul avea o sumedenie de legături economice, ideologice şi Dumnezeu ştie mai de care, cu Reich-ul. Iar Frank Frink era evreu.

Frank Frink era numele lui original. Se născuse pe Coasta de Est, în New York, iar în 1941, imediat după colapsul Rusiei, fusese înrolat în armata Statelor Unite ale Americii. După ce japonezii luaseră Hawaii, fusese trimis pe Coasta de Vest. Când s-a sfârşit războiul, era acolo, de partea japoneză a liniei de demarcaţie. Şi tot aici se afla şi azi, după cincisprezece ani.

În 1947, în Ziua Capitulării, o luase razna, mai mult sau mai puţin. Urându-i pe japonezi aşa cum îi ura el, jurase să se răzbune; îşi îngropase armele din dotare la trei metri sub pământ, într-o pivniţă, înfăşurate şi unse bine, pentru ziua când avea să se ridice, împreună cu ai lui. Oricum, timpul avea darul să vindece multe, fapt pe care nu-l pusese la socoteală. Când se gândea acum la imensa baie de sânge, la epurările pinocilor şi ale stăpânilor lor se simţea ca şi cum, răsfoind un album pătat de timp, din vremea liceului, ar fi dat peste consemnarea aspiraţiilor adolescenţei sale. Frank „Peştişorul de aur” Frink va fi paleontolog şi făgăduieşte să se însoare cu Norma Prout. Norma Prout era *schönes Mädehen*[12] şi el făcuse legământ să se însoare de-adevăratelea cu ea. Toate astea erau acum al naibii de departe, la fel de departe ca a-l asculta pe Fred Allen[13] sau a vedea un film cu W.C. Fields[14]. Din 1947 încoace, probabil că văzuse sau vorbise cu şase sute de mii de japonezi, dar dorinţa de a-l lovi pe vreunul dintre ei sau pe toţi nu se materializase vreodată, după primele câteva luni. Pur şi simplu nu mai avea niciun rost.

„Dar, ia stai.” A fost unul, un oarecare domn Omuro, care obţinuse cu bani controlul asupra unei mari părţi a proprietăţilor de închiriat din San Francisco, zona centrală şi care fusese pentru un timp proprietarul locuinţei lui Frank. Era o scârbă. Un rechin, care nu făcuse niciodată reparaţii,

---

[12] Fetiţă drăguţă (germ.) (n. trad.).

[13] Actor şi cântăreţ american (1894-1956), în vogă în anii ’90 (n. Trad).

[14] Actor american (1879-1946) de teatru şi film, considerat a fi cel mai mare comediant al lumii (n. trad.).

micşorase din ce în ce mai mult spaţiile de locuit, crescuse chiriile… Omuro îi sărăcise pe cei sărmani, mai ales pe foştii militari aproape lefteri, rămaşi şomeri în timpul crizei de la începutul anilor ’50. Oricum, una dintre Misiunile Comerciale japoneze îi tăiase lui Omuro capul pentru lăcomia lui. Iar acum, nimeni nu mai îndrăznea să încalce asprele, rigidele, dar justele legi civile japoneze. Era mândria incoruptibilităţii oficialităţilor de ocupaţie japoneză, în special a celor care veniseră după căderea Guvernului Militar.

Evocând cinstea colţuroasă, plină de stoicism a Misiunii Comerciale, Frink se simţi mai liniştit. Chiar şi Wyndam-Matson putea fi înlăturat, ca o muscă gălăgioasă. Cât e el de patron la W.M. Corporation[15]. Cel puţin, aşa spera. „Cred că am încredere în chestia asta cu Alianţa Co-Prosperităţii Pacifice”, îşi spuse. Ciudat. Privind înapoi către zilele de început… atunci păruse o păcăleală sigură. Propagandă goală. Acum însă…

Se ridică din pat şi-şi găsi, şovăitor, drumul spre baie. În timp ce făcu duş şi se bărbieri, ascultă la radio ştirile de la miezul zilei.

„Să nu ne batem joc de efortul depus”, zicea radioul, tocmai când el închidea apa caldă.

„Nu, nu ne vom bate”, se gândi Frink cu amărăciune. Ştia el despre ce fel de efort vorbeau la radio. Totuşi, era ceva hazliu în asta, imaginea nemţilor greoi şi ţâfnoşi plimbându-se pe Marte, prin nisipul roşu pe care nu mai călcase picior de om. Săpunindu-se pe obraji, Frink începu să scandeze o satiră adresată sieşi: *Gott, Herr Kreisleiter. Ist dies vielleicht der Ori wo man das Konzentrationslager bilden Kann? Das Wetter ist so schön. Heiss, aber doch schön…*

Radioul spunea: „Civilizaţia Co-Prosperităţii trebuie să se oprească şi să cumpănească dacă nu cumva în încercarea noastră de a asigura o echilibrare a îndatoririlor şi obligaţiilor reciproce cuplate cu remuneraţiile…”. „Limbaj tipic pentru ierarhia conducătoare”, observă Frink. „… nu am scăpat din vedere scena viitorului, pe care se vor desfăşura afacerile omului, fie el nordic, japonez, negroid…”. Şi o ţinu tot aşa.

Îmbrăcându-se, îşi rumegă încântat satira: „Vremea este *schön*[16], atât de *schön.* Dar n-am ce respira.”

Oricum, era cert faptul că Pacificul nu făcuse nimic pentru a

---

[15] Wyndam-Matson Corporation (n. trad.).

[16] Frumoasă (germ.) (n. trad.).

coloniza alte planete. Fusese implicat – sau mai degrabă târât – în Africa de Sud. În timp ce nemţii îi dădeau zor cu enormele sisteme robotizate de construcţie spaţială, japonezii încă mai ardeau junglele din interiorul Braziliei, înălţând blocuri de apartamente, cu opt niveluri, din cărămidă, pentru foştii vânători de capete. Până să lanseze japonezii prima lor navă spaţială, nemţii vor ţine în mână întregul sistem solar. În vremurile ciudate de demult, din cărţile de istorie, nemţii o zbârciseră, în timp ce restul Europei îşi desăvârşea imperiile coloniale. „Oricum”, reflectă Frink, „de data asta nu mai aveau să rămână de căruţă; îşi învăţaseră lecţia.”

Apoi se gândi la Africa şi la experimentele naziste de acolo. Iar sângele i se opri în vene, ezită şi, în cele din urmă, îşi reluă curgerea.

Ruina aceea uriaşă şi pustie.

Radioul zicea: „… trebuie, oricum, să ne mândrim cu accentul pus de noi pe nevoile fundamentale fizice ale popoarelor de pretutindeni, pe aspiraţiile lor spirituale care trebuie să fie…”

Frink închise radioul. Apoi, mai calm, îl deschise iar.

„Cristos e în budă”, se gândi. „Africa. Pentru spiritele triburilor moarte. Nimicite pentru a face un teritoriu de… ce? Cine ştia? Poate nici maeştrii arhitecţi din Berlin nu ştiau. O adunătură de roboţi, construind şi trăgând aiurea clopotele. Construind? Dărâmând la pământ. Căpcăuni scoşi dintr-o expoziţie paleontologică, având drept sarcină să facă din ţeasta duşmanului o cupă, din care întreaga familie să scobească cu hărnicie conţinutul – creierii cruzi – ca să-l mănânce. Apoi, unelte folositoare din ciolane. Chibzuită treabă, să te gândeşti nu numai să-i mănânci pe oamenii care nu ţi-au plăcut, ci să-i mănânci chiar din propriile lor cranii. Tehnicieni de frunte! Omul preistoric în halat alb, steril, de laborator, în laboratorul unei universităţi din Berlin, experimentând la ce ar putea folosi craniul, pielea, urechile, grăsimea altor oameni. *Ja, Herr Doktor.* O nouă utilizare pentru degetul mare de la picior; vezi bine, încheietura se poate folosi ca mecanism de acţionare rapidă a brichetei. Acum, numai dacă Herr Krupp ar putea-o produce în cantitatea…”

Gândul îl îngrozi: uriaşul canibal din vechime, subuman, proliferând acum, conducând lumea încă o dată. „Ne-a luat un milion de ani să scăpăm de el”, se gândi Frink, „ca acum să revină. Şi nu numai ca adversar… ci ca stăpân.”

„… putem deplânge…”, spunea radioul, vocea burticilor

galbene din Tokyo. „Doamne”, se gândi Frink; „şi noi le spuneam maimuţe creveţilor ăstora civilizaţi, cu picioare strâmbe, care ar face aragaze numai ca să-şi topească nevestele în ceară de sigiliu.” „… şi am şi deplâns adeseori, în trecut, înfiorătoarea irosire de vieţi omeneşti în această luptă plină de fanatism, care pune cea mai mare parte a oamenilor complet în afara comunităţii legale.” Ei, japonezii, erau atât de tari în legi. „… pentru a cita un sfânt apusean cunoscut tuturor: La ce i-ar folosi unui om să câştige întreaga lume dacă în schimb îşi pierde sufletul?” Radioul se opri; Frink, făcându-şi nod la cravată, se opri şi el. Era abluţiunea de dimineaţă.

„Trebuie să mă împac cu ei azi”, îşi dădu el seama. „Pus sau nu pe lista neagră, să părăsesc teritoriile controlate de japonezi şi să mă azvârl în Sud sau în Europa – oriunde în Reich – pentru mine ar însemna moartea. Va trebui să ajung la o înţelegere cu bătrânul Wyndam-Matson.”

Aşezat pe pat, cu o ceaşcă de ceai călduţ alături, Frink pregăti ustensilele pentru *I Ching.* Scoase din tocul de piele cele patruzeci şi nouă de beţişoare de coada-şoricelului. Se concentră pentru a-şi aduna gândurile cum se cuvine şi îşi formulă întrebările. Spuse cu voce tare:

— Cum să-l iau pe Wyndam-Matson ca să mă împac cu el? Scrise întrebarea pe tăbliţă, apoi începu să treacă beţişoarele de coada-şoricelului dintr-o mână într-alta, până ce-i ieşi prima linie, începutul. Un opt. Jumătate din cele şaizeci şi patru de hexagrame erau deja eliminate. Despărţi beţişoarele şi obţinu cea de-a doua linie. Curând, fiind atât de expert, avu toate şase liniile; hexagrama îi stătea înainte şi nu avea nevoie s-o identifice cu ajutorul tabelului. Putea recunoaşte în ea Hexagrama Cincisprezece. *Ch’ien.* Modestia. Ah! Cel umil va fi înălţat, cel semeţ va fi doborât, familiile puternice smerite; nu trebuia să se mai uite pe text, îl ştia pe dinafară. Semn bun. Oracolul îi dădea şanse de reuşită. Şi totuşi, era puţin dezamăgit. Era ceva stupid cu Hexagrama Cincisprezece. Era prea bună. Normal că va fi modest. Probabil conţinea ea vreo idee, ceva. În definitiv, el nu avea nicio putere asupra bătrânului W.M. Nu-l putea sili să-l primească înapoi. Tot ce putea face era să adopte punctul de vedere al Hexagramei Cincisprezece; era genul de situaţie în care cineva trebuie să solicite, să spere şi să aştepte cu credinţă. Cerul, la timpul potrivit, îl va înălţa în vechea lui slujbă sau chiar până la ceva mai bun.

Nu avea de citit nicio linie, niciun nouă, niciun şase; era

staţionar. Aşa că terminase. Nu se trecea într-o a doua hexagramă.

O altă întrebare, aşadar. Pregătindu-se, spuse cu voce tare:

— Am s-o mai revăd pe Juliana?

Nevastă-sa. Sau mai bine zis, fosta nevastă. Juliana divorţase de el cu un an în urmă şi nu o mai văzuse de luni de zile; de fapt, nici măcar nu ştia unde locuia. Evident, părăsise San Francisco. Poate chiar S. P. A. Prietenii lor comuni fie nu ştiau, fie nu-i spuneau nimic despre ea.

Mânui preocupat beţele de coada-şoricelului, cu ochii ţintă la semne. De câte ori întrebase ceva despre Juliana? Uite hexagrama, zămislită prin jocul întâmplării de tulpinile uscate de plantă. Întâmplare şi totuşi având rădăcini în momentul în care trăia el, în care viaţa lui era legată laolaltă cu toate celelalte vieţi şi particule din univers. Hexagrama necesară, descriind în aşezarea liniilor ei frânte şi continue *situaţia.* El, Juliana, fabrica de pe Gough Street, Misiunile Comerciale care conduceau, explorarea planetelor, miliardele de grămăjoare chimice din Africa, acum nici măcar cadavre, năzuinţele a mii şi mii din jurul lui în cartierele suprapopulate, de cocioabe, din San Francisco, creaturile demente din Berlin, cu feţele lor calme şi planurile lor diabolice, toate unite în acest moment al distribuirii beţişoarelor de coada-şoricelului pentru a se alege exact sentinţa potrivită dintr-o carte care a apărut în al treisprezecelea secol dinaintea lui Cristos. O carte creată de înţelepţii Chinei într-un răstimp de cinci mii de ani, pritocită, superbă cosmologie – şi ştiinţă – codificată înainte ca Europa să fi învăţat măcar să facă împărţiri.

Hexagrama. Inima i se opri. Patruzeci şi patru. *Kou.* Venind la întâlnire. Judecata ei liniştitoare. *Fecioara este puternică. Să nu te însori cu o asemenea fecioară.* Mai primise acest răspuns când întrebase despre Juliana.

„Oy vey” se gândi, lăsându-se pe spate. „Aşadar, nu era bună pentru mine; ştiu. N-am întrebat asta. De ce trebuie ca oracolul să-mi reamintească? Ghinionul meu că am întâlnit-o, că am iubit-o şi că încă o mai iubesc.”

Juliana, cea mai arătoasă femeie pe care o cunoscuse vreodată, cu care de altfel se şi însurase. Sprâncene şi păr negru ca tăciunele; avea urme de sânge spaniol, lucru care se vedea până şi în culoarea şi forma buzelor. Mersul ei elastic, neauzit; purta o pereche de sandale uzate, rămasă din liceu. De fapt toate hainele ei aveau un aspect ponosit şi dădeau impresia

clară că sunt vechi şi spălate des. Fuseseră amândoi săraci atât de mult timp încât, în ciuda înfăţişării ei, trebuise să poarte un jerseu din bumbac, jachetă încheiată cu fermoar, bluză din pânză maronie şi ciorapi trei sferturi; îl urâse pe el şi situaţia lor, pentru că o făcuse să arate, după cum spunea ea, ca o jucătoare de tenis sau (mai rău) ca una care aduna ciuperci prin pădure.

Dar mai presus de orice, la început fusese atras de expresia ei aiurită; fără niciun motiv, Juliana saluta necunoscuţii cu un zâmbet plictisit, prevestitor de rele, gen Mona Lisa, punându-i în dificultate, dacă să-i răspundă sau nu. Şi era atât de atrăgătoare, încât de cele mai multe ori îi dădeau bună ziua, cuvinte pe care Juliana le lăsa să alunece pe lângă ea. La început se gândise că nu era decât o privelişte neplăcută, dar apoi hotărâse că era dovada unei desăvârşite, dar altfel bine ascunse, prostii. Aşa că până la urmă obiceiul ei de a-i saluta pe necunoscuţi îl enervase, la fel ca şi stilul ei tăcut de a veni şi a pleca, gen „sunt într-o misiune secretă”. Dar chiar şi atunci, către sfârşit, când se certau atât de des, el încă nu vedea în ea altceva decât o copie a lui Dumnezeu, picată în viaţa lui din raţiuni pe care nu avea să le afle niciodată. Şi din această pricină – un fel de intuiţie ori credinţă în privinţa ei – nu se putea împăca cu gândul că o pierduse.

Părea atât de aproape, chiar acum... ca şi cum ar mai fi avut-o. Fantoma ei, încă prezentă în viaţa lui, lipăind cu picioarele goale prin camera lui, ori de câte ori citea oracolul.

Aşezat pe pat, înconjurat de dezordinea deprimantă, pregătindu-se să iasă şi să-şi înceapă ziua, Frank Frink se întrebă cine oare, în vastul şi complicatul San Francisco, mai consultă în acest moment oracolul. Oare primeau răspunsuri la fel de triste ca ale lui? Le era soarta la fel de potrivnică şi lor?

Capitolul 2

Domnul Nobosuke Tagomi consulta *Cartea a Cincea a Înţelepciunii,* atribuită lui Confucius, oracolul taoist denumit, de secole, *I Ching* sau *Cartea Schimbărilor.* În acea zi, la amiază, începuse să se teamă de întâlnirea cu domnul Childan, care urma să aibă loc peste două ore.

Birourile lui, de la etajul douăzeci al Nippon Times Building de pe Taylor Street aveau vederea către Bay[17]. Prin peretele din sticlă putea urmări cum intră vapoarele, trecând pe sub Golden Gate Bridge. În acel moment, dincolo de Alcatraz[18], se vedea un cargou, dar domnului Tagomi nu-i păsa. Ducându-se către perete, coborî jaluzelele din bambus asupra priveliştii. Încăpătorul birou central se întunecă; nu trebuia să fie înconjurat de lumina puternică de afară. Acum putea gândi mai limpede.

„Nu-i stătea lui în putere”, hotărî, „să-i facă pe plac clientului.” Indiferent cu ce venea domnul Childan, clientul nu avea să fie impresionat. Hai să spunem lucrurilor pe nume. Dar putea evita să devină nemulţumit, cel puţin.

„Ne putem abţine de la a-l insulta cu un dar mucegăit.”

Clientul avea să ajungă în curând pe aeroportul din San Francisco, la bordul noii şi apreciatei rachete germane, Messerschmitt 9-E. Domnul Tagomi nu călătorise niciodată cu o asemenea navă; când va face cunoştinţă cu domnul Baynes, va trebui să aibă grijă să pară *blasé,* oricât de mare se va vădi a fi racheta.

„Acum, la treabă.” Se postă în faţa oglinzii de pe peretele biroului şi-şi compuse o figură calmă, uşor plictisită, cercetându-şi propriile trăsături reci, pentru a nu se da de gol. „Da, domnule Baynes, e foarte zgomotos, domnule. Nu se poate citi. Dar, la urma-urmei, zborul de la Stockholm la San Francisco nu durează decât patruzeci şi cinci de minute. După care, poate, o vorbă despre eşecurile tehnice ale germanilor? Presupun că aţi auzit la radio. Prăbuşirea aceea deasupra Madagascarului.

---

[17] Golful din San Francisco (n. trad.).

[18] Insulă în Golful San Francisco, pe care se află o veche fortăreaţă, fostă închisoare a Statelor Unite

Trebuie să spun că ar fi ceva de zis în sprijinul vechilor avioane, cu motor cu piston.”

Era esenţial să evite politica. Şi aceasta pentru că nu cunoştea vederile domnului Baynes în legătură cu cele mai importante evenimente ale zilei. Fiind suedez, domnul Baynes ar putea fi neutru. Cu toate astea, alesese Lufthansa în loc de SAS. O stratagemă prudentă… Domnule Baynes, se vorbeşte că Herr Bormann este cam bolnav. Că *Partei* va alege la toamnă un nou Cancelar al Reichului. Numai zvonuri? Câte secrete, domnule, între Pacific şi Reich!

În mapa de pe biroul lui, tăieturi din New York Times, dintr-un recent discurs al domnului Baynes. Domnul Tagomi îl studia acum critic, aplecându-se, din cauza unui uşor defect de corecţie al lentilelor lui de contact. Discursul avea de a face cu nevoia de a explora încă o dată – a nouăzeci şi noua oară? – Luna, în căutarea unor surse de apă. „Poate că rezolvăm totuşi această dilemă care ne frânge inimile”, era citat domnul Baynes. „Cel mai apropiat vecin al nostru şi deocamdată cel mai neutilizat, cu excepţia scopurilor militare.” *Sic!* se gândi domnul Tagomi, folosind un cuvânt latin, elevat. Un indiciu în privinţa domnului Baynes. Pare a dezaproba tot ce-i militar. Domnul Tagomi luă, mental, notă.

Apăsând pe butonul interfonului, domnul Tagomi spuse:

— Domnişoară Ephreikian, aş sugera să vă aduceţi magnetofonul. Uşa biroului exterior alunecă într-o parte şi domnişoara Ephreikian, frumos gătită astăzi cu flori albastre în păr, apăru.

— Liliac, observă domnul Tagomi.

Cândva, cultivase el însuşi flori ca profesionist, acasă, în Hokkaido.

Domnişoara Ephreikian, o armeancă înaltă, cu păr castaniu, se înclină.

— Gata cu Zip-Track Speed Master-ul? întrebă domnul Tagomi.

— Da, domnule Tagomi.

Domnişoara Ephreikian se aşeză, cu magnetofonul portabil, cu baterii, pregătit.

Domnul Tagomi începu:

— Am întrebat oracolul: „Va fi utilă întâlnirea de astăzi dintre mine şi domnul Childan?” Şi am obţinut, spre spaima mea, hexagrama prevestitoare de rele Dominat de Cel Puternic. Scheletul acoperişului se încovoaie. Prea multă greutate la

mijloc; cu totul dezechilibrat. Clar, departe de Tao[19].

Magnetofonul fâşâia.

Oprindu-se, domnul Tagomi reflectă.

Domnişoara Ephreikian îl urmărea, în aşteptare. Fâsâitul încetă.

— Chemaţi-l, vă rog, pe domnul Ramsey pentru o clipă, ceru domnul Tagomi.

— Da, domnule Tagomi.

Ea se ridică şi lăsă jos magnetofonul; tocurile îi ţăcăniră când părăsi biroul.

Domnul Ramsey apăru, cu o mapă mare cu facturi sub braţ. Tânăr, zâmbitor, înainta purtând cocheta cravată din şnur a U.S. Midwest Plains[20], cămaşă în carouri şi blugi strâmţi, fără curea, consideraţi atât de şic printre cunoscătorii zilei în ale modei.

— ’ziua, domnule Tagomi, zise. Chiar că-i frumoasă, domnule.

Domnul Tagomi se înclină. Văzându-l, domnul Ramsey pufni brusc şi se înclină şi el.

— Am consultat oracolul, zise domnul Tagomi îndată ce domnişoara Ephreikian îşi reluă locul, cu magnetofonul. Înţelegeţi că domnul Baynes, care, după cum ştiţi, va sosi în curând, îmbrăţişează ideologia nordică cu privire la aşa-numita cultură orientală. Aş putea face efortul de a-l lumina întru o mai bună înţelegere a operelor de artă autentice chinezeşti, caligrafie sau ceramică, sau a perioadei Tokugawa de la noi… dar nu este treaba noastră să-l convertim.

— Înţeleg, spuse domnul Ramsey.

Figura lui caucaziană se încreţi într-o concentrare dureroasă.

— Aşa că ne vom ocupa de prejudecăţile lui şi-l vom mitui în schimb cu un nepreţuit obiect de artizanat american.

— Da.

— Dumneavoastră, domnule, sunteţi de origine americană, deşi aţi trecut prin operaţia de închidere a culorii pielii.

Îl cercetă cu atenţie pe domnul Ramsey.

— Bronz obţinut la lampă, murmură domnul Ramsey. Numai pentru a căpăta vitamina D.

Dar expresia lui de umilinţă îl dădu de gol.

— Vă asigur că am rădăcini autentice în… domnul Ramsey se împiedică în cuvinte. Nu am tăiat toate legăturile cu… moştenirea etnică.

---

[19] Calea cea dreaptă, în vechea gândire filosofică chineză (n. trad.).

[20] Statele Unite ale Câmpurilor Central-Vestice (engl.) (n. trad.).

Domnul Tagomi îi spuse domnişoarei Ephreikian:
— Vă rog să reluaţi.
Magnetofonul fâşâi iar.
— Consultând oracolul şi obţinând Hexagrama Ta Kuo, Douăzeci şi opt, am obţinut în continuare linia nefavorabilă nouă pe poziţia a cincea, care sună astfel:

Un plop veşted oferă flori,
O femeie vârstnică îşi ia bărbat.
Niciun reproş. Nicio laudă.

— Asta indică limpede că domnul Childan nu are nimic de valoare să ne ofere la ora 14:00.
Domnul Tagomi făcu o pauză.
— Să fim cinstiţi. Nu mă pot bizui numai pe propria mea apreciere cu privire la obiectele de artă americane. De aceea…
Zăbovi, căutându-şi cuvintele.
— De aceea, dumneavoastră, domnule Ramsey, care sunteţi, să zic, născut aici, sunteţi de neînlocuit. Evident, trebuie să facem cum putem mai bine.
Domnul Ramsey nu avu nimic de spus, dar, în ciuda eforturilor lui, pe chip i se citea jignirea, furia, o reacţie mută de nemulţumire.
— Acum, zise domnul Tagomi. Am consultat în continuare oracolul. Din motive politice, nu vă pot dezvălui, domnule Ramsey, întrebarea.
Cu alte cuvinte, sugera tonul său, tu şi ceilalţi pinoci de teapa ta nu sunteţi în măsură să vi se împărtăşească problemele importante de care ne ocupăm.
— Este suficient să spun, oricum, că am primit cel mai incitant răspuns. M-a făcut să mă gândesc îndelung.
Domnul Ramsey şi domnişoara Ephreikian îl priviră cu interes.
— Este în legătură cu domnul Baynes, zise domnul Tagomi.
Dădură din cap.
— Întrebarea mea cu privire la domnul Baynes a produs, prin lucrarea ocultă a lui Tao, Hexagrama Shung, Patruzeci şi şase. O judecată bună. Şi liniile şase la început şi nouă pe partea a doua.
Întrebarea lui Tagomi fusese: „Voi putea negocia cu succes cu domnul Baynes?”, iar nouă pe poziţia a doua îl asigura că da. Adică:

Dacă cineva este sincer,
Urmează că acela poate aduce şi o mică ofrandă.
Niciun reproş.

În mod evident, domnul Baynes avea să fie satisfăcut de orice cadou i-ar fi oferit Înalta Misiune Comercială prin bunele oficii ale domnului Tagomi. Domnul Tagomi însă, punând întrebarea, avusese în minte o alta, mai adâncă, de care şi el abia dacă era conştient. Ca de atâtea ori, oracolul sesizase problema esenţială şi, răspunzând celeilalte întrebări, o avusese în vedere şi pe cea nerostită.

— După cum ştiu, zise domnul Tagomi, că domnul Baynes ne aduce informaţii detaliate asupra noii metode de turnare prin injecţie, pusă la punct în Suedia. Dacă reuşim să semnăm acordul cu firma lui, vom putea, fără îndoială, să înlocuim multe metale folosite azi, destul de rare, cu plasticul.

De ani de zile, Pacificul încerca să obţină un ajutor substanţial în domeniul materialelor sintetice din partea Reichului. Oricum, marile carteluri chimice germane, mai cu seamă I.G. Farben, îşi protejează patentele; creaseră, de fapt, un monopol mondial al materialelor plastice, în special în obţinerea poliesterului. Prin aceasta, comerţul Reichului îşi păstrase un atu asupra comerţului Pacificului, iar în domeniul tehnologiilor, Reich-ul era cu cel puţin zece ani în avans.

Rachetele interplanetare ce părăseau Festung Europa[21] erau fabricate în principal din materiale plastice rezistente la temperaturi înalte, foarte uşoare şi atât de dure încât făceau faţă chiar şi ciocnirilor cu meteoriţi mari. Pacificul nu avea nimic de felul ăsta; fibrele naturale, cum era lâna, încă se mai foloseau; ei aveau, desigur, şi omniprezentele metale obişnuite. Domnul Tagomi se făcea mic gândindu-se la asta; văzuse pe la târgurile comerciale unele dintre realizările germane de ultimă oră, inclusiv un automobil fabricat exclusiv din materiale sintetice, D.S.S.-ul – Der Schnelle Spuk[22] – care, vândut în monedă S.P.A., făcea cam şase sute de dolari.

Însă întrebarea lui nerostită, pe care nu ar fi putut-o niciodată dezvălui pinocilor care se agitau prin birourile Misiunii Comerciale, era în legătură cu un aspect privindu-l pe domnul

[21] Cetatea Europei (germ.) (n. trad.).
[22] Năluca (germ.) (n. trad.).

Baynes, sugerat de telegrama codificată sosită de la Tokyo. Înainte de toate, materialele codificate erau rare şi se refereau de obicei la probleme de securitate, nu la afaceri comerciale. Iar cifrul era de tipul metaforic, folosind aluzia poetică, adoptat pentru a induce în eroare interceptarea Reichului, care putea sparge orice cod, oricât de complicat. Era clar că autorităţile din Tokyo aveau în minte Reich-ul, nu clicile semi-neloiale din New Islands. Fraza cheie, „Laptele covăsit este dieta lui", se referea la *Pinafore,* cântecul misterios care dezvoltă doctrina „... Lucrurile sunt arareori ceea ce par a fi / Laptele covăsit *se dă drept* smântână." Iar *Ching,* când fusese consultat de domnul Tagomi, îi întărise înţelesul. Comentariul fusese:

Aici este vorba de un om puternic. Cu adevărat, nu se potriveşte mediului lui, căci este prea lipsit de curtoazie şi acordă prea puţină atenţie formei. Dar, având un caracter corect, obţine răspunsul...

Semnificaţia era, pe scurt, că domnul Baynes nu era ceea ce părea, că adevăratul scop al venirii lui la San Francisco nu era semnarea unui acord cu privire la turnarea prin injecţie şi că, de fapt, domnul Baynes era spion.

Dar, pe viaţa lui, domnul Tagomi nu-şi putea da seama ce fel de spion, pentru cine sau pentru ce lucra.

La 13:40 în acea după-amiază, Robert Childan, cu enormă repulsie, încuie uşa de la intrarea lui American Artistic Handcrafts Inc. Îşi târî valizele grele pe trotuar, strigă la un velotaxi şi-i spuse chinezoiului să-l ducă la Nippon Times Building.

Chinezoiul, sfrijit, adus de spate şi asudat, icni în semn că a priceput şi începu să încarce bagajele domnului Childan. Apoi, după ce-l ajutase pe domnul Childan însuşi să se aşeze în scaunul acoperit cu o husă din pânză, chinezoiul fixă, cu un ţăcănit, kilometrajul pe zero, se urcă în scaunul lui şi începu să pedaleze în lungul lui Montgomery Street, printre automobile şi autobuze.

Întreaga zi fusese petrecută pentru a găsi ceva pentru domnul Tagomi, iar amărăciunea şi neliniştea aproape îl copleşiseră pe Childan în vreme ce privea, în trecere, construcţiile. Şi totuşi, îndemânarea, calitate surprinzătoare faţă de restul fiinţei lui, triumfase: găsise lucrul potrivit şi domnul Tagomi va fi îmbunat, iar clientul lui, oricine ar fi, va fi mai mult decât bucuros. „Întotdeauna îi satisfac pe clienţii mei", se gândi Childan.

Fusese în stare să procure, printr-o minune, un exemplar ca nou din volumul întâi, primul număr din *Tip Top Comics.* Datând din anii ’30, era o piesă aleasă a Americanei; una dintre primele cărţi distractive, o piesă preţuită de colecţionari, permanent solicitată. Desigur, avea şi alte obiecte cu el, să i le arate la început. Va îndrepta lucrurile treptat către cartea umoristică, ce stătea bine protejată într-o casetă din piele, împachetată în foiţă, în mijlocul valizei celei mari.

Radioul velotaxiului trâmbiţa muzică populară, luându-se la întrecere cu radiourile altor taxiuri, automobile şi autobuze. Childan nu auzea; era obişnuit. Nu observa nici enormele reclame luminoase de pe faţadele clădirilor mai mari. În definitiv, el are propria lui firmă luminoasă; noaptea, se aprindea şi se stingea laolaltă cu toate celelalte din oraş. Cum altfel să-ţi faci reclamă? Trebuia să fii realist.

De fapt, rumoarea radiourilor, zgomotele traficului, reclamele şi oamenii îl linişteau. Îi absorbeau îngrijorarea. Şi era plăcut să fie plimbat cu bicicleta de către o altă fiinţă omenească, să simtă încordarea muşchilor chinezoiului transmisă sub forma unor vibraţii regulate; „un fel de maşină de relaxare”, se gândi Childan. Să fie tras în loc de a trebui să tragă. Şi… să aibă, chiar şi pentru un moment, o poziţie superioară.

Se trezi, cu vinovăţie. Prea multe de plănuit, nu-i timp de moţăială. Era oare îmbrăcat potrivit pentru a pătrunde la Nippon Times Building? Te pomeneşti că îşi va pierde cunoştinţa în liftul ultra-rapid. Dar avea la el pastile contra răului de viteză, un produs german. Diferitele formule de adresare… le ştia. Pe cine să trateze cu politeţe, pe cine cu grosolănie. Să fie nepoliticos cu uşierul, cu liftierul, cu recepţionerul, cu ghidul, cu portarul. Să se încline, dar să privească drept prin ei, ca şi cum aceştia nici n-ar fi existat. Erau acoperite astfel toate situaţiile? Dar vizitatorii străini? La Misiunea Comercială puteau fi văzuţi adeseori atât germani, cât şi neutri.

Iar apoi, putea, de asemenea, vedea un sclav.

Nave germane sau din Sud trăgeau în permanenţă la docurile din San Francisco şi negrilor li se permitea când şi când să iasă, pentru intervale scurte. Întotdeauna în grupuri mici de trei. Şi nu puteau rămâne afară după căderea nopţii; chiar şi potrivit legii Pacificului, trebuiau să respecte această restricţie. Dar tot sclavii descărcau şi în docuri, iar aceştia trăiau în permanenţă pe ţărm, în barăci, pe chei, deasupra conductelor de apă. Nu se putea afla niciunul în birourile Misiunii Comerciale, dar dacă se

descărca ceva… spre exemplu, el avea să-şi care singur bagajele la domnul Tagomi în birou? Sigur că nu. Va trebui găsit un sclav, chiar dacă trebuie să aştepte un ceas. Chiar dacă era să piardă întâlnirea. Nici nu se punea problema să fie văzut de vreun sclav cărând ceva; trebuie să fie foarte atent la asta. O greşeală de genul ăsta l-ar costa serios; şi-ar pierde onoarea în faţa celor care l-ar vedea.

„Într-un fel”, se gândi Childan, „aproape că mi-ar plăcea să-mi car singur bagajele în Nippon Times Building, ziua în amiaza mare. Ce gest măreţ! Nu este propriu-zis ilegal; nu m-ar băga la închisoare. Şi mi-aş dezvălui adevăratele sentimente, acea parte a omului care nu este arătată niciodată în public. Însă…

Aş putea-o face”, se gândi, „dacă n-ar fi nenorociţii ăştia de sclavi negri care ard gazul prin preajmă; aş suporta ca cei de deasupra să mă vadă, chiar şi dispreţul lor, de altfel, mă dispreţuiesc şi mă umilesc zilnic. Dar să mă vadă cei de jos, să le simt sfidarea. Spre exemplu, chinezoiul ăsta, care tot pedalează înaintea mea. Dacă nu luam un velotaxi, dacă mă vedea încercând să merg pe jos la o întâlnire de afaceri…”

Nemţii trebuiau blamaţi pentru situaţie, tendinţa lor de a muşca mai mult decât pot mesteca. În definitiv, abia reuşiseră să câştige războiul şi, dintr-odată, trecuseră la cucerirea sistemului solar, în timp ce acasă dăduseră edicte care… ei bine, ideea, cel puţin, era bună. Şi, în fond, avuseseră succes cu evreii, ţiganii şi studenţii biblici. Iar slavii fuseseră împinşi înapoi cu două mii de ani, în patria lor, Asia. Afară cu totul din Europa, spre uşurarea tuturor. Înapoi la creşterea iacilor şi la vânătoarea cu arcul şi săgeata. Şi în frumoasele reviste lucioase tipărite în München şi răspândite în toate bibliotecile şi la toate standurile de ziare… oricine poate vedea singur poze color pe câte o pagină întreagă: blonzii colonişti arieni, cu ochi albaştri care acum, cu hărnicie, lucrau pământul, recoltau, arau şi aşa mai departe, în marele grânar al lumii, Ucraina. Tipii ăia păreau de-a dreptul fericiţi. Iar gospodăriile şi casele lor erau curate. Nu vedeai imagini cu polonezi beţi, imbecilizaţi, tolăniţi pe prispe, stând să se prăbuşească sau scoţând la vânzare câţiva napi prăpădiţi prin pieţe de ţară. Totul este de domeniul trecutului, ca şi drumurile prăfuite, cu făgaşe, ce se transformau în mocirle în anotimpul ploios, împotmolind căruţele.

Dar Africa… Pur şi simplu acolo îşi dăduseră frâu liber entuziasmului şi trebuia să admiri faptul, cu toate că o părere mai avizată i-ar fi atenţionat poate să mai aştepte puţin, de pildă

până când Proiectul Farmland ar fi fost terminat. Acum, naziştii arătaseră *acolo* geniu; artistul din ei ieşise cu adevărat la iveală. Marea Mediterană închisă, secată, transformată în teren cultivabil, prin folosirea forţei atomice, ce îndrăzneţ! Cum fuseseră puşi cu botul pe labe bârfitorii, anumiţi comercianţi de pe Montgomery Street, spre exemplu. Şi, de fapt, Africa avusese întotdeauna succes… Într-un proiect de acest gen însă, *aproape* era un cuvânt a cărui rostire începea să fie prevestitoare de rele. Binecuvântatul pamflet muşcător al lui Rosenberg a apărut în 1958 – atunci s-a arătat pentru prima oară cuvântul. „În ceea ce priveşte Soluţia Finală a Problemei Africane, aproape că ne-am atins obiectivele. Din nefericire totuşi…”

Totuşi, le trebuiseră două sute de ani pentru a scăpa de indienii americani. În Africa, germanilor le fuseseră suficienţi cincisprezece. Aşa că nicio critică nu stătea în picioare. Childan, de fapt, o susţinuse de curând, în timpul unei mese luate cu câţiva comercianţi. Se aşteptau la miracole, era evident, ca şi cum naziştii puteau remodela lumea ca prin farmec. Nu, era ştiinţă şi tehnologie şi acel talent minunat pentru munca asiduă; nemţii nu se opreau niciodată. Şi când făceau o treabă, o făceau *bine*.

„Oricum, zborurile spre Marte abătuseră atenţia omenirii de la dificultăţile din Africa, astfel încât totul revenea la ceea ce le spusese el amicilor lui, proprietari de magazine: ceea ce au naziştii şi ne lipseşte nouă este… nobleţea. Admiră-i pentru dragostea lor pentru muncă sau pentru eficacitatea lor… dar visul este cel care-l stârneşte pe om. Zboruri spaţiale, la început către Lună, apoi către Marte; dacă nu aceasta este cea mai veche năzuinţă a omului, cea mai înaltă speranţă a noastră către glorie. Acum, pe de altă parte, japonezii. Îi ştiu eu prea bine; doar fac afaceri cu ei toată ziua. Sunt – s-o recunoaştem – orientali. Galbeni. Noi, albii, trebuie să ne înclinăm în faţa lor deoarece ei deţin puterea. Dar suntem cu ochii la Germania; vedem ce poate fi făcut acolo unde au cucerit albii şi este complet altceva.”

— Ne apropiem de Nippon Times Building, domnule, zise chinezoiul, cu răsuflarea întretăiată de efort.

Încetini, acum.

Childan încercă să şi-l imagineze pe clientul domnului Tagomi. Tonul acestuia la telefon, imensa lui agitaţie, îi dăduseră de înţeles că omul era neobişnuit de important. Imaginea unuia dintre cei mai importanţi cumpărători sau, mai

degrabă, clienţi, i se înfiripă în minte; era un om care făcuse multe pentru a-i crea lui Childan o reputaţie printre sus-pusele personaje ce locuiau în Bay Area[23].

În urmă cu patru ani, Childan nu era negustorul de rarităţi şi atracţii de acum; pe atunci, avea un anticariat micuţ şi întunecos pe Geary. Magazinele vecine vindeau mobilă folosită, calculatoare la mâna a doua sau lenjerie confecţionată. Nu era o zonă selectă. Noaptea, pe trotuar, se petreceau tâlhării şi uneori violuri, în ciuda eforturilor Departamentului de Poliţie San Francisco şi chiar ale Kempeitaiului mai marilor japonezi. Toate vitrinele magazinelor aveau gratii din fier care se fixau, odată terminată ziua de lucru, pentru a se preveni pătrunderile forţate. Şi totuşi, în acest district venise un japonez bătrâior, retras din armată, maiorul Ito Humo. Înalt, subţire, cu părul alb, umblând şi ţinându-se ţeapăn, maiorul Ito Humo îi dăduse lui Childan primul imbold în legătură cu ceea ce se putea face cu genul lui de negustorie.

— Eu sunt colecţionar, îi explicase maiorul Humo.

Îşi petrecuse o întreagă după-amiază căutând prin vrafurile de reviste din magazin. Cu vocea lui domoală îi explicase ceva ce Childan nu prea reuşea să priceapă la momentul acela: pentru mulţi japonezi bogaţi, culţi, obiectele vechi ale civilizaţiei autohtone americane erau de acelaşi interes ca şi antichităţile propriu-zise. *De ce* era astfel, maiorul însuşi nu ştia; el era împătimit atât de colecţionarea revistelor vechi cu articole despre nasturii americani de alamă, cât şi de nasturii în sine. Era precum colecţionarea de monede sau de timbre; nicio explicaţie raţională nu putea fi dată. Şi colecţionarii bogaţi plăteau preţuri mari pentru asta.

— Vă voi da un exemplu, spusese maiorul. Ştiţi ce se înţelege prin vederi cu „Ororile războiului”?

Îl privise pe Childan cu sufletul la gură.

Scotocindu-şi prin memorie, Childan îşi amintise, în cele din urmă. Vederile se vânduseră, în copilăria lui, cu gumă de mestecat. Un cent bucata. Fusese o serie cu ele, fiecare vedere prezentând o altă nenorocire.

— Un bun prieten al meu, continuase maiorul, colecţionează „Ororile Războiului”. Nu-i lipseşte decât una, acum. „Scufundarea lui Panay”. A oferit o sumă substanţială de bani pentru acea vedere.

---

[23] Zona Golfului San Francisco (n. trad.).

— Vederi întoarse, spusese Childan deodată.
— Mă rog?
— Le întorceam. Fiecare vedere avea o faţă cap şi o faţă pajură. Aveam cam opt ani pe atunci. Fiecare avea câte un pachet de vederi întoarse. Stăteam, doi copii, faţă în faţă. Lăsam fiecare să cadă câte o vedere, astfel încât să se întoarcă în aer. Băiatul a cărui vedere ateriza cu faţa în sus, faţa cu imaginea, câştiga amândouă vederile.
Ce plăcut să-ţi aminteşti zilele acelea bune, zilele fericite de demult, ale copilăriei.
Căzând pe gânduri, maiorul Humo spusese:
— L-am auzit pe prietenul meu vorbind despre asta. *După părerea mea, el nu ştie cum erau folosite de fapt vederile astea.*
În cele din urmă, prietenul maiorului venise la magazin să asculte relatarea istorică de primă mână a lui Childan. Respectivul, el însuşi ofiţer în retragere al Armatei Imperiale, fusese fascinat.
— Capace de sticle! exclamase Childan pe neaşteptate.
Japonezul clipise nedumerit.
— Copiii strângeau capacele de la sticlele cu lapte. Acoperitorile rotunde pe care erau trecute zilele. Trebuie să fi fost mii de asemenea capace cu zilele săptămânii în Statele Unite. Fiecare era tipărită altfel.
Ochii ofiţerului luciseră.
— Aveţi vreuna dintre colecţiile dumneavoastră de odinioară, domnule?
Natural, Childan nu avea. Dar… poate reuşea să facă rost de vechile, de demult uitatele capace din zilele dinainte de război, când laptele venea la sticle, nu în cutii din carton impermeabil.
Şi aşa, treptat, intrase în afaceri. Deschiseseră şi alţii magazine similare, profitând de nebunia mereu crescândă a japonezilor pentru americanisme… dar Childan îşi păstrase întotdeauna locul întâi.
— Vă costă, zise chinezoiul, smulgându-l din meditaţie, un dolar, domnule.
Descărcase bagajele şi aştepta.
Distrat, Childan îi plăti. Da, era foarte probabil ca acel client al domnului Tagomi să semene cu maiorul Humo; „cel puţin”, se gândi Childan caustic, „din punctul meu de vedere”. Avusese de-a face cu mulţi japonezi… dar tot mai avea dificultăţi în a-i deosebi. Erau cei scurţi şi îndesaţi, clădiţi ca luptătorii. Apoi cei ca spiţerii. Grădinarii… îşi avea el categoriile lui. Şi tinerii, care

pentru el nu erau de fel ca japonezii. Clientul domnului Tagomi era probabil un om de afaceri rotofei ce fuma trabuc filipinez.

Stând în faţa lui Nippon Times Building, cu bagajele alături, pe trotuar, Childan se gândi dintr-odată, cu un fior: „dacă clientul lui nu este japonez!” Antichităţile fuseseră alese cu gândul la ei, la gusturile lor…

Omul însă trebuia să fie japonez. Comanda iniţială a domnului Tagomi fusese un poster cu recrutarea în Războiul Civil; cu siguranţă, doar un japonez ar fi fost interesat de asemenea fleacuri. Mania lor tipică pentru banalităţi, fascinaţia lor legalistă faţă de documente, proclamaţii, reclame. Îşi aminti de unul care îşi dedicase timpul liber colecţionării reclamelor din ziare, cu privire la patentele medicale americane de la 1900.

Altele erau problemele care trebuiau rezolvate. Probleme imediate. Prin uşile înalte ale Nippon Times Building, grăbeau bărbaţi şi femei, toţi bine îmbrăcaţi; vocile lor ajungeau până la urechile lui Childan şi el se puse în mişcare. O privire aruncată în sus, la edificiul în formă de turn, cea mai înaltă clădire din San Francisco. Pereţii de sticlă ai birourilor, un proiect fabulos al arhitecţilor japonezi… şi grădina înconjurătoare de brazi pitici, stânci, peisaj karesansui[24], nisip închipuind un pârâu secat şerpuind printre rădăcini şi printre pietre simple, neregulate, plate…

Văzu un negru care cărase bagaje, acum liber. Îndată, Childan strigă:

— Hamal!

Negrul veni în fugă spre el, zâmbind.

— La etajul douăzeci, zise Childan pe cel mai aspru ton al său. Zona B. Imediat.

Indică bagajele, apoi se grăbi către intrare. Bineînţeles că nu privi în urmă.

Un moment mai târziu se afla înghesuit într-unul dintre ascensoarele ultra-rapide; era înconjurat de japonezi cu feţe netede, lucind uşor în lumina strălucitoare a liftului. Apoi ameţitorul urcuş, clicul rapid al uşilor de la etajele depăşite; închise ochii, îşi înfipse bine picioarele în podea şi se rugă să se sfârşească zborul. Negrul, de bună seamă, urcase cu bagajele cu un lift de serviciu. Nu ar fi fost rezonabil să fie îngăduit aici. De fapt – Childan deschise ochii şi aruncă o privire – era unul dintre

---

[24] Aranjament tipic japonez, din care lipseşte vegetaţia ca element esenţial al grădinii; loc de meditaţie (n. trad.).

puţinii albi din ascensor.

Când ascensorul îl lăsă la etajul douăzeci, Childan se încordă, mobilizându-se pentru întâlnirea din biroul domnului Tagomi.

Capitolul 3

La asfinţit, privind în sus, Juliana Frink văzu pe cer punctul de lumină ţâşnind într-un arc şi apoi dispărând spre vest. „Una dintre rachetele naziste”, îşi spuse. „Zboară către Coastă, plină cu proiectile, din acelea mari. Iar pe mine iată-mă aici, jos.” Făcu cu mâna, deşi racheta dispăruse deja.

Umbre înaintând dinspre Munţii Stâncoşi. Piscuri albastre cufundându-se în noapte. Un stol de păsări migratoare, zburând încet, paralel cu munţii, îşi vedeau de drum. Ici-colo, câte un automobil îşi aprindea farurile; le putea vedea punctele gemene, în lungul autostrăzii. Şi luminile unei staţii de benzină. Case.

De câteva luni trăia aici, în Canon City, Colorado. Era instructor de judo.

Ziua de lucru se terminase şi se pregătea să facă un duş. Se simţea obosită. Toate duşurile erau ocupate de clienţii sălii de sport Ray’s Gym, aşa că aştepta afară, la răcoare, bucurându-se de mirosul aerului de munte şi de linişte. Se auzea doar rumoarea estompată venind dinspre toneta cu hamburgeri din josul drumului, de la marginea autostrăzii. Două trailere diesel uriaşe erau parcate, iar şoferii abia se vedeau prin întuneric, în timp ce îşi puneau jachetele din piele pentru a intra în chioşcul cu hamburgeri.

Se gândi: „Nu Diesel aruncaseră pe fereastra cabinei lui? Nu se sinucisese prin înec, în timpul unei călătorii pe ocean? Poate ar trebui să fac şi eu asta. Dar aici nu era niciun ocean. Întotdeauna însă există o cale. Ca în Shakespeare. Un ac de păr înfipt prin pieptul cămăşii şi la revedere, Frink. Fata care nu avea de ce se teme că va fi prădată de oamenii deşertului, de cei fără acoperiş, umblă dreaptă, având certitudinea multiplelor posibilităţi, pe muchie de cuţit, de a-şi face duşmanii încărunţiţi să saliveze. Mai bine moartea prin, să zicem, inhalarea gazelor de eşapament din oraşe, poate printr-un furtun lung.”.

„Asta-i învăţată”, se gândi, „de la japonezi”. Atitudinea nepăsătoare în faţa morţii, preluată împreună cu practicarea judoului pe bani. Cum să ucizi şi cum să mori. Yang şi Yin. Dar acum, toate astea au rămas în urmă; aici este un teritoriu protestant.

Era un lucru bun să vezi rachetele naziste trecând pe

deasupra capului fără să oprească, fără să arate vreun interes, de niciun fel, pentru Canon City, Colorado. Ca, de altfel, nici pentru Utah sau Wyoming sau pentru partea estică a Nevadei, pentru niciunul dintre statele de deşert deschis sau de câmpie. „Nu valorăm nimic”, îşi spuse. „Ne putem trăi vieţile neînsemnate. Dacă vrem. Dacă are rost, pentru noi.”.

Dinspre duşuri se auzi zgomotul unei uşi deschizându-se. Apăru silueta masivă a domnişoarei Davis, îmbrăcată, cu geanta sub braţ.

— A, aşteptaţi, doamnă Frink? Îmi pare rău.

— Nu-i nimic, zise Juliana.

— Ştiţi, doamnă Frink, am învăţat atâtea din judo. Mai multe decât din Zen. Vroiam să vă spun asta.

— Subţiaţi-vă şoldurile prin metoda Zen, spuse Juliana. Slăbiţi prin Satori fără efort. Iertaţi-mă, domnişoară, sunt distrată.

Domnişoara Davis zise:

— V-au făcut să suferiţi mult?

— Cine?

— Japonezii. Înainte să învăţaţi să vă apăraţi.

— A fost înspăimântător, spuse Juliana. N-aţi fost niciodată acolo, pe Coastă, unde sunt ei?

— N-am ieşit niciodată din Colorado, răspunse domnişoara Davis, cu vocea gâtuită de timiditate.

— S-ar putea întâmpla şi aici, zise Juliana. S-ar putea hotărî să ocupe şi regiunea asta.

— Nici chiar aşa!

— Nu ştii niciodată ce au de gând, zise Juliana. Îşi ascund adevăratele intenţii.

— Ce… v-au pus să faceţi?

Domnişoara Davis, strângându-şi geanta la piept cu ambele mâini se apropie, în întunericul serii, să asculte.

— Totul, zise Juliana.

— Ah, Doamne! M-aş opune!

Juliana se scuză şi se îndreptă către duşul liber; se mai apropia cineva de el, cu un prosop pe braţ.

Mai târziu, într-un separeu la Tasty Charley’s Hamburgers[25], citea meniul fără să-l vadă. Tonomatul cânta muzică proastă; chitară electrică şi gemete sentimentale… aerul era încărcat cu fum de grăsime arsă. Şi totuşi, locul era cald şi strălucitor şi-i plăcea. Chiar şi prezenţa şoferilor de pe camioane la tejghea,

[25] La Charley: hamburgeri gustoşi (engl.) (n. trad.).

chelneriţa, masivul jucător irlandez, cu haina lui albă, dând restul la casă.

Zărind-o, Charley se apropie s-o servească el însuşi. Zâmbind larg, zise, cu vorbirea lui tărăgănată:

— Vrea ceai, domnişoara?

— Cafea, zise Juliana, suportând umorul frust al bucătarului.

— Aşa, deci, făcu Charley dând din cap.

— Iar hamburgerul fierbinte, cu carnea în sânge.

— Nu doriţi şi un bol cu supă cuib de şobolan? Sau poate creier de capră fript în ulei de măsline?

Doi şoferi de camion, răsucindu-se cu scaunele, rânjiră şi ei la auzul glumelor. Şi în plus, le făcu plăcere să remarce cât era de atrăgătoare. Chiar şi fără glumele bucătarului, şoferii s-ar fi holbat la ea. Lunile în care practicase judo îi dăduseră un tonus muscular neobişnuit; ştia cât de bine se ţinea şi ce însemna asta pentru silueta ei.

„Totul ţine de muşchii umărului”, se gândi ea când le întâlni privirile. „Şi la dansatori, la fel. N-are nicio legătură cu mărimea. Trimiteţi-vă nevestele la sala de sport şi vi le învăţăm. Şi-o să fiţi mai mulţumiţi în viaţă.”

— Păstraţi distanţa, îi avertiză bucătarul pe şoferi, făcându-le cu ochiul. Vă azvârle la cutie.

Ea îl întrebă pe cel mai tânăr dintre şoferi:

— De unde sunteţi?

— Missouri, ziseră amândoi.

— Sunteţi din Statele Unite? întrebă ea.

— Eu sunt, zise cel mai în vârstă. Philadelphia. Am acolo trei copii. Cel mai mare are unsprezece ani.

— Ascultaţi, spuse Juliana. Este… uşor să faci rost de o slujbă bună acolo?

Şoferul mai tânăr zise:

— Sigur. Dacă ai pielea de culoarea care trebuie.

El însuşi avea o faţă cam întunecată şi păr negru, creţ. Expresia îi devenise ostilă şi amărâtă.

— E broscar, zise cel mai în vârstă.

— Bine, făcu Juliana, dar n-a câştigat Italia războiul?

Îi zâmbi şoferului cel tânăr, dar el nu-i răspunse. În schimb ochii întunecaţi îi luciră mai puternic şi, brusc, se întoarse în altă parte.

„Îmi pare rău”, se gândi. Dar nu spuse nimic. „N-am cum să te ajut, pe tine sau pe oricine altcineva, să nu mai fi brunet.” Se gândi la Frank. „Mă întreb dacă n-o fi murit deja. Vorbea ce nu

trebuie; nu era pe linie. Nu”, se gândi. „Oarecum, îi place pe japonezi. Poate se identifică cu ei pentru că sunt urâţi.” Ea îi spusese întotdeauna că era urât. Avea porii largi, nasul mare. Pielea ei era fină, neobişnuit de fină. „A pierit fără mine?” Un ciripitor e un ciripoi[26], un neam de pasăre. Şi se zice că păsările pe limba lor pier.

— Plecaţi iar la drum, la noapte? îl întrebă ea pe şoferul cel tânăr, italian.

— Mâine.

— Dacă nu eşti fericit în Statele Unite, de ce nu treci definitiv dincolo? zise ea. Eu am trăit în Stâncoşi[27] mult timp şi nu este chiar aşa rău. Am trăit pe Coastă, în San Francisco. Şi ei au chestia asta cu pielea, acolo.

Aruncându-i o privire scurtă, cum stătea sprijinit de tejghea, tânărul italian zise:

— Doamnă, e destul de rău să trebuiască să petreci o zi sau o noapte într-un oraş ca ăsta. Să trăiesc aici? Cristoase… dacă aş putea face rost de orice alt gen de slujbă, să nu mai trebuiască să fiu pe drum, să mănânc în locuri ca ăsta…

Observând că bucătarul era furios, încetă să mai vorbească şi îşi bău cafeaua.

Şoferul mai în vârstă îi spuse:

— Joe, eşti un snob.

— Ai putea trăi în Denver, zise Juliana. Acolo e mai frumos.

„Vă ştiu eu pe voi, americanii din Est”, se gândi. „Vă plac distracţiile. Visaţi la preriile nesfârşite. Stâncoşii ăştia-s tocmai la dracu-n praznic. Aici nu s-a mai întâmplat nimic dinainte de război. Bătrâni la pensie, ţărani, proşti, tolomaci, sărmani… iar toţi băieţii isteţi s-au adunat în est, la New York, au trecut graniţa, legal sau ilegal. Pentru că”, se gândea ea, „acolo sunt banii, bani grămadă, din industrie. Expansiunea. Investiţiile germane au făcut multe… nu le-a luat mult să construiască baza materială a Statelor Unite.”

Bucătarul zise, pe un ton aspru şi supărat:

— Amice, nu-i iubesc din cale afară pe evrei, dar am văzut pe câţiva dintre refugiaţii evrei fugind din Statele Unite ale voastre în ’49 şi puteţi să vă păstraţi Statele Unite. Dacă aveţi o mulţime

---

[26] Joc de cuvinte bazat pe pronunţia relativ asemănătoare a trei cuvinte: Frink, numele lui Frank, fink ciripitor (engl.) şi finch cinteză (engl.) (n. trad.).

[27] Statele Munţilor Stâncoşi (n. trad.).

de posibilităţi de a câştiga uşor banii este pentru că i-au furat pe evreii ăia atunci când i-au zburat din New York cu un şut în spate, cu nenorocita aia de Lege Nuremberg, nemţească. Când eram puşti, am locuit în Boston şi nu m-am dat deloc în vânt după evrei, dar nu m-am gândit niciodată că am să văd trecând în Statele Unite legea aia nazistă, rasistă, chiar dacă am pierdut războiul. Mă miră că nu eşti în armatele Statelor Unite, pregătindu-te să invadezi vreo mică republică sud-americană, ca front pentru nemţi, ca să-i poată împinge pe japonezi încă puţin înapoi…

Ambii şoferi erau în picioare, cu feţele crispate. Cel mai în vârstă luă de pe tejghea o sticlă cu ketchup şi o apucă de gât. Bucătarul, fără să se întoarcă cu spatele la ei, se dădu înapoi până ce degetele îi atinseră una dintre ţepuşele pentru friptură. O trase afară şi o strânse în pumn.

Juliana zise:

— Denverul îşi face o pistă de-aia rezistentă la temperaturi mari, să poată ateriza acolo rachetele Lufthansei.

Niciunul dintre cei trei bărbaţi nu se mişcă şi nu spuse nimic. Ceilalţi clienţi păstrau tăcerea. În cele din urmă, bucătarul zise:

— A trecut una, pe seară.

— Nu se ducea spre Denver, spuse Juliana. Mergea spre vest, spre Coastă.

Încet-încet, cei doi şoferi se aşezară la loc. Cel mai în vârstă mormăi:

— Mereu uit, sunt puţini galbeni pe aici.

Bucătarul zise:

— Niciun japonez n-a ucis evrei, în război sau după. Niciun japonez n-a construit cuptoare.

— Cu atât mai rău, zise şoferul în vârstă.

Luându-şi ceaşca de cafea, începu iar să mănânce.

„Galbeni”, se gândi Juliana. „Da, cred că-i adevărat. Pe aici îi iubim pe japonezi.”

— Unde staţi peste noapte? îl întrebă pe cel mai tânăr dintre şoferi, Joe.

— Nu ştiu, răspunse el. Doar ne-am dat jos din camion şi-am intrat aici. Nu-mi place statul ăsta. Poate am să dorm în maşină.

— Motelul Honey Bee nu-i prea rău, zise bucătarul.

— OK, zise şoferul cel tânăr. Poate am să stau acolo. Dacă nu-i deranjează că sunt italian.

Avea un accent pronunţat, cu toate că încerca să-l ascundă.

Privindu-l, Juliana se gândi că idealismul îl face atât de amar.

„Cere prea mult de la viaţă. Mereu în mişcare, fără odihnă şi încordat. Şi eu sunt la fel; n-am putut să stau pe Coasta de Vest şi până la urmă n-am să fiu în stare să rezist nici aici. Nu aşa erau cei de demult? dar...”, se gândi, „acum graniţa nu-i aici, e pe alte planete.”

Se gândi: „El şi cu mine am putea semna pentru una din rachetele alea de colonizare. Nemţii însă pe el l-ar respinge din cauza pielii iar pe mine din cauza părului negru. Feţii ăia frumoşi palizi, nordici, S.S.-işti, din castelele de antrenament din Bavaria. Tipul ăsta – Joe nu-ştiu-cum – nici măcar nu are pe faţă expresia corectă; ar trebui să aibă înfăţişarea aia rece, dar oarecum entuziastă, ca şi cum n-ar crede în nimic şi totuşi ar avea credinţă absolută. Da, ei aşa sunt. Nu sunt idealişti, ca Joe şi ca mine, sunt cinici, cu o credinţă totală. E un fel de defect al creierului, ca o lobotomie, mutilarea pe care o fac psihiatrii germani ca un slab substitut pentru psihoterapie.”.

„Problema lor”, hotărî ea, „este sexul; au făcut ceva prostesc în anii ’30 cu asta, iar acum e şi mai rău. A început Hitler cu... ce era? Sora lui? Mătuşa? Nepoata? Şi, oricum, familia lui era deja degenerată; mama şi tatăl lui erau veri. Toţi comit incest, întorcându-se la păcatul originar de a pofti la propriile lor mame. De asta au ei elita blonzilor feţi-frumoşi S.S., cu zâmbetul ăla îngeresc prostesc şi inocenţa aia de prunci bălai; se păstrează pentru Mama. Sau unul pentru altul.”

„Şi cine-i Mama pentru ei?” se întrebă ea. „Conducătorul, Herr Bormann, despre care se crede că este pe moarte. Sau... Cel Bolnav.

Bătrânul Adolf aflat probabil într-un sanatoriu, pe undeva, târându-şi paralizia senilă. Sifilisul creierului, datând din vremurile de mizerie, când trăia de azi pe mâine prin hotelurile ieftine din Viena... cu pardesiul său lung, negru şi lenjeria murdară.

Evident, a fost răzbunarea sardonică a lui Dumnezeu, exact ca în filmele mute. Omul acela îngrozitor, doborât de o mizerie interioară, pedeapsa dintotdeauna pentru ticăloşia bărbatului.

Iar partea oribilă era că Imperiul German actual era un produs al acelui creier. La început un partid politic, apoi o naţiune, apoi jumătate din lume. Şi înşişi naziştii o diagnosticaseră, o identificaseră; vraciul acela care îl tratase pe Hitler, doctorul acela, Morell, care-i prescrisese lui Hitler un medicament brevetat, numit *Pastilele Antigas ale doctorului Koester,* fusese la origine specialist în boli venerice. Toată

lumea o ştia, dar cu toate astea, vorbăria conducătorului încă era venerată, încă era Sfântă Scriptură. Vederile lui infectaseră până acum o civilizaţie şi, precum sporii otrăvitori, blondele regine naziste oarbe fâsâiau de pe Pământ către alte planete, răspândind contaminarea.

Cu ce te alegi din incest? Cu nebunie, orbire, moarte. Brrr.”.

Se cutremură.

— Charley, îl strigă pe bucătar. Eşti gata cu comanda mea?

Se simţea absolut singură; ridicându-se în picioare, se duse la bar şi se aşeză lângă maşina de marcat.

Nimeni nu a băgat de seamă, cu excepţia tânărului şofer italian; ochii lui negri erau aţintiţi asupra ei. „Joe, aşa îl chema. Joe şi mai cum?” se întrebă ea.

Acum, stând mai aproape de el, văzu că nu era chiar aşa de tânăr precum crezuse. Greu de zis; intensitatea dimprejurul lui îi perturba judecata, îşi trecea întruna mâna prin păr, pieptănându-şi-l înspre spate, cu degetele rigide, încovoiate. „Omul ăsta are ceva special”, se gândi ea. „Respiră… moarte.” O enerva şi cu toate astea o atrăgea. Şoferul mai în vârstă îşi înclină capul şi-i şopti ceva. Apoi o scrutară amândoi, de astă dată nu cu obişnuitul interes masculin.

— Domnişoară, zise cel mai în vârstă.

Amândoi bărbaţii erau destul de încordaţi.

— Ştiţi ce-i asta?

Îi arătă o cutie albă, plată, nu prea mare.

— Da, zise Juliana. Ciorapi de nailon. Fibre sintetice făcute doar de către marele cartel I.G. Farben, din New York. Foarte greu de găsit şi scumpi.

— Nemţilor să le-o spui; monopolul nu-i o idee rea.

Şoferul mai în vârstă îi trecu însoţitorului lui cutia, iar acesta o împinse cu cotul, de-a lungul tejghelei, către ea.

— Ai maşină? o întrebă italianul cel tânăr, sorbindu-şi cafeaua.

Din bucătărie, apăru Charley cu o farfurie în mână.

— M-ai putea duce cu maşina până acolo?

Ochii sălbatici, puternici, încă o mai studiau şi ea deveni din ce în ce mai nervoasă şi din ce în ce mai incapabilă să facă vreo mişcare.

— La motelul ăla sau oriunde aş putea sta la noapte. Nu-i aşa?

— Da, zise ea. Am maşină. Un Studebaker vechi.

Bucătarul îşi mută privirile de la ea la tânărul şofer italian, apoi puse farfuria înaintea ei, pe tejghea.

Difuzorul de la capătul şirului de scaune se făcu auzit: *„Achtung, meine Damen un Herren”*[28]. Domnul Baynes tresări şi deschise ochii. Prin fereastra din dreapta lui putea vedea jos, în depărtare, maroniul şi verdele pământului, apoi ceva albastru. Pacificul. Racheta, îşi dădu el seama, îşi începuse lunga şi lenta coborâre.

Mai întâi în germană, apoi în japoneză şi în cele din urmă în engleză, difuzorul le preciza că nimeni nu trebuia să fumeze sau să se dezlege din scaunul capitonat. Coborârea, explica el, va dura opt minute.

Retroreactoarele porniră apoi, atât de brusc şi de zgomotos, zgâlţâind nava atât de violent, încât câţiva pasageri îşi pierdură răsuflarea, înecându-se. Domnul Baynes zâmbi, iar bărbatul tânăr, cu părul blond şi scurt de pe locul din faţa lui, de la margine, zâmbi şi el.

— *Sie fürchten dasz...,* începu tânărul, dar domnul Baynes zise îndată în englezeşte:

— Îmi pare rău, nu vorbesc germana.

Tânărul german îl privi întrebător, aşa că îi spuse acelaşi lucru în germană.

— Deloc? zise tânărul german, uluit, într-o engleză cu accent.

— Sunt suedez, spuse Baynes.

— V-aţi îmbarcat la Tempelhof[29].

— Da, am fost în Germania cu afaceri. Afacerile mă poartă în multe ţări.

Era clar, tânărul neamţ nu credea că cineva, în vremea lor, cineva care avea relaţii de afaceri internaţionale şi călătorea – sau îşi putea permite să călătorească – cu ultimul tip de rachetă Lufthansa nu vorbea germana. Îi spuse lui Baynes:

— Cu ce vă ocupaţi, *mein Herr?*

— Plastice. Poliesteri. Răşini. *Ersatz* – uz industrial. Înţelegeţi, nu cu lucruri de uz casnic.

— Suedia are o industrie a *plasticului?*

Tonul lui sugera neîncredere.

— Da, şi una chiar foarte bună. Dacă îmi daţi numele dumneavoastră, veţi primi prin poştă un prospect al firmei.

Domnul Baynes îşi scoase stiloul şi carneţelul.

— Nu vă deranjaţi. Ar fi irosit cu mine. Sunt artist, nu

---

[28] Atenţiune, doamnelor şi domnilor (germ.) (n. trad.).

[29] Aeroportul din Berlin (n. trad.).

comerciant. Nicio supărare. Se poate să-mi fi văzut lucrările pe Continent. Alex Lotze.

Aşteptă.

— Mă tem că nu sunt interesat de arta modernă, zise domnul Baynes. Îmi plac vechii cubişti şi abstracţionişti de dinainte de război. Îmi place ca pictura să aibă un înţeles, nu doar să reprezinte idealul.

Întoarse privirea în altă parte.

— Dar asta-i sarcina artei, zise Lotze. Să reprezinte spiritualitatea omului, înaintea senzualului. Arta dumneavoastră abstractă a reprezentat o perioadă de decadenţă, de haos spiritual, datorită dezintegrării societăţii, a vechii plutocraţii. Evreii şi musulmanii capitalişti au sprijinit arta decadentă şi implicit situaţia internaţională. Timpurile alea au trecut, arta trebuie să meargă înainte… nu poate rămâne pe loc.

Baynes dădu din cap, privind pe fereastră.

— Aţi mai fost în Pacific? întrebă Lotze.

— De câteva ori.

— Eu nu. Este o expoziţie în San Francisco, cu lucrările mele, aranjate prin grija dr. Goebbels, cu autorităţile japoneze. Un schimb cultural, pentru promovarea înţelegerii şi a bunăvoinţei. Trebuie să reducem tensiunile dintre Est şi Vest, nu credeţi? Trebuie să comunicăm mai mult, iar prin artă putem face asta.

Baynes încuviinţă din cap. Jos, dincolo de cercul de foc al rachetei, se puteau vedea acum San Francisco şi Golful.

— Unde se poate mânca în San Francisco? continuă Lotze. Am rezervare la Palace Hotel, dar după cum înţeleg eu, se poate găsi mâncare bună şi în secţiunea internaţională, cum ar fi Chinatown[30].

— Adevărat, zise Baynes.

— Sunt mari preţurile în San Francisco? Cam fluieră vântul prin buzunarele mele. Ministerul este foarte cumpătat.

Lotze râse.

— Depinde de rata de schimb pe care o puteţi obţine, presupunând că aveţi moneda Reichului. Vă sugerez să mergeţi la Bank of Kyo, pe Samson Street, să schimbaţi acolo banii.

— *Danke sehr*[31] zise Lotze. Aş fi făcut-o la hotel.

Racheta aproape ajunsese la sol. Acum Baynes putu vedea aerodromul, hangarele, zonele de parcare, autostrada spre oraş,

---

[30] Cartierul chinezesc (n. trad.).

[31] Vă mulţumesc mult (germ.) (n. trad.).

casele… „foarte drăguţ peisajul”, se gândi. Munţi, apă şi câteva fuioare de ceaţă mânate de vânt la Golden Gate.

— Ce este structura aceea enormă de sub noi? întrebă Lotze. Este terminată pe jumătate, deschisă într-o parte. Un cosmodrom? Japonezii nu au nicio navă spaţială, sau cel puţin aşa credeam.

Zâmbind, Baynes răspunse:

— E Golden Poppy Stadium. Terenul de baseball.

Lotze râse:

— Da, le place baseball-ul. Incredibil. Au început lucrul la structura asta măreaţă pentru distracţie, un sport inutil, care mănâncă timp…

Întrerupându-l, Baynes îi zise:

— Este terminat. Asta este forma lui definitivă, deschis într-o parte. E un nou proiect arhitectural, de care sunt foarte mândri.

— Arată, zise Lotze, privind în jos, ca şi cum ar fi fost proiectat de un evreu.

Baynes îl privi pe om un timp. Simţi intens, pentru un moment, dezechilibrul, urma de nebunie din mintea germană. Chiar credea Lotze ce zicea? Era o remarcă într-adevăr spontană?

— Sper că ne vom revedea mai târziu, în San Francisco, zise Lotze când racheta atinse pământul. Am să mă plictisesc fără cineva din ţară, cu care să discut.

— Nu sunt din ţara dumneavoastră, zise Baynes.

— A, da; aşa-i. Dar din punct de vedere rasial, sunteţi foarte apropiat, sub toate aspectele.

Lotze începu să se foiască pe scaun, pregătindu-se să-şi deschidă complicata centură de siguranţă.

„Sunt înrudit rasial cu omul ăsta?” se întrebă Baynes. „Atât de strâns încât să fim sub toate aspectele şi în toate sensurile la fel? Atunci, există şi în mine o urmă de nebunie. Lumea nebună în care trăim. Nebunii sunt la putere. De când ştim asta? Ne confruntăm cu asta? Şi… câţi dintre noi chiar o ştiu? Lotze cu siguranţă nu. Poate că, dacă ştii că eşti nebun, atunci nu eşti nebun. Sau te înzdrăveneşti, în cele din urmă. Trezindu-te. Presupun că doar câţiva sunt conştienţi de toate astea. Persoane izolate, ici-colo. Însă masele largi… ce gândesc? Toate sutele de mii din oraşul ăsta, de aici. Îşi imaginează că trăiesc într-o lume sănătoasă? Sau poate că ghicesc, întrezăresc adevărul…?

Dar...”, se gândi, „ce se înţelege prin *nebun?* O definiţie legală. Ce înţeleg eu? O simt, o văd, dar ce este?”.

Se gândi: „Este ceva ce fac ei, sunt ei ceva. Este inconştienţa lor. Lipsa lor de cunoştinţe despre alţii. Inconştienţa lor cu privire la ceea ce le fac celorlalţi, distrugerea pe care au provocat-o şi o provoacă. Nu, se gândi. Nu-i asta. Nu ştiu; o simt, o intuiesc. Dar… sunt cruzi cu bună ştiinţă… asta e? Nu, Doamne”, se gândi el, „n-o pot prinde, clarifica. Oare ignoră părţi ale societăţii? Da. Dar este mai mult de atât. Sunt planurile lor. Da, planurile lor. Cucerirea planetelor. Ceva înnebunitor şi demenţial, cum a fost cucerirea Africii şi, înainte de asta, a Europei şi a Asiei.

Perspectiva lor este cosmică. Nu un om aici, un copil colo, ci o abstracţiune: rasă-patrie. *Volk. Land. Blut. Ehre*[32]. Nu despre oameni onorabili, ci despre însăşi *Ehre,* onoarea; abstractul este adevărat, realul este invizibil pentru ei. *Die Güte*[33], nu oamenii buni, ci omul ăsta bun. Simţul spaţiului şi al timpului este la ei. Văd prin aici, acum, prin vastul, întunecatul şi adâncul dincolo, neschimbătorul. Şi asta este fatal pentru viaţă. Pentru că până la sfârşit nu va mai fi nicio viaţă; au fost cândva numai particule de praf prin spaţii, gazele fierbinţi de hidrogen, nimic mai mult, şi vor reveni. Acesta este un interval, *ein Augenblick*[34]. Procesul cosmic se grăbeşte, zdrobind viaţa, înapoi în granit şi metan; roata se învârteşte pentru întreaga făptură. Totul este vremelnic. Iar aceşti… aceşti nebuni… reacţionează la granit, la praf, la dorul de nefiinţă; vor să ajute *Natur*[35].”

Şi, se gândi, „ştiu de ce. Vor să facă ei istoria, nu să-i fie victime. Se identifică cu puterea lui Dumnezeu şi se cred asemenea lui. Asta este principala lor nebunie. Sunt copleşiţi de vreun arhetip; propriile euri li s-au extins nebuneşte astfel încât nu pot spune unde încep ei şi unde se sfârşeşte dumnezeirea. Nu este aroganţă, nici mândrie; este umflarea eului până la cea din urmă… confuzie între cel care adoră şi ceea ce este adorat. Nu omul l-a mâncat pe Dumnezeu; Dumnezeu l-a mâncat pe om.

Ceea ce nu înţeleg ei este *neajutorarea* omului. Sunt slab, mor, nu sunt important pentru univers. Nici nu mă observă; trăiesc nevăzut. Şi ce-i rău în asta? Nu-i mai bine aşa? Zeii îi distrug pe cei care-i bagă în seamă. Fii mic… şi vei scăpa de gelozia celui mare.”

---

[32] Popor. Ţară. Sânge. Onoare. (germ.) (n. trad.).

[33] Bunătatea (germ.) (n. trad.).

[34] O clipă (germ.) (n. trad.).

[35] Natura (germ.) (n. trad.).

Desfăcându-şi centura, Baynes zise:

— Domnule Lotze, n-am mai spus nimănui până acum. Eu sunt evreu, înţelegeţi?

Lotze se uită cu milă la el.

— N-aveaţi de unde şti, zise Baynes, pentru că, fizic nu par evreu în niciun fel; mi-am transformat nasul, mi-am micşorat porii largi, mi-am albit pielea prin procedee chimice şi mi-am modificat forma capului. Pe scurt, nu pot fi detectat, fizic. Pot şi am umblat adeseori prin cele mai înalte cercuri ale societăţii naziste. Nimeni nu mă va descoperi. Şi…

Se opri, veni aproape, foarte aproape de Lotze şi rosti cu voce joasă, ca numai Lotze să-l poată auzi.

— Şi mai sunt şi alţii de-ai noştri. Auzi? Nu am murit. Încă mai existăm. Trăim. Nevăzuţi.

După un moment, Lotze se bâlbâi:

— Poliţia…

— S.D.-ul[36] îmi poate parcurge dosarul, zise Baynes. Mă poţi denunţa. Dar am relaţii foarte înalte. Unii din ei sunt arieni, unii sunt evrei în poziţii cheie la Berlin. Raportul tău va fi neglijat; apoi, imediat, îţi vor face un raport şi, prin aceleaşi relaţii, te vei trezi în lagăr.

Zâmbi, încuviinţă din cap şi o luă în sus pe culoarul navei, îndepărtându-se de Lotze, alăturându-se celorlalţi pasageri.

Coborâră cu toţii rampa, în frigul şi vântul de pe pistă. Jos, Baynes se trezi iarăşi lângă Lotze.

— De fapt, zise Baynes, păşind alături de Lotze, nu-mi place cum arăţi, domnule Lotze, aşa că, oricum, cred că am să-ţi fac raport.

Mări pasul, lăsându-l pe Lotze în urmă.

La celălalt capăt al pistei, la intrarea publicului, aştepta un mare număr de oameni. Rude, prieteni ai pasagerilor, unii dintre ei făcând cu mâna, căutând din priviri, zâmbind, uitându-se cu nerăbdare, cercetând chipuri. Un japonez greoi, între două vârste, bine îmbrăcat, cu un trenci englezesc, pantofi ascuţiţi, tot englezeşti, gambetă, stătea puţin înaintea celorlalţi, însoţit de un altul mai tânăr. La reverul hainei purta insigna Înaltei Misiuni Comerciale Pacifice a Guvernului Imperial. „El este”, îşi dădu seama domnul Baynes. „Domnul N. Tagomi, a venit să mă întâmpine personal.”

Păşind înainte, japonezul strigă:

---

[36] Siecherheitsdienst – Siguranţa statului (n. trad.).

— *Herr* Baynes… bună seara. Capul i se înclină, ezitant.

— Bună seara, domnule Tagomi, zise Baynes, întinzând mâna.

Îşi strânseră mâinile, apoi se înclinară. Japonezul mai tânăr se înclină şi el, zâmbind.

— Friguţ, domnule, pe pista asta expusă, zise domnul Tagomi. Putem porni înapoi, spre centrul oraşului, cu elicopterul Misiunii. Aşa? Sau poate aveţi nevoie să folosiţi toaleta şi să vă odihniţi puţin?

Cercetă cu nelinişte chipul domnului Baynes.

— Putem porni chiar acum, zise Baynes. Vreau să-mi anunţ sosirea la hotel. Bagajul, oricum…

— Domnul Kotomichi se va ocupa de asta, zise domnul Tagomi. Va veni în urma noastră. Ştiţi, domnule, la acest terminal durează aproape o oră preluarea bagajelor. Mai mult decât călătoria dumneavoastră.

Domnul Kotomichi zâmbi plăcut.

— Domnule, am să vă mituiesc cu un cadou.

— Poftim? făcu Baynes.

— Ca să vă obţin bunăvoinţa.

Domnul Tagomi băgă mâna în buzunarul trenciului şi scoase o cutiuţă.

— Ales dintre cele mai fine *objects d'art* americane.

Îi întinse cutia.

— Mă rog, spuse Baynes. Mulţumesc.

— Toată după-amiaza, diferite oficialităţi au examinat alternativele, zise domnul Tagomi. Este cea mai autentică piesă a vechii culturi pe cale de dispariţie, a Statelor Unite, un rar obiect artizanal, purtând parfumul trecutelor zile tihnite.

Domnul Baynes deschise cutia. În ea se afla un ceas de mână Mickey Mouse, pus pe o perniţă de catifea neagră.

Îi juca domnul Tagomi o farsă? Îşi ridică privirea, văzu faţa încordată, îngrijorată a domnului Tagomi. Nu, nu era o glumă.

— Vă mulţumesc frumos, zise Baynes. Este într-adevăr incredibil.

— Numai câteva, poate zece ceasuri Mickey Mouse autentice, din 1938, mai sunt în toată lumea la ora actuală, zise domnul Tagomi, studiindu-l, aşteptându-i aprecierea. Niciun colecţionar cunoscut mie nu are unul, domnule.

Intrară în clădirea terminalului şi urcară rampa împreună.

În urma lor, domnul Kotomichi zise:

— *„Harusame ni nuretsu-tsuyane no ternari kana…"*

— Ce înseamnă? întrebă domnul Baynes pe domnul Tagomi.

— Un vechi poem, răspunse domnul Tagomi. Perioada Tokugawa de mijloc.

Domnul Kotomichi zise:

— „Când cad ploile de primăvară, muiată de ele, pe acoperiş se află mingea din cârpă a unui copil.”

Capitolul 4

Uitându-se la fostul lui patron cum mergea legănat de-a lungul coridorului şi intrând în hala principală a W.-M. Corporation, Frank Frink se gândi în sinea lui: „ciudăţenia cu Wyndam-Matson este că nu arată ca un om care deţine o fabrică. Arată ca un pensionar de Tenderloin[37], un beţivan căruia i s-a administrat o baie, haine noi, un ras, tuns, o doză de vitamine şi i s-a dat drumul în lume cu cinci dolari, să-şi facă o nouă viaţă.” Bătrânul avea un fel de a se purta nehotărât, nervos, chiar ingrat, ca şi cum ar fi văzut în fiecare om un duşman potenţial, mai puternic decât el, pe lângă care trebuia să se gudure şi pe care trebuia să-l împace. „Au să mă dea gata”, părea că zice prin felul lui de a fi.

Şi totuşi, bătrânul W.-M. era într-adevăr foarte puternic. Avea interese şi control asupra a numeroase întreprinderi, speculaţii, afaceri imobiliare. Precum şi fabrica W.-M. Corporation.

Luându-se după bătrân, Frink împinse marea uşă din metal a halei de lucru. Zgomotul maşinilor pe care-l auzise în jurul lui zilnic, timp atât de îndelungat… Vederea oamenilor la bancurile de lucru, aerul plin de străfulgerări de lumină, praful de prelucrare, mişcarea. Acolo se ducea bătrânul. Frink mări pasul.

— Hei, domnule W.-M., strigă el.

Bătrânul se oprise lângă Ed McCarthy, şeful de atelier cu braţele păroase. Îşi ridicară amândoi privirile când Frink se apropie de ei.

Umezindu-şi nervos buzele, Wyndam-Matson zise:

— Îmi pare rău, Frank, n-am cum să te iau înapoi. Am angajat pe cineva în locul tău, gândindu-mă că n-ai să te mai întorci. După tot ceea ce ai spus.

Ochii lui mici şi rotunzi sclipiră şi Frink recunoscu la el o tendinţă aproape ereditară de a se fofila. Bătrânul o avea în sânge.

Frink zise:

— Am venit să-mi iau sculele. Atâta tot.

Vocea, fu bucuros să constate, îi suna ferm, chiar aspru.

— Păi, să vedem, mormăi W.-M., evident nelămurit cu privire

---

[37] Cartier rău famat al New Yorkului (n. trad.).

la statutul sculelor lui Frink.
Îi spuse lui Ed McCarthy:
— Cred că ar fi în parohia ta, Ed. Poate îl aranjezi tu pe Frank, aici. Eu am alte treburi.
Se uită la ceasul de buzunar.
— Ascultă, Ed. Vorbim mai târziu despre factura aia, trebuie s-o întind.
Îl bătu pe Ed McCarthy pe braţ, apoi o luă repede din loc, fără să se mai uite înapoi.
Ed McCarthy şi Frink rămaseră împreună.
— Ai venit să-ţi iei slujba înapoi, zise McCarthy după un timp.
— Da, spuse Frink.
— Am fost mândru de ceea ce ai spus ieri.
— Şi eu la fel, zise Frink. Dar… Dumnezeule, nu pot lucra în altă parte.
Se simţi înfrânt şi neajutorat.
— Ştii cum e.
Vorbiseră amândoi, adeseori, în trecut, despre problemele lor. McCarthy spuse:
— Nu ştiu cum e. Tu eşti mai bun decât oricine de pe Coastă la strungul carusel. Te-am văzut dând gata o piesă în cinci minute, inclusiv lustruirea cu pulbere. Totul, de la Cratex-ul brut. Şi cu excepţia sudurii…
— N-am zis niciodată că ştiu să sudez, spuse Frink.
— Te-ai gândit vreodată să te apuci de afaceri pe cont propriu?
Frink, luat pe neaşteptate, se bâlbâi:
— Ce să fac?
— Bijuterii.
— Ah, pentru Dumnezeu!
— Comenzi, piese originale, nu lucruri de serie, comerciale.
McCarthy îi arătă un colţ al atelierului, departe de zgomot.
— Cu vreo două mii de dolari îţi poţi amenaja un atelier într-un subsol sau într-un garaj. Cândva, am desenat cercei şi pandantive pentru femei. Ţii minte… contemporani, cu adevărat moderni.
Luând nişte glaspapir, începu să deseneze, încet, apăsat pe spatele lui.
Uitându-i-se peste umăr, Frink văzu proiectul unei brăţări; o schiţă cu linii nesigure.
— Există o piaţă?
Tot ceea ce văzuse el vreodată erau tradiţionalele – chiar

desuetele – obiecte din trecut.

— Nimeni nu vrea obiecte americane contemporane; nu există nimic de genul ăsta, de la război încoace.

— Creează tu piaţa, zise McCarthy cu o strâmbătură furioasă.

— Adică să vând eu însumi?

— Dă-le prin consignaţii. Ca aia... cum îi zice? De pe Montgomery Street, magazinul ăla select de obiecte de artă.

— American Artistic Handcrafts, zise Frink.

El nu intra niciodată în magazine elegante şi scumpe ca acela. Puţini americani se duceau; doar japonezii aveau bani să cumpere din asemenea locuri.

— Ştii ce vând asemenea consignaţii? zise McCarthy. Şi ce averi se fac? Afurisite de catarame din alea, de argint, din New Mexico, pe care le fac indienii. Porcăriile alea nenorocite pentru turişti, toate la fel. Aşa-zisa artă naivă.

Frink îl privi îndelung pe McCarthy.

— Ştiu şi ce altceva mai vând, zise el în cele din urmă. Şi ştii şi tu.

— Da, spuse McCarthy.

Amândoi ştiau, pentru că amândoi fuseseră implicaţi direct şi încă mult timp.

Activitatea legală, declarată, a lui W.-M. Corporation consta din producerea de scări, garduri, grilaje pentru şemineuri din fier forjat şi ornamente pentru noile blocuri de apartamente, toate produse în serie, conform unor proiecte standard. Pentru un bloc nou, cu patruzeci de camere, aceeaşi piesă era executată de patruzeci de ori la rând. Teoretic, W.-M. Corporation era o turnătorie de fier. În plus, ea întreţinea o altă afacere, de unde îi veneau adevăratele profituri.

Folosind o mare varietate de unelte, materiale şi maşini, W.-M. Corporation producea un flux continuu de copii după obiecte de producţie americană, de dinainte de război. Aceste falsuri erau plasate pe piaţa angrosiştilor de obiecte de artă pentru a se alătura originalelor adunate de pe întreg continentul. Ca şi în filatelie şi în numismatică, nimeni nu putea estima procentul de falsuri aflate în circulaţie. Şi nimeni – mai cu seamă negustorii şi colecţionarii – nu o dorea.

Când Frink plecase, pe bancul lui de lucru se afla, pe jumătate gata, un revolver Colt din Perioada Frontierei[38]; făcuse

---

[38] Perioada expansiunii nord-americane spre vest (sec XVIII-XIX) (n. trad.).

el însuşi tiparele, turnarea şi se ocupase de şlefuirea manuală a pieselor. Exista o piaţă nelimitată pentru armele mici din timpul Războiului Civil American şi din Perioada Frontierei; W.-M. Corporation putea vinde tot ceea ce putea produce Frink. Era specialitatea lui.

Mergând încet la bancul lui, Frink luă în mână vergeaua pentru curăţirea revolverului, încă neşlefuită. Peste trei zile, arma ar fi fost terminată. „De”, se gândi, „era treabă bună.” Un expert ar fi putut-o deosebi, dar colecţionarii japonezi nu erau cunoscători în adevăratul înţeles al cuvântului, nu aveau niciun standard sau teste pe baza cărora să aprecieze.

De fapt, din câte ştia el, nu le trecuse niciodată prin minte să se întrebe dacă aşa-numitele obiecte de artă care se vindeau în magazinele de pe Coasta de Vest erau veritabile. Poate într-o zi o vor face… şi atunci băşica se va sparge, piaţa se va prăbuşi chiar şi pentru piesele autentice. Legea lui Gresham spune că falsurile au determinat valoarea originalelor. Şi fără îndoială, acesta fusese motivul pentru care eşuase investigaţia; în definitiv, toată lumea era fericită. Fabricile, ici-colo, în diverse oraşe, cele care produceau piesele, erau profitabile. Angrosiştii preluau marfa, iar comercianţii o prezentau și îi făceau reclamă. Colecţionarii se scotoceau după bani şi-şi duceau fericiţi achiziţiile acasă, pentru a-şi impresiona asociaţii, prietenii şi amantele.

Ca în cazul mitei oferite după război în bani din hârtie, totul a fost perfect până când au apărut întrebările. Nimeni nu a păţit nimic, până în ziua scadenţei. Şi atunci toţi, în mod egal, au fost ruinaţi.

Dar între timp, nimeni nu vorbea despre asta, nici chiar cei care îşi câştigau existenţa producând falsuri; îşi scoteau din minte ce făceau, îşi îndreptau atenţia doar asupra problemelor tehnice.

— De când încerci să execuţi proiecte originale? întrebă McCarthy.

Frink înălţă din umeri.

— De mulţi ani. Le pot reproduce cu o precizie nemaipomenită. Numai că…

— Ştii ce cred eu? Eu cred că ţi-ai însuşit ideea nazistă că evreii nu pot crea. Că nu pot decât să imite şi să vândă. Că sunt mediocri.

Îşi aţinti necruţător privirile asupra lui Frink.

— Poate aşa-i, zise Frink.

— Încearcă. Execută câteva proiecte originale. Sau lucrează direct în metal. Joacă-te, cum se joacă copiii.

— Nu, spuse Frank.

— N-ai deloc încredere, replică McCarthy. Ţi-ai pierdut cu totul încrederea în tine însuţi, nu-i aşa? Păcat. Pentru că eu ştiu că ai putea.

Se îndreptă spre banc.

„Cu atât mai rău”, se gândi Frink. „Dar totuşi, ăsta-i adevărul. E un fapt. Nu îmi pot căpăta încrederea sau entuziasmul numai dorind-o, hotărându-mă să fie aşa. McCarthy ăsta”, se gândi, „e un şef de atelier al naibii de bun. Se pricepe cum să-l ia pe om, să se străduiască la maximum, să scoată din el ce-are mai bun împotriva lui însuşi. E un conducător înnăscut; aproape că m-a convins, pentru o clipă, acolo. Numai că...” McCarthy plecase deja; încercarea dăduse greş.

„Păcat că nu am oracolul cu mine”, se gândi Frink. „L-aş putea consulta în treaba asta; să mă cert cu el pentru cei cinci mii de ani de înţelepciune.” Apoi îşi aminti că exista un exemplar din *I Ching* în holul clădirii administrative a lui W.M. Corporation. Aşa că o porni din hala de lucru, de-a lungul coridorului, grăbind pasul prin corpul administrativ, către hol.

Aşezat într-unul dintre scaunele din oţel cromat şi plastic din hol, îşi scrise întrebarea pe dosul unui plic: „Să mă apuc pe cont propriu de activitatea de creaţie cum tocmai mi-a fost creionată?” Apoi începu să arunce piesele.

Linia de jos fu un şapte, la fel şi a doua şi apoi a treia. Trigrama de jos este Ch’ien, îşi dădu seama. Suna bine, Ch’ien era creativul. Apoi linia a patra, un opt. Yin. Şi linia a cincea, tot un opt, o linie Yin. „Doamne Dumnezeule”, gândi el, tulburat; „Încă o linie Yin şi obţin Hexagrama Unsprezece, T’ai, Pace. O sentinţă foarte favorabilă. Sau...” Mâinile îi tremurară, zornăind piesele. O linie Yang şi, prin urmare, Hexagrama Douăzeci şi şase, Ta Ch’u, Puterea de a îmblânzi a Celui Mare. Amândouă au indicaţii favorabile şi trebuia să iasă fie una, fie cealaltă. Aruncă cele trei piese.

Yin. Un şase. Era Pacea.

Deschizând cartea, citi sentinţa:

PACEA. Cel mic pleacă,
Cel mare se apropie.
Noroc. Succes.

„Deci ar trebui să fac aşa cum zice Ed McCarthy. Să-mi deschid mica mea afacere. Acum, şasele de sus, linia mea de devenire…” Întoarse pagina. „Cum suna textul?” Nu-şi putea aminti; probabil favorabil, de vreme ce hexagrama însăşi era atât de favorabilă. Unirea cerului cu pământul, dar prima şi ultima linie erau întotdeauna în afara hexagramei, aşa că probabil şase deasupra…

Ochii îi găsiră linia şi citi dintr-o fulgerare:

Zidul cetăţii cade înapoi în şanţ.
Nu mai folosi armate, acum.
Fă-ţi cunoscute ordinele în propriul tău oraş.
Perseverenţa aduce umilire.

„M-a cocoşat”, exclamă el îngrozit. Apoi, citi comentariul:

Schimbarea la care se face aluzie în mijlocul hexagramei a început să se petreacă. Zidul cetăţii oraşului se scufundă înapoi în şanţul din care a fost înălţat. Se apropie ora dezastrului…

Era, fără îndoială, una dintre cele mai sinistre linii din toată cartea, din mai bine de trei mii. Şi cu toate astea, sentinţa hexagramei era bună.

Pe care trebuia s-o urmeze?

Şi cum puteau fi atât de deosebite? Nu i se mai întâmplase, noroc şi dezastru amestecate împreună în profeţia oracolului; ce soartă sinistră, ca şi cum oracolul ar fi râcâit fundul sacului, ar fi răscolit tot felul de zdrenţe, oase şi rahat al întunericului, apoi l-ar fi întors şi l-ar fi scurs la lumină ca pe o mâncare dospită. „Trebuie să fi apăsat pe două butoane deodată”, hotărî; „am amestecat treburile şi m-am ales cu imaginea asta de ochi de *schlimazl* asupra realităţii. Numai pentru o clipă. N-a durat.”

„La naiba”, se gândi, „trebuie să fie ori una, ori alta; nu pot fi amândouă. Nu poţi avea şi noroc şi ghinion deodată. Sau… poţi? Orfevrăria va aduce un câştig bun; la asta se referă sentinţa. Dar linia, afurisita de linie; ea se referă la ceva mai adânc, la vreo catastrofă viitoare, probabil nelegată de afacerea cu bijuteriile. O soartă rea, care mă aşteaptă oricum.”

„Război”, se gândi. „Al treilea război mondial, omorând, în paştele mă-sii, vreo două miliarde dintre noi, măturându-ne civilizaţia, bombe cu hidrogen, căzând ca grindina.”.

„*Oy gewalt?*” se gândi.

„Ce se va întâmpla? Eu am pus-o în mişcare? Sau o cârpăceşte altcineva, o persoană pe care eu nici n-o cunosc? Sau… noi, cu toţii. Este greşeala fizicienilor sau a teoriei ăleia a sincronizării, fiecare particulă fiind în legătură cu toate celelalte; nu poţi nici să tragi o băşină fără să modifici echilibrul universului.

Se naşte un joc plin de haz, fără să aibă cine râde. Deschid şi eu o carte şi mă aleg cu o relatare a evenimentelor viitoare pe care până şi lui Dumnezeu i-ar plăcea s-o claseze şi s-o uite. Şi cine sunt eu? Persoana nepotrivită; asta o pot spune cu certitudine.

Ar trebui să-mi iau sculele şi materialele de la McCarthy, să-mi deschid magazinul, să-mi pornesc mica afacere, să merg mai departe, în ciuda liniei ăleia îngrozitoare. Să muncesc, creând, în felul meu, până la capăt, trăind cât voi putea de bine, cât mai activ cu putinţă, până ce zidul va cădea înapoi în şanţ pentru noi toţi, omenirea întreagă. Asta îmi zice oracolul. Soarta ne va da cu halebarda la cap în cele din urmă, oricum, dar între timp am şi eu o slujbă; trebuie să-mi folosesc capul, mâinile.

Sentinţa a fost numai pentru mine, pentru munca mea. Linia însă, a fost pentru noi toţi.”

„Eu sunt prea mic”, se gândi. „Nu pot decât să citesc ce-i scris, să arunc o privire şi apoi să-mi plec capul şi să mă întorc cu greu de unde am plecat, ca şi cum n-aş fi văzut; oracolul nu se aşteaptă de la mine să încep să alerg în sus şi-n jos pe străzi, plângându-mă şi căinându-mă pentru a atrage atenţia.”

„Poate *cineva* să-l modifice?” se întrebă. „Cu toţii împreună… sau o mare personalitate… sau cineva strategic plasat, care se întâmplă să fie pe fază. Şansă. Întâmplare. De care atârnă vieţile, lumea noastră.”

Închizând cartea, părăsi holul şi merse înapoi în hala de lucru. Când îi prinse privirile lui McCarthy, îi făcu semn cu mâna către o latură, unde să-şi poată relua discuţia.

— Cu cât mă gândesc mai mult, zise Frink, cu atât îmi place mai mult ideea ta.

— Excelent, făcu McCarthy. Acum ascultă. Uite ce faci. Trebuie să iei bani de la Wyndam-Matson.

Făcu cu ochiul, o lentă, apăsată, ferită clipire a pleoapei.

— M-am gândit şi cum. Am să plec de-aici şi-am să vin cu tine. Proiectele mele, ştii. Ce-i rău în asta? Ştiu că-s bune.

— Sigur, zise Frink, puţin năucit.

— Ne vedem diseară la lucru, spuse McCarthy. La mine

acasă. Treci pe la 19. 00, să stai la masă cu Jane şi cu mine… dacă-i poţi suporta pe copii.

— OK, răspunse Frink.

McCarthy îl bătu pe umăr şi plecă.

„Am parcurs un drum lung în ultimele zece minute”, îşi spuse Frink. Dar nu se simţea speriat, acum era emoţionat.

„S-a întâmplat repede”, într-adevăr, se gândi ducându-se la bancul lui şi începând să-şi strângă sculele. „Cred că genul ăsta de lucruri aşa se întâmplă. Momentul favorabil, când apare…”

„Toată viaţa l-am aşteptat. Când oracolul spune «vei avea o realizare» – asta înseamnă. Este cu adevărat extraordinar, Timpul. Acum, ce înseamnă timpul? Ce înseamnă momentul ăsta? Şase pe ultima linie a Hexagramei Unsprezece transformă totul în Douăzeci şi şase, Puterea de a îmblânzi a Celui Mare. Yin devine Yang; linia se transformă şi apare un nou Moment. Şi au fost atât de pe dinafară încât nici măcar n-am observat.

Pun pariu că de-aia am obţinut linia aia groaznică; numai aşa poate trece Hexagrama Unsprezece în Hexagrama Douăzeci şi şase, prin linia aia şase, de transformare, de sus. Aşa că nu trebuia să-mi pun fundul la bătaie.”.

Dar, în ciuda entuziasmului şi a optimismului, nu-şi putea scoate linia cu totul din minte.

„Oricum”, se gândi ironic, „fac o încercare teribil de bună; până diseară la 19:00 poate-oi reuşi s-o uit ca şi cum n-ar fi fost.”.

Se gândi. „Sper din toată inima. Pentru că această combinare cu Ed este măreaţă. Are nişte idei a-ntâia; o pot spune. Şi nu am de gând să mă trezesc pe dinafară.

În momentul ăsta nu sunt nimic, dar dacă pot s-o sucesc, poate reuşesc s-o fac pe Juliana să vină înapoi. Ştiu eu ce vrea, merita să fie măritată cu un bărbat care contează, o persoană importantă în comunitate, nu vreun oarecare *meshuggener.* Bărbaţii erau bărbaţi, pe vremuri; înainte de război, de pildă. Dar acum, toate astea s-au dus.”

Nu-i de mirare că bântuie din loc în loc, din bărbat în bărbat, căutând. Şi fără măcar să ştie cine este, care-i sunt nevoile biologice. Eu însă, ştiu şi prin mişcarea asta de zile mari cu McCarthy – orice-ar fi – am să mă realizez pentru ea.

La ora prânzului, Robert Childan închisese American Artistic Handcrafts Inc. De obicei, trecea strada şi mânca la bar. În orice caz, nu lipsea mai mult de o jumătate de oră, iar astăzi pleca

doar pentru douăzeci de minute. Amintirea calvarului îndurat cu domnul Tagomi şi cu personalul Misiunii Comerciale încă îi întorcea stomacul pe dos.

Întorcându-se la magazin, îşi spuse: „Poate că ar fi bine să adopt o nouă politică de a nu mai da telefoane. Fă-ţi toate afacerile în magazin!”

Două ore de prezentare. Mult prea mult. Aproape patru ore cu totul; prea târziu să deschidă iar magazinul. O după-amiază întreagă pentru a vinde un singur obiect, un ceas Mickey Mouse, comoară costisitoare, dar… Deschise uşa magazinului, o fixă să stea deschisă şi se duse în spate să-şi atârne pardesiul.

Când reapăru, descoperi că avea un client. Un alb. „Ei”, se gândi. „Ce surpriză!”

— Bună ziua, domnule, zise Childan, înclinându-se uşor.

Probabil *un pinoc.* Bărbat subţirel, cam brunet. Bine îmbrăcat, modern. Dar e sigur că nu se simţea în largul lui. Pe faţa lui se zărea o uşoară strălucire de transpiraţie.

— Bună ziua, murmură omul, dând roată magazinului, să privească vitrinele.

Apoi, dintr-odată, se apropie de tejghea. Băgă mâna în haină şi scoase un portcart lucios din piele; puse pe tejghea o carte de vizită multicoloră, tipărită complicat, cu emblema imperială şi însemnele militare. Marină. Amiralul Harusha. Robert Childan o examină, impresionat.

— Nava amiralului, explică clientul, se află în Golful San Francisco în momentul de faţă. Crucişătorul *Syokaku.*

— Ah, făcu Childan.

— Amiralul Harusha nu a mai vizitat Coasta de Vest, continuă clientul cu explicaţiile. Are multe dorinţe pentru timpul cât se află aici, iar una dintre ele este să facă personal o vizită faimosului dumneavoastră magazin. A auzit mereu, în Home Islands, despre American Artistic Handcrafts Inc.

Childan se înclină.

— Cu toate acestea, continuă bărbatul, datorită presiunii programului, amiralul nu poate veni personal să viziteze faimosul dumneavoastră magazin. Dar m-a trimis pe mine; sunt reprezentantul domniei sale.

— Amiralul este colecţionar? întrebă Childan, cu mintea lucrându-i la viteza cea mai mare.

— Este un iubitor al artei. Este un cunoscător. Dar nu colecţionar. Ceea ce-şi doreşte este să ofere cadouri; şi anume: doreşte să înmâneze fiecărui ofiţer de pe nava lui un produs

artizanal cu valoare istorică, o armă de buzunar din epopeicul Război Civil American.

Omul se opri.

— Sunt doisprezece ofiţeri în total.

În sinea lui, Childan se gândi: „douăsprezece arme de buzunar din Războiul Civil. Preţul pentru cumpărător: aproape zece mii de dolari.” Tremura.

— După cum este bine ştiut, continuă omul, magazinul dumneavoastră vinde asemenea nepreţuite obiecte vechi, din paginile istoriei americane. Vai, prea repede pier toate sub nepăsarea timpului!

Având enormă grijă la cuvinte – nu-şi putea permite să piardă aşa ceva, să facă vreo greşeală – Childan spuse:

— Da, este adevărat. Dintre toate magazinele din S. P. A., eu am cel mai deosebit stoc imaginabil de arme din Războiul Civil. Voi fi fericit să-l servesc pe amiralul Harusha. Să alcătuiesc o colecţie superbă din acestea şi să le aduc la bordul lui *Syokaku?* În după-amiaza asta se poate?

Bărbatul spuse:

— Nu. Am să le examinez aici.

Douăsprezece. Childan făcu socoteala. Nu avea douăsprezece… de fapt, nu erau decât trei. Dar putea face rost de douăsprezece, dacă norocul era de partea lui, prin diferitele canale, în cursul săptămânii. Pe calea aerului, de urgenţă, din Est, spre exemplu. Şi prin angrosiştii locali.

— Dumneavoastră, domnule, zise Childan, vă pricepeţi la asemenea arme?

— Acceptabil, zise omul. Am o colecţie mică de arme uşoare, inclusiv un pistolet minuscul, făcut ca să arate ca o piesă de domino. Aproximativ din anul 1840.

— Excepţională piesă, spuse Childan, ducându-se la seiful încuiat, să ia câteva arme pentru a le supune examinării reprezentantului amiralului Harusha.

Când reveni, îl găsi completând un cec. Omul se opri şi spuse:

— Amiralul doreşte să plătească înainte. Un depozit de cincisprezece mii de dolari S.P.A.

Încăperea începu să joace în faţa ochilor lui Childan. Dar reuşi să-şi păstreze nivelul vocii; reuşi chiar să şi-o facă să sune uşor plictisită.

— Dacă doriţi. Nu este nevoie; doar o formalitate în afaceri.

Scoţând o cutie din piele şi fetru, zise:

— Iată un Colt 44 de la 1860, excepţional.

Deschise cutia.

— Pulbere neagră şi bile. Fabricat pentru U.S. Army. Băieţii albaştri purtau aşa ceva, de pildă în Second Bull Run[39].

Omul examina îndelung Coltul 44. Apoi, ridicându-şi ochii spuse calm:

— Domnule, aceasta este o imitaţie.

— Eh? făcu Childan, neînţelegând.

— Piesa aceasta nu este mai veche de şase luni. Domnule, oferta dumneavoastră este un fals. Sunt dezolat. Dar priviţi. Aici, lemnul. Îmbătrânit artificial de un acid chimic. Ce ruşine!

Lăsă arma jos.

Childan o ridică şi rămase strângând-o în mâini. Nu găsea nimic să spună. Întorcând arma pe toate feţele, zise, în cele din urmă:

— Nu se poate.

— O imitaţie după o armă istorică, autentică. Nimic mai mult. Mă tem, domnule, că aţi fost înşelat. Probabil vreun neobrăzat, lipsit de scrupule. Trebuie să anunţaţi poliţia din San Francisco.

Omul se înclină.

— Lucrul mă supără. Aţi putea avea şi alte imitaţii în magazin. Este posibil, domnule, ca dumneavoastră, patronul, care vindeţi asemenea obiecte, *să nu puteţi deosebi falsurile de originale?*

Se făcu linişte.

Aplecându-se, omul luă cecul pe jumătate completat pe care-l scrisese. Îl băgă în buzunar, puse stiloul deoparte, apoi se înclină.

Childan privea fix la armă.

— Este o ruşine, domnule, zise omul. Vă rog să-mi acceptaţi umilul sfat: angajaţi un expert să vă examineze achiziţiile. Reputaţia dumneavoastră… sunt sigur că înţelegeţi.

Childan murmură:

— Domnule, vă rog, dacă aţi putea…

— Fiţi liniştit, domnule. N-am să spun despre asta nimănui. Am… să-i spun amiralului că, din nefericire, magazinul dumneavoastră era închis astăzi. În fond…

Omul se opri, în uşă.

— … Suntem, amândoi, albi.

Înclinându-se încă o dată, plecă.

Singur, Childan rămase ţinând pistolul în mână.

---

[39] Campanie în timpul Războiului Civil, 29-30 august 1862, câştigată de confederaţi (n. trad.).

„Nu se poate”, se gândi. „Dar aşa trebuie să fie. Doamne, Dumnezeule din ceruri! Sunt ruinat! Am pierdut o vânzare de cincisprezece mii de dolari. Şi reputaţia mea, dacă se află. Dacă omul acela, reprezentantul amiralului Harusha, nu este discret…

Mă omor”, hotărî. „Am pierdut locul. Nu mai pot continua; este un fapt împlinit.

Pe de altă parte, poate că omul s-a înşelat.

Poate a minţit.

A fost trimis de United States Historic Objects[40], să mă distrugă. Sau de West Coast Art Exclusives[41].

Oricum, unul dintre cei din concurenţă.

Arma este fără îndoială originală.

Cum pot afla?” Childan îşi stoarse creierii. „Aha, am să dau arma la analiză la Departamentul de Criminalistică al Universităţii din California. Ştiu pe cineva acolo sau cel puţin ştiam, cândva. Problema asta a mai apărut. Presupusa lipsă de autenticitate a unui vechi încărcător de armă.”

În grabă, telefonă unuia dintre serviciile de mesagerie prin curier din oraş şi le ceru să-i trimită imediat un om. Apoi împachetă arma şi scrise o notă către laboratorul Universităţii, cerându-le să-i facă pe loc o expertiză profesionistă a vechimii şi să-l informeze telefonic de rezultat. Curierul sosi; Childan îi dădu nota, pachetul şi adresa şi-i spuse să se ducă cu elicopterul. Omul plecă, iar Childan începu să se plimbe cu paşi mici prin magazin, aşteptând… aşteptând.

La ora 15:00, Universitatea sună.

— Domnule Childan, zise o voce, aţi vrut să testăm autenticitatea acestei arme, Colt 44 militar, model 1860.

O pauză, în care Childan strânse telefonul cu teamă.

— Iată raportul laboratorului. Este o reproducere turnată în tipare din plastic, cu excepţia nucii. Seria e complet incorectă. Cămaşa e cimentată prin procesul de cianizare. Ambele suprafeţe, maro şi albastră, au fost obţinute printr-o tehnică modernă rapidă; întreaga armă a fost artificial îmbătrânită, tratată pentru a părea veche şi folosită.

Childan spuse răguşit:

— Cel care mi-a adus-o pentru evaluare…

— Spuneţi-i că a fost păcălit, zise tehnicianul Universităţii. Şi încă bine. Treaba e făcută ca lumea, de un adevărat profesionist.

---

[40] Obiecte Istorice din Statele Unite (engl.) (n. trad.).

[41] Obiecte de Artă de pe Coasta de Vest (engl.) (n. trad.).

Vedeţi, armei autentice i s-a dat… ştiţi porţiunile de un albastru metalic? Acelea erau puse într-o cutie din fâşii de piele, închisă ermetic, cu cianuri gazoase şi încălzite. Prea greoi, la ora actuală. Am detectat particule din mai mulţi compuşi de şlefuire şi finisare, unii destul de neobişnuiţi. Acum, nu putem dovedi asta, dar ştim că există o adevărată industrie care produce asemenea falsuri. Trebuie să existe. Am văzut prea multe.

— Nu, spuse Childan. Nu-i decât un zvon. Pot s-o declar ca fapt absolut, domnule.

Vocea i se înălţă şi, brusc, i se frânse într-un ţipăt.

— Sunt în măsură să ştiu! De ce credeţi că vi l-am trimis? Mi-am dat seama de înşelăciune, după atâţia ani de activitate. Aşa ceva este o noutate, o ciudăţenie. De fapt, o glumă. O joacă.

Se întrerupse, gâfâind.

— Vă mulţumesc pentru confirmarea propriilor mele observaţii. Trimiteţi-mi nota de plată.

Închise imediat.

Apoi, fără să mai aştepte, îşi scoase registrele, căutând să dea de urmă pistolului. Cum ajunsese la el? *De la cine?*

Venise, descoperi Childan, de la unul dintre cei mai mari furnizori din San Francisco. Ray Calvin Associates, de pe Van Ness. Îi telefonă imediat.

— Daţi-mi-l pe domnul Calvin, spuse.

Vocea îi deveni puţin mai fermă.

Imediat, o voce răstită, ocupată:

— Da.

— Aici e Bob Childan. De la A. A. H. Inc., de pe Montgomery. Ray, am o problemă delicată. Vreau să te văd, între patru ochi, astăzi, la tine la birou sau în altă parte. Crede-mă, domnule. Mai bine ai ţine cont de rugămintea mea.

Acum, descoperi, urla la telefon.

— OK, spuse Ray Calvin.

— Nu spune nimănui. Este absolut confidenţial.

— La 16:00?

— 16:00, spuse Childan. La tine la birou. Bună ziua.

Trânti receptorul atât de furios, încât telefonul căzu cu totul de pe tejghea. Îngenunchind, îl culese de pe jos şi-l aşeză la locul lui.

Mai era o jumătate de oră până când trebuia să plece; ar avea tot acest timp ca să umble cu paşi mari, neputincios, în aşteptare. Ce să facă? Îi veni o idee. Telefonă la biroul din San Francisco al lui *Tokyo Herald,* de pe Market Street.

— Domnilor, zise, spuneţi-mi, vă rog, dacă în momentul de faţă crucişătorul *Syokaku* se află în port şi, dacă da, pentru cât timp. Aş fi recunoscător apreciatului dumneavoastră ziar pentru această informaţie.

Urmă o aşteptare chinuitoare. Apoi, fata reveni.

— Potrivit biroului nostru de informaţii, domnule, spuse ea, chicotind, crucişătorul *Syokaku* se află pe fundul Mării Filipinelor. A fost scufundat de un submarin american, în 1945. Vă mai putem ajuta cu vreo altă întrebare, domnule?

Evident, cei de la ziar apreciaseră gluma nesărată care-i fusese făcută.

Închise. Niciun crucişător *Syokaku,* de şaptesprezece ani. Probabil niciun amiral Harusha. Omul fusese un impostor. Şi totuşi…

Avusese dreptate. Coltul 44 era un fals.

Nu avea niciun sens.

Probabil că omul era un speculant; încercase să-l bage în colţ pe piaţa armelor de buzunar din perioada Războiului Civil. Un expert. Şi recunoscuse falsul. Era profesionistul profesioniştilor.

Trebuia să fie un profesionist, ca să ştie. Cineva din domeniu. Nu doar un simplu colecţionar.

Childan se simţi, într-o mică măsură, mai uşurat. Atunci puţini alţii vor detecta. Poate nimeni altcineva. Siguranţă secretă.

Să o lase baltă?

Chibzui. Nu. Trebuia să facă cercetări. Înainte de orice, să-şi recupereze investiţia; să-şi ia banii înapoi de la Ray Calvin. Şi… va trebui să mai examineze la laboratorul Universităţii şi alte obiecte din stoc.

Dar… presupunând că mai multe dintre ele nu sunt autentice?

Dificilă chestiune.

„Asta e singura cale”, hotărî. Era întunecat, disperat chiar. Să meargă la Ray Calvin. Să-l înfrunte. Să insiste să urmărească problema până la punctul de plecare. Poate că este şi el nevinovat. În orice caz, să-i spună: „fără alte falsuri sau nu mai cumpăr prin el niciodată.”

„El va trebui să suporte pierderea”, hotărî Childan. „Nu eu. Dacă nu, atunci voi lua legătura cu alţi comercianţi să le spun; îi voi distruge reputaţia. De ce să fiu numai eu minat? Să pasez problema celor responsabili, să trec cartoful fierbinte din mână în mână, de-a lungul firului.

Dar trebuie acţionat în cel mai mare secret. Să ne spălăm rufele în familie.”

Capitolul 5

Telefonul lui Ray Calvin îl nedumeri pe Wyndam-Matson. Nu reuşea să priceapă nimic din asta, în parte din cauza felului repezit de a vorbi al lui Ray Calvin şi pe de altă parte pentru că în momentul apelului – 23:30 – Wyndam-Matson se întreţinea cu o vizitatoare în apartamentul lui de la Muromachi Hotel.

Calvin spuse:

— Uite ce-i, prietene, vă trimitem înapoi în întregime ultimul transport. Şi v-am trimite înapoi şi marfa dinainte, dar am plătit totul, cu excepţia ultimului lot. Scadenţa voastră este 18 mai.

Normal, Wyndam-Matson voi să ştie de ce.

— Sunt falsuri mizerabile, spuse Calvin.

— Dar ai ştiut. Era uluit.

— Adică, Ray, ai fost întotdeauna la curent cu situaţia.

Se uită în jur; fata ieşise din încăpere, probabil se dusese la baie.

Calvin zise:

— Ştiam că sunt falsuri. Nu despre asta vorbesc. Vorbesc despre partea proastă. Uite ce-i, nu-mi pasă dacă unele dintre armele pe care mi le-ai trimis chiar au fost folosite în Războiul Civil sau nu; mie nu-mi pasă decât că este un Colt 44 satisfăcător, nu-ştiu-cum denumit în catalogul tău. Acesta trebuia să îndeplinească standardele. Uite ce-i, ştii cine este Roberd Childan?

— Da.

Îşi amintea, deşi pe moment nu prea ştia de unde să-l ia. Cineva important, cu siguranţă.

— A fost azi aici. La mine, la birou. Sun de la birou, nu de acasă; ne ocupăm încă de asta. În fine, a venit şi-a turuit o poveste lungă. Era nebun de furie şi foarte agitat. Ei bine, un client barosan de-al lui, un amiral japonez, a venit sau şi-a trimis omul la el. Childan zicea de o comandă de douăzeci de mii de dolari, dar probabil că asta-i o exagerare. Oricum, ceea ce s-a întâmplat – nu am niciun motiv să pun asta la îndoială – este că japonezul a venit, a vrut să cumpere, s-a uitat puţin la un Colt 44 din alea pe care le produceţi voi, a văzut că este un fals şi-a băgat banii înapoi în buzunarul pantalonilor şi a plecat. Deci? Ce ai de spus?

Lui Wyndam-Matson nu-i venea nimic în minte să spună. Dar se gândi imediat, pentru el. „Sunt Frink şi McCarthy. Ei au zis că au să facă ceva şi uite ce-au făcut. Dar...” nu-şi putea da seama ce făcuseră; nu reuşea să înţeleagă din relatarea lui Calvin.

Începu să se teamă... un fel de teamă superstiţioasă. Ăia doi... cum au putut ei să aranjeze un lucru făcut în februarie trecut? Presupusese că se vor duce la poliţie, sau la ziare, sau chiar la guvernul *pinoc* de la Sac[42] şi, desigur, avuseseră grijă de toate astea. Straniu. Ken ştia ce să-i spună lui Calvin; bâigui ceva un timp care păru că nu se mai sfârşeşte şi în cele din urmă reuşi să pună capăt conversaţiei şi să închidă telefonul.

Când puse receptorul în furcă îşi dădu seama, cu o tresărire, că Rita revenise în dormitor şi ascultase întreaga conversaţie. Acum se plimba cu paşi mari, iritată, de colo-colo, purtând numai un slip negru, cu părul ei blond căzându-i liber pe umerii goi, uşor pistruiaţi.

— Anunţă poliţia, zise.

Ei bine, probabil că ar fi mai ieftin să le ofere vreo două mii. Ar accepta; probabil că asta era tot ce vroiau. Tipii mărunţi ca ei gândesc la scară redusă; li s-ar părea o grămadă de bani. Au să-i bage în noua lor afacere, îi vor pierde, vor fi iar lefteri într-o lună.

— Nu, zise el.

— De ce? Şantajul este o crimă.

Era greu să-i explice. El era obişnuit să plătească oameni; făcea parte din cheltuielile curente, ca telefonul, lumina. Dacă suma era destul de mică... dar avea şi ea dreptate. Începu să rumege.

„Am să le dau două mii, dar în acelaşi timp am să iau şi legătura cu tipul pe care-l ştiu la Centrul Civic, inspectorul ăla de poliţie. Să-l pun să se uite la amândoi, Frink şi McCarthy, să vadă dacă nu-i ceva ce se poate folosi. Aşa că, dacă vin înapoi şi încearcă iar... am să fiu în măsură să-i mânuiesc.”

„De pildă”, se gândi, „cineva mi-a zis că Frink e jidan. Şi-a schimbat nasul şi numele. Tot ce-am de făcut este să-l anunţ pe consulul german de aici. Chestiuni de rutină. Va cere autorităţilor japoneze extrădarea. Au să-l gazeze pe poponar îndată după ce-l vor avea dincolo de linia de demarcaţie. Cred că au vreun lagăr din alea, în New York”, se gândi. „Lagăre de-

[42] Sacramento (n. trad.).

alea, cu cuptoare.”

— Mă surprinde, zise fata, că poate oricine să şantajeze un om de talia ta.

Îl privi.

— Ei, îţi zic eu, spuse el. Toată afurisita asta de afacere cu patina istoriei este o prostie. Japonezii ăştia sunt ţicniţi. Am să-ţi dovedesc.

Ridicându-se, trecu repede în camera de lucru şi reveni imediat cu două brichete, pe care le puse pe măsuţa de cafea.

— Uită-te la astea. Par la fel, nu? Ei bine, fii atentă. Una are patina timpului.

Îi zâmbi larg.

— Ia-le în mână. Hai. Una valorează, ăă, vreo patruzeci sau cincizeci de mii de dolari pe piaţa colecţionarilor.

Fata luă cu prudenţă cele două brichete şi le cercetă.

— N-o simţi? glumi el. Patina?

Ea zise:

— Ce-i aia „patina”?

— Când un lucru are istorie în el. Ascultă. Una dintre brichetele astea Zippo se afla în buzunarul lui Franklin D. Roosevelt[43] când a fost asasinat. Cealaltă, nu. Una are istorie, o grămadă, la naiba. Atâta cât a putut avea vreodată un obiect. Iar cealaltă nu are nimic. Poţi s-o simţi?

O înghionti.

— Nu poţi. Nu poţi spune care e. Nu o înconjoară nicio „prezenţă plasmatică mistică”, nicio „aură”.

— Ehei, făcu fata, plină de respect amestecat cu oarecare teamă. Chiar este adevărat? Că a avut una dintre astea la el în acea zi?

— Sigur. Iar eu ştiu care este. Fii atentă aici, totul este o gogoriţă; şi-o administrează singuri. Adică, o armă trece printr-o bătălie faimoasă, ca cea de la Mense-Argonne şi este exact la fel ca şi cum n-ar fi trecut, *numai dacă nu ştii.* Aici e.

Se bătu uşor cu degetul în cap.

— În creier, nu în armă. Am fost şi eu colecţionar. De fapt, aşa m-am apucat de afaceri. Colecţionam timbre. Primele colonii britanice.

Fata stătea acum la fereastră, cu braţele încrucişate, privind afară la luminile oraşului.

---

[43] Franklin Delano Roosevelt (1882-1945), al treilea preşedinte al SUA (1933-1945) (n. trad.).

— Tata şi cu mama obişnuiau să spună că n-am fi pierdut războiul dacă trăia, zise.

— OK, continuă Wyndam-Matson. Acum să presupunem că, anul trecut, să zicem, guvernul canadian sau altcineva, oricine, găseşte matriţele cu care au fost tipărite nişte timbre vechi. Şi rusul. Şi o cantitate de…

— Eu nu cred că vreuna dintre brichetele astea i-au aparţinut lui Franklin Roosevelt, spuse fata.

Wyndam-Matson chicoti.

— Aici vroiam să ajung. Ar trebui să ţi-o dovedesc cu vreun document. Un act de autenticitate. Aşa că, totu-i un fals, o iluzie de masă. Actul dovedeşte că are valoare, nu obiectul în sine.

— Arată-mi documentul.

— Desigur.

Săltându-se în picioare, se duse iar în camera de lucru. Scoase din perete certificatul înrămat, eliberat de Smithsonian Institution; documentul şi bricheta îl costaseră o avere, dar meritau, pentru că îi permiteau să dovedească faptul că avea dreptate: cuvântul „fals” nu însemna nimic în sine, de vreme ce cuvântul „autentic” nu însemna nimic în sine.

— Un Colt 44 este un Colt 44, îi strigă fetei, grăbindu-se către sufragerie. Este vorba de calibru şi de model, nu de data la care a fost făcut. Este vorba despre…

Fata întinse mâna. Îi dădu certificatul.

— Aşadar, este originală, zise ea în cele din urmă.

— Da. Asta.

Şi luă bricheta cu o zgârietură lungă pe spate.

— Eu aş pleca, spuse fata. Ne mai vedem în altă seară.

Puse jos certificatul şi bricheta şi se îndreptă către baie, unde îşi avea hainele.

— De ce, strigă el intrat în agitaţie, luându-se după ea. Ştii că suntem în deplină siguranţă. Nevastă-mea nu va fi acasă săptămâni întregi… Ţi-am explicat întreaga situaţie. O desprindere de retină.

— Nu de asta.

— Atunci, de ce?

Rita zise:

— Cheamă, te rog, o ricşă pentru mine. Până mă îmbrac.

— Te duc eu acasă cu maşina, zise el îmbufnat.

Fata se îmbrăcă, apoi, în timp ce el îi scoase haina din dulap, se plimbă tăcută, chiar un pic deprimată. „Trecutul îi întristează pe oameni”, îşi dădu el seama. Fir-ar să fie, de ce a trebuit s-o

aduc? Dar, la naiba, este atât de tânără… m-am gândit că poate abia cunoaşte numele.

Ea îngenunche în faţa raftului de cărţi.

— Ai citit asta? întrebă ea, scoţând o carte.

— Nu, zise. Nevastă-mea a luat-o. Citeşte foarte mult.

— Ar trebui s-o citeşti.

Încă simţindu-se dezamăgit, luă cartea în mână, îşi aruncă privirile pe ea. *Lăcusta abia se târăşte.*

— Asta-i una din cărţile alea interzise în Boston? zise el.

— Interzisă peste tot în Statele Unite. Şi în Europa, desigur.

Ea se duse la uşa dinspre hol şi acum stătea acolo, aşteptând.

— Am auzit de acest Hawthorne Abendsen.

Dar, de fapt, nu auzise. Tot ce-şi amintea în legătură cu cartea era… ce? Că era foarte populară în acest moment. O altă glorie trecătoare. O altă nebunie în masă. Se aplecă şi o aşeză înapoi în raft.

— Nu am timp să citesc literatură de divertisment. Sunt prea prins cu munca.

„Secretarele”, se gândi el caustic, „citesc fleacurile astea seara, în pat. Se stimulează. În loc de lucrul ăla adevărat, de care le e frică. Dar după care, desigur, tânjesc.”

— O poveste din aia, de dragoste, zise deschizând supărat uşa dinspre hol.

— Nu, spuse ea. E o poveste de război.

Mergând pe hol către lift, zise:

— Spune şi el acelaşi lucru ca mama şi tatăl meu.

— Cine? Abbotson, ăsta?

— Asta-i teoria lui. Dacă Ed Zangara nu-l nimerea, ar fi scos America din Criză şi-ar fi înarmat-o, astfel încât…

Se întrerupse. Ajunseseră la lift, unde mai aşteptau şi alte persoane. Mai târziu, când rulau prin traficul nopţii în Mercedes Benz-ul lui Wyndam-Matson, reluară discuţia.

— Teoria lui Abendsen este că Roosevelt ar fi fost un preşedinte teribil de puternic. La fel de puternic ca Lincoln. A arătat-o în anul cât a fost preşedinte, prin toate măsurile alea pe care le-a introdus. Cartea este un roman de ficţiune. Roosevelt nu este asasinat în Miami; îşi continuă drumul şi este reales în 1936, aşa că este preşedinte până în 1940, până în timpul războiului. Nu înţelegi? E încă preşedinte când Germania atacă Anglia, Franţa şi Polonia. El vede toate astea şi însufleţeşte

America. Garner[44], în schimb, a fost un preşedinte cu adevărat îngrozitor. Multe din cele întâmplate au fost din vina lui. Şi apoi, în 1940, în locul lui Bricker, ar fi fost ales un democrat.

— După Abelson, ăsta, o întrerupse Wyndam-Matson.

Îi aruncă o privire fetei de lângă el. „Doamne, citesc şi ei o carte”, se gândi, „şi turuie la nesfârşit.”

— Teoria lui a fost că în locul unui izolaţionist ca Bricker, în 1940, după Roosevelt, ar fi fost preşedinte Rexford Tugwell.

Faţa ei netedă, reflectând luminile semafoarelor, strălucea de însufleţire; ochii i se măriseră şi gesticula în timp ce vorbea.

— Şi ar fi fost foarte activ în continuarea politicii antinaziste a lui Roosevelt. Aşa că Germaniei i-ar fi fost frică să-i vină în ajutor Japoniei, în 1941. Nu şi-ar fi onorat tratatul, înţelegi?

Întorcându-se pe scaun către el, încleştându-i umărul cu putere, zise:

— Şi aşa, Germania şi Japonia ar fi pierdut războiul.

El râse.

Uitându-se la el, căutând ceva pe chipul lui – nu putea spune ce şi, oricum, el trebuia să fie atent la trafic – zise:

— Nu-i de râs. Aşa ar fi fost, într-adevăr. Statele Unite ar fi fost în stare să-i bată pe japonezi. Şi…

— Cum?

— A arătat totul.

Rămase tăcută pentru o clipă.

— E sub formă de literatură, spuse. Bineînţeles, are multe aspecte de ficţiune; adică, trebuie să fie captivantă, altfel n-ar citi-o lumea. Are o temă interesantă în plan uman; sunt ăia doi tineri, bărbatul este în armata americană. Fata… ei, oricum, preşedintele Tugwell e într-adevăr deştept. Îşi dă seama ce au de gând japonezii.

Nerăbdătoare, spuse:

— Este bine să vorbim despre asta; japonezii ar trebui s-o lase să circule în Pacific. Am aflat că o mulţi dintre ei o citesc. Este foarte cunoscută în Home Islands. A stârnit multe discuţii.

Wyndam-Matson spuse:

— Ascultă. Despre Pearl Harbor ce spune?

— Preşedintele Tugwell este atât de deştept încât are toate navele în largul mării şi astfel flota Statelor Unite nu-i distrusă.

— Înţeleg.

---

[44] John Mance Garner (1868-1967), vicepreşedinte al SUA (1933-1941).

— Aşa că, de fapt, nu-i niciun Pearl Harbor. Atacă, dar tot ce găsesc acolo sunt doar nişte vaporaşe.

— Se numeşte „Lăcusta nu-ştiu-cum”?

— *Lăcusta abia se târăşte.* Este un citat din Biblie.

— Şi Japonia este înfrântă pentru că nu este niciun Pearl Harbor. Japonia ar fi câştigat oricum. Chiar dacă n-ar fi fost Pearl Harbor.

— Flota Statelor Unite – în carte – îi împiedică să ia Filipinele şi Australia.

— Le-ar fi luat oricum; flota le era superioară. Îi cunosc destul de bine pe japonezi şi le era sortit să-şi asume dominaţia în Pacific. Statele Unite au fost în declin de la primul război mondial încoace. Toate ţările Aliaţilor au fost ruinate în războiul ăla, moral şi spiritual.

Cu încăpăţânare, fata spuse:

— Şi dacă nemţii nu luau Malta, Churchill ar fi rămas la putere şi ar fi condus Anglia către victorie.

— Cum? Unde asta?

— În Africa de Nord… Churchill l-ar fi înfrânt pe Rommel până la urmă.

Wyndam-Matson izbucni într-un hohot de râs.

— Şi odată ce englezii l-ar fi înfrânt pe Rommel, ar fi putut trece întreaga armată înapoi prin Turcia să se unească cu rămăşiţele armatelor ruseşti şi să facă un front – în carte, au oprit înaintarea nemţilor spre vest, în Rusia, într-un oraş de pe Volga. N-am auzit niciodată de oraşul ăsta, dar el există în realitate, pentru că m-am uitat în atlas.

— Cum se numeşte?

— Stalingrad. Iar englezii întorc soarta războiului, acolo. Deci, în carte, Rommel nu ar fi făcut niciodată legătura cu armatele alea nemţeşti care au venit din Rusia, armatele lui von Paulus; îţi aminteşti? Iar nemţii n-ar fi fost niciodată în stare să meargă mai departe în Orientul Mijlociu şi să obţină petrolul de care aveau nevoie, sau în India, aşa cum au făcut şi să realizeze joncţiunea cu japonezii. Şi…

— Nicio strategie din lume nu l-ar fi putut înfrânge pe Erwin Rommel, spuse Wyndam-Matson. Şi niciun eveniment ca cele visate de tipul ăsta, în oraşul ăla din Rusia, eroic denumit „Stalingrad”, nicio acţiune de stopare nu ar fi putut face decât să întârzie deznodământul; nu l-ar fi putut schimba. Ascultă. *L-am cunoscut pe Rommel.* În New York, când am fost acolo cu afacerile, în 1948.

De fapt doar îl văzuse de la mare distanţă pe guvernatorul militar al SUA la o recepţie la Casa Albă.

— Ce om! Ce demnitate şi ce ţinută! Aşa că ştiu ce vorbesc, încheie el.

— A fost înspăimântător, spuse Rita, când generalul Rommel a fost eliberat din funcţie şi în locul lui a fost numit acel îngrozitor Lammers. Atunci, într-adevăr au început crimele şi exterminările în lagărele alea de concentrare.

— Lagărele existau de pe vremea când era Rommel guvernator militar.

— Dar…

Făcu semn din mână.

— Nu era oficial. Poate că descreieraţii ăia de SS-işti au săvârşit atunci faptele alea… dar el nu era ca ceilalţi; el semăna mai mult cu vechii prusaci. Era aspru…

— Am să-ţi spun eu cine a făcut într-adevăr treabă bună în SUA, zise Wyndam-Matson, pe cine să stimezi pentru renaşterea economică. Albert Speer. Nu pe Rommel sau Organizaţia Todt. Speer a fost cea mai bună numire pe care a făcut-o Partei în America de Nord; a făcut ca afacerile, corporaţiile şi fabricile – totul – să meargă iar şi pe baze eficiente. Aş vrea să-l fi avut şi noi aici, aşa, avem câte cinci întreprinderi luptându-se în fiecare domeniu şi cu pierderi îngrozitoare. Nimic nu este mai prostesc decât competiţia economică.

Rita îi răspunse:

— N-aş putea trăi în taberele alea de muncă, în dormitoarele pe care le au ei în Est. O prietenă de-ale mele a trăit acolo. Îi cenzurau corespondenţa. Nu mi-a putut spune despre asta decât după ce s-a mutat înapoi aici. Trebuiau să se scoale la 6:30 dimineaţa, în muzică de fanfară.

— Te-ai obişnui. Ai avea o locuinţă curată, mâncare adecvată, distracţii, îngrijire medicală asigurată. Ce-ai mai vrea? Şampanie şi caviar?

Prin ceaţa rece a nopţii lăsate peste San Francisco, enorma lui maşină de fabricaţie germană rula tăcut.

Domnul Tagomi se aşeză pe duşumea, cu picioarele îndoite sub el. Luă în mâini o ceaşcă fără toartă, cu ceai galben chinezesc, în care sufla când şi când, zâmbindu-i domnului Baynes.

— E un loc încântător, spuse domnul Baynes imediat. Este multă linişte aici, pe Coasta Pacificului. Este cu totul diferit de…

acolo.

Nu preciză unde „acolo”.

— „Dumnezeu le vorbeşte oamenilor sub semnul Născătoarei”, murmură domnul Tagomi.

— Pardon?

— Oracolul. Scuzaţi-mă. Un reflex al creierului.

„E visător”, se gândi Baynes. „Asta-i limbajul lui.” îşi zâmbi sieşi.

— Suntem absurzi, spuse domnul Tagomi, pentru că trăim după cum ne spune o carte veche de cinci mii de ani. Îi punem întrebări de parcă ar fi vie. *Este vie.* Precum Biblia creştină; sunt multe cărţi vii. Nu în înţelesul metaforic. Le însufleţeşte spiritul. Vedeţi?

Cercetă chipul domnului Baynes pentru a-i surprinde reacţia.

Alegându-şi cu grijă cuvintele, domnul Baynes spuse:

— Eu… pur şi simplu nu ştiu destule despre religie. Nu face parte din domeniul meu. Prefer să mă limitez la subiectele în care am oarecare competenţă.

De fapt, nu prea ştia la ce se referă domnul Tagomi. „Trebuie să fiu obosit”, se gândi domnul Baynes. „A fost, de când am venit aici, în seara asta un fel de… totul a avut un caracter aforistic. Un caracter mai mic decât în realitate, cu un strop de nostimadă. Ce-i această carte veche de cinci mii de ani? Ceasul Mickey Mouse, domnul Tagomi însuşi, ceaşca fragilă din mâinile domnului Tagomi… şi, pe peretele din faţa domnului Baynes, un enorm cap de bizon, urât şi ameninţător.”

— Ce este capul acesta? întrebă deodată.

— Aceea, spuse domnul Tagomi, nu este altceva decât creatura care i-a susţinut odinioară pe băştinaşi.

— Înţeleg.

— Să vă demonstrez arta uciderii bizonilor?

Domnul Tagomi îşi puse ceaşca pe masă şi se ridică în picioare. Aici, acasă la el, purta un chimono din mătase, papuci şi cravată albă.

— Iată-mă, am încălecat pe calul din fier.

Stătea cu genunchii îndoiţi, şezând în aer.

— În poală, am o carabină Winchester model 1866, veritabilă, din colecţia mea.

Se uită întrebător la domnul Baynes.

— Sunteţi obosit de drum, domnule.

— Mă tem că da, zise Baynes. Este un pic prea mult pentru mine. O mulţime de griji cu afacerile…

„Şi alte griji”, se gândi. Îl durea capul. Se întrebă dacă excelentele analgezice I.G. Farben se găseau şi aici, pe Coasta Pacifică; se obişnuise cu ele din cauza durerilor de sinuzită.

— Toţi trebuie să credem în ceva, spuse domnul Tagomi. Nu putem şti răspunsurile. Nu putem vedea înainte, singuri.

Domnul Baynes încuviinţă, dând din cap.

— S-ar putea să aibă soţia mea ceva pentru durerea dumneavoastră de cap, spuse domnul Tagomi văzându-l că-şi scoate ochelarii şi se freacă pe frunte. Scuzaţi-mă.

Înclinându-se, părăsi încăperea.

„De somn am nevoie”, se gândi Baynes. „O noapte de odihnă. Sau nu fac faţă situaţiei? Dau înapoi, fiindcă este greu.”

Când domnul Tagomi reveni – aducând un pahar cu apă şi nişte pastile – domnul Baynes zise:

— Va trebui să vă spun noapte bună şi să mă duc în camera mea de la hotel. Dar mai întâi, aş vrea să aflu ceva. Putem continua discuţia mâine, dacă vă aranjează. Vi s-a spus despre al treilea partener ce va fi prezent la discuţii?

Pe chipul domnului Tagomi se citi pentru un moment surpriza; apoi aceasta pieri şi îşi compuse o expresie nepăsătoare.

— Nu mi s-a spus nimic în această privinţă. Oricum… este interesant, desigur.

— Vine din Home Islands.

— Aha, făcu domnul Tagomi.

De astă dată, surpriza nu mai apăru de loc. Fu complet stăpânită.

— Un om de afaceri mai în vârstă, pensionar, spuse domnul Baynes. Care călătoreşte cu vaporul. A pornit la drum acum două săptămâni. Are o prejudecată împotriva călătoriei pe calea aerului.

— Bătrânelul cel ciudat, zise domnul Tagomi.

— Interesele îl fac să fie informat în legătură cu ceea ce se întâmplă pe piaţa din Home Islands. Ne va putea da informaţii utile şi oricum venea în San Francisco, în vacanţă. Nu este extrem de important. Dar prezenţa sa va face ca discuţiile noastre să fie mai la obiect.

— Da, zise domnul Tagomi. Poate îndrepta erori cu privire la piaţa de acasă. N-am mai fost acolo de doi ani.

— Vreţi să-mi daţi pastila aceea?

Tresărind, domnul Tagomi privi în jos şi văzu că încă mai avea în mână pastila şi apa.

— Scuzaţi-mă. Este un medicament puternic, zaracaină. E produsă de o firmă de medicamente din Provincia China.

Întinzând palma, adăugă:

— Nu dă dependenţă.

— Această persoană în vârstă, spuse domnul Baynes pregătindu-se să ia pastila, se va adresa direct Misiunii Comerciale. Îi voi scrie numele, astfel ca oamenii dumneavoastră să ştie şi să nu îl refuze. Nu l-am cunoscut, dar înţeleg că este puţin surd şi puţin excentric. Vreau să ne asigurăm că nu se va simţi… ofensat.

Domnul Tagomi păru să înţeleagă.

— Îi plac rododendronii. Va fi fericit dacă aţi putea să-i puneţi la dispoziţie pe cineva cu care să vorbească despre ei vreo jumătate de oră, cât avem noi întâlnirea. Îi voi scrie numele.

Luându-şi pastila, îşi scoase stiloul şi scrise.

— Domnul Shinjiro Yatabe, citi domnul Tagomi, privind peticul de hârtie.

Îl puse respectuos în carnetul său.

— Încă ceva.

Domnul Tagomi ciupea uşor buza ceştii, ascultând.

— Un amănunt delicat. Bătrânul domn… este stânjenitor. Are aproape optzeci de ani. Unele afaceri ale sale, către sfârşitul carierei nu au fost încununate de succes. Înţelegeţi?

— Nu mai este în mână, zise domnul Tagomi. Şi probabil că trage de o pensie.

— Exact. Iar pensia este dureros de mică. Şi-o sporeşte, prin urmare, cum poate.

— O violare a unor reglementări meschine, spuse domnul Tagomi. Guvernul din Home Islands şi oficialităţile lor birocratice… înţeleg situaţia. Bătrânul domn primeşte un stipendiu pentru consultaţia cu noi şi nu îl declară la Oficiul lui de Pensii. Aşa că nu trebuie să îi dezvăluim vizita. Ei nu ştiu decât că se află în vacanţă.

— Sunteţi subtil, zise domnul Baynes.

Domnul Tagomi răspunse:

— S-a mai ivit situaţia asta. Nu am rezolvat în societatea noastră problemele bătrânilor, care apar pe măsură ce se îmbunătăţeşte asistenţa medicală. China ne învaţă, pe bună dreptate, să-i cinstim pe bătrâni. Germanii însă, fac, oricum, ca neglijenţa noastră să pară aproape virtute curată. Înţeleg că ei îi omoară pe bătrâni.

— Germanii, murmură Baynes, frecându-se iar pe frunte.

— Fiind din Scandinavia, aţi avut fără îndoială mult de a face cu Festung Europa. De pildă, v-aţi îmbarcat pe Tempelhof. Poate cineva să aibă o asemenea atitudine? Dumneavoastră sunteţi neutru. Spuneţi-mi părerea dumneavoastră, dacă vreţi.

— Nu înţeleg, la ce atitudine vă referiţi? spuse domnul Baynes.

— La atitudinea faţă de bătrâni, de bolnavi, de cei slabi, de nebuni, de cei oropsiţi sub toate aspectele. „La ce este de folos un nou-născut?” se întreba, după cum bine se ştie, un filosof anglo-saxon. Am încredinţat memoriei această spusă şi-am reflectat asupra ei de multe ori. Domnule, nu are nicio întrebuinţare. În general.

Domnul Baynes murmură ceva; asta îl făcu să pară politicos şi neutru.

— Nu este adevărat, spuse domnul Tagomi, că nimeni nu trebuie să fie instrumentul nevoilor altcuiva?

Se apleca înainte.

— Vă rog spuneţi-mi părerea dumneavoastră scandinavă, neutră.

— Nu ştiu, spuse domnul Baynes.

— În timpul războiului, zise domnul Tagomi, am deţinut o mică funcţie în Provincia China. În Shanghai. Acolo, la Hongkew, era o aşezare de evrei, internaţi de guvernul imperial pe termen lung. Erau ţinuţi în viaţă de organizaţia de salvare JOINT. Ministrul nazist din Shanghai ne-a cerut să-i masacrăm pe evrei. Îmi amintesc răspunsul superiorului meu: „Aceasta nu este în conformitate cu considerentele umanitare”. Au respins cererea ca fiind barbară. M-a impresionat atitudinea lui.

— Înţeleg, murmură domnul Baynes.

„Încearcă să mă facă să vorbesc?” se întrebă. Se alarmă. Mintea păru că i se adună.

— Evreii, zise domnul Tagomi, erau întotdeauna descrişi de nazişti ca asiatici şi ne-arabi. Domnule, implicaţia nu s-a pierdut încă pentru anumite persoane în Japonia, chiar şi printre cei din Guvernul de Război. Nu am discutat niciodată acest aspect cu cetăţenii Reichului pe care i-am întâlnit.

Domnul Baynes îl întrerupse:

— Ei bine, eu nu sunt german. Aşa că eu cu greu aş putea vorbi în numele Germaniei.

Ridicându-se în picioare, se îndreptă spre uşă.

— Voi relua discuţia cu dumneavoastră mâine. Vă rog să mă scuzaţi. Nu mai pot gândi acum.

Dar de fapt, acum, gândurile îi erau complet limpezi. „Trebuie să ies de aici”, îşi dădu el seama. „Omul acesta mă împinge prea departe.”

— Iertaţi prostia fanatismului, spuse domnul Tagomi, îndreptându-se îndată către uşă. Implicarea filosofică m-a orbit faţă de chestiunile pur umane. Pe aici.

Strigă ceva în japoneză şi uşa de la intrare se deschise. Un japonez tânăr îşi făcu apariţia, înclinându-se uşor, cu ochii la domnul Baynes.

„Şoferul meu”, se gândi domnul Baynes.

„Probabil că observaţiile mele exaltate din timpul zborului cu Lufthansa sunt de vină”, se gândi deodată. „Faţă de... cum îl chema. Lotze. Au ajuns cumva aici, la japonezi. Prin nişte legături.”

„Aş vrea să nu-i fi spus nimic lui Lotze”, se gândi. „Îmi pare rău acum, dar e prea târziu.

Nu sunt persoana potrivită. Nu pentru asta. Dar apoi...”, se gândi el, „un suedez i-ar spune asta lui Lotze. Este în regulă. Nu s-a întâmplat nimic, îmi fac prea multe scrupule, prelungind deprinderile vechii situaţii în prezent. De fapt, pot discuta deschis oricât. Aceasta este situaţia la care trebuie să mă adaptez.”

Şi totuşi, obişnuinţa îi era complet opusă. Sângele din vene, oasele şi organele i se răzvrăteau. „Deschide gura”, îşi spuse. „Zi ceva. Orice. O părere. Trebuie, dacă vrei să reuşeşti.”

Spuse:

— Probabil că sunt conduşi de cine ştie ce arhetipuri subconştiente. În sensul lui Jung.

Domnul Tagomi încuviinţă din cap.

— L-am citit pe Jung. Înţeleg.

Îşi strânseră mâinile.

— Vă sun mâine dimineaţă, spuse domnul Baynes. Noapte bună, domnule.

Se înclină şi la fel făcu şi domnul Tagomi.

Tânărul japonez zâmbitor, păşind înainte, îi spuse ceva domnului Baynes, care nu înţelese...

— E? făcu Baynes luându-şi pardesiul şi ieşind afară, pe terasă.

Domnul Tagomi zise:

— Vi se adresează în suedeză, domnule. Urmează un curs la Universitatea din Tokyo, asupra Războiului de Treizeci de Ani, şi este fascinat de marele dumneavoastră erou, Gustavus

Adolphus.

Domnul Tagomi zâmbi cu simpatie.

— Oricum, este limpede că încercările lui de a stăpâni o limbă atât de diferită sunt lipsite de speranţă. Foloseşte, fără îndoială, un curs din acelea înregistrate; este student, iar asemenea cursuri, fiind ieftine, sunt destul de populare printre studenţi.

Tânărul japonez, evident neînţelegând engleza, se înclină şi zâmbi.

— Înţeleg, murmură Baynes. Ei bine, îi urez noroc.

„Am şi eu propriile mele probleme lingvistice”, se gândi. „Evident.”

Doamne, Dumnezeule – tânărul student japonez va încerca pe drumul spre hotel, fără îndoială, să converseze cu el în suedeză. O limbă pe care domnul Baynes abia o înţelegea şi numai atunci când era vorbită în cea mai îngrijită şi corectă formă, cu siguranţă nu atunci când era abordată de un tânăr japonez, care încerca s-o prindă dintr-un curs înregistrat.

„N-o s-o scoată deloc la capăt cu mine”, se gândi domnul Baynes. „Şi va tot încerca, pentru că asta este şansa lui; probabil că nu va mai vedea niciodată un alt suedez. Ce calvar va fi, pentru amândoi.”

Capitolul 6

Dimineaţa, devreme, bucurându-se de răcoare şi de soarele strălucitor, doamna Juliana Frink îşi făcea cumpărăturile la băcănie. Mergea agale pe trotuar, ducându-şi cele două pungi de hârtie cafenie, oprindu-se la fiecare magazin să studieze vitrinele. Nu se grăbea.

Nu avea nevoie de ceva de la magazinul universal? Hoinări ceva vreme prin el. Schimbul la sala de judo nu îi începea decât la prânz; era liberă până atunci. Aşezându-se pe un taburet lângă casa de marcat, îşi puse jos sacoşele cu cumpărături şi începu să răsfoiască diversele reviste.

Ultimul *Life,* văzu, avea un articol mare, intitulat: TELEVIZIUNEA ÎN EUROPA: PREFIGURĂRI ALE ZILEI DE MÂINE. Răsfoind revista, interesată, văzu fotografia unei familii germane privind la televizor în sufrageria locuinţei. Deja, spunea articolul, erau patru ore de emisie pe zi, de la Berlin. Cândva, vor fi staţii de emisie TV în toate marile oraşe europene. Şi până în 1990, va fi construită una şi la New York.

Articolul îi prezenta pe inginerii electronişti ai Reichului la New York, ajutând personalul local în rezolvarea problemelor. Germanii erau uşor de recunoscut. Aveau înfăţişarea aceea sănătoasă, curată, energică, sigură. Americanii, pe de altă parte… păreau oameni simpli. Putea fi oricine.

Un tehnician german putea fi văzut arătând ceva, iar americanii încercau să-şi dea seama ce. „Cred că au vedere mai bună decât noi”, hotărî ea.

„Au beneficiat de o alimentaţie mai bună în ultimii douăzeci de ani, după cum ni s-a spus; aşa că ei pot vedea lucruri pe care nimeni altcineva nu poate. Vitamina A, te pomeneşti?

Mă întreb cum o fi să stai acasă, în sufragerie şi să vezi lumea întreagă într-un mic tub cenuşiu, din sticlă. Dacă naziştii ăştia pot zbura încolo şi-ncoace, între Pământ şi Marte, de ce nu pot să facă să funcţioneze televiziunea? Cred că aş prefera să văd spectacolele alea de comedie, de fapt să văd cum arată Bob Hope şi Durante, decât să mă plimb pe Marte.”.

Poate că asta e, se gândi punând revista înapoi în raft. „Naziştii n-au deloc simţul umorului, aşa că de ce ar vrea televiziune? Oricum, i-au omorât pe cei mai mulţi dintre marii

comedianţi, pentru că cei mai mulţi dintre ei erau evrei. De fapt…”, îşi dădu ea seama, „i-au ucis pe cei mai mulţi din domeniul spectacolului. Mă întreb cum scapă Hope cu tot ce zice. Desigur, trebuie să transmită din Canada. Iar acolo este ceva mai liber. Dar Hope chiar spune anumite lucruri. Ce glume despre Göring… Glume în care Göring cumpără Roma şi o transportă la casa lui de vacanţă, de la munte, apoi o reconstituie. Şi reînvie creştinismul ca să aibă leii lui preferaţi, ceva de…”.

— Vreţi să cumpăraţi revista aceea, doamnă? strigă cu suspiciune omuleţul uscăţiv, în vârstă, care avea grijă de magazin.

Cu vinovăţie, puse jos exemplarul din *Reader’s Diggest* pe care apucase să-l răsfoiască.

Luând-o iarăşi încetişor pe trotuar, cu sacoşele, Juliana se gândi, „poate Göring va fi noul Führer după ce moare Bormann. Pare a fi oarecum diferit de ceilalţi. Singurul mod în care a reuşit Bormann să treacă pe locul întâi a fost strecurându-se, când Hitler era în cădere şi numai cei aflaţi cu adevărat aproape de Hitler şi-au dat seama cât de repede se ducea. Bătrânul Göring era plecat la palatul lui de la munte. Göring trebuia să fie Führer după Hitler, pentru că Luftwaffe a lui scosese din luptă staţiile alea radar ale englezilor şi apoi terminase R.A.F.-ul. Hitler ar fi bombardat Londra cum au bombardat şi ei Rotterdamul.

Dar probabil că Göring va câştiga. Aşa spunea toată lumea. Câtă vreme nu o face îngrozitorul ăla de Heydrich. Ăla ne-ar omorî pe toţi. Este într-adevăr ţicnit.

Cel de care-mi place mie, se gândi, este Baldur von Schirach. Este singurul care arată normal, oricum. Dar nu are nicio şansă.”

Cotind, urcă treptele din faţă ale vechii clădiri din lemn în care locuia.

Când deschise uşa apartamentului, îl văzu pe Joe Cinnadella zăcând tot unde îl lăsase, în mijlocul patului, pe burtă, cu braţele atârnându-i. Tot mai dormea.

„Nu”, se gândi. „Nu poate fi tot aici, camionul a plecat. L-a scăpat? Evident.”

Ducându-se în bucătărie, puse pungile de cumpărături pe masă, printre farfuriile de la masa de dimineaţă.

„Dar *a avut de gând* să-l scape?” se gândi. „Asta mă întreb.”

Ce om special… fusese atât de activ cu ea, continuând

aproape toată noaptea. Şi totuşi, fusese ca şi cum nu s-ar fi aflat de fapt acolo; făcând-o, dar nefiind deloc prezent. Gândindu-se la altceva, probabil.

Din obişnuinţă, începu să pună alimentele în bătrânul frigider G.E.[45], cu congelator deasupra. Apoi se apucă să cureţe masa.

„Poate a făcut-o prea mult”, hotărî ea. „E cea de-a doua natură; trupul îi execută mişcările, la fel ca al meu acum, când pun farfuriile şi tacâmurile în chiuvetă. O putea face cu trei cincimi din creier detaşate, ca picioarele de broască la ora de biologie.”

— Hei, strigă. Trezeşte-te.

În pat, Joe se răsuci, fornăi.

— Ai auzit spectacolul cu Hope din noaptea trecută? strigă ea. A spus gluma aia teribil de nostimă, cu maiorul neamţ care interoghează nişte marţieni. Marţienii nu pot prezenta acte cu privire la originea ariană a bunicilor, ştii. Aşa că maiorul raportează la Berlin că Marte e populat cu evrei.

Venind în sufragerie, unde Joe zace pe pat, spuse:

— Şi au cam treizeci de centimetri înălţime şi două capete… ştii cum face Bob Hope.

Joe deschise ochii. Nu spuse nimic; se uita la ea fără să clipească. Avea bărbia înnegrită de barba nerasă, cu ochii negri îndureraţi… tăcu şi ea.

— Ce este? întrebă ea în cele din urmă. Ţi-e frică?

„Nu”, se gândi; „lui Frank îi e frică. El este… nu ştiu cum.”

— S-a dus căruţa, zise Joe, ridicându-se în capul oaselor.

— Ce ai să faci?

Se aşeză şi ea pe marginea patului, ştergându-se pe mâini cu prosopul de vase.

— Îl prind la întoarcere. Nu va spune la nimeni nimic; ştie că şi eu aş face la fel pentru el.

— Aţi mai făcut aşa?

Joe nu răspunse. „Ai vrut s-o scapi”, îşi spuse Juliana. „Ştiu eu; am ştiut-o dintr-odată.”.

— Dacă o ia pe alt drum la întoarcere? întrebă.

— O ia întotdeauna pe Cincizeci. Niciodată pe Patruzeci. A avut odată un accident pe Patruzeci; nişte cai… au dat buzna pe autostradă şi i-a izbit. În Stâncoşi.

Luându-şi hainele de pe scaun, începu să se îmbrace.

— Câţi ani ai, Joe? îl întrebă, în vreme ce el îşi contempla

[45] General Electric Co. (n. trad.).

trupul gol.

— Treizeci şi patru.

„Atunci”, se gândi, „ar trebui să fii pe front.” Nu văzu niciun defect fizic aparent; avea, de fapt, un trup chiar plăcut, subţire, cu picioare lungi. Joe, văzând-o că-l măsoară, se uită urât la ea şi se întoarse cu spatele.

— Nu mă pot uita? spuse ea întrebându-se de ce nu; toată noaptea o petrecuseră împreună şi acum, atâta pudoare. Suntem insecte? Nu ne putem suporta privirile unul altuia la lumina zilei… trebuie să ne strecurăm în pereţi?

Mormăind acru, el o luă către baie, în chiloţi şi ciorapi, frecându-se pe bărbie.

„Azi eşti la mine acasă”, se gândi Juliana. „Eu te las să stai aici, dar tu nu mă laşi să mă uit la tine. Atunci, de ce vrei să stai?” Se luă după el, în baie; dăduse drumul la apa caldă, să se radă.

Pe braţul lui stâng, văzu un tatuaj, un C albastru.

— Ce-i aia? întrebă ea. Nevastă-ta? Connie? Corinne?

Spălându-se pe faţă, Joe spuse:

— Cairo.

„Ce nume exotic”, se gândi ea cu invidie. Apoi simţi că ia foc.

— Hai că sunt proastă, spuse.

Un italian, de treizeci şi patru de ani, din partea nazistă lumii… fusese pe front, bineînţeles. Dar de partea Axei. Şi luptase la Cairo; tatuajul era semnul distinctiv, al nemţilor şi al italienilor veterani din acea campanie, căderea armatei engleze şi australiene, comandate de generalul Gott, în mâinile lui Rommel şi ale Afrika Corps.

Ieşi din baie, se întoarse în sufragerie şi începu să facă repede patul.

Într-un teanc îngrijit, pe scaun, se aflau lucrurile lui Joe, hainele şi o valijoară, obiecte personale. Printre ele, zări o cutie îmbrăcată în catifea, o casetă micuţă, ca cele pentru ochelari; luând-o, o deschise şi se uită înăuntru.

„E sigur că ai luptat la Cairo”, se gândi privind Crucea de Fier, Clasa a Doua cu numele şi data – 10 iunie 1945 – gravate pe faţă. „Nu toţi au primit asta; numai cei mai curajoşi. Mă întreb ce-ai făcut… aveai abia vreo şaptesprezece ani, pe atunci.”

Joe apăru în uşa băii chiar când ea scotea medalia din cutia de catifea; îi simţi prezenţa şi tresări vinovată. Dar el nu părea supărat.

— Doar mă uitam la ea, spuse Juliana. N-am mai văzut niciuna. Ţi-a pus-o pe piept Rommel însuşi?

— Generalul Bayerleim le-a înmânat. Rommel fusese deja transferat în Anglia, să termine acolo.

Vocea îi era liniştită. Dar mâna îi începuse iarăşi netezirea monotonă a frunţii, cu degetele afundându-i-se în păr în mişcarea aceea de pieptănare care părea a fi un tic nervos.

— Îmi povesteşti şi mie? întrebă Juliana când el se întoarse în baie, să-şi continue rasul.

În timp ce se bărbieri şi după aceea, cât îşi făcu un duş fierbinte, Joe Cinnadella îi spuse câte ceva; nimic din genul de povestire pe care i-ar fi plăcut să-l audă. Cei doi fraţi mai mari ai lui veniseră în campania din Etiopia, în timp ce el, la treisprezece ani, făcea parte dintr-o organizaţie fascistă de tineret, din Milano, oraşul lui natal. Ulterior, fraţii lui trecuseră la o baterie de artilerie de elită, cea a maiorului Ricardo Pardi, şi când izbucnise al doilea război mondial, Joe li se alăturase. Luptaseră sub comanda lui Graziani. Echipamentul lor, în special tancurile, fusese înspăimântător. Englezii îi ciuruiseră, chiar şi pe ofiţerii superiori, ca pe iepuri. Uşile tancurilor trebuiau să fie blocate cu saci de nisip în timpul luptelor, pentru a le împiedica să se deschidă singure. Maiorul Pardi ceruse proiectile de artilerie rebutate, le şlefuise, le unsese şi le folosise; bateria lui oprise marea înaintare disperată a tancurilor generalului Wavell, din 1943.

— Fraţii tăi mai trăiesc? întrebă Juliana.

Fuseseră ucişi în 1944, spânzuraţi de comandourile engleze, Grupul de Intervenţie pentru Deşert, care operase în spatele liniilor Axei şi care devenise cu totul frenetic în timpul ultimelor momente ale războiului, când era clar că Aliaţii nu pot învinge.

— Ce sentimente ai acum faţă de englezi? întrebă ea şovăind.

Joe spuse:

— Mi-ar plăcea să văd făcându-i-se Angliei ce-au făcut ei în Africa.

Tonul lui nu trăda niciun sentiment.

— Dar au trecut… optsprezece ani, zise Juliana. Ştiu că englezii, în special, au făcut lucruri îngrozitoare. Dar…

— Vorbesc atâta despre ce le-au făcut nemţii evreilor, spuse Joe. Englezii au făcut mai mult rău în Bătălia Londrei.

Tăcu.

— Aruncătoarele alea de flăcări, fosfor şi ulei; am văzut trupele germane, după aceea. Vapor după vapor, transformate

în scrum. Conductele submarine… transformau marea în flăcări. Şi asupra populaţiei civile, cu raidurile alea de bombardament cu bombe incendiare, care credea Churchill că aveau să salveze războiul în ultimul moment. Atacurile alea de teroare asupra Hamburgului şi Essexului şi…

— Să nu mai vorbim despre asta, spuse Juliana.

În bucătărie, începu să prăjească şuncă; dădu drumul micuţului radio Emerson din plastic alb, pe care i-l dăduse Frank de ziua ei.

— Îţi pregătesc ceva de mâncare.

Învârti butoanele, încercând să găsească ceva muzică uşoară, plăcută.

— Ia uite-aici, spuse Joe.

Stătea pe pat, în sufragerie, cu valijoara alături; o deschise şi scoase din ea o carte jerpelită şi îndoită, care se vedea că fusese folosită mult. Zâmbi larg către Juliana.

— Vino încoace. Ştii ce spune cineva? Omul ăsta… arătă el cartea. Este foarte nostim. Ia loc.

O prinse de braţ şi o trase în jos alături de el.

— Vreau să-ţi citesc. Să presupunem că ar fi câştigat ei. Cum ar fi fost? Nu trebuie să ne batem capul; omul ăsta a gândit totul pentru noi.

Deschizând cartea, Joe începu să citească, întorcând încet paginile:

— Imperiul englez ar controla toată Europa, întreaga Mediterană. Nu ar mai rămâne nici urmă de Italia, nici de Germania. Bobbies[46] şi soldăţei din ăia cu căciuli înalte din blană şi regele peste tot, până la Volga.

Încet, Juliana spuse:

— Ar fi chiar atât de rău?

— Ai citit cartea?

— Nu, recunoscu, uitându-se pe copertă.

Auzise totuşi despre ea; o mulţime de oameni o citeau.

— Dar Frank şi cu mine – fostul meu soţ şi cu mine – discutam deseori despre cum ar fi dacă Aliaţii ar fi câştigat războiul.

Joe nu păru să o audă; se uita la cartea lui, *Lăcusta abia se târăşte.*

— Iar aici, continuă el, ştii cum de câştigă Anglia războiul? Cum învinge Axa?

Ea scutură din cap, simţind tensiunea crescândă a bărbatului

---

[46] Poliţiştii britanici (n. trad.).

de alături. Bărbia începu să-i tremure; îşi umezea buzele iar şi iar, îşi trecea mâinile prin păr… Când vorbi, vocea îi fu aspră:

— A pus Italia să trădeze Axa, spuse Joe.

— O, exclamă ea.

— Italia se îndreaptă către Aliaţi. Se uneşte cu anglo-saxonii şi deschide ceea ce el numeşte „delicata vintre” a Europei. Dar este normal ca el să gândească aşa. Cu toţii cunoaştem fricoasa armată italiană, care o lua la fugă de fiecare dată când îi vedea pe englezi. Armata care bea vin, fără nicio grijă, care nu-i făcută să lupte. Tipul ăsta… Joe închise cartea şi o întoarse să se uite pe ultima copertă, Abendsen. Eu nu-l condamn. El scrie literatură, îşi imaginează cum ar arăta lumea dacă Axa ar pierde. Cum altfel puteau pierde dacă nu prin trădarea Italiei?

Vocea i se înăspri:

— Ducele… era un clovn; asta o ştim toţi.

— Trebuie să întorc şunca.

Juliana alunecă de lângă el şi se întoarse fuga în bucătărie.

Urmând-o, cu cartea în mână, Joe continuă:

— Şi apar Statele Unite. După ce-i bat pe japonezi. Iar după război, Statele Unite şi Anglia îşi împart lumea. Exact cum au făcut în realitate Germania şi Japonia.

Juliana zise:

— Germania, Japonia şi Italia. El se uită fix la ea.

— Ai lăsat deoparte Italia.

Îl înfruntă liniştită. „Ai uitat şi tu?” îşi spuse ea. „Ca toţi ceilalţi?” Micul imperiu din Orientul Mijlociu… comedia muzicală Noua Romă.

Imediat, îi servi o farfurie de ouă cu şuncă, pâine prăjită şi marmeladă, cafea. El începu să mănânce.

— Ce vă dădeau să mâncaţi în Africa de Nord? întrebă ea, aşezându-se, la rândul ei.

Joe zise:

— Hoit de măgar.

— Oribil.

Cu un zâmbet strâmb, Joe spuse:

— Asina Morte. Excepţionalele conserve de carne de vacă aveau stanţate pe ele iniţialele A. M. Germanii le numeau Alter Mann. Bătrânul.

Continuă să mănânce repezit.

„Mi-ar plăcea să citesc asta”, se gândi Juliana, întinzându-se să ia cartea de sub cotul lui Joe. Va sta oare destul de mult pe-aici? Cartea era pătată cu grăsime; avea pagini rupte şi urme de

degete peste tot. „A fost citită de şoferi de camion la drum lung”, se gândi. „În restaurante de mâna a doua, noaptea târziu… Pun pariu că citeşti încet”, se gândi. „Pun pariu că ţi-au trebuit săptămâni de zile ca să studiezi cartea asta, dacă nu luni.”

Deschizând la întâmplare, citi:

„… acum, la bătrâneţe, avea în vedere liniştea, domeniu pe care cei din vechime l-ar fi pizmuit dar nu şi înţeles, vapoare din Crimeea la Madrid şi întregul în Imperiu, toate cu aceeaşi monedă, limbă, drapel. Marele şi vechiul Union Jack, înălţat pe catarg din zări şi până în asfinţit, ţelul fusese atins în cele din urmă: în legătură cu soarele şi cu steagul.”

— Singura carte pe care o port după mine, spuse Juliana, nu-i de fapt o carte; este oracolul *I Ching* – Frank m-a învăţat şi îl folosesc întotdeauna pentru a lua decizii. Nu-l pierd niciodată din ochi. Niciodată.

Închise *Lăcusta.*

— Vrei să-l vezi? Vrei să-l răsfoieşti?

— Nu, răspunse Joe.

Sprijinindu-şi bărbia cu braţele îndoite pe tăblia mesei şi uitându-se la el din lateral, Juliana zise:

— Te-ai mutat aici definitiv? Ce ai de gând?

„Să rumegi insultele, calomniile. Mă uluieşti”, se gândi ea, „cu ura ta faţă de viaţă. Dar… ai tu ceva. Eşti un animal mic, lipsit de importanţă, dar isteţ.” Studiindu-i faţa îngustă, întunecată şi inteligentă, se gândi: „Cum am putut să-mi închipui că eşti la fel de tânăr ca mine? Dar şi asta-i adevărat, eşti ca un copil; eşti tot Prâslea, adorându-ţi fraţii mai mari, pe maiorul Pardi al tău, pe generalul Rommel, gâfâind şi asudând ca să scapi şi să le vii de hac pifanilor englezi. Chiar ţi-au gâtuit ei fraţii cu laţuri de sârmă? Am auzit că poveştile despre atrocităţi şi fotografiile scoase după război…” Se înfioră. „Dar comandanţii englezi au fost judecaţi şi pedepsiţi de mult.”

Radioul încetase să transmită muzică; părea a fi un program de ştiri, zarvă pe unde scurte, din Europa. Vocea se stinse şi deveni distorsionată. O pauză lungă, doar linişte. Apoi semnalul postului de radio Denver, foarte clar, apropiat. Se întinse să schimbe postul, dar Joe o opri.

„… ştirea morţii cancelarului Bormann a şocat o Germanie împietrită, care fusese asigurată nu mai departe de ieri…”

Săriră amândoi în picioare.

„… toate posturile Reichului şi-au anulat programele şi

ascultătorii au auzit glasurile solemne ale corului diviziei SS Das Reich înălţate în imnul Horst Wessel Lied, al Partei. Ulterior, în Dresda, unde secretarul executiv al Partei şi şefii din Sicherheitsdienst, poliţia naţională, cea care a înlocuit Gestapo-ul, ca urmare...”

Joe dădu mai tare.

„... reorganizării guvernului la îndemnul decedatului Reichsführer Himmler, al lui Albert Speer şi al altora, au fost declarate două săptămâni de doliu oficial şi deja multe magazine şi întreprinderi şi-au întrerupt activitatea, s-a anunţat. Până la această oră nu ne-a parvenit nicio ştire în legătură cu aşteptata întrunire a Reichstagului, parlamentul celui de-al Treilea Reich, a cărui apelare este necesară...”

— Heydrich va fi, spuse Joe.

— Aş vrea să fie tipul ăla mare şi blond, Schirach ăla, zise ea. Doamne, în sfârşit, a murit. Crezi că Schirach are vreo şansă?

— Nu, răspunse scurt Joe.

— Poate că acum va fi război civil, zise ea. Dar tipii ăia sunt prea bătrâni acum. Göring şi Goebbels... toţi băieţii ăia vechi ai partidului.

Radioul spunea:

„... a ajuns la refugiul său în Alpi, de lângă Brenner...”

Joe zise:

— Asta-i Hermann Grasu’.

„... zis numai că era lovit de întristare pentru pierderea nu numai a unui soldat şi patriot şi credincios Conducător al Partei, dar şi, după cum a repetat de mai multe ori, a unui prieten personal, pe care, unii îşi amintesc, l-a sprijinit în disputa din timpul interimatului, puţin după război, când au apărut pentru un timp acele elemente ostile ascensiunii lui Herr Bormann către suprema autoritate...”

Juliana închise radioul.

— Nu fac decât să trăncănească, spuse ea. De ce folosesc asemenea cuvinte? Se vorbeşte despre ucigaşii ăia îngrozitori ca şi cum ar fi ca noi toţi ceilalţi.

— Sunt ca voi, spuse Joe.

Se reaşezase şi mânca liniştit.

— Nu au făcut nimic din ce n-am fi făcut noi înşine dacă am fi fost în locul lor. Ei au salvat lumea de comunism. Acum am fi trăit sub legea roşie, dacă nu era Germania. Ne-ar fi fost mult mai rău.

— Vorbeşti şi tu, spuse Juliana, ca la radio. Vorbe goale.

— Am trăit sub nazişti, spuse Joe. Ştiu cum este. Astea-s vorbe goale, să trăieşti doisprezece, treisprezece ani – mai mult decât atât – aproape cincisprezece? Am primit o carte de muncă de la O.T.; am lucrat puţin pentru Organizaţia Todt din 1947, în Africa de Nord şi în SUA. Ascultă…

Împunse cu degetul spre ea.

— Eu am în sânge măiestria constructorilor italieni; O.T. m-a preţuit în mod deosebit. Nu dădeam cu lopata la asfalt, nu amestecam cimentul pentru autostrăzi; ajutam la proiectare. Eram inginer. Într-o zi, Doctor Todt a trecut pe acolo şi a inspectat ce făcea echipa noastră. Mi-a spus: „Ai mână bună”. Asta-i o clipă mare, Juliana. Demnitatea muncii; ei nu vorbesc doar ca să se afle-n treabă. Înaintea lor, a naziştilor, toată lumea se uita de sus la munca manuală; inclusiv eu însumi. Aristocratic. Frontul Muncii a pus capăt la toate. Mi-am văzut mâinile pentru prima oară.

Vorbea atât de repede încât accentul începu să i se facă puternic simţit; îl înţelegea cu greu.

— Am trăit cu toţii acolo, în pădure, în statul New York, ca fraţii. Cântam, mărşăluiam la lucru. Eram pătrunşi de spiritul războiului, numai reconstrucţie, nu demolare. Acelea au fost cele mai bune zile, reconstrucţia de după război – şiruri lungi, frumoase, curate, de clădiri publice, cvartal după cvartal, cu totul alte centre, New York şi Baltimore. Acum, desigur, munca aia s-a terminat. Carteluri ca New Jersey Krupp und Sohnen conduc spectacolul. Dar asta nu-i nazism; asta-i numai vechea putere europeană. Mai rău, auzi? Nazişti ca Rommel şi Todt, oameni de un milion de ori mai buni decât industriaşi precum Krupp şi bancherii, toţi prusacii ăia; ar fi trebuit să fie gazaţi. Toţi domnii aceia în vestă.

„Dar”, se gândi Juliana, „domnii ăia în vestă s-au instalat pentru totdeauna. Iar idolii tăi, Rommel şi Doctor Todt, au venit exact după ostilităţi, să cureţe molozul, să construiască autostrăzi, să privească zumzetul industriei. I-au lăsat până şi pe evrei să trăiască – ce surpriză norocoasă – astfel încât s-au putut pune şi evreii pe treabă. Până în ’49, în orice caz… după care, adio Todt şi Rommel, scoşi la păscut.”

„Nu ştiu eu”, se gândi Juliana. „Nu mi-a povestit Frank totul în legătură cu asta? N-ai ce să-mi spui mie despre viaţa sub nazişti; soţul meu era – este – evreu. Ştiu că Doctor Todt a fost cel mai modest, mai blând om care a trăit vreodată; ştiu că tot ceea ce voia el era să dea de lucru – muncă cinstită,

respectabilă – la milioane de bărbaţi şi femei, americani cu ochii trişti, disperaţi, care căutau printre ruine, după război. Ştiu că visa la asigurarea medicală, staţiuni de odihnă şi condiţii de locuit pentru toată lumea, indiferent de rasă; era un constructor, un gânditor… şi în cele mai multe cazuri a reuşit să creeze ceea de voise, el, de fapt, a reuşit. Dar…”

Din subconştient, îi răsări deodată cu hotărâre o idee care-i tot dădea târcoale:

— Joe. Cartea asta, *Lăcusta;* nu-i interzisă pe Coasta de Est?

El dădu din cap.

— Atunci cum de o puteai citi?

Ceva în legătură cu asta o îngrijora.

— Nu-i mai împuşcă pe oameni pentru cititul…

— Depinde de grupul social din care faci parte. De vechea şi buna banderolă.

Aşa era. Sclavii, polonezii, portoricanii erau cei mai limitaţi în ceea ce puteau citi, face, asculta. Anglo-saxonii o duceau mult mai bine; exista un învăţământ public pentru copiii lor, puteau merge la biblioteci, în muzee şi la concerte. Dar chiar şi aşa… *Lăcusta* nu era numai supusă restricţiilor; era interzisă şi asta pentru toţi.

Joe spuse:

— O citeam la toaletă. O ascundeam într-o pernă. De fapt, am citit-o pentru că era interzisă.

— Eşti foarte curajos, zise ea.

O întrebă, bănuitor:

— O spui sarcastic?

— Nu.

Se destinse puţin.

— Este simplu pentru voi, cei de aici; voi trăiţi o viaţă sigură, liniştită, lipsită de scop, fără nimic de făcut, fără griji. În afara evenimentelor, rămaşi în trecut, corect?

În ochi i se citea batjocura.

— Voi vă omorâţi, zise ea, cu cinism. Idolii v-au fost luaţi unul câte unul, iar acum nu mai aveţi pe cine adora.

Îi întinse furculiţa; el o acceptă. „Mănâncă”, se gândi ea, „sau renunţă până şi la procesele biologice?”

Mestecând, Joe arătă cu capul spre carte şi zise:

— Abendsen ăsta trăieşte pe aici, potrivit copertei. În Cheyenne. Are perspectivă asupra lumii dintr-un loc sigur ca ăsta, ce credeai? Citeşte ce zice; cu voce tare, te rog.

Luă cartea şi citi textul de pe spatele supracopertei.

— Este un fost militar. A servit în Marina Statelor Unite în timpul celui de-al doilea război mondial; a fost rănit în Anglia de un tanc nazist. Sergent. Zice că are o fortăreaţă în care scrie, cu arme peste tot.

Punând cartea jos, adăugă:

— Şi asta nu o zice aici, dar am auzit pe cineva spunând că este aproape paranoic; a pus sârmă ghimpată sub tensiune de jur împrejurul proprietăţii şi că aceasta este amplasată în vârf de munte. Se zice că e greu de ajuns acolo.

— Poate are dreptate, spuse Joe, să trăiască aşa, după ce a scris cartea asta. Mahării germani sar până în tavan când o citesc.

— Aşa trăia şi înainte; acolo a scris cartea. Locul se numeşte… Se uită pe coperta cărţii.

— Castelul înalt. Aşa îl alintă el.

— Atunci n-au să pună mâna pe el, zise Joe, mestecând repede. Este în gardă. E un om isteţ.

Ea zise:

— Cred că are mult curaj, ca să scrie cartea asta. Dacă Axa pierdea războiul, putea să zică şi să scrie orice dorea, cum era înainte, noi eram o singură ţară şi aveam un sistem legal corect, acelaşi pentru toată lumea.

Spre surprinderea ei, Joe dădu din cap, încuviinţând.

— Nu te înţeleg, zise ea. Tu ce crezi? Ce vrei? Îi aperi pe monştrii aceia, pe exaltaţii ăia care i-au masacrat pe evrei şi după aia tot tu…

Deznădăjduită, îl apucă de urechi; când se ridică în picioare, trăgându-l în sus, el clipi surprins din cauza durerii.

Se înfruntară, gâfâind, fără să poată vorbi.

— Lasă-mă să termin masa pe care mi-ai pregătit-o, spuse Joe în cele din urmă.

— Nu-mi spui? N-ai să-mi spui. Tu ştii cum e, înţelegi, dar pur şi simplu continui să mănânci, prefăcându-te că nici n-ai idee despre ce vorbesc.

Îi dădu drumul; îi răsucise urechile până ce ajunseseră, acum, roşii ca focul.

— Vorbe goale, zise Joe. Nu contează ce-ai spus despre el. Ştii termenul pentru cămăşi brune[47] folosit de cei care fac filosofie? *Eierkopf.* Cap de ou. Pentru că marile capete goale, două

---

[47] Membrii partidului nazist, iar apoi ai oricărei organizaţii fasciste (n. trad.).

jumătăţi rotunjite, se sparg atât de uşor… în timpul încăierărilor de stradă.

— Dacă aşa gândeşti despre mine, zise Juliana, de ce nu-ţi vezi de drum? De ce stai aici?

Grimasa lui enigmatică o îngheţă.

„Aş vrea să nu-l fi lăsat niciodată să vină cu mine”, se gândi. „Iar acum e prea târziu; ştiu că n-am cum să scap de el… e prea puternic.”

„Se întâmplă ceva îngrozitor”, se gândi ea. „Mă influenţează. Şi se pare că eu îi permit.”

— Care-i problema?

Se întinse şi o prinse de sub bărbie, o mângâie pe gât, îşi băgă degetele sub bluza ei şi o strânse drăgăstos de umeri.

— Un capriciu. Problema ta… am să te analizez deschis.

— Are să ţi se spună că eşti un jidan analist, zâmbi ea slab. Vrei să te perpeleşti într-un cuptor?

— Ți-e frică de bărbaţi? Aşa-i?

— Nu ştiu.

— Se putea zice, noaptea trecută. Numai pentru că eu…

Îşi întrerupse fraza la jumătate.

— Pentru că am avut o deosebită grijă de dorinţele tale.

— Pentru că te-ai culcat cu atâtea fete, zise Juliana, asta începuseşi să-mi spui.

— Dar eu ştiu că am dreptate. Ascultă, n-am să-ţi fac niciun rău, Juliana. Pe trupul mamei mele… Îţi dau cuvântul meu. Voi fi foarte grijuliu şi dacă vrei să foloseşti ceva din experienţa mea… am să-ţi dau acest avantaj. Ai să scapi de toate complexele; pot să te liniştesc şi pot să te încălzesc în scurt timp. Tu, pur şi simplu, ai avut ghinion.

Ea dădu din cap, părând că înţelege. Dar se simţea tot rece şi tristă şi tot nu prea ştia de ce.

Pentru a-şi începe ziua, domnul Nobosuke Tagomi îşi făcu puţin timp, să fie singur. Stătea în biroul lui de la Nippon Trade Building şi medita.

Încă înainte de a-şi fi părăsit locuinţa pentru a veni la birou, primise raportul lui Ito despre domnul Baynes. În mintea tânărului student nu exista îndoială; domnul Baynes nu era suedez; era, cel mai probabil, de naţionalitate germană.

Dar posibilităţile lui Ito de a se descurca cu limbile germanice nu impresionaseră niciodată nici Misiunea Comercială, nici Tokkoka, poliţia secretă japoneză. „Se poate ca prostul să nu fi

mirosit nimic despre care să vorbească”, se gândi domnul Tagomi. Avea un gen de entuziasm împiedicat, combinat cu doctrine romantice. Căuta să detecteze, însă totdeauna cu suspiciune.

Oricum, întâlnirea cu domnul Baynes şi cu bătrânul din Home Islands va începe curând, conform programului, indiferent de naţionalitatea domnului Baynes. Iar domnului Tagomi îi plăcea omul. Acesta era, hotărî, probabil principalul talent al oamenilor sus-puşi – ca el însuşi. Să recunoască omul bun când îl întâlneau. Intuiţia în privinţa oamenilor era cea care conta, dincolo de toate convenienţele şi formele exterioare. Să pătrundă la inimă.

Inima, încuiată între două linii Yin de neagră pasiune. Gâtuită, uneori, şi totuşi, chiar atunci, lumina lui Yang, licărirea din centru. „Îmi place”, îşi spuse domnul Tagomi. „German sau suedez. Sper ca zaracaina să-i fi fost de ajutor pentru durerea de cap. Trebuie să-mi amintesc să-l întreb, înainte de orice.”

Interfonul de pe biroul lui bâzâi.

— Nu, se răsti în microfon. Nicio discuţie. Ăsta-i momentul pentru găsirea Adevărului Lăuntric; introspecţie.

Din micuţul difuzor, răsună vocea domnului Ramsey:

— Domnule, tocmai au sosit veşti de la serviciul de presă. Cancelarul Reichului, Martin Bormann, a murit.

Vocea lui Ramsey se frânse. Linişte.

Domnul Tagomi se gândi: „anulez toate afacerile de astăzi.” Se ridică de la biroul lui şi începu să se plimbe cu paşi mari şi repezi, de colo-colo, prinzându-şi mâinile una într-alta. „Ia să văd. Să trimit o notă protocolară Consulului Reichului. Chestiunea e minoră; o pot rezolva subordonaţii. Cu adâncă tristeţe etc. Toţi japonezii sunt alături de poporul german în acest ceas… Apoi? Să fiu extrem de receptiv; e vital. Trebuie să fiu pe poziţie, să primesc imediat informaţii din Tokyo.”

Apăsând pe butonul interfonului, spuse:

— Domnule Ramsey, asiguraţi-vă că suntem în legătură cu Tokyo. Spuneţi-le fetelor de la centrală să fie atente. Nu trebuie să ratăm comunicarea.

— Da, domnule, spuse domnul Ramsey.

— De acum înainte voi fi în birou. Anulează toate activităţile de rutină. Refuză orice şi pe oricine sună cu probleme uzuale.

— Domnule?

— Trebuie să am mâinile libere în caz că este necesară vreo acţiune pe nepusă masă.

— Da, domnule.

O jumătate de oră mai târziu, la 9:00, sosi un mesaj de la cel mai înalt demnitar al guvernului imperial de pe Coasta de Vest, ambasadorul Japoniei în Statele Pacifice ale Americii, Onorabilul baron L. B. Kaelemakule. Ministrul de Externe convocase o şedinţă extraordinară la sediul ambasadei de pe Sutter Street şi fiecare Misiune Comercială trebuia să trimită un personaj sus-pus, să participe. În acest caz, domnul Tagomi însuşi.

Nu mai era timp să-şi schimbe ţinuta. Domnul Tagomi se grăbi spre ascensorul rapid, coborî la parter şi, un moment mai târziu, era pe drum, în limuzina Misiunii, un Cadillac negru, model 1940, condus de un experimentat şofer chinez, în uniformă.

La sediul ambasadei găsi maşinile altor demnitari parcate împrejur, vreo duzină, cu toate. Persoane sus-puse, unele cunoscute, iar altele necunoscute lui, puteau fi văzute urcând treptele largi ale clădirii ambasadei şi intrând în clădire.

Şoferul domnului Tagomi îi deschise uşa, iar el coborî, cu servieta în mână; era goală, deoarece nu avea de adus niciun document, dar era esenţial să evite impresia că ar fi un simplu spectator. Păşi în sus pe scări într-un fel care sugera că are un rol esenţial în desfăşurarea evenimentelor, cu toate că, de fapt, nu i se spusese nici măcar la ce se referea întâlnirea.

Pe hol se formaseră grupuri mici de persoane care discutau în şoaptă. Domnul Tagomi se alătură câtorva inşi pe care-i cunoştea, dând din cap şi privind – ca şi ei – solemn.

Imediat apăru un funcţionar al ambasadei şi-i conduse într-o sală încăpătoare. Scaunele pliante erau aranjate. Intrară toţi şi se aşezară în linişte; se auzeau doar târşâitul picioarelor şi tusea unor participanţi. Vocile se stinseră.

În faţă, un domn cu braţele pline de documente, se îndrepta către masa înălţată ceva mai sus. Personajul purta pantaloni în dungi; era reprezentantul Ministerului de Externe.

Unii participanţi discutau cu voce scăzută, ţinând capetele aplecate unul spre altul.

— Domnilor, spuse persoana de la Ministerul de Externe, cu voce tare, pe un ton de comandă.

Toţi ochii se fixară asupra sa.

— După cum ştiţi, s-a confirmat moartea Reichskanzler-ului. Am primit o declaraţie oficială, de la Berlin. Această întrunire, care nu va dura mult – vă veţi putea întoarce curând la birourile dumneavoastră – are ca scop informarea dumneavoastră cu

privire la evaluarea făcută de noi celor câtorva fracţiuni rivale din viaţa politică a Germaniei, de la care se aşteaptă acum să se afirme şi să se angajeze în disputa pentru locul eliberat de Herr Bormann. Este vorba, pe scurt, de cei importanţi. Cel mai proeminent dintre ei este Herr Göring. Suportaţi obişnuitele detalii, vă rog. Grasul, denumit astfel datorită capului, un curajos as al pilotajului, în primul război mondial, a înfiinţat Gestapo-ul şi a ocupat un post în guvernul prusac, de vastă influenţă. Unul dintre primii şi cei mai neîndurători nazişti, totuşi excese sibaritice ulterioare au dat naştere la imaginea înşelătoare de înclinare către băutură, pe care guvernul nostru vă sfătuieşte să o abandonaţi. Acest om, deşi considerat nesănătos, poate chiar morbid, sub aspectul apetitului, seamănă mult cu anticii, Cezari romani mulţumiţi de sine, a căror putere mai degrabă creştea decât se diminua pe măsură ce înaintau în vârstă. Imaginea scandaloasă a acestei persoane în togă, cu lei îmblânziţi, deţinând un castel imens umplut cu trofee şi obiecte de artă, este, fără îndoială, exactă. Trenurile de marfă cu bunuri furate se îndreptau spre proprietăţile lui, nesocotind necesităţile militare în timp de război. Evaluarea noastră: acest om tânjeşte la puterea nelimitată şi este capabil să o obţină. Cel mai îngâmfat dintre toţi naziştii contrastează puternic cu decedatul H. Himmler, care trăia în lipsuri personale, cu un salariu modest. Herr Göring, reprezentant al mentalităţii de răsfăţ, foloseşte puterea ca mijloc de a se îmbogăţi. Mentalitate primitivă, vulgară chiar, dar un om destul de inteligent, probabil cel mai inteligent dintre toţi şefii nazişti. Obiectivul său: autoglorificarea în stilul vechilor împăraţi.

— Următorul, Herr J. Goebbels. A suferit de polio în tinereţe. Iniţial, a fost de religie catolică. Orator strălucit, scriitor, minte flexibilă şi fanatică, spiritual, urban, cosmopolit. Foarte activ cu doamnele. Elegant. Educat. Foarte capabil. Munceşte mult; este mânat de o dorinţă aproape nebună de a conduce. Se spune că nu se odihneşte niciodată. Este un personaj foarte respectat. Poate fi fermecător, dar se spune că are accese de turbare neegalate de niciun alt nazist. Orientarea sa ideologică sugerează atitudinea medievală iezuită, exacerbată de nihilismul germanic post-romantic. Este considerat unicul intelectual veritabil din Partei. A avut veleităţi de dramaturg în tinereţe. Puţini prieteni. Nu este plăcut de subalterni, dar totuşi este un produs foarte rafinat al multora dintre cele mai bune elemente ale culturii europene. Nu automulţumirea îi este ambiţia

ascunsă, ci puterea pentru pura ei folosire. Dă dovadă de o atitudine organizatorică în sensul clasic al statului prusac.

— Herr R. Heydrich.

Demnitarul Ministerului de Externe se opri, îşi ridică privirile şi-i cuprinse pe toţi.

— Persoană mult mai tânără decât cei de mai sus, care a contribuit la revoluţia iniţială, din 1932. A făcut carieră în elita SS. A fost subaltern al lui H. Himmler, aşa că se poate să fi jucat un rol în inexplicabila sa moarte din 1948. A eliminat oficial alţi contestatari ai aparatului de poliţie, ca A. Eichmann, W. Schellenberg şi alţii. Se spune că acest om este temut de mulţi din Partei. Este responsabil pentru controlul elementelor din Wehrmacht după încheierea ostilităţilor în faimoasa ciocnire dintre poliţie şi armată, care a condus la reorganizarea aparatului guvernamental şi din care a ieşit învingător N.S.D.A.P. L-a sprijinit total pe M. Bormann. Poate fi considerat un produs al sistemului de pregătire a elitei şi totuşi anterior aşa-numitului sistem Cetate SS. Se spune că este lipsit de afectivitate, în sensul său tradiţional. Enigmatic sub aspectul motivaţiei, se poate spune că are o perspectivă asupra societăţii conform căreia lupta oamenilor ar fi planificată. Se constată la el o detaşare particulară, cvasi-ştiinţifică, întâlnită şi în anumite cercuri tehnologice. Nu participă niciodată la disputele ideologice. În rezumat: poate fi considerat post-modernist în mentalitate; tipul post-iluminist, lipsindu-se de aşa-numitele iluzii necesare, precum credinţa în Dumnezeu etc. Înţelesul acestei aşa-numite mentalităţi realiste nu poate fi sondat de sociologii din Tokyo, aşa că acest om trebuie pus sub semnul întrebării. Oricum, trebuie observate asemănările cu deteriorarea afectivităţii în schizofrenia patologică.

Domnului Tagomi i se făcu rău ascultând.

— Baldur von Schirach. Fost şef al Tineretului Hitlerist. Considerat idealist. Atrăgător în aparenţă, dar considerat nu prea experimentat sau competent. Crede cu tărie în ţelurile Partei. Şi-a luat responsabilitatea secării Mediteranei şi recuperării unor uriaşe suprafeţe agricole. De asemenea, a îmblânzit politica sălbatică de exterminare rasială în teritoriile slave la începutul anilor ’50. A pledat direct cazul în faţa poporului german, în favoarea populaţiei slave rămase în regiuni închise, ca rezervaţiile din zona Heartlandului[48]. A cerut

---

[48] Zona Centrală a ţării considerată vitală pentru o naţiune (n.

încetarea anumitor forme de ucidere miloasă şi de experimente medicale, dar aici a eşuat.

— Doctor Seyss-Inquart. Fost nazist austriac, acum se ocupă de coloniile Reichului; responsabil cu politicile coloniale. Probabil cel mai urât om de pe teritoriul Reichului. Se spune că ar fi instigat cele mai multe, dacă nu toate măsurile represive la adresa popoarelor cucerite. A lucrat împreună cu Rosenberg pentru a obţine victoriile ideologice de cel mai alarmant tip grandios, precum încercarea de a steriliza întreaga populaţie rusească rămasă după încheierea ostilităţilor. Nu e nimic cert în acest sens, dar este considerat a fi unul dintre cei câţiva responsabili pentru producerea holocaustului pe continentul African, creând astfel condiţiile genocidului populaţiei negre. Probabil cel mai apropiat, din punct de vedere temperamental, de primul Führer, A. Hitler.

Purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe îşi încetă lectura lentă, uscată.

Domnul Tagomi se gândi: „cred că înnebunesc."

„Trebuie să ies de aici; am o criză. Capul meu azvârle afară lucrurile sau le expulzează… mor." Se ridică greu în picioare, o luă pe culoar, pe lângă alte scaune şi oameni. Abia dacă mai vedea. Încercă să ajungă la toaletă. O luă la fugă.

Câteva capete se întoarseră. Îl văzuseră. Câtă umilinţă, să fie bolnav la întruniri importante! Considera că îşi pierduse locul. Trecu în fugă prin uşa ţinută deschisă de un funcţionar al ambasadei.

Imediat, panica încetă. Privirea i se limpezi; văzu iarăşi în jur. Podeaua era stabilă, pereţii la fel.

Vertij. Avea o defecţiune a urechii medii, fără îndoială.

Se gândi: „diencefalon, vechiul blocaj al creierului, acţionând iar. Scurtcircuite organice momentane. Să mă gândesc la versuri liniştitoare. Să-mi amintesc ordinea cuvintelor. Din ce să mă inspir? Religie?" Se gândi: „Acum o gavotă gravă. Excelent amândoi, excelent amândoi, aţi prins-o binişor. Exact acesta este stilul lucrului." Mică formă a lumii recunoscătoare, *Gondolierii.* G. & S. Închise ochii şi-i imagină pe cei de la D'Oyly Carte Company aşa cum îi văzuse în turneul lor de după război. Finita, finita lume.

Un funcţionar al ambasadei îl întrebă:

— Domnule, vă pot ajuta cu ceva?

---

trad.).

Domnul Tagomi se înclină.

— Mi-am revenit.

Chipul celuilalt era calm, îndatoritor. „Râd cu toţi de mine, poate?” se gândi domnul Tagomi.

„Pe înfundate?

Răul există! Este real, ca cimentul.

Nu pot crede. Nu pot suporta. Răul nu este o imagine!” Rătăcea prin hol, ascultând traficul de pe Sutter Street, pe purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe adresându-se auditoriului. „Întreaga noastră Religie este greşită. Ce să fac?” se întrebă. Se duse la uşa din faţă a ambasadei; un funcţionar o deschise, iar domnul Tagomi coborî treptele către alee. Văzu maşinile parcate. A lui însuşi. Şoferii aşteptând în picioare.

„Este un ingredient în noi. În lume. Turnat peste voi, strecurându-ni-se în trupuri, în minte, în inimi, în caldarâm. De ce? Suntem cârtiţe oarbe. Târându-ne prin pământ, simţind cu râturile. Nu ştim nimic. Am priceput această… acum nu ştiu încotro să mă duc. Urlu de frică, numai. Fug.

Jalnic.

Să râdă de mine”, se gândi, văzându-i pe şoferi cum îl priveau când se îndrepta către maşină. „Mi-am uitat servieta. Am lăsat-o acolo, lângă scaun.” Toţi erau cu ochii pe el, când dădu din cap înspre şoferul lui. Acesta îi ţinea uşa; se strecură în maşină.

„Să mă ducă la spital”, se gândi. „Nu, să mă ducă înapoi la birou.”

— Nippon Trade Building, spuse cu voce tare. Condu încet. Privi oraşul, maşinile, magazinele, înaltele construcţii recente, foarte moderne. Oamenii. Toţi, continuându-şi propriile afaceri.

Când ajunse la birou, îl instrui pe domnul Ramsey să ia legătura cu una dintre celelalte Misiuni Comerciale, Misiunea Minereurilor Neferoase şi să roage pe reprezentantul lor la întrunirea de la Ministerul de Externe să-l contacteze la întoarcere.

Puţin mai târziu, în acea după-amiază, telefonul sună.

— Probabil că mi-aţi observat criza, la întrunire, spuse domnul Tagomi în receptor. A fost, fără îndoială, vizibil pentru toată lumea, mai ales cu ieşirea mea grăbită.

— Nu am observat nimic, spuse omul de la Neferoase. Dar după întrunire nu v-am mai văzut şi m-am întrebat ce s-a întâmplat cu dumneavoastră.

— Aveţi tact, spuse domnul Tagomi rece.

— Nicidecum. Sunt sigur că toată lumea era prea absorbită

de prezentarea Ministerului de Externe ca să dea atenţie oricărui alt aspect. Cât priveşte ceea ce s-a întâmplat după plecarea dumneavoastră, aţi prins trecerea în revistă a aspiranţilor în bătălia pentru putere? Asta a fost prima.

— Am ascultat până la partea cu Doctor Seyss-Inquart.

— După aceasta, vorbitorul s-a referit pe larg la situaţia economică de acolo. Home Islands sunt de părere că planul Germaniei de reducere a populaţiei Europei şi Asiei de Nord la starea de sclavi – plus uciderea tuturor intelectualilor, a elementelor burgheze, a tinerilor patrioţi şi a nu mai ştiu cui – a reprezentat o catastrofă economică. Numai formidabilele realizări tehnologice ale ştiinţei şi industriei germane i-au salvat. Arme miraculoase, ca să spunem aşa.

— Da, zise domnul Tagomi.

Aşezat la biroul lui şi ţinând cu o mână telefonul, îşi turnă o ceaşcă de ceai fierbinte.

— Aşa cum au făcut şi armele lor miraculoase V1 şi V2 şi reactoarele lor de luptă, în război.

— Este o chestiune de iuţeală de mână, spuse omul de la Minereuri Neferoase. În mare, utilizarea pe care au dat-o ei energiei atomice a ţinut lucrurile laolaltă. Şi dimensiunea călătoriei rachetelor lor spre Venus şi Marte. Toate acestea au arătat că pentru întregul lor comerţ palpitant, un asemenea trafic nu a avut nicio valoare economică.

— Dar sunt dramatici, spuse Tagomi.

— Prognoza lui a fost tristă. Simte că naziştii cei mai sus-puşi refuză să înfrunte realitatea vis-á-vis de situaţia lor economică proastă. Procedând astfel, accentuează tendinţa către şi mai mari întreprinderi aventuroase de tip *tour de force,* către mai puţină previzibilitate, către mai puţină stabilitate în general. Ciclul de entuziasm maniac, apoi frică, apoi soluţii ale Partei, de tip disperat... În fine, ceea ce a demonstrat a fost că toate acestea tind să-i ducă în vârf pe cei mai iresponsabili şi nesăbuiţi aspiranţi.

Domnul Tagomi încuviinţă dând din cap.

— Aşa încât trebuie să presupunem că cea mai rea, mai degrabă decât cea mai bună alegere va fi făcută. Elementele sobre şi responsabile vor fi înfrânte în actuala confruntare.

— Cine a spus că este cel mai rău? întrebă domnul Tagomi.

— R. Heydrich. Doctor Seyss-Inquart. H. Göring. În opinia guvernului imperial.

— Şi cel mai bun?

— Probabil B. Von Schirach şi Doctor Goebbels. Dar despre asta a fost mai puţin explicit.

— Altceva?

— Ne-a spus că trebuie să avem încredere în împărat şi în Guvern acum mai mult decât oricând. Că putem privi către Palat cu încredere.

— S-a ţinut un moment de reculegere?

— Da.

Domnul Tagomi mulţumi omului de la Minereuri Neferoase şi închise telefonul.

În timp ce stătea, bându-şi ceaiul, sună interfonul. Se auzi vocea domnişoarei Ephreikian:

— Domnule, aţi cerut să trimiteţi un mesaj consulului german.

O pauză.

— Aţi dori să-mi dictaţi acum?

— Veniţi în birou, spuse.

Ea intră imediat, zâmbindu-i plină de încredere.

— Vă simţiţi mai bine, domnule?

— Da. O injecţie cu vitamine a fost de ajutor.

Stătu pe gânduri.

— Amintiţi-mi. Cum îl cheamă pe consulul german?

— Am notat, domnule. Freiherr Hugo Reiss.

— Mein Herr, începu domnul Tagomi. Ne-a sosit ştirea îngrozitoare că Herr Martin Bormann, conducătorul dumneavoastră, a murit. Scriind aceste cuvinte, îmi curg lacrimi pe obraz. Când îmi amintesc faptele îndrăzneţe săvârşite de Herr Bormann pentru izbăvirea poporului german de duşmanii săi atât din interior cât şi din afară, precum şi de mişcătoarele măsuri de securitate administrate chiulangiilor şi lepădăturilor care au trădat toate visurile omenirii cu privire la cosmos, în care acum bălaiele rase nordice, cu ochi albaştri, au plonjat…

Se opri. Nu era chip să termine. Domnişoara Ephreikian îşi opri magnetofonul, aşteptând.

— Acestea sunt vremuri mari, spuse.

— Să înregistrez, domnule? Face parte din mesaj?

Nesigură, porni aparatul.

— Dumneavoastră mă adresam. Să auzim înregistrarea, zise domnul Tagomi.

Rola se învârti. Apoi îşi auzi vocea, micuţă şi metalică, ieşind din difuzorul de doi ţoli. „… săvârşite de Herr Bormann, pentru asigurarea izbăvirii…” Ascultă ţârâitul ca de insectă pe măsură ce banda se derula. „Fâlfâieli şi hârâieli de suprafaţă”, se gândi.

— Am sfârşitul, spuse el când banda se opri. Hotărârea de a se sacrifica pe ei înşişi şi de a obţine astfel o nişă în istorie, de unde nicio formă de viaţă nu-i poate smulge, indiferent ce s-ar putea afla.

Se opri.

— Toţi suntem insecte, îi spuse domnişoarei Ephreikian. Bâjbâind după ceva îngrozitor de divin. Nu sunteţi de acord?

Se înclină. Domnişoara Ephreikian, cu magnetofonul în braţe, schiţă o înclinare de răspuns.

— Trimiteţi asta, îi spuse. Semnaţi-o şi faceţi tot ce mai trebuie. Prelucraţi frazele, dacă doriţi, aşa, ca să aibă un înţeles.

Când ea porni spre uşă, adăugă:

— Sau să nu aibă niciunul. Cum preferaţi.

Deschizând uşa biroului, ea îl privi cu curiozitate.

După plecarea ei, domnul Tagomi începu să lucreze la problemele curente ale zilei. Aproape imediat, domnul Ramsey îl chemă la interfon:

— Domnule, a sunat domnul Baynes.

„Bun”, se gândi domnul Tagomi. „Acum putem începe discuţia importantă.”

— Daţi-mi-l, zise el, luând telefonul.

— Domnule Tagomi, se auzi vocea domnului Baynes.

— Bună ziua. Datorită ştirii morţii cancelarului Bormann am plecat pe neaşteptate de la birou de dimineaţă. Oricum…

— A luat legătura cu dumneavoastră domnul Yatabe?

— Încă nu, zise domnul Tagomi.

— Aţi pus personalul dumneavoastră să fie atenţi la el? întrebă domnul Baynes.

Părea agitat.

— Da, zise domnul Tagomi. Îl vom invita să intre de îndată ce soseşte.

Îşi notase în minte să-i spună domnului Ramsey; încă nu se ocupase de asta. „Atunci nu vom începe discuţiile până ce nu-şi face apariţia bătrânul domn?” Îl cuprinse spaima.

— Domnule, începu. Sunt nerăbdător să începem. Sunteţi gata să ne prezentaţi tiparele dumneavoastră de turnare prin injecţie? Deşi am avut astăzi ceva încurcături…

— A intervenit o schimbare, spuse domnul Baynes. Îl voi aştepta pe domnul Yatabe. Sunteţi *sigur* că nu a ajuns? Vreau să vă daţi cuvântul dumneavoastră că mă veţi anunţa imediat ce vă sună. Vă rog să vă daţi osteneala, domnule Tagomi.

Vocea domnului Baynes suna încordată, smucită.

— Vă dau cuvântul meu.

Acum se simţi şi el agitat. Moartea lui Bormann provocase schimbarea.

— Între timp, spuse el repede, mi-ar face plăcere compania dumneavoastră, poate la prânz, astăzi. Încă nu am avut când să iau masa.

Improvizând, continuă:

— Deşi vom aştepta precizările, poate putem rumega pe marginea situaţiei generale internaţionale, în special…

— Nu, zise domnul Baynes.

Nu? repetă în gând domnul Tagomi.

— Domnule, spuse, astăzi nu mă simt prea bine. Mi s-a întâmplat ceva neplăcut; speram să am ocazia să vă povestesc.

— Îmi pare rău, zise domnul Baynes. Am să vă sun mai târziu.

Telefonul ţăcăni. Închise brusc.

„L-am jignit”, se gândi domnul Tagomi. „Trebuie să-şi fi dat seama că am omis să-mi anunţ personalul în legătură cu bătrânul domn. Dar asta este un fleac”. Apăsă pe butonul interfonului şi zise:

— Vă rog, să vină domnul Ramsey la mine în birou.

„Pot repara asta imediat. Este vorba despre mai mult decât atât”, hotărî el. „Moartea lui Bormann l-a zdruncinat.”

O nimica toată… şi, cu toate astea, grăitoare asupra atitudinii mele lipsite de atenţie. Domnul Tagomi se simţi vinovat: „nu este o zi bună. Ar fi trebuit să consult oracolul, să descopăr care este Momentul. M-am abătut prea mult de la Tao; îmi este clar.”

„Sub care dintre cele şaizeci şi patru de hexagrame lucrez?” Deschizând sertarul biroului, scoase afară *I Ching* şi aşeză cele două volume pe birou. Avea atâtea să-i întrebe pe înţelepţi! „Înăuntrul meu sunt atâtea întrebări; pe care abia le pot articula…”

Când domnul Ramsey intră în birou, obţinuse deja o hexagramă.

— Iată, domnule Ramsey.

Îi arătă cartea.

Hexagrama era Patruzeci şi şapte. Apăsare. Epuizare.

— O prevestire rea, în general, spuse domnul Ramsey. Care a fost întrebarea dumneavoastră, domnule? Dacă nu vă supăraţi?

— Am întrebat despre Moment, zise domnul Tagomi. Momentul pentru noi toţi. Nicio linie transformantă. O hexagrama statică.

Închise cartea.

La ora 15:00 în acea după-amiază, Frank Frink, încă aştepta împreună cu partenerul lui de afaceri decizia lui Wyndam-Matson în legătură cu banii; aşa că se hotărî să consulte oracolul. Cum se vor desfăşura lucrurile? întrebă el şi aruncă piesele.

Hexagrama fu Patruzeci şi şapte. Obţinu o linie transformantă, nouă pe poziţia a cincea:

Nasul şi picioarele îi sunt tăiate.
Apăsare pe mâinile omului cu benzi purpurii la genunchi.
Veselia vine uşor.
Urmează să se facă ofrande şi libaţii.

Timp îndelungat – cel puţin jumătate de oră – studie linia şi materialul relativ la ea, încercând să-şi dea seama ce putea să însemne. Hexagrama şi mai ales linia transformantă, îl tulburau, în cele din urmă trase fără nicio plăcere concluzia că banii nu se vor arăta.

— Te încrezi prea mult în lucrul ăla, îi spuse Ed McCarthy.

La ora 16:00, apăru un mesager venind de la Wyndam-Matson Corporation şi le înmână lui Frink şi McCarthy un plic din hârtie groasă. Când îl deschiseră, găsiră înăuntru un cec semnat, în valoare de două mii de dolari.

— Deci te-ai înşelat, zise McCarthy.

Frink se gândi: „atunci, oracolul trebuie să se refere la vreo consecinţă viitoare a acesteia. Ăsta-i necazul; mai târziu, când s-a întâmplat, poţi păşi înapoi să vezi exact ce însemna. Dar acum…”

— Putem începe să amenajăm atelierul, zise McCarthy.

— Astăzi, chiar acum?

Se simţea istovit.

— De ce nu? Ne-am hotărât asupra comenzilor; tot ce avem de făcut este să le punem la poştă. Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Iar materialele pe care le putem găsi pe plan local, le luăm singuri.

Punându-şi haina, Ed se duse către uşa camerei lui Frink.

Vorbiseră cu proprietarul lui Frink să le închirieze subsolul clădirii. Acum era folosit pentru depozitare. Odată scoase afară cutiile, îşi puteau construi bancul de lucru, trage cablurile electrice, lumina, puteau începe să-şi monteze motoarele şi curelele. Făcuseră schiţe, însemnări, liste cu componente. Aşa

că, practic, deja începuseră.

„Am intrat în afaceri”, realiză Frank Frink. Aleseseră chiar şi un nume:

EDFRANK. BIJUTERII DE COMANDĂ

— Tot ce pot face azi, zise, este să cumpăr lemnul pentru banc şi, poate, componentele electrice. Dar nicio bijuterie pentru stoc.

Se duseră, aşadar, la un depozit de cherestea în sudul oraşului. După o oră, aveau lemnul.

— Ce te preocupă? zise Ed McCarthy când intrară într-un magazin de fierărie care vindea en gros.

— Banii. Mă dă peste cap modul acesta de finanţare.

— Bătrânul W.-M. îl înţelege, zise McCarthy.

„Ştiu”, se gândi Frink. „De-aia mă dă peste cap. Am intrat în lumea lui. Suntem ca el. E o idee plăcută?”

— Nu privi înapoi, zise McCarthy. Uită-te înainte. La afaceri.

„Mă uit înainte”, se gândi Frink. Se gândi la hexagramă. „Ce ofrande şi libaţii pot eu face? Şi cui?”

Capitolul 7

Chipeşul cuplu de tineri japonezi care vizitaseră magazinul lui Robert Childan, familia Kasoura, îi telefonase către sfârşitul săptămânii şi-i ceruse să vină la ei acasă, la cină. Aşteptase un semn de la ei, aşa că a fost încântat.

Închise American Artistic Handcrafts Inc. puţin mai devreme şi luă un velotaxi către cartierul select în care locuia familia Kasoura. Cunoştea zona, deşi niciun alb nu locuia acolo. În timp ce velotaxiul îl purta de-a lungul străzilor şerpuitoare, cu peluzele şi sălciile lor, Childan se uita la modernele clădiri de locuit şi se minuna de graţia arhitecturii. Balcoanele din fier forjat, coloanele avântate spre cer şi totuşi moderne, culorile pastelate, structurile folosite… totul alcătuia o operă de artă. Îşi amintea de timpul când aici nu era decât moloz, rămas în urma războiului.

Copiii japonezi care se jucau pe stradă îl priviră fără să spună nimic, apoi se întoarseră la fotbalul lor. „Dar", se gândi, „adulţii nu procedau aşa"; tinerii japonezi, bine îmbrăcaţi, parcându-şi maşinile, îl priviră cu mai mult interes. Trăia aici? se întrebau ei, probabil. Tineri oameni de afaceri japonezi, întorcându-se acasă de la birou… chiar şi şefii Misiunilor Comerciale locuiau aici. Remarcă şi Cadillacuri parcate. Pe măsură ce velotaxiul îl ducea mai aproape de destinaţie, devenea din ce în ce mai nervos.

„A mers foarte repede", se gândi, urcând treptele către apartamentul familiei Kasoura. „Iată-mă aici, invitat nu pentru afaceri, ci la cină." Îşi dăduse, desigur, o deosebită osteneală cu îmbrăcămintea; cel puţin în privinţa înfăţişării, putea avea încredere în sine. „Înfăţişarea mea", se gândi. „Da, asta este. Cum apar? Nu păcălesc pe nimeni; eu nu sunt de aici. De pe acest teritoriu pe care albii I-au amenajat şi au construit unul dintre cele mai frumoase oraşe ale lor. Sunt străin în propria mea ţară."

Ajunse la uşa potrivită parcurgând holul aşternut cu covoare şi sună. Imediat, uşa se deschise. În cadrul ei stătea tânăra doamnă Kasoura, în kimono din mătase şi obi, cu părul ei negru şi lung strâns într-un complicat coc strălucitor, spre gât, zâmbind de bun venit. În spatele ei, în sufragerie, soţul ei, cu o băutură în mână, dând din cap.

— Domnule Childan. Intraţi!

Înclinându-se, intră.

Gust desăvârşit. Şi… atât de ascetic. Mobilă puţină: o lampă, masă, bibliotecă, un tablou pe perete. Incredibilul simţ japonez pentru *wabi*[49], ce nu poate fi gândit în engleză. Din toate, se vedea priceperea de a găsi în obiectele simple o frumuseţe dincolo de cea a complicatului sau a imposibilului. Ceva care ţine de aranjament.

— Doriţi ceva de băut? întrebă domnul Kasoura. Scotch cu sifon?

— Domnule Kasoura… începu el.

— Paul, spuse tânărul japonez.

Arătând-o pe soţia lui:

— Ea e Betty. Iar tu eşti…

Domnul Childan murmură:

— Robert.

Aşezaţi pe covorul moale cu băuturile lor, ascultară o înregistrare de Koto, o harpă japoneză cu treisprezece corzi. Era produsă recent de Japanese H.M.V. şi foarte populară. Childan observă că toate părţile fonografului erau ascunse, inclusiv difuzorul. Nu putea spune de unde vine sunetul.

— Necunoscându-ţi preferinţele culinare, am mers la sigur. În cuptorul electric se perpeleşte un cotlet. Alături de el, cartofi copţi cu sos de lapte bătut şi ceapă verde. Maximă: nimeni nu poate da greş servind friptură musafirului care-i calcă pragul întâia oară.

— Foarte măgulitor, spuse Childan, mă dau în vânt după friptură.

Şi chiar aşa era, însă rareori o avea. Marile depozite din Middle West[50] nu prea mai trimiteau mare lucru pe Coasta de Vest. Nu-şi mai amintea de când nu mai mâncase o friptură bună.

Venise vremea să ofere darul oaspetelui.

Din buzunarul hainei, scoase un mic obiect împachetat în foiţă. Îl aşeză discret pe masa joasă. Amândoi observară şi asta îl obligă să spună:

— Un nimic pentru voi. Pentru a-mi arăta o părticică din destinderea şi plăcerea pe care le încerc aflându-mă aici.

---

[49] Armonie (japoneză) (n. trad.).

[50] Vestul Mijlociu – partea din USA cuprinsă între Munţii Stâncoşi şi marile preerii din centrul Americii (n. trad.).

Desfăcu foiţa de hârtie cu mâna lui, arătându-le darul. O bucăţică de fildeş sculptat cu o sută de ani în urmă de către vânătorii de balene din New England[51]. Era un obiect de artă delicat ornamentat, numit *scrimshaw.* Feţele li se luminară, având cunoştinţă de *scrimshaw*-urile pe care vechii mateloţi le făcuseră în orele lor libere. Niciun alt obiect nu ar fi putut rezuma mai bine vechea cultură a Statelor Unite. Se aşternu tăcerea.

— Mulţumesc, zise Paul.

Robert Childan se înclină.

Fu pace, apoi, pentru un moment în inima lui. Această ofrandă, această – cum zicea *I Ching* – libaţie. Făcuse ceea ce trebuia făcut. Ceva din neliniştea şi apăsarea pe care le simţise în ultimul timp începu să-l părăsească.

Primise de la Ray Calvin banii pentru Coltul 44, plus multe asigurări scrise ca lucrul să nu se mai repete. Şi totuşi, nu i se luase greutatea de pe inimă. Abia acum, în situaţia asta nemaiîntâlnită, scăpase pentru o clipă de senzaţia că lucrurile continuau să se deterioreze. *Wabi* dimprejurul lui, radiaţiile de armonie… „asta este”, hotărî. „Proporţia. Echilibrul. Sunt atât de apropiaţi de Tao, aceşti doi japonezi. De aceea am reacţionat aşa faţă de ei adineauri. Am simţit Tao prin intermediul lor. Am prins o licărire din el, eu însumi.”

„Cum ar fi”, se întrebă, „să cunoşti cu adevărat Tao?” Tao este ceea ce mai întâi lasă să pătrundă lumina, apoi întunericul. Prilejuieşte întrepătrunderea celor două forţe primordiale astfel încât este reînnoit de-a pururi. Este ceea ce ţine totul să nu se istovească. Universul nu va pieri niciodată pentru că exact atunci când întunericul pare să fi înăbuşit totul, pentru a trece cu adevărat dincolo, noua sământă a luminii renaşte în străfunduri. Asta este Calea. Când sămânţa cade, ea cade în pământ. Şi dedesubt, nevăzută, revine la viaţă.

— *Hors d'oeuvre,* spuse Betty.

Îngenunche să-i întindă un platou pe care se aflau mici biscuiţi cu brânză şi alte aperitive.

Luă doi, recunoscător.

— Ştirile internaţionale sunt foarte urmărite zilele astea, spuse Paul, sorbindu-şi băutura. Când veneam după-amiază cu maşina spre casă, am ascultat în direct transmisiunile funeraliilor de Stat de la München. La miting au fost cincizeci de

---

[51] Zonă din nordul coastei atlantice a SUA (n. trad.).

mii de oameni, steaguri şi restul. S-a cântat mult *Ich hatte einen Kamarad.* Corpul a fost depus astfel încât să-l poată vedea toţi fidelii.

— Da, a fost obositor, spuse Robert Childan.

— *Nippon Times* zicea aseară că surse de încredere declară că von Schirach a fost arestat, zise Betty, din ordinul S. D.

— Rău, făcu Paul, clătinând din cap.

— Fără îndoială că autorităţile caută să păstreze ordinea, spuse Childan. Von Schirach e cunoscut pentru acţiunile sale pripite, negândite chiar. Foarte asemănător cu R. Hess, odinioară. Amintiţi-vă raidurile nebuneşti deasupra Angliei.

— Ce a mai relatat *Nippon Times?* îşi întrebă Paul soţia.

— Multă confuzie şi intrigi. Unităţi armate deplasându-se încoace şi încolo. Permisii anulate. Graniţele închise. Reighstag-ul în sesiune. Multe cuvântări.

— Îmi aduce aminte de excelenta cuvântare a Doctorului Goebbels, pe care am auzit-o la radio, cam acum un an, zise Robert Childan. Folosea multe invective spirituale şi reuşea să ţină auditoriul în palmă, ca de obicei, plimbându-l pe toată scara emoţională. Fără îndoială, în afara originalului Adolf Hitler, Doctor Goebbels este oratorul nazist numărul unu.

— Adevărat, încuviinţară, dând din cap, Paul şi Betty.

— Doctor Goebbels are o soţie şi copii excelenţi, continuă Childan. Sunt persoane de foarte înaltă clasă.

— Adevărat, fură de acord Paul şi Betty. Om de familie, spre deosebire de numeroşi alţi mari moguli de-acolo, zise Paul, însă se pare că are un comportament sexual îndoielnic.

— Eu n-aş pleca urechea la zvonuri, spuse Childan. Te referi la lucruri precum a fost cel cu Roehm? E o poveste veche, de mult îngropată.

— Mă gândesc mai mult la Göring, zise Paul, sorbind încet băutura şi privind-o atent. La poveştile despre orgii romane de o varietate fantastică. Ţi se strânge carnea numai auzind.

— Minciuni, făcu Childan.

— Ei, subiectul nu merită discutat, spuse Betty cu tact, privindu-i pe rând pe amândoi.

Îşi terminară băuturile, iar ea se duse să le umple iar paharele.

— Oriunde te duci, auzi discuţii politice aprinse, zise Paul. Esenţial este să-ţi păstrezi capul.

— Da, fu Childan de acord. Calm şi ordine. Astfel, lucrurile se reîntorc la stabilitatea obişnuită.

— Perioada de după moartea Conducătorului este una critică în societatea totalitară. Lipsa tradiţiei şi instituţiile clasei de mijloc se combină…

Se întrerupse.

— Poate e mai bine să lăsăm politica.

Zâmbi.

— Ca-n zilele trecute ale studenţiei.

Robert Childan simţi cum se îmbujorează la faţă şi se aplecă asupra noului pahar cu băutură, ferindu-se de privirile gazdei sale. Ce început înspăimântător făcuse! Într-o manieră prostească şi zgomotoasă, se certase pentru politică; fusese necioplit în dezacordul lui şi numai mulţumită tactului fin al gazdei fusese salvată seara. „Câte mai am de învăţat”, se gândi Childan. „Ei sunt atât de delicaţi şi de politicoşi. Iar eu… barbarul alb. Aşa este.”

O vreme, se mulţumi să-şi soarbă băutura şi să-şi menţină pe faţă o expresie artificială de plăcere. „Trebuie să-i fac pe plac întru totul”, îşi spuse. „Să fiu întruna de acord.”

Se panică totuşi şi se gândi: „mi se învălmăşesc gândurile din cauza băuturii, a oboselii şi a nervozităţii. Pot s-o fac? Oricum, n-am să mai fiu niciodată invitat aici; e deja prea târziu.” Îl cuprinse disperarea.

Betty, revenită din bucătărie, se aşezase iarăşi pe covor. „Cât de atrăgătoare e”, se gândi Robert Childan. Şi ce trup subţire! „Au figuri de oameni superiori; fără grăsime, fără umflături. N-au nevoie de sutiene sau corsete. Trebuie să-mi ascund jinduirea; cu orice preţ.” Şi totuşi, când şi când îşi îngădui să arunce o privire către ea, să admire încântătoarele culori întunecate ale pielii ei, ale părului şi ale ochilor. „Noi suntem numai pe jumătate apţi, în comparaţie cu ei. Suntem scoşi din cuptor înainte de a fi gata. Hm, vechiul mit autohton; adevărul, acolo.”

„Trebuie să-mi abat gândurile. Să găsesc subiecte de societate, orice.” Îşi plimbă privirile în jur, căutând un subiect. Tăcerea se înstăpânea, grea, făcându-i tensiunea să sfârâie. Situaţia era de nesuportat. Ce naiba să zică? Ceva neutru. Ochii-i dădură peste o carte pe un birou scund din lemn negru de tec.

— Văd că citiţi *Lăcusta abia se târăşte,* spuse. Am auzit multe despre ea, dar presiunea afacerilor m-a împiedicat să mă aplec asupra ei.

Ridicându-se, merse şi o luă, urmărindu-le cu atenţie expresiile; păreau să-i încuviinţeze gestul ca fiind unul social,

astfel încât îl continuă.

— E un roman poliţist? Iertaţi-mi ignoranţa nemărginită.

O răsfoi.

— Nu-i poliţistă, spuse Paul. Din contră, este o interesantă formă de literatură, posibilă, în genul ştiinţifico-fantastic.

— A, nu, îl contrazise Betty. Nu-i vorba de ştiinţă în ea. Acţiunea nu-i plasată în viitor. Ştiinţifico-fantasticul tratează viitorul, în particular viitorul în care ştiinţa este avansată faţă de cea actuală. Cartea nu îndeplineşte aceste condiţii.

— Dar, spuse Paul, tratează un prezent alternativ. Sunt multe romane ştiinţifico-fantastice bine cunoscute, de genul ăsta.

Îi explică lui Robert:

— Iartă-mi insistenţa în chestiunea asta, dar, după cum soţia mea ştie, eu am fost timp îndelungat un fan al ştiinţifico-fantasticului. Am început să am pasiunea asta de la o vârstă fragedă; abia dacă aveam doisprezece ani. Era în perioada de la începutul războiului.

— Înţeleg, spuse Robert Childan, politicos.

— Te-ar interesa să împrumuţi *Lăcusta?* întrebă Paul. Noi îl terminăm repede, sigur într-o zi sau două. Biroul meu fiind în centru, nu departe de apreciatul tău magazin, aş fi fericit să ţi-l las în pauza de masă.

Tăcu şi apoi – „probabil”, se gândi Childan, datorită unui semn făcut de Betty – continuă:

— Tu şi cu mine, Robert, am putea mânca împreună la prânz, cu această ocazie.

— Mulţumesc, spuse Robert.

Era tot ce putu spune. Să ia prânzul, într-unul din restaurantele selecte ale oamenilor de afaceri din centru… el şi acest stilat şi modern tânăr sus-pus japonez… era prea mult; simţi că i se împăienjeneşte privirea. Dar continuă să examineze cartea şi să dea din cap.

— Da, spuse, pare interesantă. Mi-ar plăcea foarte mult s-o citesc. Încerc să mă ţin la curent cu ceea ce se discută.

„A fost o replică potrivită?” Afirmase că îl interesează cărţile. Probabil a fost o replică de prost-gust. Nu ştia, dar totuşi simţea că aşa e.

— Nu se poate judeca după faptul că o carte este bestseller, spuse. Este ştiut faptul că multe bestselleruri sunt nişte prostii îngrozitoare. Asta, acum…

Şovăi. Betty spuse:

— Nimic mai adevărat. Gustul majorităţii este într-adevăr

deplorabil.

— Ca şi în muzică, spuse Paul. Nu există niciun interes pentru jazzul popular american autentic, spre exemplu. Robert, îţi place, să zicem Bunk Johnson, Kid Ory şi ceilalţi? *Dixieland*-ul timpuriu? Am o bibliotecă întreagă de discuri cu muzică din asta veche, înregistrări Gevet, originale.

Robert spuse:

— Mă tem că ştiu prea puţin despre muzica neagră.

Nu părură tocmai plăcut impresionaţi de această remarcă.

— Prefer genul clasic. Bach şi Beethoven.

„Cu siguranţă, asta a fost bună.” Simţi acum puţin resentiment din partea lor. Se aşteptau ca el să-i renege acum pe mai marii maeştri ai muzicii europene, nepieritorii clasici, pentru jazzul New Orleansului din sălile de baluri populare şi bistrourile cartierului negru?

— Poate dacă pun o selecţie din New Orleans Rhythm Kings, începu Paul dând să iasă din cameră, dar Betty îi aruncă o privire de avertizare.

Ezită şi ridică din umeri.

— Masa-i aproape gata, spuse ea.

Întorcându-se, Paul se aşeză iar. „E puţin abătut”, se gândi Robert şi murmură:

— Jazzul din New Orleans e cea mai autentică muzică populară americană care a apărut pe acest continent. Toate celelalte au venit din Europa, ca leşinatele balade de lăută, în stil englezesc.

— Aceasta este disputa noastră permanentă, spuse Betty, zâmbindu-i lui Robert. Eu nu-i împărtăşesc dragostea pentru jazzul original.

Încă ţinând în mână *Lăcusta abia se târăşte,* Robert zise:

— Ce fel de prezent alternativ descrie cartea asta?

Betty, după un moment, răspunse:

— Unul în care Germania şi Japonia au pierdut războiul.

Tăcură cu toţii.

— E vremea mesei, spuse Betty, ridicându-se în picioare. Poftiţi, vă rog, doi domni flămânzi, oameni de afaceri.

Îi ademeni pe Robert şi pe Paul către masa deja aranjată cu feţe albe, tacâmuri, veselă, şervete uriaşe, aspre, aşezate în inele din os. Robert le recunoscu ca aparţinând perioadei americane timpurii. Vesela, de asemenea, era una originală americană. Ceştile şi farfurioarele erau Royal Albert, albastru-închis, cu galben. Excepţional; nu putea decât să se uite la ei cu

o admiraţie profesională.

Farfuriile nu erau americane. Păreau a fi japoneze; însă nu putea spune cu precizie, fiind în afara domeniului lui.

— Este porţelan Imari, spuse Paul, observându-i interesul, un produs japonez de primă clasă.

Se aşezară.

— Cafea? îl întrebă Betty pe Robert.

— Da, zise acesta. Mulţumesc.

— O aduc la sfârşitul mesei, spuse ea, mergând să aducă măsuţa de servit.

Curând, mâncau cu toţii. Robert găsi mâncarea delicioasă. Betty era o bucătăreasă pur şi simplu excepţională. Salata, în special, îi plăcu. Avocado, muguri de anghinare, puţină brânză presărată… slavă Domnului că nu-i puseseră dinainte un meniu japonez, un amestec de legume şi feluri diferite de carne, din care mâncase de atâtea ori de la război încoace.

Şi nelipsitele fructe de mare! Mâncase atâtea încât nu mai putea suporta creveţii sau vreun alt fel de crustacee.

— Aş vrea să ştiu, spuse Robert, cum presupune el că ar fi într-o lume în care Germania şi Japonia au pierdut războiul.

Nici Paul, nici Betty nu au răspuns pentru un timp. Apoi, Paul zise, în cele din urmă:

— Este foarte complicat, mai bine citeşti cartea. Ţi-ar strica, poate, să auzi.

— Am convingeri puternice în această privinţă, spuse Robert. M-am gândit deseori la asta. Lumea ar fi mult mai rea.

Îşi auzi vocea sunând ferm, de fapt aspru.

— Mult mai rea.

Părură surprinşi. Poate din cauza tonului lui.

— Comunismul ar conduce pretutindeni, continuă Robert.

Paul dădu din cap, încuviinţând.

— Autorul, domnul H. Abendsen, tratează această problemă, a expansiunii necontrolate a Rusiei Sovietice. Dar la fel ca în primul război mondial, chiar fiind învingătoare, Rusia, o ţară inferioară, eminamente ţărănească, natural că a căzut la fund. E o mare sursă de amuzament, amintind războiul Japoniei cu ei, când…

— A trebuit să suferim, să plătim preţul, spuse Robert. Dar am făcut-o pentru o cauză bună: stoparea expansiunii slave în lume.

Betty, cu voce joasă, spuse:

— Eu, personal, nu cred în nicio poveste istorică despre un

popor care „inundă lumea”, fie el slav, chinez sau japonez.

Îl privi liniştită pe Robert. Se controla perfect, nu o luase razna, dar voia să-şi exprime simţămintele. Câte o pată de culoare, roşu-aprins, îi apăruse pe fiecare obraz.

Mâncară un timp în linişte, fără să discute.

„Iar am făcut-o”, se mustră Robert Childan. „Îmi e imposibil să evit subiectul. Pentru că este pretutindeni, într-o carte pe care se întâmplă să pun mâna sau o colecţie de discuri, în inelele astea de os, pradă stivuită de cuceritor. Captură de la poporul meu!

Voi înfrunta realitatea. Voi încerca să pretind că eu şi japonezii ăştia suntem la fel. Dar observ: chiar şi când îmi exprim mulţumirea că au câştigat ei războiul, pe care naţiunea mea l-a pierdut – nici atunci nu avem o bază comună. Cuvintele nu au acelaşi înţeles pentru mine ca pentru ei. Creierele lor sunt diferite. Sufletele, de asemenea. Îi urmăresc bând din ceşti englezeşti din porţelan, mâncând cu tacâmuri americane, ascultând muzică neagră. Totul este la suprafaţă. Avantajul bogăţiei şi al puterii le permite toate astea, dar este surogat toată ziua.”

„Chiar şi *I Ching-ul,* pe care mi l-au vârât pe gât; e chinezesc, împrumutat cu multă vreme înainte. Pe cine prostesc? Pe ei înşişi? Copiază din dreapta şi din stânga îmbrăcămintea, vorbirea, mersul, mâncarea, ca de pildă consumarea cu entuziasm a cartofilor copţi serviţi cu lapte bătut şi ceapă verde, mâncare americană de modă veche. Dar nimeni nu se lasă prostit, v-o pot spune; eu, cel puţin.”

„Numai rasele albe înzestrate cu creativitate”, reflectă el. „Şi totuşi eu, ca reprezentant al rasei albe, trebuie să mă dau cu capul de pământ pentru ăştia doi. Să mă gândesc cum ar fi fost dacă am fi câştigat! I-am fi spulberat dintre cei vii. Nicio Japonie nu ar mai fi existat la ora actuală, iar SUA ar fi strălucit, ar fi fost singura mare putere în toată lumea.”

Se gândi: „trebuie să citesc cartea asta, *Lăcusta.* E o datorie patriotică, după cum sună.”

Betty îi spuse blând:

— Robert, nu mănânci. Nu este bună mâncarea?

Luă imediat o furculiţă cu salată.

— Ba da, spuse. Este de fapt cea mai delicioasă masă pe care am servit-o de ani de zile.

— Mulţumesc, spuse ea evident măgulită. Fac tot ce pot ca să fiu autentică… de pildă, cumpărăturile le fac în pieţele acelea

americane micuţe-micuţe de pe Mission Street. Înţeleg că ăsta-i veritabil.

„Găteşti mâncărurile autohtone la perfecţie”, se gândi Robert Childan. „E adevărat ce se spune: puterea voastră de imitaţie este imensă. Plăcinta de mere, Coca-Cola, plimbarea de după film, Glenn Miller… puteţi plăsmui împreună din tinichea şi hârtie de orez întreaga Americă artificială: mama din hârtie de orez în bucătărie, tata din hârtie de orez citind ziarul. Căţelul din hârtie de orez la picioarele lui. Totul.”

Paul îl urmărea în tăcere. Robert Childan, observând brusc atenţia bărbatului, curmă firul gândului şi se ocupă de mâncare. „Îmi poate citi gândurile?” se întrebă. „Vrea să vadă ce gândesc eu cu adevărat? Ştiu că n-am arătat-o. Am păstrat expresia cuvenită; nu avea cum să-şi dea seama.”

— Robert, spuse Paul, de vreme ce te-ai născut şi ai crescut aici şi vorbeşti dialectul american, poate m-ai putea ajuta cu o carte care mi-a dat ceva bătaie de cap. E vorba despre un roman din anii ’30, al unui autor american.

Robert se înclină uşor.

— Cartea, zise Paul, care este destul de rară şi din care, cu toate astea, eu deţin un exemplar, este scrisă de Nathanael West. Titlul este *Miss Lovelyhearts.* Am citit-o cu plăcere, dar nu prind tot ce vrea să spună West.

Se uită la Robert plin de speranţă. Imediat, Robert Childan recunoscu:

— Eu… n-am citit cartea asta, mă tem.

„Nici măcar”, se gândi el, „nu am auzit de ea.”

Pe chipul lui Paul se citi dezamăgirea.

— Păcat. Este o carte subţire. E despre un om care scria la un ziar; are întruna probleme cu inima până când, evident înnebuneşte de durere şi i se năzare că e Iisus Cristos. Îţi aminteşti? Poate că ai citit-o mai demult.

— Nu, spuse Robert.

— Oferă o perspectivă ciudată asupra suferinţei, zise Paul. Tratează semnificaţia durerii fără nicio cauză, problemă de care se ocupă toate religiile. Unele religii, precum creştinismul, declară adesea că prezenţa păcatului justifică suferinţa. West pare să adauge vechilor noţiuni o viziune ceva mai restrictivă. El a văzut probabil că ar putea exista suferinţă fără o cauză anume datorită faptului că era evreu.

Robert spuse:

— Dacă Germania şi Japonia ar fi pierdut războiul, evreii ar fi

condus lumea astăzi prin Moscova şi Wall Street[52].

Cei doi japonezi, soţ şi soţie, părură că se fac mai mici. Păliră, deveniră mai reci, mai retraşi. Atmosfera devenise glacială. Robert Childan se simţi singur. Acum ce făcuse? Ce înţeleseseră greşit? Incapacitatea lor prostească de a prinde limbi străine, gândirea occidentală. I-a evitat şi s-au ofensat. „Ce tragedie”, se gândi el continuând să mănânce. „Şi totuşi, ce era de făcut?”.

Folosise o exprimare cât mai clară, iar ei înţeleseseră cum nu se poate mai rău, la o dimensiune nebănuită până acum. Robert Childan nu se mai simţea chiar atât de rău ca înainte, pentru că închipuirea absurdă începuse să i se destrame din minte. „Am venit aici cu atâtea speranţe”, îşi aminti el.

„Cu un entuziasm aproape adolescentin, pierzându-mă cu firea când urcam scările. Dar realitatea nu poate fi ignorată; trebuie să ne maturizăm.

Şi ăsta-i pontul adevărat, chiar aici. Oamenii ăştia nu sunt propriu-zis oameni. Poartă haine, dar sunt ca maimuţele împopoţonate de la circ. Sunt deştepţi şi pot învăţa, dar asta-i tot.

De ce mă ocup de ei, atunci? Numai pentru că au câştigat?

Acesta este marele defect al caracterului meu, revelat de această întâlnire. Dar… asta e. Am o tendinţă patetică spre… ei, să spunem… alegerea fără greş a celui mai mic dintre două râuri. Calc în străchini.

Ceea ce am făcut eu este să merg o dată cu valul, pentru că e mai sigur; în definitiv, aceştia sunt învingătorii… ei comandă. Am să o fac şi în continuare, cred. Pentru că, de ce m-aş neferici singur? Au citit o carte americană şi vor să le-o explic; speră ca eu, omul alb, să le pot da răspunsul. Iar eu încerc. Dar în cazul de faţă nu pot, deşi, dacă o citeam, fără îndoială că puteam să o fac.”

— Poate că într-o zi am să arunc o privire pe *Miss Lovelyhearts,* îi spuse lui Paul. Şi atunci am să-ţi tălmăcesc semnificaţia ei.

Paul dădu uşor din cap.

— Oricum, acum sunt prea prins cu munca mea, spuse Robert. Mai târziu, poate… sunt sigur că nu mi-ar lua prea mult timp.

— Nu, murmură Paul. E o carte foarte scurtă.

---

[52] Stradă celebră în New York, unde sunt situate bursele şi sediile marilor financiari americani.

„Şi el şi Betty par foarte trişti”, se gândi Robert Childan. Se întrebă dacă simţiseră şi ei prăpastia de netrecut dintre ei şi el. „Sper că da”, îşi zise. „Merită. E o ruşine… Trebuie să descopere singuri mesajul cărţii.”

Înghiţi cu mai multă plăcere.

Nicio altă fricţiune nu mai strică seara. Când părăsi apartamentul familiei Kasoura, la ora 22:00, Robert Childan încă mai simţea senzaţia de neîncredere care îl cuprinsese în timpul mesei.

O luă în jos pe scările clădirii, fără să-i pese deloc că eventualii locatari japonezi, în drum spre şi dinspre băile comune, l-ar putea vedea şi studia. Afară, pe trotuarul întunecat, în noapte, făcu semn unui velotaxi să oprească. Ceru să fie dus acasă.

„Întotdeauna m-am întrebat cum ar fi să cunosc anumiţi clienţi în afara relaţiilor de afaceri. Nu ar fi prea rău, în definitiv. Şi…”, se gândi, „experienţa asta m-ar putea foarte bine ajuta în afaceri.”

Este terapeutic să-i cunoşti pe oamenii care te-au intimidat. Dacă descoperi cum sunt de fapt, nu te mai simţi intimidat în prezenţa lor.

Gândind astfel, ajunse în cartierul său şi în cele din urmă la propria-i uşă. Îi plăti chinezoiului cu velotaxiul şi urcă treptele familiare.

Acolo, în camera din faţă, stătea un om pe care nu îl cunoştea. Un alb în pardesiu şedea pe canapea, citind ziarul. Cum Robert Childan stătea uluit în cadrul uşii, omul îşi puse ziarul jos, se ridică lejer şi băgă mâna în buzunar. Scoase un portofel şi-l arătă.

— Kempeitai.

Era un *pinoc.* Funcţionar din Sacramento al Poliţiei de Stat, instalată de autorităţile japoneze de ocupaţie. Înfricoşător.

— Sunteţi Robert Childan?

— Da, domnule, spuse.

Inima îi bătea puternic.

— Recent, spuse poliţistul consultând nişte foi puse într-o copertă pe care o scosese dintr-o geantă de pe canapea, aţi fost vizitat de un om, un alb, dându-se drept reprezentant al unui ofiţer al Marinei Militare Imperiale. Investigaţii ulterioare au arătat că nu era aşa. Nu exista niciun asemenea ofiţer şi nicio asemenea navă.

Se uită la Childan.

— Este corect, spuse Childan.

— Avem un raport, continuă poliţistul, asupra unei escrocherii săvârşite în Zona Golfului. Acest tip a fost, evident, implicat. Vreţi să-l descrieţi?

— Scund, cam brunet, începu Childan.

— Evreu?

— Da! spuse Childan. Acum, aşa cred. Deşi atunci am trecut cu vederea acest aspect.

— Iată o fotografie.

Omul de la Kempeitai i-o înmână.

— El e, spuse Childan, recunoscându-l pe bărbat în poză. Fără niciun dubiu.

Fu puţin îngrozit de forţa de detecţie a Kempeitai.

— Cum l-aţi găsit? Eu n-am reclamat, dar l-am sunat pe furnizorul meu Ray Calvin şi i-am spus…

Cu un semn al mâinii, poliţistul îl făcu să tacă:

— Am o hârtie pentru dumneavoastră, s-o semnaţi şi cu asta, basta. N-o să fie nevoie să vă înfăţişaţi la tribunal; asta-i o formalitate legală prin care vi se sfârşeşte implicarea.

Îi înmână lui Childan hârtia, plus pixul.

— Aici se menţionează că aţi fost abordat de acest om şi că el a încercat să vă escrocheze dându-se drept altcineva şi aşa mai departe. Citiţi declaraţia.

Poliţistul se uită la ceas în timp ce Robert Childan citea hârtia.

— Este corect, în principiu?

Era… În principiu. Robert Childan nu avu timp să parcurgă tot textul cu atenţie şi, oricum, era puţin nedumerit în legătură cu ceea ce se întâmplase în ziua aceea. Dar ştia că omul acela se dăduse drept altcineva şi că era vorba de ceva necurat; şi, după cum spusese omul de la Kempeitai, tipul era evreu. Robert Childan îşi aruncă privirile asupra numelui de sub fotografia omului. Frank Frink. Născut Frank Fink. Da, cu siguranţă era evreu. Oricine putea spune asta despre o persoană pe nume Fink.

Childan semnă hârtia.

— Mulţumesc, spuse poliţistul.

Îşi adună lucrurile, îşi dădu pălăria pe ceafă, îi ură lui Childan noapte bună şi plecă. Întreaga afacere durase numai un minut.

„Cred că l-au prins. Indiferent cu ce.

Ce uşurare! Lucrează repede, e în regulă.

Trăim într-o societate a legii şi a ordinii, în care evreii nu-şi

pot pune în aplicare vicleniile pe socoteala nevinovaţilor. Suntem protejaţi.

Nu ştiu cum de nu am recunoscut caracteristicile rasei de cum l-am văzut? Evident, sunt uşor de păcălit.”

Hotărî: „pur şi simplu nu sunt în stare să înşel şi asta mă face neajutorat. Fără lege, aş fi la cheremul lor. M-ar fi putut convinge de orice. E un fel de hipnoză. Ei pot controla astfel o întreagă societate.”

„Mâine va trebui să merg să cumpăr cartea aia, *Lăcusta*”, îşi spuse. „Va fi interesant să văd cum descrie autorul o lume guvernată de evrei şi de comunişti, cu Reich-ul în ruine şi Japonia, fără îndoială, anexată Rusiei; de fapt, cu o Rusie întinzându-se între Atlantic şi Pacific. Mă întreb dacă el – oricum l-ar chema – descrie un război între Rusia şi SUA? Interesantă carte”, se gândi. „Ciudat că nu s-a gândit nimeni să o scrie mai înainte.”

Se gândi: „ar trebui să ne ajute să înţelegem cât suntem de norocoşi. În ciuda dezavantajelor evidente… puteam să ajungem cu mult mai rău. Cartea asta ne dă o lecţie importantă de morală. Da, japonezii sunt la putere aici, iar noi suntem o naţiune învinsă. Dar trebuie să privim înainte; trebuie să construim. Din asta ies marile lucruri, precum colonizarea planetelor.”

„Ar trebui să se transmită ceva ştiri”, îşi dădu seama. Aşezându-se, deschise radioul. „Poate a fost ales deja noul cancelar al Reichului.” Era emoţionat şi nerăbdător. „După mine, Seyss-Inquart ăla pare a fi cel mai dinamic. Cred că e capabil să pună în aplicare programe îndrăzneţe.”

„Aş fi vrut să fiu acolo”, se gândi. „Poate într-o zi am să fiu destul de avut ca să călătoresc în Europa şi să văd tot ce s-a înfăptuit. Ce ruşine, să nu fii acolo. Sunt lipit aici, pe Coasta de Vest, unde nu se întâmplă nimic. Istoria trece pe lângă noi.”

Capitolul 8

La ora 8:00 dimineaţa, Freiherr Hugo Reiss, consulul Reichului în San Francisco, coborî din Mercedes Benz-ul lui 220-E şi urcă vioi treptele consulatului. În urma lui veneau doi tineri angajaţi ai Ministerului de Externe. Portarul îi deschise uşa şi el intră, ridicând mâna în semn de salut către cele două operatoare de la centrala telefonică, către viceconsulul Herr Frank, iar apoi, în biroul interior, către secretarul lui, Herr Pferdehuf.

— Freiherr, spuse Pferdehuf, chiar acum a sosit o radiogramă codificată, de la Berlin. Prefaţa unu.

Asta însemna că mesajul era urgent.

— Mulţumesc, spuse Reiss, scoţându-şi pardesiul şi dându-i-l lui Pferdehuf să-l atârne în cuier.

— Acum zece minute a telefonat Herr Kreuz von Meere. Vă roagă să-l sunaţi dumneavoastră.

— Mulţumesc, spuse Reiss.

Se aşeză la măsuţa de sub fereastra din biroul lui, dădu la o parte capacul de pe tava cu micul dejun şi îşi văzu pe platou chifla, ouăle prăjite şi cârnaţii; îşi turnă o cafea neagră fierbinte, din cafetiera de argint, apoi îşi deschise ziarul de dimineaţă.

Cel care sunase, Kreuz von Meere, era şeful Sicherheitsdienst din zona S.P.A.; sediul lui se afla, sub un alt nume, la aeroport. Relaţiile dintre Reiss şi Kreuz von Meere erau destul de încordate. Jurisdicţia lor se suprapunea în nenumărate chestiuni, o politică deliberată fără îndoială, a celor de sus, din Berlin. Reiss deţinea un grad onorific în SS, cel de maior, iar asta îl făcea din punct de vedere tehnic subordonatul lui Kreuz von Meere. Gradul îi fusese acordat cu câţiva ani în urmă şi la timpul acela Reiss sesizase scopul. Dar nu avusese ce face. Oricum, se mai liniştise.

Ziarul *Frankfurter Zeitung* îi fusese expediat cu Lufthansa şi sosise încă de la 6:00 dimineaţa. Reiss citi cu atenţie prima pagină. Von Schirach fusese arestat la domiciliu; probabil că era deja mort. Păcat. Mai văzu un articol despre Göring, în care se preciza că acesta locuieşte la o bază de antrenament a Luftwaffe, înconjurat de veterani de război, toţi loiali Grasului. „Nimeni nu s-ar putea strecura până la el. Niciun cuţitar SD.

Dar ce-i cu Goebbels?”

„Probabil că e în inima Berlinului, bazându-se, ca întotdeauna, pe propria-i inteligenţă, pe abilitatea de a ieşi din orice ţinând discursuri. Dacă trimite Heydrich un comando să-l cureţe”, reflectă Reiss, „micuţul Doctor nu numai că i-ar face să renunţe, dar probabil că i-ar convinge să întoarcă situaţia. Să-i facă funcţionari ai Ministerului Propagandei şi ai învăţământului public.”

Şi-l putea imagina pe Doctor Goebbels în acest moment, în apartamentul vreunei actriţe sexi de cinema, sfidând unităţile Wermachtului înghesuite pe străzile de dedesubt. Nimic nu-l înspăimânta pe acest *Kerl*[53]. Goebbels ar afişa zâmbetul lui batjocoritor… ar continua să mângâie cu mâna stângă sânul încântătoarei doamne, în vreme ce cu dreapta şi-ar scrie articolul zilei pentru *Angriff*[54]…

Gândurile lui Reiss fură întrerupte de bătaia în uşă a secretarei lui.

— Mă scuzaţi, Kreuz von Meere este iarăşi la telefon.

Ridicându-se, Reiss se duse la biroul lui şi ridică receptorul:

— Reiss la telefon.

Şeful local SD îl întrebă, cu accentul său greoi:

— Ceva noutăţi despre personajul acela din Abwehr?

Nedumerit, Reiss încercă să-şi dea seama la ce se referea Kreuz von Meere.

— Hmmm, murmură. După câte ştiu eu, sunt trei sau patru „personaje” Abwehr pe Coasta Pacifică în momentul ăsta.

— Cel care a sosit cu Lufthansa în ultima săptămână.

— Oh, spuse Reiss.

Ţinând receptorul între ureche şi umăr, îşi scoase cutia cu ţigări.

— Nu a venit deloc pe aici.

— Cu ce se ocupă?

— Dumnezeule, nu ştiu. Întreabă-l pe Canaris.

— Aş vrea să contactezi Ministerul de Externe, să sune ei la Cancelarie, ca să ia careva legătura cu Amiralitatea şi să ceară Abwehr-ului fie să-şi retragă oamenii de aici, fie să anunţe scopul prezenţei lor aici.

— Tu nu poţi face asta?

— Este o harababură în toate.

---

[53] Ibovnic (germ.) (n. trad.).

[54] Atacul – revistă editată de Goebbels (n. trad.).

„L-au pierdut cu totul pe omul Abwehr-ului”, îşi zise Reiss. „Unul dintre angajaţii lui Heydrich le-a spus să-l urmărească, dar aceştia au pierdut contactul. Iar acum vor să-i scot eu din încurcătură.”.

— Dacă vine aici, spuse Reiss, am să pun pe cineva pe urmele lui. De asta poţi fi sigur.

Bineînţeles, erau puţine şanse ca omul să vină. Şi o ştiau amândoi foarte bine.

— Cu siguranţă că foloseşte un nume fals, îi dădu înainte Kreuz von Meere. Desigur, nu ştim care este acesta. Tipul are o înfăţişare aristocratică. E cam la vreo patruzeci de ani. Căpitan. Numele lui real e Rudolf Wegener; este descendentul uneia dintre familiile alea monarhiste din estul Prusiei. Probabil l-a sprijinit pe von Papen în Systemzeit.

Reiss se aşeză comod la biroul lui în vreme ce Kreuz von Meere continua să trăncănească. Singura soluţie pe care o văd eu cu lingăii ăştia monarhişti este să se taie bugetul Marinei, ca să nu-şi mai poată permite astfel de lucruri.

În cele din urmă, Reiss reuşi să închidă telefonul. Când se întoarse la micul dejun, chifla era rece. Cafeaua, oricum, era încă fierbinte; o bău şi reluă lectura ziarului.

„Nu se mai sfârşeşte”, se gândi. „Tipii ăştia de la S.D. lucrează şi în schimbul de noapte. Te sună şi la 3 dimineaţa.”

Secretarul, Pferdehuf, îşi băgă capul în birou; văzu că a terminat cu telefonul şi-i zise:

— Chiar acum a sunat Sacramento, în mare agitaţie. Se plâng că un evreu se plimbă pe străzile din San Francisco.

Izbucniră amândoi în râs.

— E-n regulă, zise Reiss. Spune-le să se liniştească şi să trimită documentele necesare. Altceva?

— Aţi citit mesajele de condoleanţe?

— Încă mai sunt?

— Câteva. Le ţin la mine în birou, dacă le doriţi. Am trimis deja răspunsuri.

— Trebuie să iau cuvântul la întrunirea de azi de la ora 13:00, cu oamenii ăia de afaceri.

— N-am să vă las să uitaţi, zise Pferdehuf.

Reiss se lăsă pe spătarul scaunului.

— Facem un pariu?

— Nu pentru deliberările din Partei, dacă la asta vă gândiţi.

— Hangman va fi ales la conducere.

Stând puţin pe gânduri, Pferdehuf zise:

— Heydrich s-a dus cât de departe a putut. Tipii ăia nu trec niciodată la conducerea Partei pentru că toţi se tem de ei. Mahării din Partei fac crize numai cu gândul la asta. Ai o coaliţie în douăzeci şi cinci de minute, imediat ce prima maşină S.S. iese de pe Prinzalbrechtstrasse. Toţi au dat lovituri mari economice, Krupp şi Tayssen…

Se întrerupse. Unul dintre criptografi intrase cu un plic.

Reiss întinse mâna. Secretarul îi aduse plicul.

Era radiograma codificată, descifrată şi bătută la maşină.

Când termină de citit, văzu că Pferdehuf aştepta să audă. Reiss rupse mesajul în bucăţele în scrumiera cea mare din ceramică de pe biroul lui şi îi dădu foc cu bricheta.

— Este posibil ca un general japonez să se fi deplasat încoace, incognito. Tedeki. Mai bine te-ai duce la biblioteca publică să iei una dintre revistele militare oficiale japoneze, care să aibă o fotografie a lui. Fă-o discret, desigur. Nu cred să avem aici ceva despre el.

Se îndreptă către dulapul încuiat, apoi se răzgândi.

— Ia orice informaţie poţi. Statistici. Ar trebui să fie toate, la dispoziţie, la bibliotecă.

Adăugă:

— Generalul ăsta, Tedeki, a fost şef de personal, cu câţiva ani în urmă. Nu-ţi aminteşti nimic în legătură cu el?

— O clipă, zise Pferdehuf. E un tip destul de bătăios. Trebuie să aibă vreo optzeci de ani acum. Mi se pare că a pledat pentru implementarea unui fel de program-trăsnet pentru pătrunderea Japoniei în spaţiu.

— Cu aia a dat greş, zise Reiss.

— Nu m-ar mira să vină încoace în scopuri medicale, spuse Pferdehuf. Au fost aici câţiva militari japonezi bătrâni, să se trateze la marele U.C. Hospital[55]. În felul ăsta se pot folosi de tehnicile chirurgicale germane pe care nu le pot obţine acasă. Normal că păstrează tăcerea, din raţiuni patriotice, ştiţi. Aşa că poate ar trebui să trimitem pe cineva la U.C. Hospital, să supravegheze, dacă Berlinul vrea să fim cu ochii pe el.

Reiss dădu din cap a încuviinţare. Sau poate că bătrânul general ar putea fi implicat în speculaţii comerciale, dintre care multe se desfăşurau în San Francisco… Relaţiile făcute în timpul activităţii i-ar fi utile acum, la pensie. Dar ieşise oare la pensie? Mesajul îl numea *general,* nu *general în retragere.*

---

[55] Spitalul Unificat al Coastei de Vest (n. trad.).

— Îndată ce ai o fotografie, zise Reiss, dă câte o copie oamenilor noştri de la aeroport şi celor de jos, din port. Se poate să fi venit deja. Ştii cât de mult le ia ca să ne aducă asemenea lucruri.

Şi desigur, dacă generalul ajunsese deja la San Francisco, Berlinul avea să fie supărat pe consulatul din S.P.A. Consulatul trebuia să fie în stare să-l intercepteze înainte chiar ca ordinul de la Berlin să fi fost dat.

Pferdehuf zise:

— Am să datez radiograma codificată de la Berlin astfel încât, dacă apare vreo întrebare mai târziu, să putem arăta exact când am primit-o. La ce oră, exact.

— Mulţumesc, spuse Reiss.

Cei din Berlin erau mai mult decât maeştri în transformarea responsabilităţilor şi se temea să nu fie prins. Se întâmplase de prea multe ori.

— Doar pentru a ne pune la adăpost, spuse. Cred că mai bine te-aş pune să răspunzi la mesajul ăsta. Spune: „Instrucţiunile dumneavoastră ultra-tardive. Persoana deja raportată în zonă. Posibilităţi reduse de interceptare cu succes, în acest stadiu”. Mai pune ceva printre rânduri, să-i dai formă şi trimite-l. Să fie pe un ton cât mai echivoc. Înţelegi tu.

Pferdehuf dădu din cap.

— Îl trimit imediat. Şi-mi notez când a fost trimis.

Închise uşa după el.

„Trebuie să fii cu luare aminte”, reflectă Reiss, „sau te trezeşti deodată consul la o mână de negri pe o insulă în largul coastelor Africii de Sud. Şi cu toate celelalte pe cap: o amantă neagră, grasă şi mereu asudată şi vreo zece-unsprezece negri mititei care te strigă tata.”

Reaşezându-se la masa cu micul dejun, îşi aprinse o ţigară egipteană Simon Artz Numărul 70, închizând apoi cu grijă cutia metalică.

Părea că nu va mai fi întrerupt, aşa că îşi scoase din servietă cartea pe care o citea, o deschise la semn, se făcu comod şi reluă de unde fusese ultima oară silit să se oprească.

„… chiar se plimbase el pe străzi cu maşini tăcute, pacea de duminică dimineaţa din Tiergarten, atât de departe? Altă viaţă, îngheţată, un gust cum nu se putea să mai fi existat cândva. Acum fierbeau urzici şi erau bucuroşi să le aibă. Dumnezeule, strigă el. N-au să se oprească? Uriaşele tancuri engleze veneau. O altă clădire, putea să fi fost o locuinţă sau un magazin, o

şcoală sau nişte birouri, nu putea spune, ruinele se clătinau, se prăbuşeau în bucăţi. Sub moloz, o altă mână de supravieţuitori îngropaţi, fără nici măcar un sunet al morţii. Moartea se întinsese pretutindeni, în mod egal, asupra celor vii, a răniţilor, a morţilor straturi-straturi, care începuseră deja să miroasă. Cadavrul împuţit, tremurător, al Berlinului, turnuleţele fără ochi, rămase în picioare, dispărând fără să protesteze, ca acesta, acest edificiu fără nume, pe care omul îl înălţase cândva cu mândrie.”

Braţele, observă el, îi erau acoperite cu o pojghiţă cenuşie, în parte anorganică, în parte produsul final, ars şi cernut, al vieţii. Toate erau acum amestecate, ştiu bărbatul, şi o scutură de pe el. Nu se gândi mult mai departe; un alt gând îi stăpânea mintea dacă era să stea să se gândească dincolo de ţiuiturile şi *hump-hump*-urile obuzelor. Îl chinuia foamea. De şase zile nu mâncase altceva decât urzici, iar acum şi acestea se sfârşiseră. Maidanele cu buruieni dispăruseră într-un singur crater uriaş de pământ. Alte siluete palide, sfrijite, apăruseră la buza craterului ca şi băiatul, stătuseră tăcute şi apoi se împrăştiaseră. O femeie bătrână, cu o basma în jurul capului ei cărunt, cu un coş – gol – sub braţ. Un ciung, cu ochii asemenea coşului. O fată. Dispărută acum între resturile de copaci sfârtecaţi, între care băiatul, Eric, se ascundea şi el.

Şi totuşi, şenilele continuau să vină.

„Se va sfârşi vreodată?” se întrebă băiatul, adresându-se nimănui. „Şi dacă da, atunci ce va urma? Îşi vor umple burţile, aceşti…”

— Freiherr, se auzi vocea lui Pferdehuf. Îmi pare rău că vă întrerup. Numai un cuvânt.

Reiss sări şi închise cartea.

— Sigur.

„Cum poate scrie omul ăsta”, se gândi. „M-a furat cu totul. Adevărat. Căderea Berlinului în mâinile englezilor… o descriere atât de vie, ca şi cum s-ar fi întâmplat cu adevărat. Brrr.” Se cutremură.

„Uimitoare este puterea literaturii, chiar şi a literaturii ieftine, de consum.

Nu-i de mirare c-am început-o. Dar e prea târziu; trebuie să termin, acum.”.

Secretarul lui zise:

— Au sosit nişte marinari de pe un vas german. Li s-a cerut să se prezinte la dumneavoastră.

— Da, spuse Reiss.

Se îndreptă spre uşă şi ieşi în biroul din faţă. Îl aşteptau trei marinari, purtând pulovere groase, gri; toţi aveau păr aspru şi blond, feţe puternice şi erau puţin nervoşi. Reiss îşi ridică mâna dreaptă:

— Heil Hitler, bombăniră ei.

Îşi prezentară actele.

Imediat ce le certifică vizita la consulat, se grăbi înapoi în biroul lui personal.

Singur în birou, redeschise *Lăcusta abia se târăşte.*

Ochii îi căzură pe un pasaj în care era vorba despre… Hitler. Se simţi incapabil să se oprească; citi pasajul, cu ceafa arzându-i.

„Este procesul lui Hitler”, realiză el. „Acţiunea se petrece după terminarea războiului, la München. Hitler a căzut în mâinile Aliaţilor! Doamne, Dumnezeule, şi Goebbels, Göring, toţi ceilalţi. În mod evident, Hitler îi răspundea procurorului american.”

„… negru, în flăcări, spiritul celor vechi păru pentru o clipă să se aprindă iarăşi”. Cu corpul tremurând, clătinându-se, se smuci încordat; capul se înălţă. De pe buzele printre care saliva se scurgea neîncetat, se făcu auzit un orăcăit, jumătate lătrat, jumătate şoaptă.

— Germani, vouă vă vorbesc!

Privitorii fură străbătuţi de un fior şi îşi presară căştile puternic de urechi. Ruşi, americani, englezi şi germani deopotrivă, toţi aveau feţele încordate. „Da”, se gândi Karl. „Iată-l în picioare încă o dată… ne-au învins, ba chiar mai mult decât atât. L-au dezbrăcat pe acest *supraom,* l-au prezentat drept ceea ce este. Numai un…”

— Freiherr.

Reiss îşi dădu seama că secretarul intrase în birou.

— Sunt ocupat, spuse el, nervos.

Închise cartea cu zgomot.

— Încerc să citesc această carte, pentru numele lui Dumnezeu!

Nu ajuta la nimic. Ştia.

— O altă radiogramă codificată soseşte de la Berlin, spuse Pferdehuf. Am aruncat o privire când au început s-o decodifice. Se referă la situaţia politică.

— Ce zicea? murmură Reiss, frecându-se cu degetele pe frunte.

— Doctor Goebbels s-a dus pe neaşteptate la radio. A ţinut un discurs important.

Secretarul era surescitat la maximum.

— Trebuie să preluăm textul – ni-l transmit necodificat – şi să avem grijă să fie publicat în presă, aici.

— Bine, bine, spuse Reiss.

În momentul în care secretarul ieşi din nou, Reiss deschise iarăşi cartea. Încă o privire, în ciuda hotărârii sale… căută pasajul anterior.

„… în linişte, Karl contemplă sicriul drapat. Aici zace, iar de acum s-a dus, s-a dus cu adevărat. Nici măcar puterile demonice nu-l mai puteau aduce înapoi. Omul – de fapt, Ubermensch[56] – pe care Karl îl urmase orbeşte, pe care îl adorase… chiar până la marginea gropii. Adolf Hitler trecuse dincolo, dar Karl se agăţa de viaţă. Nu îl voi urma, şoptea mintea lui Karl. Am să merg mai departe, viu. Şi voi reconstrui. Noi toţi vom reconstrui. Trebuie.

Cât de departe, cât de îngrozitor de departe îl purtase vraja Conducătorului! Şi ce era acum, când punctul final fusese pus după acea incredibilă mărturie, acea călătorie de la cătunele din Austria până la sărăcia putregăită a Vienei, de la calvarul de coşmar al tranşeelor, trecând prin intriga politică, fondarea Partidului, către cancelariat, la ceea ce pentru un moment păruse aproape dominarea lumii?

Karl ştia. Bluf. Adolf Hitler îi minţise. Îi condusese cu vorbe goale.

Nu este prea târziu. Îţi vedem cacealmaua, Adolf Hitler. Şi te ştim cine eşti, în sfârşit. Şi Partidul Nazist, înspăimântătoarea epocă de crime şi de închipuire megalomană, acum ştim ce este. Ce a fost.

Întorcându-se, Karl se îndepărtă de sicriul tăcut…”

Reiss închise cartea şi stătu nemişcat, pentru un timp. Era tulburat. „Trebuia să-i fi presat mai mult pe japonezi”, îşi spuse, „ca să interzică afurisita asta de carte. De fapt, este limpede că-i un gest deliberat din partea lor. L-ar fi putut aresta pe acest – cum l-o fi chemând – Abendsen. Au foarte multă putere în Middle West.”

Ceea ce-l tulbura era *moartea* Furherului, înfrângerea şi distrugerea lui Hitler, a Parteiului şi a Germaniei însăşi, aşa cum erau descrise în cartea lui Abendsen… totul era cumva mai grandios, mai mult în vechiul spirit decât în cel al lumii actuale.

---

[56] Supraom (germ.) (n. trad.).

Lumea hegemoniei Germaniei.
„Cum se poate una ca asta?” se întrebă Reiss. „Este numai arta de a scrie a acestui om?
Ştiu un milion de şmecherii, romancierii ăştia. Ia-l pe Doctor Goebbels, aşa a început, scriind literatură. Apelează la pofta josnică ce se ascunde în fiecare, indiferent cât de respectabil pare la suprafaţă. Da, romancierii cunosc omenirea, ştiu cât de lipsiţi de valoare sunt oamenii, guvernaţi de testicule, stăpâniţi de laşitate, vânzând orice cauză, din lăcomie, tot ce are de făcut este să lovească în tobă şi îndată capătă răspunsul. Şi râde, desigur, în dosul mâinii, de efectele pe care le obţine.”
„Ia priveşte cum s-a jucat cu sentimentele mele”, reflectă Herr Reiss, „nu cu intelectul meu; şi, natural, va fi plătit pentru asta – banii-s acolo. Evident că cineva l-a pus, Hundsfott[57] i-a dat instrucţiuni, ce să scrie. Scriu orice, dacă ştiu că sunt plătiţi. Spun oricâte minciuni, după care publicul ia în serios fermentarea puturoasă, când le este servită. Unde a fost asta publicată?” Herr Reiss cercetă volumul. „Omaha, Nebraska. Ultimul avanpost al fostei industrii editoriale plutocratice a Statelor Unite, cândva localizată în New York şi sprijinită de aurul evreilor şi de cel comunist.
Poate că Abendsen ăsta este evreu.
Încă mai sunt, încercând să ne otrăvească. Această *judisches Büch*[58]...” Închise cu violenţă cartea. „Probabil că numele real este Abendstein. Fără îndoială că S.D.-ul s-a uitat prin ea până la ora actuală.
Dincolo de orice dubiu, ar trebui să trimitem pe cineva dincolo, în S.M.S.[59], să-i facă o vizită lui Herr Abendstein. Mă întreb dacă Kreuz von Meere a primit instrucţiuni în sensul ăsta. Probabil că nu, cu toată nebunia de la Berlin. Toţi sunt preocupaţi cu probleme personale.”
„Dar cartea asta”, se gândi Reiss, „este periculoasă.”
„Dacă Abendstein va fi găsit atârnând de tavan într-o bună dimineaţă, ar fi o atenţionare către prudenţă pentru oricine ar fi influenţat de cartea asta. Am avea ultimul cuvânt. I-am scrie postscriptumul.
Ar fi nevoie de un alb, desigur. Jidanul stă baricadat. Sus, în Castelul înalt. Nimeni nu e prost. Cine ajunge înăuntru şi-i ia

---

[57] Canalia (germ.) (n. trad.).
[58] Carte evreiască (germ.) (n. trad.).
[59] Statele Munţilor Stâncoşi (n. trad.).

gâtul, nu mai iese viu afară.

Poate că e o prostie. În fond, cartea este deja tipărită. E prea târziu, de-acum, iar teritoriul ăsta e sub dominaţia japoneză… Omuleţii galbeni ar face un tărăboi îngrozitor.

Oricum, dacă se făcea ceea ce trebuia… dacă s-ar putea aranja cum trebuie…”

Freiherr Hugo Reiss notă în carneţelul lui să deschidă discuţia cu generalul S.S. Otto Skorzeny, sau mai bine cu Ohlendorf de la Amt III al Reichssicherheitshauptamt. Nu comanda Ohlendorf Einsattzgruppe D?

Apoi, dintr-odată, fără niciun avertisment, i se făcu rău de furie. „Credeam că toate astea s-au terminat”, îşi spuse. „Trebuie să continue la nesfârşit? Războiul s-a terminat de ani de zile!

Credeam că s-a terminat atunci. Dar fiasco-ul din Africa, nebunul ăla de Seyss-Inquart aplicând planurile lui Rosenberg…

Herr Hope ăsta are dreptate”, se gândi. „Cu gluma lui despre întâlnirile noastre pe Marte… Marte e populat cu evrei. Îi vom întâlni şi acolo. Chiar şi cu câte două capete, înalţi de treizeci de centimetri.

Am îndatoririle mele de rutină”, hotărî. „N-am timp pentru toate aventurile astea aiurite, trimiterea asta a Einsatzkommandos după Abendsen. Am mâinile ocupate cu salutarea marinarilor germani şi cu răspunsul la radiograme codificate; să las pe careva mai de sus să iniţieze un proiect de genul ăsta, e treaba lor.”

„Oricum”, hotărî Reiss, „dacă ar fi fost propunerea mea şi ieşea prost, este clar unde aş fi acum: în detenţie preventivă la sediul Guvernului General Oriental, dacă nu într-o încăpere stropită cu Zyclon B[60]”.

Întinzându-se, şterse cu grijă însemnarea din carneţelul lui, apoi arse hârtia în scrumiera din ceramică.

Se auzi o ciocănitură şi uşa biroului lui se deschise. Secretarul intră, cu un teanc mare de hârtii.

— Discursul Doctorului Goebbels. În întregime.

Pferdehuf puse foile pe birou.

— Trebuie să-l citiţi. E foarte bun; e chiar unul dintre cele mai bune ale lui.

Aprinzându-şi o nouă ţigară Simon Artz Numărul 70, Reiss

---

[60] Otrava folosită pentru gazarea deţinuţilor în lagărele naziste (n. trad.).

începu să citească discursul lui Goebbels.

Capitolul 9

După două săptămâni de muncă aproape neîntreruptă, Edfrank Custom Jewelry produsese prima sa serie finită. Piesele stăteau pe două plăci acoperite cu catifea neagră, aşezate într-un coş dreptunghiular din răchită, de origine japoneză. Ed McCarthy şi Frank Frink îşi făcuseră cărţi de vizită. Folosiseră o gumă de şters în care îşi scobiseră numele, tipăriseră asta în chenar roşu, iar apoi completaseră cartonaşele cu o rotativă de jucărie. Efectul – folosiseră o hârtie groasă colorată, pentru felicitări de Crăciun – era izbitor.

Fuseseră profesionişti în toate aspectele muncii lor. Cercetându-şi bijuteriile, cărţile de vizită şi sistemul de prezentare, nu putură zări niciun indiciu de amatorism. „De ce ar fi fost?” se gândi Frank Frink. „Amândoi suntem *pros*[61]; nu ca bijutieri, ci în munca de atelier în general.”

Oferta lor era bogată şi diversificată. Butoni din alamă, cupru, bronz şi chiar din fier negru, forjat. Pandantive, cele mai multe din alamă, cu o mică ornamentaţie din argint. Cercei din argint, insigne din argint sau alamă. Argintul îi costase o grămadă; chiar şi aliajul de lipit îi uscase. Cumpăraseră şi câteva pietre semipreţioase, pentru a le monta în insigne: perle colţuroase, spinel, jad, aşchii de opal. Şi, dacă lucrurile mergeau bine, aveau să încerce aur şi, de ce nu, diamante de cinci-şase puncte.

Aurul le-ar fi adus un profit real. Începuseră deja să caute surse pentru resturi de aur, piese vechi topite, fără valoare artistică, mult mai ieftin de cumpărat decât aurul nou. Dar şi aşa, era vorba despre o cheltuială enormă. Cu toate acestea, o insignă din aur vândută ar aduce un profit mai mare decât patruzeci din alamă. Puteau obţine practic orice preţ pe piaţa comerţului cu amănuntul pentru o insignă din aur într-adevăr bine desenată şi executată… presupunând, după cum arătase Frink, că marfa lor chiar mergea.

Până în prezent, nu încercaseră să vândă. Îşi rezolvaseră ceea ce păruseră a fi problemele tehnice de bază; îşi aveau bancul cu motoare, maşină cu cablu flexibil, maşină de ascuţit şi discuri de şlefuit. În fapt, aveau întreaga gamă de unelte de finisare, de la

---

[61] Profesionişti (n. trad.).

perii aspre de sârmă, la perii din alamă şi discuri Cratex de şlefuit, până la cele mai fine suprafeţe de lustruit, din bumbac, stofă, piele, meşină, care puteau fi acoperite cu componenţi mergând de la pulbere de corindon şi scorie până la cei mai fini abrazivi. Şi desigur, aveau aparatul lor de sudură cu oxiacetilenă, cuvele, vasele de calibrare, furtunele, mufele, măştile, toate ale lor.

Şi superbe scule de bijutier. Cleşti-patent din Germania şi Franţa, micrometre, maşini de găurit cu diamant, fierăstraie, cleşti, pensete, instrumente la mâna a treia pentru lipit, menghine, materiale de răzuit, foarfeci mari, ciocănele forjate de mână… seturi de echipament de precizie. Şi rezerve de capete de ciocan de lipit de diferite dimensiuni, foi metalice, prinzătoare pentru insigne, verigi, clipsuri pentru cercei. Mult peste jumătate din cele două mii de dolari fuseseră cheltuiţi; mai aveau în contul lor din Bancă, Edfrank, numai două sute cincizeci de dolari. Dar erau aranjaţi din punct de vedere legal; aveau până şi autorizaţia de lucru S. P. A. Nu mai trebuia decât să vândă.

„Niciun comerciant”, se gândi Frink studiind etalajul, „nu le-ar putea cerceta mai sever decât noi.” Arătau într-adevăr bine aceste câteva piese selectate, fiecare exigent verificate să nu aibă defecte de sudură, margini sau colţuri neşlefuite, pete de la foc… controlul de calitate era excelent. Cea mai uşoară mătuire sau urmă de la peria de sârmă fusese de ajuns pentru ca piesa să fie întoarsă în atelier. „Nu ne putem permite să expunem nicio lucrare grosolan lucrată sau nefinisată; o singură pată neagră neobservată pe un lănţişor de argint şi suntem terminaţi.”

Pe lista lor, magazinul lui Robert Childan apărea primul. Dar numai Ed se putea duce acolo; Childan şi l-ar aminti cu siguranţă pe Frank Frink.

— Tu trebuie să faci cea mai mare parte a vânzărilor, zise Ed, dar se rezervase pentru a-l aborda el însuşi pe Childan. Îşi cumpărase un costum bun, cravată nouă, cămaşă albă, pentru a face impresie bună. Cu toate astea, nu prea se simţea în largul lui.

„Ştiu că suntem buni”, îşi spuse pentru a mia oară. „Dar… la naiba.”

Cele mai multe piese erau abstracte, spirale din sârmă, bucle, forme pe care în oarecare măsură metalele topite le luaseră singure. Unele aveau delicateţea unei pânze de păianjen, erau

aeriene; altele aveau o robusteţe masivă, puternică, aproape barbară. Era uimitoare paleta de forme, luând în considerare cât de puţine piese se aflau în caseta căptuşită cu catifea; „şi totuşi, un magazin”, realiză Frink, „ar putea cumpăra tot ce am prezentat noi aici. Vom merge pe la toate magazinele… dacă dăm greş. Dar dacă reuşim, dacă ne impunem cu ele, ne vom întoarce să completăm la comenzi tot restul vieţii.”

Amândoi, împreună, puseră plăcile îmbrăcate în catifea în coşul din răchită. „Am putea scoate ceva pe metal”, îşi spuse Frink, „în cel mai rău caz. Şi uneltele şi echipamentul; ne putem lipsi de ele, dacă e să pierdem, şi tot recuperăm ceva. Acum este momentul să consultăm oracolul. Întreb: cum se va descurca Ed în această primă ieşire pentru vânzare?” Dar era prea nervos. Putea ieşi o prevestire rea şi nu se simţea în stare să o întâmpine. În orice caz, zarurile fuseseră aruncate: piesele erau făcute, atelierul pus la punct, indiferent ce putea îndruga *I Ching-ul* în momentul ăsta.

„Nu ne poate vinde el bijuteriile… nu ne poate da el noroc.”

— Prima oară îl atac pe Childan, spuse Ed. Am putea foarte bine s-o rezolvăm cu el. Apoi poţi încerca tu vreo doi. Vii şi tu, nu? Aştepţi în furgonetă. Parchez după colţ.

Urcându-se în maşină cu coşul lor din răchită, Frink se gândi: „Dumnezeu ştie cât de bun vânzător este Ed, sau sunt eu. Childan poate fi dus, dar e vorba să facă o prezentare, cum se zice.”

„Dacă era Juliana aici”, se gândi, „se putea duce până acolo şi s-o rezolve cât ai clipi din ochi; este drăguţă, poate vorbi cu oricine pe faţa pământului şi este femeie. În fond, astea-s bijuterii pentru femei. Şi le putea pune în magazin.” Închizând ochii, încercă să-şi imagineze cum ar arăta ea cu o brăţară de-a lor. Sau cu unul dintre colierele lor mari, din argint. Cu părul ei negru şi cu pielea albă, tristă, cu ochi adânci… purtând un pulover gri din jerseu, puţin cam strâmt, argintul odihnindu-se direct pe piele, metalul ridicându-se şi coborând odată cu respiraţia…

Dumnezeule, era vie în mintea lui, chiar acum. Fiecare piesă făcută de ei o vedea ridicată de degetele subţiri, puternice, examinată; dându-şi capul pe spate, ţinând piesa sus. Juliana alegând, întotdeauna martoră la tot ceea ce făcuse el.

„Cei mai potriviţi pentru ea”, hotărî, „ar fi cerceii. Cei lungi, strălucitori, mai ales cei din alamă. Cu părul prins la spate cu o clemă sau tăiat scurt, să i se vadă gâtul şi urechile. Şi-i putem

face şi fotografii, pentru reclamă şi prezentare. Discutase cu Ed despre un catalog, ca să poată vinde şi prin poştă, în alte părţi ale lumii. Juliana ar arăta extraordinar… are pielea frumoasă, foarte sănătoasă, fără să-i atârne, fără cute şi de o culoare excelentă. Ar face-o, dacă aş putea da peste ea? Indiferent ce gândeşte despre mine, n-are nimic a face cu viaţa noastră personală. Ar fi strict o problemă de afaceri. La naiba, nici măcar nu i-aş face eu fotografiile. Am angaja un fotograf profesionist. Asta i-ar plăcea. Vanitatea ei, probabil, e la fel de mare ca întotdeauna. Întotdeauna i-a plăcut s-o privească lumea, s-o admire, oricine. Cred că cele mai multe femei sunt aşa. Tânjesc după a fi întruna băgate în seamă. Sunt foarte mămoase astfel."

Se gândi: „Juliana n-ar suporta niciodată să stea singură; trebuie să mă aibă pe mine în preajmă întruna, complimentând-o. Aşa sunt copiii mici, au impresia că dacă părinţii nu-i văd, ceea ce fac nu-i real. Fără îndoială că are vreun tip care s-o observe chiar în clipa asta, să-i spună cât este de drăguţă. Ce picioare fine are, ce abdomen neted, suplu…"

— Ce-i cu tine? zise Ed privindu-l. Te lasă nervii?

— Nu, spuse Frink.

— Nu mă duc acolo ca să stau, zise Ed. Am în cap nişte idei. Şi am să-ţi mai spun ceva: nu sunt speriat. Nu sunt intimidat pentru că e un loc select şi că trebuie să-mi pun costumul ăsta elegant. Recunosc, nu-mi place să mă gătesc. Recunosc, nu mă simt lejer. Dar nu contează deloc. Tot mă duc acolo să i-o trag lui cap-sec ăla.

„Bravo ţie", se gândi Frink.

— La naiba, dacă tu te-ai putut duce acolo, cum ai făcut, zise Ed, şi să-i tragi minciuna aia cum că eşti reprezentantul unui amiral japonez, ar trebui şi eu să fiu în stare să-i spun adevărul, că asta-i cu adevărat o bijuterie, creaţie originală, făcută de mână, că…

— Lucrată de mână, spuse Frink.

— Da. *Lucrată* de mână. Adică, intru acolo şi nu ies până ce nu iau banii. Ar trebui să cumpere astea. Dacă n-o face, e de-a dreptul sărit. M-am tot uitat în jur; nu-i nimic de vânzare în genul a ce avem noi, nicăieri. Doamne, când mă gândesc că poate se uită şi nu le cumpără… mă face s-o iau razna, la naiba, de să-ncep să mă legăn.

— Vezi să-i spui că nu-s placate, zise Frink. Cuprul e cupru masiv şi alama e alamă masivă.

— Lasă-mă să mă descurc cum ştiu eu, spuse Ed. Am câteva idei într-adevăr excelente.

Frink se gândi: „ce pot face este să iau două piese – lui Ed n-o să-i pese – să le pun la cutie şi să i le trimit Julianei. Să vadă cu ce mă ocup. Autorităţile poştale au să-i dea de urmă; i le trimit la ultima adresă cunoscută. Ce-o să spună când o să deschidă cutia? Va trebui să fie un bilet de la mine, în care să-i spun că le-am făcut eu însumi; că sunt partener într-o mică afacere de creaţie originală de bijuterii. Am să-i aprind imaginaţia, să-i spun ceva care s-o facă să vrea să ştie mai multe, care să-i trezească interesul. Am să-i povestesc despre pietre şi despre metale. Locurile unde vindem, magazinele elegante…”

— Nu-i pe-aici? zise Ed, încetinind camioneta.

Erau în plină circulaţie, în centru; clădirile acopereau cerul.

— Mai bine aş opri.

— Încă cinci blocuri, spuse Frink.

— N-ai o ţigară de-aia, cu marijuana? întrebă Ed. Una m-ar calma acum.

Frink îi dădu pachetul lui de T’ien-lais, sortimentul „Muzică cerească”, din care învăţase să fumeze la W.-M. Corporation.

„Ştiu că trăieşte cu vreun tip”, îşi spuse Frink. „Că se culcă cu el, ca şi cum i-ar fi nevastă. O ştiu pe Juliana. Altfel n-ar putea supravieţui; ştiu cum devine la căderea nopţii, când se face frig şi întuneric şi toată lumea-i acasă, în sufragerie. Nu-i făcută pentru o viaţă solitară. Nici eu, de altfel” îşi dădu seama.

„Poate tipul e într-adevăr cumsecade. Vreun student sfios, pe care ea l-a agăţat. Ar fi o femeie bună pentru un tinerel care nu s-a mai apropiat de vreo femeie. I-ar face mult bine. Sper din tot sufletul că nu-i cu vreunul mai bătrân. Asta n-aş suporta. Vreun tip experimentat şi josnic, cu o scobitoare lipită într-o parte a gurii, înghesuind-o peste tot.”

Simţi cum începe să respire greu. Imaginea unei huidume păroase punând-o pe Juliana la pământ, purtându-se rău cu ea, făcându-i viaţa mizerabilă… „Ştiu că până la urmă ar termina-o omorându-se”, se gândi. „Aşa-i este ei scris, dacă nu-şi găseşte bărbatul potrivit şi asta înseamnă tipul studentului, într-adevăr blând, sensibil, amabil, care să fie în stare să-i aprecieze ei gândurile.”

„Eu am fost prea dur pentru ea”, se gândi. „Şi eu nu sunt atât de rău; sunt o grămadă de tipi mai răi decât mine. Puteam foarte bine să-mi dau seama ce gândea, ce dorea, când se simţea singură sau deprimată. Am pierdut o mulţime de timp

făcându-mi griji sau agitându-mă pe lângă ea. Dar n-a fost destul. Merita mai mult”, se gândi.

— Parchez, zise Ed.

Găsise un loc şi dădea camioneta cu spatele, uitându-se peste umăr.

— Ascultă, zise Frink. Pot să-i trimit două piese nevesti-mii?

— Nu ştiam că eşti însurat.

Preocupat cu parcarea, Ed îi răspunse:

— Sigur, dacă nu-s din argint.

Ed stinse motorul.

— Am ajuns, spuse.

Pufăi fumul de marijuana, strivi ţigara pe bord şi aruncă mucul pe podeaua cabinei.

— Urează-mi noroc.

— Noroc, spuse Frank Frink.

— Hei, ia uită-te. E o poezie de-aia japoneză, *waka,* pe dosul pachetului de ţigări.

Ed citi poezia cu voce tare, acoperind zgomotul traficului:

Auzind strigătul cucului
M-am uitat în direcţia
De unde venea sunetul:
Ce am văzut?
Doar luna palidă pe cerul zorilor de zi.

Îi dădu înapoi lui Frink pachetul de T’ien-lais. Apoi îl bătu pe spate, zâmbi larg cu toţi dinţii, deschise uşa camionetei, luă coşul de răchită şi coborî din maşină.

— Te las să pui tu moneda în aparat, zise el luând-o în jos pe trotuar.

Într-o secundă, se pierdu printre ceilalţi pietoni.

„Juliana”, se gândi Frink, „eşti la fel de singură ca mine?”

Se dădu jos din maşină şi puse o monedă de zece cenţi în ceasul de parcare. „Mi-e frică”, se gândi. „Toată afacerea asta cu bijuteriile. *Dacă nu ţine? Dacă nu ţine?* Oracolul aşa spunea. Bocet, lacrimi, pierderea potului.”

Chipuri, umbrele întunecate ale vieţii lui. Trecerea lui spre mormânt. Dacă era ca aici, nu mai era atât de rău. Chiar deloc rău.

„Mi-e frică”, realiză. „Dacă Ed nu vinde nimic? Dacă râd de noi?

Atunci?”

Pe un cearşaf întins pe duşumeaua camerei din faţă a apartamentului ei, Juliana stătea întinsă, strângându-l pe Joe Cinnadella la piept. Încăperea era caldă şi inundată de soarele după-amiezii. Corpul ei şi corpul bărbatului din braţele ei erau umede de transpiraţie. O picătură se rostogoli de pe fruntea lui Joe, atârnă un moment pe pometele obrazului lui şi îi căzu ei pe gât.

— Eşti încă leoarcă, murmură ea.

El nu zise nimic. Respiraţia lui, adâncă, rară, regulată… „ca oceanul”, se gândi ea. „Nu suntem decât o apă, înăuntru.”

— Cum a fost? întrebă ea.

El mormăi că fusese OK.

„Mă gândeam eu”, îşi spuse Juliana. „Pot s-o spun. Acum trebuie să ne ridicăm amândoi, să ne tragem din noi. Sau nu e bine? Este un semn de dezaprobare subconştientă?”

El se mişcă.

— Te ridici?

Îl apucă strâns cu ambele braţe.

— Nu. Încă nu.

— Nu trebuie să te duci la sală?

„Nu mă duc la sală”, îşi zise Juliana. „Nu ştii? Vom merge undeva; nu vom mai sta prea mult aici. Dar va fi un loc unde n-am mai fost. E timpul.”

Îl simţi că începe să se tragă înapoi şi apoi în sus, pe genunchi, îşi simţi mâinile alunecându-i în lungul spatelui lui umed, lunecos. Apoi îl auzi cum se îndepărtează, în picioarele goale pe podea. În baie, fără îndoială. Să-şi facă duş.

„Gata”, se gândi ea. „Ei bine…” Oftă.

— Te aud, zise Joe din baie. Gemi. Eşti întotdeauna deprimată, nu-i aşa? Simţi îngrijorare, frică şi neîncredere, în legătură cu mine şi cu totul pe lume.

Ieşi pentru o clipă, şiroind de apă şi săpun, cu faţa lucind.

— Cum ţi-ar plăcea o excursie?

Pulsul i se acceleră.

— Unde?

— În vreun oraş mare. Ce-ar fi spre nord, la Denver? Te scot în lume; îţi cumpăr bilet la un spectacol, un restaurant bun, taxi, îţi iau o rochie de seară sau ce-ţi mai trebuie. OK?

Îi venea greu să-l creadă, dar voia; încerca.

— E în stare Stud-ul tău să reziste la drum? strigă Joe.

— Sigur, spuse ea.

— Ne luăm amândoi nişte haine frumoase, spuse el. Ne simţim bine, poate pentru prima oară în viaţa noastră. Să nu plesneşti.

— De unde bani?

Joe spuse:

— Îi am eu. Uită-te în servieta mea.

Închise uşa băii; zgomotul apei îi acoperi celelalte cuvinte.

Deschizând servanta, îi scoase valijoara lovită şi decolorată. Într-un colţ descoperi un plic. Conţinea bancnote ale Reichbank, de o mare valoare şi valabile oriunde. „Aşa că putem merge”, îşi dădu seama. „Poate că mă trage pe sfoară. Nu mi-aş dori decât să pot intra înăuntrul lui, să văd ce-i acolo”, se gândi numărând banii…

Sub plic găsi un stilou uriaş, cilindric, sau cel puţin asta părea a fi; avea o agăţătoare, oricum. Dar cântărea prea mult. Cu grijă, îl ridică şi-i deşurubă capacul. Da, avea peniţă de aur. Dar…

— Ce-i asta? îl întrebă pe Joe, când reapăru de sub duş.

Îl luă şi-l puse înapoi în valiză. „Cât de atent îl mânuia…” observă ea şi reflectă la asta, uluită.

— Încă eşti curioasă? zise Joe.

Părea înseninat, mai mult ca niciodată de când îl întâlnise; cu un chiot de entuziasm, o prinse de mijloc, apoi o ridică în braţe, învârtind-o, legănând-o înainte şi înapoi, privind-o până ce e începu să behăie.

— Nu, zise. Sunt doar… reticentă la schimbări.

„Mi-e încă teamă de tine”, se gândi. „Sunt atât de speriată încât nici nu-ţi pot spune asta”.

— Afară pe fereastră, strigă Joe, traversând repede camera cu ea în braţe. Plecăm.

— Te rog, spuse ea.

— Glumeam. Ascultă… mergem într-un marş, ca Marşul Asupra Romei. Ţii minte? Ducele i-a condus; pe unchiul meu, Carlo, de pildă. Acum noi facem un marş mic, mai puţin important, netrecut în cărţile de istorie. Bine?

Plecându-şi capul, o sărută pe gură, atât de puternic încât dinţii le scrâşniră.

— Ce frumos vom arăta amândoi, în haine noi. Şi poţi să-mi explici exact cum să vorbesc, să mă port, bine? Învaţă-mă bunele maniere, bine?

— Vorbeşti OK, spuse Juliana. Chiar mai bine decât mine.

— Nu.

Dintr-odată, se întristă.

— Vorbesc foarte prost. Am un adevărat accent broscăresc. Nu l-ai remarcat prima oară când m-ai întâlnit în bar?

— Cred că da, spuse ea.

Nu i se părea important.

— Numai o femeie cunoaşte convenţiile sociale, zise Joe, ducând-o înapoi şi lăsând-o să cadă pe pat, făcând-o să salte înspăimântător.

— Fără o femeie, am discuta despre curse de maşini şi de cai şi am spune glume porcoase; fără niciun pic de bun simţ.

„Eşti într-o stare ciudată”, se gândi Juliana. „Eşti neliniştit şi cloceşti gânduri negre; până ce te hotărăşti să te deplasezi; atunci devii săltăreţ. Mă vrei într-adevăr? Mă poţi părăsi, lăsa aici; s-a mai întâmplat. Te-aş părăsi eu, dacă aş continua.”

— Ăla ţi-e salariul? îl întrebă în timp ce el se îmbrăca. L-ai pus deoparte?

Era prea mult. Bineînţeles, erau o grămadă de bani în Est.

— Niciun şofer de camion cu care am discutat nu a făcut vreodată atât…

— Spui că sunt şofer de camion? o întrerupse Joe. Ascultă, am mers cu chestia aia nu ca să conduc, ci ca să o apăr de tâlhari.

Prăbuşindu-se pe un fotoliu din colţul încăperii, se lăsă pe spate, făcându-se că doarme, cu gura deschisă, cu corpul ţeapăn.

— Vezi?

La început, nu văzu. Apoi îşi dădu seama că avea în mână un cuţit, subţire ca o frigare de bucătărie. „Dumnezeule!” se gândi. „De unde apăruse? Din mânecă; din aer.”

— De-asta m-au angajat cei de la Volkswagen. Sarcină de serviciu. Ne-am apărat singuri împotriva comandourilor lui Haselden.

Ochii negri îi sclipiră; zâmbi într-o parte către Juliana.

— Cine crezi că l-a prins pe Colonel, atunci, la sfârşit? Când am pus mâna pe ei, pe Nil, pe el, împreună cu alţi patru din Grupul de Intervenţie pentru Deşert, la luni de zile după campania de la Cairo. Ne-au călcat într-o noapte, pentru benzină. Eram santinelă. Haselden s-a furişat, dat cu negru peste tot pe faţă şi pe corp, inclusiv pe mâini; nu aveau atunci niciun laţ de sârmă, numai grenade şi automate uşoare. Erau mult prea zgomotoşi. A încercat să-mi frângă gâtul. I l-am frânt eu.

Din fotoliu, Joe sări spre ea, râzând:

— Hai să-mpachetăm. Le spui la sală că-ţi iei câteva zile libere; sună-i.

Pur şi simplu, povestea lui nu o convinsese. Probabil că nici nu fusese în Africa de Nord, nici nu luptase în război de partea Axei; poate că nici măcar nu luptase. „Ce tâlhari?” se întrebă ea. Niciun camion despre care ştia ea nu venise prin Canon City dinspre Coasta de Est cu un profesionist, fost soldat, drept gardă. Probabil că nici nu trăise în SUA, inventase totul, de la început; o minciună ca s-o amăgească, să-i trezească interesul, să pară romantic.

„Poate este nebun”, se gândi. „Ironic… pot face de fapt ceea ce am pretins de multe ori că fac, să-mi folosesc cunoştinţele de judo pentru autoapărare. Să-mi salvez… fecioria? Viaţa”, se gândi. „Dar mult mai posibil e să fie doar un biet broscar din clasa de jos, care munceşte pe rupte, cu iluzia gloriei; vrea să facă un chef zdravăn, să-şi cheltuie toţi banii, să-i dea gata şi apoi să se întoarcă la existenţa lui monotonă. Şi-i trebuie o fată ca s-o facă.”

— OK, zise. Am să telefonez la sală.

Ducându-se în hol, se gândi: „O să-mi cumpere haine scumpe şi apoi o să mă ducă la vreun hotel luxos. Orice bărbat tânjeşte să aibă o femeie într-adevăr bine îmbrăcată înainte să moară, chiar dacă trebuie să-i cumpere el hainele. Cheful ăsta este probabil ambiţia de o viaţă a lui Joe Cinnadella. Şi este isteţ; pun pariu că are dreptate în felul în care m-a analizat… am o frică nevrotică de masculi. Frank o ştia şi el. De asta ne-am despărţit, de-asta simt acum nelinişte asta, neîncrederea asta.”

Când se întoarse de la telefonul public, îl găsi pe Joe încă o dată afundat în *Lăcusta,* încruntându-se în timp ce citea, inconştient de orice altceva.

— N-ai să mă laşi şi pe mine s-o citesc? întrebă ea.

— Poate în timp ce eu conduc, spuse Joe, fără să-şi ridice privirile.

— *Tu* ai să conduci? Dar e maşina mea!

El nu spuse nimic; continuă doar să citească.

De la casa de marcat, Robert Childan îşi ridică privirile să se uite la un bărbat slab, înalt, cu păr negru, care intra în magazinul lui. Omul purta un costum uşor demodat şi ducea un coş mare, din răchită: comis-voiajor. Cu toate astea, zâmbetul nu-i era amabil; avea, în schimb un aer întunecat, morocănos, pe faţa tăbăcită. „Pare mai degrabă instalator sau electrician”, se

gândi Robert Childan.

După ce termină cu clientul lui, Childan îi strigă omului:

— Pe cine reprezentaţi?

— Edfrank. Bijuterii la comandă, mormăi omul drept răspuns.

Îşi pusese coşul pe una dintre tejghele.

— Lucru de mână. Fiecare piesă este unicat. Fiecare este originală. Sunt din alamă, cupru, argint, chiar şi fier forjat negru.

Childan îşi aruncă privirile în coş. Metal pe catifea neagră, tipic.

— Nu, mulţumesc. Nu-s în domeniul meu.

— Reprezintă artă americană. Contemporană.

Clătinând din cap în semn că nu, Childan se întoarse către casa de marcat.

Un timp, omul se jucă cu panourile lui din catifea şi cu coşul. Nici nu le punea la loc, nici nu le scotea; părea să nu aibă habar ce făcea. Cu mâinile încrucişate, Childan îl urmărea, gândindu-se la diversele probleme ale zilei. La 14. 00 avea fixată o întâlnire, pentru a prezenta nişte ceşti din perioada timpurie. Apoi, la 15. 00, un alt transport de obiecte care se-ntorceau de la laboratorul Universităţii California, de la testul de autenticitate. Examinase şi alte piese în ultimele două săptămâni, de când cu neplăcutul incident cu Coltul 44.

— Nu sunt placaţi, spuse omul cu coşul de răchită, ţinând în mână nişte butoni de cămaşă. Sunt din cupru masiv.

Childan dădu din cap fără să răspundă. Omul avea să mai piardă puţin timp acolo, arătându-şi eşantioanele, dar, în cele din urmă, o va lua din loc.

Telefonul sună. Childan răspunse. Un client solicita un balansoar vechi, pe care Childan îl avea la reparat. Nu era gata, iar Childan trebui să spună o poveste convingătoare. Privind prin vitrine la traficul de la amiază, liniştit, dădu asigurări. În cele din urmă, clientul, oarecum liniştit, închise.

Fără nicio îndoială, se gândi când puse receptorul în furcă, afacerea cu Coltul 44 îl zdruncinase serios. Nu-şi mai privise stocul cu acelaşi adânc respect. Un duş rece ca acela îi va fi de folos mult timp, la fel ca trezirea din prima copilărie; sunt fapte de viaţă. „Arată”, rumegă el, „legătura cu primii noştri ani de viaţă: nu doar istoria S.U.A., implicită, ci şi a noastră, personală. Ca şi cum”, se gândi, „ar putea apărea întrebări în legătură cu autenticitatea certificatului nostru de naştere. Sau impresia noastră despre Tată.

Poate că de fapt, nu iau F.D.R.[62] ca exemplu. Imaginea sintetică, distilată din auzirea discuţiilor asupra subiectului. Este un mit subtil implantat în ţesutul creierului. Ca mitul Hepplewhite, mitul Chippendale[63], sau mai degrabă cel referitor la stilul Abraham Lincoln, aici. Cuţitele alea vechi de argint, furculiţele, lingurile. Nu-l poţi vedea, dar faptele rămân.”.

Pe cealaltă tejghea, încă mai bâjbâind cu panourile şi cu coşul lui din răchită, comis-voiajorul spuse:

— Putem face obiecte la comandă. De comandă, dacă vreun client de-al dumneavoastră are idei proprii.

Vocea îi suna gâtuit. Îşi limpezi gâtul, privind la Childan, apoi la bijuteria pe care o ţinea în mână. Nu ştia cum să plece, evident.

Childan zâmbi şi nu spuse nimic.

„Nu-i treaba mea. E a lui, să iasă singur de aici. Să elibereze sau nu locul.

E dificil să ai un asemenea disconfort. Dar nu are decât să nu fie comis-voiajor. Toţi suferim pe lumea asta. Ia uite la mine. S-o încasez toată ziua de la japonezi ca domnul Tagomi. Cu cea mai mică inflexiune a vocii, îmi dă peste nas, îmi face viaţa amară.”

Apoi, îi veni o idee. Tipul sigur nu o practica. Uită-te la el. Poate pot să obţin ceva în consignaţie. Merită o încercare.

— Hei, zise Childan.

Omul îşi înălţă repede privirile, aţintindu-şi-le asupra lui.

Înaintând către el, cu braţele tot încrucişate, Childan zise:

— Pare a fi o jumătate de oră liniştită. Nu promit nimic, dar poţi lăsa câteva din chestiile astea aici. Dă puţin mai încolo rafturile alea cu cravate.

Îi arătă locul.

Dând din cap, omul începu să elibereze un spaţiu pe tejghea. Îşi deschise iarăşi coşul şi umblă încă o dată cu panourile de catifea.

„O să scoată totul”, ştiu Childan. „O să le aranjeze sârguincios timp de o oră. O să se agite şi o să le tot aranjeze până ce o să le pună pe toate. Sperând, rugându-se, urmărindu-mă cu coada ochiului, secundă de secundă. Să vadă dacă încep să-i acord vreun interes. Niciunul.”

— Când termini de scos, zise Childan, dacă nu am să fiu prea ocupat, am să arunc o privire.

---

[62] First Dad Recall – chemarea tatălui (n. trad.).

[63] Stiluri englezeşti în mobilierul secolului XVIII (n. trad.).

Omul lucră febril, ca îmboldit.

Atunci intrară în magazin câţiva clienţi şi Childan îi salută. Îşi îndreptă atenţia asupra lor şi a dorinţelor lor şi uită de comis-voiajorul care muncea la tejgheaua lui. Acesta, văzând situaţia, deveni mai prudent în mişcări; se făcu minuscul. Childan vându un castronaş de bărbierit, aproape că vându un covor lucrat de mână, luă banii în avans pentru o cuvertură afgană. Timpul trecea. În cele din urmă, clienţii plecară. Magazinul rămase iarăşi gol, cu excepţia lui şi a comis-voiajorului.

Comis-voiajorul terminase. Întreaga lui colecţie de bijuterii era aranjată pe catifeaua neagră, pe suprafaţa tejghelei.

Mergând încet către el, Robert Childan îşi aprinse o Land-O-Smiles şi rămase în picioare legănându-se pe călcâie înainte şi înapoi, fredonând monoton. Comis-voiajorul tăcea. Niciunul nu spuse nimic.

În cele din urmă, Childan se duse şi arătă către o insignă.

— Asta-mi place.

Comis-voiajorul zise repede:

— E bună. Nu veţi găsi nicio urmă de perie de sârmă. E finisată perfect şi nu se înnegreşte. Am suflat-o pe deasupra cu un lac din plastic. Durează ani de zile, este cel mai bun lac industrial care se găseşte.

Childan încuviinţă dând uşor din cap.

— Ceea ce-am făcut noi aici, zise comis-voiajorul, este să adaptăm tehnicile industriale, încercate şi probate, la executarea bijuteriilor. După câte ştiu eu, nimeni nu a mai încercat asta până acum. Nimic nu e turnat. Totul e metal pe metal. Sudat şi lipit.

Făcu o pauză.

— Dosurile sunt fixate prin lipire.

Childan luă două brăţări. Apoi o insignă. Apoi o altă insignă. Le ţinu o clipă în mână, apoi le puse deoparte.

Pe faţa comis-voiajorului se zbătu un muşchi. Speranţă.

Examinând eticheta cu preţul unui colier, Childan spuse:

— Ăsta-i…

— Cu bucata. Preţul pentru dumneavoastră este cincizeci la sută din asta. Şi dacă vreţi să cumpăraţi, să zicem, în jur de o sută de dolari, vă mai dăm un doi la sută, în plus.

Una câte una, Childan puse deoparte mai multe piese. Cu fiecare în plus, comis-voiajorul devenea tot mai agitat; vorbea tot mai repede, în final repetându-se, spunând chiar lucruri prosteşti, fără rost, totul pe un ton coborât şi foarte repezit.

„Chiar crede că o să vândă”, ştiu Childan. Prin propria lui expresie, el nu arăta nimic; continuă cu jocul alegerii pieselor.

— Asta-i deosebită, turuia înainte comis-voiajorul, când Childan pescui un colier mare, după care se opri. Cred că le-aţi luat pe cele mai bune. Tot ce avem mai bun.

Omul râse.

— Aveţi într-adevăr bun gust.

Ochii îi săgetară. Socotea în minte ceea ce alesese Childan. Făcea totalul vânzării.

Childan spuse:

— Politica noastră, cu marfa neîncercată, trebuie să fie consignaţia.

Pentru câteva secunde, comis-voiajorul nu înţelese, încetase să mai vorbească, dar se uita fără să priceapă. Childan îi zâmbi.

— Consignaţie, repetă în cele din urmă comis-voiajorul.

— Preferi să nu le laşi? zise Childan.

Bâlbâindu-se, omul zise în sfârşit:

— Adică le las şi mi le plătiţi mai târziu, după ce…

— Primeşti două treimi din ce iese. Când se vând. În felul ăsta câştigi mult mai mult. Trebuie să aştepţi, desigur, dar… ridică el din umeri. Tu decizi. Le-aş face puţin loc în vitrină, poate. Şi dacă merge, atunci poate, mai târziu, peste vreo lună, la cealaltă comandă… În fine, am putea vedea cum facem să cumpăr ceva pe loc.

Comis-voiajorul pierduse de-acum mai bine de o oră expunându-şi marfa, îşi dădu seama Childan. Şi-şi scosese totul. Întregul lui etalaj era deranjat şi demontat. O altă oră de muncă pentru a le pune înapoi, gata de a fi arătate în altă parte. Tăcere. Niciunul nu vorbea.

— Piesele pe care le-aţi pus deoparte… zise comis-voiajorul cu voce scăzută. Pe acelea le vreţi?

— Da. Le poţi lăsa pe toate.

Childan o luă agale către biroul lui din spatele magazinului.

— Am să scriu o chitanţă. Ca să ai o notă cu tot ce mi-ai lăsat.

Când se întoarse cu registrul cu chitanţe, adăugă:

— Înţelegi că atunci când marfa este lăsată pe bază de consignaţie, magazinul nu-şi ia nicio responsabilitate în caz de furt sau deteriorare.

Îi aduse comis-voiajorului să semneze o mică declaraţie-tip. Magazinul nu avea nimic de plătit pentru obiectele lăsate. La returnarea părţii nevândute, dacă nu se putea găsi ceva… „trebuie să fi fost furate,” îşi declară Childan sieşi. Întotdeauna

se petrec furturi în magazine. Mai ales obiecte mici, ca bijuteriile.

Nu exista nicio posibilitate pentru Childan, să piardă. Nu avea de plătit bijuteriile acestui om; nu investea nimic în acest tip de marfă. Din tot ce vindea, avea un profit, iar dacă nu vindea, pur şi simplu le returna – ceea ce se mai putea găsi – comis-voiajorului, la o dată ulterioară, neprecizată.

Childan întocmi chitanţa, înşirând obiectele. O semnă şi-i dădu comis-voiajorului o copie.

— Mă poţi suna, zise, peste vreo lună. Să afli cum merge.

Luând bijuteriile pe care le dorise, se duse în spatele magazinului, lăsându-l pe comis-voiajor să-şi strângă restul mărfii.

„Nu credeam că o să le ia pe celelalte”, se gândi. „Nu ştii niciodată. De-aia merită întotdeauna să încerci.”

Când se uită iar, văzu că omul era gata de plecare. Avea sub braţ coşul de răchită, iar tejgheaua era goală. Comis-voiajorul venea către el, cu ceva în mână.

— Da? spuse Childan.

Tocmai se uita prin corespondenţă.

— Vreau să vă las cartea noastră de vizită.

Comis-voiajorul puse pe masa lui Childan un petic de hârtie gri cu roşu, arătând ciudat.

— Edfrank. Bijuterii la comandă. Are adresa noastră şi numărul de telefon. În caz că vreţi să luaţi legătura cu noi.

Childan dădu din cap, zâmbi în tăcere şi se întoarse la treaba lui.

Când făcu o altă pauză şi-şi ridică privirile, magazinul era gol. Comis-voiajorul plecase.

Băgând o monedă de cinci cenţi în automat, Childan obţinu un ceai fierbinte, pe care începu să-l soarbă, pe gânduri.

„Mă întreb dacă se vor vinde”, îşi spuse. „Puţin probabil, deşi sunt bine făcute. Şi nimeni n-a mai văzut ceva asemănător.” Examină una dintre insigne. Avea un model cu adevărat impresionant. Nu erau în niciun caz amatori.

„Am să le schimb etichetele. Să le pun preţuri mai mari. Să subliniez realizarea lor manuală. Şi unicitatea. Comenzi originale. Mici sculpturi. Să porţi o operă de artă. Creaţie exclusivă la rever sau la încheietura mâinii.”

Şi mai era o noţiune care îi umbla şi se amplifica în dosul frunţii lui Robert Childan.

„Cu astea, nu-i nicio problemă de autenticitate. Iar problema

aia s-ar putea să ruineze într-o zi industria de artizanat istoric american. Nu azi-mâine, dar după aceea, cine ştie.

E mai bine să nu pui toate fiarele într-un singur foc. Vizita escrocului ăla evreu; ar putea fi începutul. Dacă-mi fac în linişte un stoc de obiecte neistorice, lucrări contemporane, fără nicio patină a istoriei, reală sau imaginară, aş putea să constat că sunt în fruntea competiţiei. Şi câtă vreme nu mă costă nimic.”.

Lăsându-se cu scaunul pe spate, astfel încât să îl sprijine de perete, îşi sorbea ceaiul şi se gândea.

„Momentul se schimbă. Trebuie să fii pregătit să te schimbi o dată cu el. Altfel, rămâi în aer. *Să te adaptezi.*”

„Asta e regula supravieţuirii”, se gândi. „Cască ochii la situaţia din jurul tău. Află-i imperativele. Şi… Împlineşte-le. Fii acolo la *timpul potrivit,* să faci *lucrul potrivit.* Lasă-te purtat. Orientalii ştiu. Ochii negri, deştepţi, pasivi.”

Brusc, îi veni o idee ce îl făcu să sară în picioare. Putea împuşca doi iepuri dintr-odată. „Ah!” Ţopăi entuziasmat.

„Împachetez frumos două dintre cele mai bune bijuterii (scoţându-le, desigur, etichetele). Insignă şi pandantiv sau brăţară. Ceva drăguţ, oricum. Apoi – de vreme ce trebuie să închid pe la 14:00, oricum – să dau pe la locuinţa familiei Kasoura. Domnul Kasoura, Paul, va fi la lucru. Oricum, doamna Kasoura, Betty, *va fi, foarte probabil, acasă.*

Mită sub formă de cadou, lucrarea asta de artă americană originală. Complimentele mele, personal, pentru a obţine răspunsuri de primă mână. Aşa se introduce o nouă modă. Nu-i drăguţ? Întreaga colecţie este la magazin; treceţi pe acolo etc. Asta-i pentru tine, Betty.

Tremură. Doar ea şi cu mine în apartament, ziua-n amiaza mare. Soţul e plecat la slujbă. Şi aşa mai departe; strălucit pretext.

Beton armat!”

Luând o cutioară, hârtie de împachetat şi şnur, Robert Childan începu să pregătească un cadou pentru doamna Kasoura. „Brunetă, atrăgătoare femeie, zveltă în îmbrăcămintea ei orientală de mătase, tocuri înalte şi tot aşa. Sau poate, azi va purta un costum lejer de plimbare, bluză largă şi pantaloni din bumbac albastru, gen muncitor, foarte uşor şi confortabil şi neprotocolar. Ah!”, se gândi el.

„Sau e prea îndrăzneţ? Soţul, Paul, devine furios. Miroase şi reacţionează urât. Poate să merg mai uşor; să-i duc *lui* cadoul, la birou? Cam aceeaşi poveste, dar lui. Atunci, să-i dea el cadoul,

fără bănuieli. Şi”, se gândi Childan, „după aceea o sun eu pe Betty, mâine sau poimâine, să-i văd reacţia.

Încă şi mai fără fisură!”

Când Frank Frink îşi văzu partenerul întorcându-se pe trotuar, bănui că nu mersese bine.

— Ce s-a întâmplat? zise el, luând coşul de răchită de la Ed şi punându-l în maşină. Isuse Cristoase, ai plecat de o oră şi jumătate. I-a trebuit atât de mult ca să zică nu?

Ed spuse:

— N-a spus nu.

Arăta obosit.

— Atunci ce-a zis?

Deschizând coşul, Frink văzu că destule dispăruseră. Multe dintre cele mai bune ale lor.

— A luat o mulţime. Atunci care-i problema?

— Consignaţie, făcu Ed.

— I le-ai lăsat?

Nu-i venea să creadă.

— Dar am vorbit…

— Nu ştiu cum s-a întâmplat.

— Isuse, spuse Frink.

— Îmi pare rău. Se purta de parcă voia să le cumpere. A ales o mulţime. Credeam că le cumpără.

Rămaseră împreună tăcuţi în camionetă timp îndelungat.

Capitolul 10

Fuseseră nişte săptămâni groaznice pentru domnul Baynes. Din camera lui de la hotel, sunase în fiecare zi la Misiunea Comercială, să întrebe dacă nu îşi făcuse apariţia bătrânul domn. Răspunsul fusese invariabil nu. Vocea domnului Tagomi devenise pe zi ce trece tot mai rece şi mai oficială. Pregătindu-se să sune a şaisprezecea oară, domnul Baynes se gândi: „mai devreme sau mai târziu, îmi vor spune că domnul Tagomi nu este în birou. Că nu mai acceptă niciun telefon de la mine. Şi aşa va fi.

Ce s-a întâmplat? Unde este domnul Yatabe?

Am o idee destul de bună. Moartea lui Martin Bormann provocase consternare la Tokyo. Domnul Yatabe fără îndoială se afla pe drum către San Francisco, plecat de o zi sau două, când noi instrucţiuni îl ajunseseră. Întoarcere în Home Islands, pentru alte consultări."

„Ghinion", îşi dădu seama domnul Baynes. „Poate chiar fatal. Dar trebuie să rămână unde se află, în San Francisco, încercând să aranjeze întâlnirea pentru care venise. Patruzeci şi cinci de minute cu racheta Lufthansa de la Berlin, iar acum asta. Ce vremuri sinistre! Putem călători oriunde dorim, chiar şi pe alte planete. Şi la ce bun? Şi stăm zile în şir, pierzându-ne moralul şi speranţa. Căzând într-o plictiseală interminabilă. Iar între timp, ceilalţi sunt ocupaţi. Ei nu stau neputincioşi, aşteptând."

Domnul Baynes despături ediţia de după-amiază a *Nippon Times*-ului şi mai citi o dată textul:

Dr. Goebbels este numit Cancelar al Reichului

Soluţie surprinzătoare la problema conducerii Comitetului Partei. Discurs radio considerat decisiv. Veselia mulţimii în Berlin. Declaraţie aşteptată. Göring poate fi numit Şef al Poliţiei, peste Heydrich.

Reciti articolul în întregime. Puse ziarul deoparte, luă telefonul şi formă numărul Misiunii Comerciale.

— Domnul Baynes la telefon. Pot vorbi cu domnul Tagomi?

— Un moment, domnule.

Un moment foarte lung.

— Domnul Tagomi la telefon.

Domnul Baynes trase puternic aer în piept şi spuse:

— Iertaţi această situaţie deprimantă pentru amândoi, domnule…

— A, domnul Baynes.

— Ospitalitatea dumneavoastră faţă de mine nu ar putea fi întrecută. Într-o zi ştiu că veţi înţelege motivele care m-au făcut să amân conferinţa noastră până ce bătrânul domn…

— Regret, nu a sosit.

Domnul Baynes închise ochii.

— Mă gândeam că de ieri…

— Mă tem că nu, domnule.

Politeţea cea mai rece.

— Dacă vreţi să mă scuzaţi, domnule Baynes. Afaceri urgente mă cheamă.

— Bună ziua, domnule.

Telefonul ţăcăni. Astăzi, domnul Tagomi închisese fără ca măcar să spună la revedere. Domnul Baynes puse încet receptorul jos.

„Trebuie să acţionez. Nu mai pot aştepta.”

Îi fusese explicat foarte clar de către superiorii lui că nu trebuia să contacteze Abwehr-ul în niciun caz. Trebuia pur şi simplu să aştepte până ce reuşea să realizeze contactul cu reprezentantul militar japonez; trebuia să stea de vorbă cu japonezul, iar apoi să se întoarcă la Berlin. Numai că nimeni nu prevăzuse că Bormann avea să moară. Aşa că…

Ordinele trebuiau înlocuite prin sfaturi mai practice. Ale lui însuşi, în cazul de faţă, de vreme ce nu avea cu cine să se consulte.

În S.P.A. se aflau cel puţin zece persoane din Abwehr, la lucru, dar unele dintre ele – poate chiar toate – erau cunoscute S.D.-ului local şi competentului său şef regional Bruno Kreuz von Meere. Cu ani în urmă îl cunoscuse pe Bruno, la o întrunire a Partei. Omul avea o reputaţie stabilă în cercurile poliţiei, cu atât mai mult cu cât el fusese cel care, în 1943, descoperise atentatul Ceho-Britanic la viaţa lui Reinhard Heydrich şi, prin urmare, se putea spune că îl salvase pe „Spânzurător” de la asasinare. În orice caz, autoritatea lui Bruno Kreuz von Meere era atunci în ascensiune în S.D. Nu era un simplu birocrat în poliţie.

Era, de fapt, un om destul de periculos.

Exista chiar o posibilitate ca, cu toate precauţiile luate, atât de Abwehr în Berlin cât şi de Tokkoka în Tokyo, S.D.-ul să fi aflat de această întâlnire plănuită să aibă loc în San Francisco, în birourile înaltei Misiuni Comerciale. Oricum, acesta era, în fond, teritoriu sub administraţie japoneză. S.D.-ul nu avea nicio autoritate oficială pentru a se amesteca. Se putea întâmpla ca reprezentantul german – el însuşi în cazul de faţă – să fie arestat îndată ce punea iarăşi piciorul în teritoriul Reichului; dar se putea cu greu acţiona împotriva reprezentantului japonez sau împotriva existenţei întâlnirii însăşi.

Cel puţin, aşa spera.

Exista vreo posibilitate ca S.D.-ul să fi reuşit să-l reţină pe bătrânul domn japonez undeva pe parcursul drumului? Era un drum lung între Tokyo şi San Francisco, mai cu seamă pentru o persoană atât de în vârstă şi de firavă care nu putuse să călătorească pe calea aerului.

„Ceea ce trebuie să fac”, ştiu domnul Baynes, „este să aflu de la şefii mei dacă mai vine domnul Yatabe. Ei ar putea şti dacă l-a interceptat S.D.-ul sau l-a rechemat guvernul din Tokyo.”

„Iar dacă au reuşit să ajungă până la bătrânul domn”, îşi dădu seama, „cu siguranţă că mă pot găsi şi pe mine.”

Şi totuşi, chiar în aceste condiţii, situaţia nu era fără speranţă. Domnului Baynes îi venise o idee tot aşteptând zi după zi, singur în camera lui de la Abhirati Hotel.

„Ar fi mai bine să-i dau informaţia domnului Tagomi decât să mă întorc la Berlin cu mâinile goale. Cel puţin, în felul acesta exista o şansă, chiar dacă neînsemnată, ca în cele din urmă persoana potrivită să fie înştiinţată. Domnul Tagomi nu putea însă decât să asculte; ăsta era punctul slab al ideii lui. În cel mai bun caz, putea auzi, încredinţa memoriei şi, cât mai curând cu putinţă, să-şi facă drum, într-o călătorie de afaceri, în Home Islands. Domnul Yatabe însă, se afla la nivel politic. El putea şi să audă… şi să vorbească.”

Totuşi, era mai bine decât nimic. Timpul devenea tot mai scurt: să o ia de la cap, să aranjeze cu grijă, cu prudenţă, luni de zile, iarăşi, întâlnirea delicată dintre o fracţiune germană şi una japoneză…

„Cu siguranţă că îl va surprinde pe domnul Tagomi”, se gândi el cu amărăciune. „Să ia cunoştinţă dintr-odată despre aşa ceva… Era un lung drum de la amănunte despre turnarea prin injecţie… S-ar putea să facă o criză de nervi. Sau să scape informaţia cuiva din jur; sau să se retragă; să pretindă, chiar şi

faţă de el însuşi, că nu a auzit. Pur şi simplu să refuze să mă creadă. Să se ridice în picioare, să se încline şi să se scuze că iese din încăpere, în momentul în care încep. Indiscret. Ar putea-o privi astfel. Nu este obligat să asculte asemenea lucruri.”

„Este atât de uşor”, se gândi domnul Baynes. „Ieşirea este atât de rapidă, atât de la îndemână, pentru el. Se gândi: aş fi vrut să fie pentru mine.

Şi totuşi, în ultimă analiză, nu este posibilă nici pentru domnul Tagomi. Nu suntem deloc diferiţi. Îşi poate închide urechile la ştirile care vin de la mine, sub formă de cuvinte. Dar asta mai târziu, când nu mai este o chestiune de cuvinte. Dacă l-aş putea lămuri acum… pe el sau pe cel căruia îi voi vorbi în cele din urmă…”

Părăsindu-şi camera, domnul Baynes coborî cu liftul în holul hotelului. Afară, pe trotuar, portarul îi chemă un velotaxi şi, curând, se afla pe drum, în sus, pe Market Street; şoferul chinez pedala energic.

— Acolo, îi spuse şoferului, când observă semnul pe care-l căuta. Trage la bordură.

Velotaxiul opri lângă un hidrant. Domnul Baynes plăti taximetristului şi-i dădu liber. Nimeni nu păruse să-l urmărească. Domnul Baynes o luă pe jos pe trotuar. Un moment mai târziu, se amestecă printre alţi cumpărători şi intră în marele magazin universal Fuga.

Erau vânzători pretutindeni. Casă după casă. Vânzătoare, cele mai multe albe, cu câteva japoneze, ici-colo, ca responsabile de raioane. Zarva era înspăimântătoare.

După o clipă de confuzie, domnul Baynes localiză raionul de îmbrăcăminte pentru bărbaţi. Se opri la rafturile cu pantaloni şi începu să-i inspecteze. Imediat, un vânzător, un tânăr alb, veni, salutându-l.

Domnul Baynes spuse:

— M-am întors pentru perechea de pantaloni maro-închis, din lână, la care m-am uitat ieri.

Întâlnind privirea vânzătorului, spuse:

— Nu cu dumneavoastră am vorbit ieri. Era mai înalt, avea mustaţă roşie şi era destul de slab. Pe haină purta numele de Larry.

— În momentul acesta este la masă. Dar se întoarce.

— Intru într-o cabină de probă şi-i încerc pe aceştia, spuse domnul Baynes, luând o pereche de pantaloni din raft.

— Sigur, domnule.
Vânzătorul îi arătă o cabină liberă şi se duse să ajute pe altcineva.
Domnul Baynes intră în cabina de probă şi închise uşa. Se aşeză pe unul dintre cele două scaune şi aşteptă.
După câteva minute, se auzi o ciocănitură. Uşa cabinei probă se deschise şi intră un japonez scund, între două vârste.
— Sunteţi din afara statului, domnule? îl întrebă el pe domnul Baynes. Trebuie să confirm creditul. Daţi-mi, vă rog, actele de identitate.
Închise uşa în urma lui.
Domnul Baynes îşi scoase portofelul. Japonezul deschise portofelul şi începu să-i cerceteze conţinutul. Se opri la poza unei fete.
— Foarte drăguţă.
— Fiica mea, Martha.
— Şi eu am o fiică numită Martha. Acum e în Chicago, studiază pianul.
— Fiica mea, spuse domnul Baynes, se pregăteşte să se mărite.
Japonezul îi dădu portofelul înapoi şi aşteptă.
Domnul Baynes spuse:
— Sunt aici de două săptămâni, dar domnul Yatabe nu s-a arătat. Vreau să ştiu dacă mai vine. Şi dacă nu, ce trebuie să fac.
— Veniţi iar, mâine după-amiază, spuse japonezul.
Se ridică odată cu domnul Baynes.
— Bună ziua.
— Bună ziua, răspunse domnul Baynes.
Ieşi din cabina de probă, puse pantalonii înapoi pe raft şi părăsi Magazinul Universal Fuga.
„Nu a durat prea mult”, se gândi mergând pe trotuarul aglomerat, printre alţi pietoni. „Chiar poate obţine informaţia aceea până atunci? Poate lua legătura cu Berlinul, să le transmită întrebările mele, să facă întreaga codificare şi decodificare – toate etapele necesare?
Se părea că da.
Acum aş vrea să-l fi contactat mai demult pe agent. M-ar fi scutit de multe griji şi necazuri. Şi, în mod evident, fără niciun risc serios, totul a părut a merge strună. N-a durat decât cinci sau şase minute.”
Domnul Baynes se plimba fără ţintă, privind vitrinele magazinelor. Acum se simţea mult mai bine. Deodată, se trezi

uitându-se la nişte fotografii pătate de muşte, cu imagini dintr-un cabaret de mâna a treia, cu femei albe goale, ale căror sâni atârnau ca nişte mingi de volei pe jumătate umflate. Priveliştea îl amuză şi mai pierdu puţin timp, împins de oamenii ce treceau pe Market Street.

Cel puţin, făcuse în sfârşit ceva.

Ce uşurare!

Sprijinită confortabil de uşa maşinii, Juliana citea. Alături de ea, cu cotul scos pe fereastră, Joe conducea cu o mână pusă lejer pe volan şi o ţigară lipită de buza de jos; era un şofer bun şi parcurseseră deja o bună distanţă de la Canon City.

Radioul maşinii transmitea muzică sentimentală, folk de grădină de vară, o formaţie de acordeoane interpretând una dintre nenumăratele polci sau tarantele; nu reuşise niciodată să le deosebească.

— Kitsch, spuse Joe, când se termină melodia. Ascultă, mă pricep bine la muzică; să-ţi spun eu cine a fost mare dirijor. Probabil că nu ţi-l aduci aminte. Arturo Toscanini.

— Nu, zise ea, citind în continuare.

— Era italian. Dar naziştii nu l-au mai lăsat să dirijeze după război, din cauza convingerilor lui politice. A murit. Mie nu-mi place von Karajan ăsta, dirijorul permanent al Filarmonicii din New York. Trebuia să mergem la concertele lui, cu grupa, de la muncă. Ce-mi place mie, ca broscar… Îţi poţi da seama.

Îi aruncă o privire.

— Îţi place cartea aia? zise.

— Exagerează.

— Mie-mi plac Verdi şi Puccini. Tot ce avem în New York este muzica clasică germană bombastică, Wagner şi Orff; şi trebuie să mergem săptămânal la câte un spectacol din alea melodramatice de-ale Partidului Nazist al Statelor Unite, la Madison Square Garden, cu drapele, tobe, trompete şi torţe aprinse. Istoria triburilor gotice sau alte rahaturi educative, cântate în loc de a fi vorbite, ca să se numească „artă”. Ai văzut vreodată New York-ul înainte de război?

— Da, zise ea încercând să citească.

— Nu-i aşa că aveau teatre excelente? Aşa am auzit. Acum e la fel ca industria filmului; totul e un castel din Berlin. În treisprezece ani de când sunt în New York, niciun muzical bun sau vreo piesă nouă, numai…

— Lasă-mă să citesc, zise Juliana.

— Şi cu industria cărţii, la fel, spuse Joe fără să se sinchisească. Totul este un cartel care operează din München. Tot ceea ce fac la New York este să tipărească; au numai tipografii mari… Înainte de război, însă, New York-ul era centrul industriei editoriale mondiale sau aşa se spunea.

Băgându-şi degetele în urechi, ea se concentră asupra paginii deschise, nemaiauzindu-i vocea. Ajunsese la un pasaj din *Lăcusta* care descria fabuloasa televiziune şi era vrăjită; mai ales de ceea ce se spunea despre micile televizoare pentru populaţia înapoiată din Africa şi Asia.

„… Doar Know how-ul yankeu şi sistemele de protecţie în serie – Detroit, Chicago, Cleveland, numele magice! – puteau să facă şmecheria, să trimită acel nesfârşit şi aproape tembelizant flux mobil de seturi de piese pentru televizoare ieftine, de un dolar (dolar chinezesc, dolar comercial), în fiecare sat şi cătun din Orient. Iar când piesele erau asamblate de către vreun tânăr sfrijit din sat cu mintea încinsă, flămând după o şansă, după ceea ce generoşii americani îi întindeau, acel micuţ aparat, cu baterii încorporate, nu mai mare decât o cărămidă, începea să recepţioneze. Şi ce recepţiona? Ghemuit pe vine în faţa ecranului, tineretul satului – iar uneori şi vârstnicii – vedeau vorbe. Instrucţiuni. Cum să citească, în primul rând. Apoi restul. Cum să sape un puţ mai adânc. Cum să are o brazdă mai adâncă. Cum să-şi purifice apa, cum să-şi vindece bolnavii. Deasupra capetelor, luna artificială americană, rotunjită, distribuind semnale, purtându-le pretutindeni… către masele în aşteptare, avide ale Estului.”

— Citeşti la rând? întrebă Joe. Sau pe sărite?

Ea zise:

— Asta-i minunat; ne-a făcut să trimitem hrană şi educaţie tuturor asiaticilor, milioanelor lor.

— Muncă de binefacere la scară mondială, zise Joe.

— Da. Noua înţelegere, sub Tugwell; ridică nivelul maselor… ascultă.

Îi citi lui Joe cu voce tare:

„… Ce fusese China? O entitate eterogenă, plină de nevoi şi de dorinţe căutând spre vest, cu măreţul ei preşedinte democrat, Chiang Kai She, care condusese poporul chinez prin anii de război către anii de pace actuali, către Decenalul reconstrucţiei. Dar pentru Chiang nu era o reconstrucţie, deoarece acel aproape supranatural vast teritoriu, care nu

fusese nicicând construit, încă zăcea toropit în anticul vis. Trezire; da, fiinţa, gigantul, trebuia să-şi afle, în fine, deplina conştiinţă, trebuia să se trezească la noua lume cu avioanele ei cu reacţie şi puterea atomică, cu autostrăzi şi fabrici, cu medicamente. Şi de unde să vină bubuitul tunetului care să îl trezească pe uriaş? Chiang ştiuse, chiar şi în timpul luptei împotriva Japoniei. Avea să vină din Statele Unite. Şi, până în 1950, tehnicieni şi ingineri americani, profesori, medici, agronomi, roind, ca o nouă viaţă, în fiecare provincie, în fiecare…”

Întrerupând-o, Joe spuse:

— Ştii ce-a făcut, nu? A luat tot ce este mai bun din nazism, gândirea socialistă, organizaţia Todt şi succesele economice pe care le-am avut prin Speer şi cui acordă el credit? Noii înţelegeri. Şi a lăsat deoparte partea rea, S.S.-ul, exterminarea şi segregarea rasială. E o utopie! Închipuieşte-ţi, dacă ar fi câştigat Aliaţii, ar fi putut Noua înţelegere să revigoreze economia şi să realizeze îmbunătăţirile alea socialiste în nivelul de trai, cum zice el? La naiba, nu! Vorbeşte despre o formă de sindicalism de stat, statul-întreprindere, ceea ce am făcut noi, sub Duce. Zice: aţi fi avut tot binele şi nici…

— Lasă-mă să citesc, spuse ea furioasă.

El înălţă din umeri. Dar încetă să mai dea din gură. Ea începu imediat să citească, pentru sine.

„… Şi aceste pieţe, milioanele fără număr ale Chinei pun fabricile din Detroit şi Chicago la lucru intens; acea imensă gură n-ar putea fi umplută, oamenilor acelora nu li s-ar putea da într-o sută de ani destule camioane, cărămizi, bare din oţel, haine, maşini de scris, mazăre la cutie, radiouri sau picături pentru nas. Lucrătorul american, prin ’60, avea cel mai ridicat standard de viaţă din lume şi totul datorită a ceea ce ei numesc, cu prea multă modestie, «clauza naţiunii celei mai favorizate», operând în toate tranzacţiile comerciale cu Estul. Statele Unite s-au retras din Japonia şi nu au ocupat China niciodată; şi cu toate acestea, faptul nu putea fi pus în discuţie: Cantonul, Tokyo şi Shanghaiul nu cumpără de la englezi; ei au cumpărat marfă americană. Şi cu fiecare vânzare, muncitorii din Baltimore, Los Angeles sau din Atlanta au fost puţin mai prosperi.

Li se păru celor care făceau planificarea, vizionarilor de la Casa Albă, că aproape îşi atinseseră ţelul. Rachetele de explorare îşi vor vârî în curând cu grijă nasul în vidul spaţiului,

ieşind dintr-o lume care, în sfârşit, pusese capăt problemelor ei vechi de veacuri: foametea, ciuma, războiul, ignoranţa. În Imperiul Britanic, măsuri, deopotrivă în direcţia progresului economic şi a celui social, aduseseră o uşurare similară maselor în India, Burma, Africa, Orientul Mijlociu. Fabricile din Ruhr, Manchester sau Saar, petrolul din Baku, toate curgeau şi interacţionau într-o armonie complexă, dar eficientă; populaţiile Europei se bucurau de ceea ce părea…”

— Cred că ei trebuie să fie conducătorii, spuse Juliana oprindu-se. Ei erau întotdeauna cei mai buni. Englezii.

Joe nu spuse nimic la asta, deşi ea se aştepta. În cele din urmă, Juliana îşi reluă cititul.

„… realizările visului lui Napoleon: omogenitatea raţională a diferitelor grupuri etnice care balcanizaseră Europa după prăbuşirea Romei. Acelaşi vis îl avusese şi Charlemagne: creştinătatea unită, fiecare în pace nu doar cu sine însuşi, ci şi cu echilibrul lumii. Şi totuşi… mai rămânea un singur punct nevralgic.

Singapore.

Statele Malaeziei aveau o numeroasă populaţie de origine chineză, cei mai mulţi aparţinând clasei întreprinzătorilor în afaceri, iar aceşti prosperi şi harnici burghezi vedeau în administrarea americană a Chinei un tratament mai echitabil a celor ce se numeau „localnici”. Sub dominaţia engleză, rasele mai închise la culoare erau excluse din cluburile selecte, hoteluri, restaurante mai bune; erau, ca în timpurile vechi, limitaţi la anumite compartimente ale trenurilor şi autobuzelor şi, probabil cel mai rău dintre toate, limitaţi în alegerea locului de reşedinţă în cadrul fiecărui oraş. Aceşti «localnici», făceau diferenţa şi observau în conversaţiile dintre ei şi în ziare că în SUA problema culorii pielii fusese rezolvată prin 1950. Albi şi negri trăiau, munceau şi mâncau umăr la umăr, chiar şi în inima Sudului; cel de-al doilea război mondial sfârşise discriminarea…”

— E vreun necaz? îl întrebă Juliana pe Joe.

El mormăi, rămânând cu ochii la drum.

— Spune-mi ce se întâmplă, zise ea. Ştiu că n-am să reuşesc s-o termin; ajungem imediat în Denver. Ajung America şi Anglia la război şi una dintre ele devine conducător al lumii?

Imediat, Joe spuse:

— În unele privinţe, nu-i o carte rea. Se ocupă de detalii.

Statele Unite au Pacificul, cam ca Sfera Co-Prosperităţii Est Asiatice a noastră. Împart Rusia între ei. Ţine cam zece ani. Apoi sunt necazuri, natural.

— De ce natural?

— Natura omenească.

Joe adăugă:

— Natura statelor. Suspiciune, frică, poftă. Churchill crede că Statele Unite subminează autoritatea britanică în Asia de Sud apelând la numeroasa populaţie chineză, care, natural, este pro-SUA, datorită lui Chiang Kai She. Englezii încep să pună la punct – rânji scurt la ea – ceea ce este denumit „păstrăvi în detenţie”. Lagăre de concentrare, cu alte cuvinte, pentru mii de presupuşi chinezi neloiali, acuzaţi de sabotaj şi propagandă. Churchill este atât de…

— Adică, *tot el* este la putere? N-ar trebui să aibă vreo nouăzeci de ani?

Joe zise:

— Aici este sistemul britanic superior celui american. La fiecare opt ani, Statele Unite îşi scoate din funcţie conducătorii, indiferent de cât de capabili – dar Churchill stă pe loc. Statele Unite nu au un conducător ca el după Tugwell. Numai nulităţi. Şi cu cât îmbătrâneşte, cu atât devine mai rigid şi mai aristocratic – Churchill, adică. Până în 1960, ajunge ca un bătrân suveran de prin Asia Centrală; nimeni nu-i poate sta înainte. Stă la putere douăzeci de ani.

— Doamne-Dumnezeule, făcu ea, răsfoind ultima parte a cărţii, pentru a verifica spusele lui Joe.

— Cu asta sunt de acord, spuse Joe. Churchill a fost singurul conducător bun pe care l-au avut englezii în timpul războiului. Dacă l-ar fi menţinut, ar fi fost mult mai bine de ei. Îţi spun: un stat nu-i cu nimic mai bun decât conducătorul lui. *Führerprinzip*… Principiul Conducătorului, cum spun naziştii. Şi au dreptate. Chiar şi Abendsen se confruntă cu asta. Desigur, SUA se extinde economic după câştigarea războiului cu Japonia, pentru că obţine imensa piaţă de desfacere din Asia, care este smulsă de la japonezi. Dar asta nu-i destul; asta nu are nimic spiritual. Nu că ar avea ceva englezii. Amândouă sunt plutocraţii, conduse de cei bogaţi. Dacă ar fi câştigat ei, clasa asta conducătoare nu s-ar fi gândit decât la cum să facă mai mulţi bani. Abendsen greşeşte; nu ar fi fost nicio reformă socială, niciun plan de lucrări publice de binefacere – plutocraţii anglo-saxoni n-ar fi permis-o.

Juliana gândi: „Vorbeşte ca un fascist credincios.”

Evident, Joe îşi dădu seama după expresia ei ce gândea; se întoarse către ea, încetinind maşina, cu un ochi la ea şi cu altul la maşinile din faţă.

— Ascultă, eu nu sunt intelectual – fascismul nu are nevoie de asta. Ceea ce se cere este *fapta.* Teoria derivă din acţiune. Ceea ce ne cere statul nostru de tip întreprindere este înţelegerea forţelor sociale – ale istoriei. Înţelegi? Îţi spun eu; eu ştiu, Juliana.

Tonul lui era serios, aproape rugător.

— Imperiile astea vechi, putrede, conduse de bani, Anglia şi Franţa şi SUA, deşi ultima era un fel de produs bastard, nu un imperiu propriu-zis, dar şi el orientat tot spre bani. Nu au avut deloc suflet, aşa că, natural, nici viitor. Nici dezvoltare. Naziştii, o bandă de criminali de drumul mare; de acord? Eşti de acord? Corect?

Ea trebui să zâmbească. Felul lui, italian, de a fi îi dăduse putere în încercarea de a conduce şi a-şi ţine discursul, simultan.

— Abendsen vorbeşte de parcă mare lucru ar fi cine câştigă în cele din urmă, SUA sau Anglia. Prostii. N-are niciun merit, nicio istorie. Şase de o parte, doisprezece de cealaltă. Ai citit vreodată ce a scris Ducele? Foarte inspirat. Frumos bărbat. Frumoasă scriitură. Explică actualitatea din dosul fiecărui eveniment. Banii – de aceea au redus în mod eronat problema evreiască la ei – contra spiritului comun al maselor, numit de nazişti *Gemeinschaft* – popular. Sovietic. Comun. E bine? Numai că ei, comuniştii, au strecurat şi ambiţiile imperiului pan-slav ale lui Petru cel Mare, au înlocuit reforma socială cu ambiţiile imperiale.

Juliana se gândi: întocmai cum a făcut Mussolini.

— Crimele naziştilor sunt o tragedie, continuă Joe să se bâlbâie, depăşind un camion care mergea încet. Dar schimbarea-i întotdeauna grea pentru cel care pierde. Nimic nou. Uită-te la revoluţiile anterioare, precum cea franceză. Sau Cromwell împotriva Irlandei. Prea multă filosofie în temperamentul german; şi prea mult teatru. Toate mitingurile alea. N-ai să găseşti adevăratul fascist vorbind, doar făcând – ca mine. E bine?

Râzând, ea zise:

— Doamne, ai vorbit cu o milă pe minut.

Joe ţipă surescitat:

— Explic teoria fascistă a acţiunii!

Ea nu-i putu răspunde; era prea amuzant.

Dar bărbatul de alături de ea nu gândise că-i amuzant; o săgeta cu privirile, roşu la faţă. Venele de pe frunte i se umflară şi începu iar să tremure. Şi iar îşi trecu degetele răsfirate prin păr, înainte şi-napoi, fără să vorbească, numai privind-o fix.

— Nu te înfuria pe mine, zise ea.

O clipă, se gândi că o va lovi; el îşi trase mâna înapoi… dar apoi mârâi, se întinse şi dădu radioul mai tare.

Mergeau. Formaţia muzicală de la radio, mereu aceeaşi. Încă o dată, ea încercă să se concentreze asupra cărţii.

— Ai dreptate, spuse Joe după mult timp.

— În legătură cu ce?

— Imperiul cu două feţe. Cu un clovn conducător. Nu-i de mirare că nu ne-am ales cu nimic în urma războiului.

Ea îl bătu pe braţ.

— Juliana, totul este întunecime, zise Joe. Nimic nu este adevărat sau sigur. Aşa-i?

— Poate că da, spuse ea absentă, continuând să citească.

— Anglia câştigă, zise Joe, arătând spre carte. Te scutesc de bătaie de cap. Statele Unite se micşorează, Anglia tot împinge şi se bagă şi se extinde, păstrează iniţiativa. Aşa că las-o.

— Sper să ne simţim bine în Denver, zise ea, închizând cartea. Ai nevoie de destindere. Şi eu o vreau.

„Dacă nu”, se gândi ea, „ai să te spulberi într-un milion de fărâmiţe. Ca un izvor care ţâşneşte. Şi ce se va întâmpla cu mine, atunci? Cum mă întorc înapoi? Şi… am să te părăsesc, pur şi simplu?”

„Vreau distracţia pe care mi-ai promis-o”, se gândi. „Nu vreau să fiu păcălită; am fost prea mult păcălită în viaţa mea până acum de prea multă lume.”

— O s-o avem, zise Joe. Ascultă.

O studie cu un aer ciudat, reflexiv.

— Te-aprins prea tare cartea asta, *Lăcusta;* mă întreb… tu crezi că unui om care scrie un bestseller, unui autor ca Abendsen… Îi scriu oamenii scrisori? Pun pariu că multă lume apreciază într-atât cartea încât îi scrie, poate chiar îl vizitează.

Ea înţelese imediat.

— Joe, nu-s decât încă o mie de mile!

Ochii lui străluciră; îi zâmbi, fericit din nou, descongestionat şi fără pic de supărare.

— Am putea! zise ea. Conduci atât de bine, ar fi o nimica

toată să mergem până acolo sus, nu-i aşa?

Joe spuse cu încetineală:

— Păi, mă îndoiesc că un om celebru primeşte vizitatori. Poate sunt prea mulţi.

— De ce n-am încerca, Joe…

Îl apucă de umăr şi-l strânse, entuziasmată.

— Tot ce poate face este să ne trimită la plimbare. *Te rog!*

După mare chibzuinţă, Joe spuse:

— Când mergem la cumpărături, să ne luăm haine noi, dichisite… Asta e important, să facem o impresie bună. Şi poate chiar închiriem o maşină nouă în Cheynne. Pun pariu că poţi.

— Da, spuse ea. Iar tu trebuie să te tunzi. Şi lasă-mă pe mine să-ţi aleg hainele; te rog, Joe. Eu îi alegeam hainele lui Frank; bărbaţii nu-şi pot cumpăra singuri hainele.

— Ai bun gust la haine, spuse Joe, întorcându-se încă o dată către drumul dinaintea lor, privind sumbru. Şi în alte privinţe. Mai bine l-ai suna *tu.* Ia legătura cu el.

— Am să-mi fac părul, zise ea.

— Bun.

— Nu-mi e deloc frică să urc şi să sun la uşă, spuse Juliana. Adică, nu trăieşti decât o dată. De ce am fi intimidaţi? E tot om şi el ca noi toţi ceilalţi. De fapt, probabil că-i va face plăcere să afle că cineva a bătut atâta drum ca să-i spună cât de mult i-a plăcut cartea lui. Putem primi un autograf pe carte, înăuntru, unde scriu ei. Nu-i aşa? Mai bine am cumpăra un volum nou; ăsta este pătat peste tot. N-ar arăta bine.

— Orice vrei, zise Joe. Am să te las să hotărăşti tu toate detaliile; ştiu că poţi. Fetele drăguţe îi dau întotdeauna gata, pe toţi; când o să vadă ce bombă eşti, o să deschidă uşa larg. Dar fii atentă: fără maimuţăreli.

— Cum adică?

— Spui că suntem căsătoriţi. Nu vreau să te combini cu el… ştii ar fi înspăimântător. Ar complica existenţa tuturor; recompensă pentru el că primeşte vizitatori, o ironie. Aşa că ai grijă, Juliana.

— Te poţi contrazice cu el, zise Juliana. Despre partea aceea referitoare la pierderea războiului prin trădarea Italiei spune-i ce mi-ai spus mie.

Joe dădu din cap.

— Aşa-i. Putem discuta întregul subiect.

Rulară cu viteză mai departe.

La ora 7:00, în dimineaţa următoare, ora S.P.A., domnul Nobosuke Tagomi se sculă din pat şi o porni spre baie, apoi se răzgândi şi se duse direct la oracol.

Aşezat cu picioarele încrucişate pe podeaua sufrageriei, începu mânuirea celor patruzeci şi nouă de beţişoare de coada-şoricelului. Avea un sentiment acut al stringenţei întrebării lui şi lucră într-un ritm febril, până ce obţinu cele şase linii.

Şoc! Hexagrama Cincizeci şi unu!

Dumnezeu apare în semnul Celui care se trezeşte. Tunetul şi fulgerul. Zgomote… Îşi ridică involuntar mâinile, să-şi bage degetele în urechi. Ha-ha! Ho-ho! Mare izbucnire, care-l făcu să tresară şi să clipească. Zvâcniri de lăcustă şi răcnete de tigru şi însuşi Dumnezeu iese la iveală!

Ce înseamnă asta? Îşi plimbă privirile prin încăpere. Sosirea… a ce? Sări în picioare şi stătu hohotind, în aşteptare.

Nimic. Bătăile inimii. Îşi simţi respiraţia şi toate celelalte procese somatice, inclusiv toate tipurile de răspunsuri reflexe, controlate de creierul mic, în situaţii de criză: adrenalină, bătăi înteţite ale inimii, secreţia glandelor, paralizia gâtlejului, fixitatea privirii, golirea măruntaielor şi celelalte. Răscolirea stomacului şi suspendarea instinctului sexual.

Şi totuşi, nu era nimic de văzut; nimic de făcut pentru trup. Să fugă? Totul era pregătit pentru fuga în panică. Dar unde şi de ce? Domnul Tagomi se întreba. Niciun răspuns. Prin urmare, imposibil. Dilema omului civilizat: corpul era mobilizat, dar pericolul, de nevăzut.

Se duse în baie şi începu să-şi săpunească faţa pentru ras.

Telefonul sună.

— Şoc, zise cu voce tare, lăsând jos aparatul de ras. Fii pregătit.

Merse repede înapoi în sufragerie.

— Sunt pregătit, spuse şi ridică receptorul.

— Tagomi la telefon.

Vocea îi sună strident şi şi-o drese.

O pauză. Apoi o voce slabă, uscată, foşnitoare, aproape ca frunzele uscate, îndepărtată, spuse:

— Domnule. Sunt Shinjiro Yatabe. Am sosit în San Francisco.

— Felicitări din partea Înaltei Misiuni Comerciale, zise domnul Tagomi. Cât mă bucur! Sunteţi bine, sănătos?

— Da, domnule Tagomi. Când ne putem întâlni?

— Imediat. Într-o jumătate de oră.

Domnul Tagomi îşi aruncă privirile la ceasul din dormitor,

încercând să citească ora.

— O a treia parte: Domnul Baynes. Trebuie să iau legătura cu el. E posibilă o întârziere, dar…

— Să spunem două ore, domnule? zise domnul Yatabe.

— Da, zise domnul Tagomi, înclinându-se.

— În biroul dumneavoastră, din Nippon Times Building.

Domnul Tagomi se înclină iarăşi.

Clic. Domnul Yatabe închise.

„Va fi mulţumit, domnul Baynes”, se gândi domnul Tagomi. Încântarea pisicii căreia i s-a aruncat o bucată de păstrăv, de pildă o frumoasă coadă, grasă. Bătu în frescă, apoi formă repede numărul hotelului Abhirati.

— Calvarul s-a sfârşit, spuse când pe fir auzi vocea somnoroasă a domnului Baynes.

Dintr-odată, vocea nu mai fu somnoroasă.

— E aici?

— În biroul meu, zise domnul Tagomi. 10:20. La revedere.

Închise şi alergă înapoi în baie să-şi termine rasul. Nu-i timp de micul dejun, o să aducă domnul Ramsey ceva după sosirea tuturor la birou. Poate ne răsfăţăm toţi trei deodată – în mintea lui, în timp ce se rădea, plănui un excelent mic dejun pentru ei toţi.

În pijama, domnul Baynes stătea în picioare lângă telefon, frecându-se pe frunte şi gândindu-se. „Ce ruşine că am cedat şi am luat legătura cu agentul ăla”, se gândi. „Dacă mai aşteptau o zi, numai…”

Dar probabil că nu s-a făcut niciun rău. Cu toate acestea, astăzi trebuia să se ducă iar la magazinul universal. Dacă nu mă mai arăt? Se poate provoca o reacţie în lanţ: se vor gândi că am fost ucis sau ceva de genul ăsta. Vor încerca să-mi dea de urmă.

Nu contează. *Pentru că el este aici. În sfârşit.* Aşteptarea s-a terminat. Domnul Baynes se grăbi spre baie şi se pregăti pentru bărbierit.

„Nu am nicio îndoială că domnul Tagomi îl va recunoaşte în momentul în care îl va vedea”, hotărî. „Vom putea renunţa la acoperirea cu „domnul Yatabe”, de-acum. De fapt, putem renunţa la orice acoperire, la orice prefăcătorie.”

Imediat după ce se bărbieri, domnul Baynes sări sub duş. În timp ce apa curgea cu zgomot împrejurul lui, cântă din adâncul plămânilor:

Wer reitet so spät,

Durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater
Mit seinem Kind.

„Probabil că acum este prea târziu pentru S.D. să mai facă ceva”, se gândi. „Chiar dacă află. Aşa că, probabil, pot să nu-mi mai fac griji; cel puţin, grijile mărunte. Grijile limitate, personale, legătură cu propria mea piele.

Cât despre restul… abia de-acum putem începe.”

Capitolul 11

Pentru Consulul Reichului în San Francisco, Freiherr Hugo Reiss, prima treabă a acestei speciale zile de lucru fu neaşteptată şi deprimantă. Când ajunse la birou, găsi un vizitator aşteptându-l deja, un bărbat între două vârste, mare, fălcos, cu pielea ciupită şi o căutătură dezaprobatoare, care îşi aduna împreună sprâncenele negre, stufoase. Omul se ridică şi făcu salutul nazist, murmurând în acelaşi timp:

— Heil!

Reiss răspunse:

— Heil!

Mormăi în sinea lui, dar îşi menţinu un zâmbet profesional.

— Herr Kreuz von Meere. Sunt surprins. Nu intraţi?

Îşi deschise biroul, întrebându-se unde era viceconsulul şi cine îi deschisese să intre şefului S.D. Oricum, omul se afla aici. Nu mai era nimic de făcut.

Urmându-l, cu mâinile în buzunarele pardesiului din lână, de culoare închisă, Kreuz von Meere zise:

— Ascultă, Freiherr. L-am reperat pe acest tip din Abwehr. Acest Rudolf Wegener. S-a arătat la un vechi paraşutat Abwehr, pe care-l ţinem sub observaţie.

Kreuz von Meere chicoti, dând la iveală enormii săi dinţi din aur.

— Şi ne-am luat pe urmele lui până la hotel.

— Excelent, zise Reiss, remarcând că avea corespondenţa pusă pe birou.

Deci Pferdehuf era prin preajmă. Fără îndoială că lăsase biroul încuiat pentru a-l împiedica pe şeful S.D.-ului de la o mică inspecţie neoficială.

— Este important, spuse Kreuz von Meere. L-am anunţat pe Kaltenbrunner despre asta. Prioritate extremă. Vei primi probabil din clipă în clipă un semn de la Berlin. Numai dacă *Unratfressers* ăia de acasă nu o încurcă definitiv.

Se aşeză la biroul consulului, scoase din buzunarul pardesiului un teanc de hârtii îndoite, le netezi cu grijă, mişcându-şi buzele.

— Numele de acoperire este Baynes. Se dă drept industriaş suedez sau comis-voiajor sau ceva în legătură cu producţia. A

primit un telefon azi-dimineaţă, la 8:10, de la un demnitar japonez cu privire la o întâlnire, la 10:20, în biroul japonezului. În momentul de faţă încercăm să luăm urma telefonului. Probabil că vom avea rezultatul în următoarea jumătate da oră. Mă vor anunţa aici.

— Înţeleg, spuse Reiss.

— Acum, putem pune mâna pe tipul ăsta, continuă Kreuz von Meere. Dacă o facem, îl trimitem, natural, înapoi în Reich cu primul avion Lufthansa. Oricum, japonezii sau Sacramento pot protesta şi încerca să ne blocheze. Vor veni la tine, dacă o voi face. De fapt, pot exercita o enormă presiune. Şi vor trimite un camion plin cu tokkoka din ăia de la aeroport.

— Poţi să-i împiedici să afle?

— E prea târziu, e deja pe drum. S-ar putea să trebuiască să-i ridicăm chiar de acolo, de la faţa locului. Dăm buzna, îl înhăţăm şi o ştergem.

— Nu-mi place, spuse Reiss. Dacă se întâlneşte cu vreo personalitate japoneză extrem de importantă? S-ar putea să fie chiar acum în San Francisco un reprezentant personal al împăratului. Am auzit ceva zvonuri, ieri…

Kreuz von Meere îl întrerupse:

— Nu contează. Este de naţionalitate germană şi se supune legilor Reichului.

„Iar noi ştim legea Reichului”, se gândi Reiss.

— Am o echipă de comando pregătită, continuă Kreuz von Meere. Cinci oameni buni.

Chicoti.

— Arată ca nişte violonişti. Feţe simpatice, ascetice. Inimoşi, cam ca studenţii la teologie. Ei vor intra. Japonezii vor crede că-s un cvartet de coarde.

— Cvintet, zise Reiss.

— Da. Se vor duce drept la uşă… Sunt îmbrăcaţi cum se cuvine?

— Cam ca tine.

„Mulţumesc”, gândi Reiss.

— În văzul lumii, la lumina zilei. Până la Wegener ăsta. Se strâng în jurul lui, par a ţine sfat. Mesajul e important.

Kreuz von Meere îi dădu înainte în timp ce consulul începu să-şi deschidă corespondenţa.

— Fără violenţă. Doar: „Herr Wegener. Vă rugăm să veniţi cu noi. Înţelegeţi.” Iar între vertebre, o ţepuşă. Apăsare. Ganglionii superiori paralizaţi.

Reiss încuviinţă dând din cap.

— Asculţi?

— *Ganz bestimmt.*

— După care, înapoi afară. În maşină. La mine în birou. Japonezii fac multă zarvă, dar sunt politicoşi, până la urmă.

Kreuz von Meere se ridică greoi de la birou, să-i imite pe japonezi înclinându-se.

— „E extrem de vulgar să ne păcăliţi, Herr Kreuz von Meere. Oricum, la revedere, Herr Wegener…”

— Baynes, zise Reiss. Nu-şi foloseşte numele de acoperire?

— Baynes. „Ne pare rău că plecaţi. Poate vorbim pe îndelete data viitoare.”

Telefonul de pe masa lui Reiss sună şi Kreuz von Meere îşi încetă maimuţăreala.

— O fi pentru mine.

Porni să răspundă, însă Reiss se apropie şi luă receptorul.

— Reiss la telefon.

O voce necunoscută spuse:

— Domnule consul, aici este Ausland Femsprechamt din Nova Scoţia un telefon transatlantic pentru dumneavoastră, din Berlin, urgent.

— Bine, zise Reiss.

— O clipă, domnule consul.

Pârâituri uşoare, trosnituri. Apoi o altă voce, o operatoare.

— Kanzler.

— Da, aici este Ausland Femsprechamt din Nova Scoţia. Convorbire cu Herr Reiss, consulul Reichului, San Francisco; îl aveţi pe consul pe fir.

— Nu întrerupeţi.

O pauză lungă, în timpul căreia Reiss continuă, cu o mână, să umble prin corespondenţă. Kreuz von Meere privea nepăsător.

— Herr Konsul, iartă-mă că-ţi răpesc timpul.

O voce de bărbat. În venele lui Reiss, sângele încetă să mai curgă. Era o voce baritonală, cultivată, rostogolindu-se uşor, familiară lui Reiss.

— Doctor Goebbels la telefon.

— Da, Kanzler.

În faţa lui Reiss, Kreuz von Meere dădu încet la iveală un zâmbet. Falca leneşă încetă să-i mai atârne.

— Chiar acum m-a rugat să te sun generalul Heydrich. În San Francisco se află un agent al Abwehr-ului. Se numeşte Rudolf Wegener. Vei coopera intru totul cu poliţia în privinţa lui. Nu

este timp pentru detalii. Pur şi simplu, pune-le biroul la dispoziţie. *Ich danke Ihnen sehr dabei.*

— Am înţeles, Herr Kanzler, zise Reiss.

— Bună ziua, domnule consul.

Reichkanzler închise.

Kreuz von Meere îl privi cu interes pe Reiss cum pune receptorul în furcă.

— Am avut dreptate?

Reiss ridică din umeri.

— Fără discuţie.

— Scrie-ne o autorizaţie pentru a-l trimite forţat înapoi în Germania pe Wegener ăsta.

Luându-şi stiloul, Reiss scrise autorizaţia, o semnă şi i-o înmână şefului S.D.

— Mulţumesc, zise Kreuz von Meere. Acum, când te sună autorităţile japoneze să se plângă…

— O vor face. Vor fi aici în cincisprezece minute după ce-l umflăm pe Wegener.

Îşi pierduse atitudinea glumeaţă, de clovn.

— Fără niciun cvintet de violonişti, zise Reiss.

Kreuz von Meere nu răspunse.

— Va fi în mâinile noastre în dimineaţa asta, aşa că fii pregătit. Le poţi spune japonezilor că e homosexual sau falsificator sau ceva în genul ăsta. Căutat pentru o crimă importantă, acasă. Nu le spune că-i căutat pentru crime politice. Ştii că ei nu recunosc nouăzeci la sută din Legea Naţional Socialistă.

— Ştiu, spuse Reiss. Ştiu ce am de făcut.

Se simţea iritat şi lucrat pe la spate. „Au trecut peste mine”, îşi spuse. „Ca de obicei. Au luat legătura cu Cancelaria. Ticăloşii.”

Îi tremurau mâinile. Telefonul de la Doctor Goebbels îl speriase? Era speriat de putere? Sau era doar un resentiment, la senzaţia de a fi înconjurat de… „la naiba cu politica asta”, se gândi. „Devin tot mai puternici. Îl au pe Goebbels de partea lor, deja; ei conduc Reich-ul. Dar ce pot face eu? Ce poate face oricine altcineva?”

Cu resemnare, se gândi. „Mai bine cooperez. Nu-i momentul să fii adversarul acestui om; probabil că poate obţine tot ce vrea, în ţară, iar asta include şi înlăturarea oricui i-ar fi ostil.”

— Văd că nu ai exagerat importanţa acestei chestiuni, Herr

Polizeiführer[64]. Este evident că securitatea Germaniei însăşi atârnă de rapiditatea cu care este prins acest spion, trădător sau ce-o fi.

În sinea lui, se strânse la auzul propriilor lui cuvinte. Oricum, lui Kreuz von Meere păru să-i facă plăcere.

— Mulţumesc, domnule consul.

— Poate că ne-ai salvat pe toţi.

Cu tristeţe, Kreuz von Meere zise:

— Ei, încă nu l-am umflat. Să aşteptăm până atunci. Sper să sosească telefonul acela.

— Mă descurc eu cu japonezii, zise Reiss. Am o mare experienţă cu ei, după cum ştii. Plângerile lor…

— Nu mai trăncăni, îl întrerupse Kreuz von Meere. Trebuie să mă gândesc.

Evident, telefonul de la Cancelarie îl tulburase; se simţea şi el sub presiune, acum.

„Se poate ca tipul să scape şi asta te va costa slujba”, se gândi Hugo Reiss. „Slujba mea, slujba ta – amândoi ne putem trezi în stradă, oricând. Nici tu nu eşti mai în siguranţă decât mine.”

„De fapt”, se gândi, „merită să vezi cum un mic pas greşit ici-colo îţi poate împotmoli activitatea, Herr Polizeiführer. O scăpare, ceva, care nu ar putea fi niciodată pusă în evidenţă. De pildă, când vin japonezii aici să se plângă, aş putea să scap un indiciu asupra zborului Lufthansa cu care trebuie să fie dus… ori, opunându-mă, să-i împung cu ceva mai jignitor, să zicem, printr-o urmă de zâmbet dispreţuitor, sugerând că Reich-ul se amuză, că nu-i ia în serios pe omuleţii galbeni. E simplu să-i împungi. Şi dacă se înfurie destul, s-ar putea duce cu asta direct la Goebbels. Sunt fel de fel de posibilităţi. S.D.-ul nu-l poate scoate cu adevărat pe tip din S.P.A. Fără cooperarea mea activă. Numai dacă aş nimeri cotitura care trebuie… Îi urăsc pe cei care trec peste capul meu”, îşi spuse Freiherr Reiss. „Mă stânjeneşte prea din cale afară. Mă enervează într-atât încât nu mai pot dormi, iar când nu pot dormi, nu-mi pot face treaba. Aşa că datorez Germaniei îndreptarea acestei chestiuni. M-aş simţi mult mai bine dacă acest asasin de rând din Bavaria s-ar afla în ţară scriind rapoarte în vreo prăpădită circă de poliţie din provincie.

Necazul e că *nu am timp.* Până mă hotărăsc eu cum…”

---

[64] Şef al Poliţiei (germ.) (n. trad.).

Sună telefonul.

De data asta, Kreuz von Meere se repezi să răspundă şi consulul Reiss nu-l putu opri.

— Alo, spuse Kreuz von Meere în receptor.

Un moment de tăcere, cât ascultă.

„Deja?” se gândi Reiss.

Dar şeful S.D.-ului îi întinse telefonul.

— E pentru tine.

Destinzându-se în secret cu uşurare, Reiss luă receptorul.

— E un profesor, zise Kreuz von Meere. Vrea să ştie dacă-i poţi da nişte postere cu imagini din Austria, pentru cursuri.

Pe la ora 11:00 dimineaţa, Robert Childan închise magazinul şi o luă pe jos către biroul domnului Paul Kasoura.

Din fericire, Paul nu era ocupat. Îl salută politicos pe Childan şi-i oferi un ceai.

— N-am să te plictisesc mult, zise Childan după ce începură amândoi să bea ceaiul.

Biroul lui Paul, deşi mic, era modern şi simplu mobilat. Pe perete, o singură, superbă stampă: Tigrul lui Mokkei, o capodoperă de la sfârşitul secolului treisprezece.

— Mă bucur de fiecare dată când te văd, Robert, spuse Paul pe un ton care păstra – se gândi Childan – poate, o urmă de distanţă.

Sau poate era închipuirea lui. Childan privi cu prudenţă pe deasupra ceştii. Omul părea cu adevărat prietenos. Şi totuşi… Childan simţea o schimbare.

— Soţia ta, zise Childan, a fost dezamăgită de darul meu lipsit de rafinament. Poate am jignit-o. Oricum, cu ceva nou şi neprobat, după cum ţi-am explicat când ţi l-am oferit, nu poţi face nicio evaluare corectă sau definitivă, cel puţin nu în scopuri exclusiv de afaceri. Desigur, tu şi cu Betty sunteţi mai în măsură decât mine să judecaţi.

Paul zise:

— Nu a fost dezamăgită, Robert. Nu i-am dat bijuteria. Băgând mâna în sertar, scoase cutiuţa albă.

— Nu a părăsit acest birou.

„Ştie”, se gândi Childan. „Deştept om. Nici măcar nu i-a spus. Asta era. Acum”, îşi dădu seama Childan, „să sperăm că nu o să urle la mine sau să mă acuze că am încercat să-i seduc nevasta.”

„M-ar putea ruina”, îşi spuse Childan. Continuă cu grijă să-şi soarbă ceaiul, impasibil.

— A, făcu el uşor. Interesant.

Paul deschise cutia, scoase insigna şi începu s-o cerceteze. O ţinu la lumină, întorcând-o pe toate părţile.

— Mi-am permis să arăt asta câtorva cunoştinţe de afaceri, zise Paul, oameni care îmi împărtăşesc gustul pentru obiectele vechi americane sau pentru obiecte de artă în general.

Îl privi pe Childan.

— Niciunul dintre ei, desigur, nu mai văzuse aşa ceva. După cum mi-ai explicat, nu s-a mai pomenit o asemenea lucrare contemporană, până acum. Cred că mi-ai adus la cunoştinţă şi că tu eşti singurul reprezentant.

— Da, aşa e, spuse Childan.

— Vrei să auzi care a fost reacţia lor?

Childan se înclină.

— Aceste persoane au râs, zise Paul, au râs.

Childan rămase tăcut.

— Chiar şi eu am râs, în dosul mâinii, fără să mă vezi tu, spuse Paul, alaltăieri, când ai apărut şi mi-ai arătat acest lucru. Normal, pentru a te menaja, mi-am ascuns amuzamentul; după cum, fără îndoială, îţi aminteşti, am rămas mai mult sau mai puţin evaziv reacţia aparentă.

Childan încuviinţă din cap.

Studiind insigna, Paul continuă.

— Este lesne de înţeles această reacţie. Aici este o bucată de metal care a fost topit până şi-a pierdut forma. Nu reprezintă nimic. Nici nu are vreo intenţie, de niciun fel. Este pur şi simplu marfă. S-ar putea spune că este numai conţinut, lipsit de formă.

Childan încuviinţă din cap.

— Şi totuşi, spuse Paul, de câteva zile, o tot cercetez şi, fără vreun motiv logic, *simt o anumită atracţie emoţională.* De ce? Poţi întreba. Nici chiar acum nu-mi proiectez în această picătură conform testelor psihologice germane, propriul psihic. Nu-i văd nici acum vreo formă. Dar într-un fel, îi aparţine lui Tao. Vezi?

O mişcă prin faţa lui Childan.

— Este echilibrată. Forţele din interiorul ei sunt stabilizate. Se odihnesc. Ca să spun aşa, acest obiect a făcut pace cu universul. S-a separat din el şi prin urmare a reuşit să ajungă la homeostazie.

Childan dădu din cap, studie piesa. Paul, însă, îl pierduse.

— Nu are *wabi,* zise Paul, nici n-ar putea avea. Atinse insigna cu unghia.

— Robert, obiectul ăsta are *wu.*

— Cred că ai dreptate, spuse Childan, încercând să-şi amintească ce era *wu;* nu era un cuvânt japonez, era chinez.

„Înţelepciune”, hotărî el. „Sau înţelegere.” Oricum, era foarte bine.

— Mâinile meşterului, spuse Paul, au avut *wu* şi au lăsat ca acel *wu* să se scurgă în piesa asta. Poate că el însuşi nu ştie decât că piesa satisface. Este completă, Robert. Contemplând-o, câştigăm noi înşine mai mult *wu.* Experimentăm liniştirea în asociere nu cu arta, ci cu lucrurile sfinte. Îmi amintesc de o mănăstire la Hiroshima unde se putea vedea tibia unui sfânt medieval. Oricum, ăsta, este un obiect făcut de mâna omului, iar acela era o relicvă. Acesta este viu în prezent, în vreme ce acela numai *amintea.* Prin această meditaţie, săvârşită de mine îndelung de când ai fost ultima oară aici, am reuşit să identific valoarea pe care o are aceasta, în opoziţie cu patina istoriei. Sunt profund mişcat, după cum vezi.

— Da, zise Childan.

— A nu avea nicio valoare istorică şi, de asemenea, nicio valoare artistică şi totuşi să împărtăşească o anumită valoare estetică, asta este o minune. Tocmai pentru că este o picătură mizerabilă, mică, nearătoasă; asta, Robert, contribuie la a avea *wu.* Pentru că este un fapt, acela că *wu* se găseşte de obicei în locurile cel mai puţin înspăimântătoare, la fel ca în aforismul creştin, „pietrele lepădate de zidar”. Cineva poate experimenta conştiinţa wu-ului într-un fleac precum un vreasc sau o cutie ruginită de bere, la marginea drumului. Oricum, în asemenea cazuri, *wu* se află în cel care priveşte. Este o experienţă religioasă. Aici, un meşteşugar a pus *wu* în obiect mai degrabă decât a fost martor celui existent în el. Îşi înălţă privirile.

— Mă fac înţeles?

— Da, zise Childan.

— Cu alte cuvinte, o întreagă lume este arătată de acesta. Nu se poate numi nici artă, deoarece nu are nici formă, nici religie. Dar cum? Am reflectat neîncetat asupra acestei insigne şi încă n-am reuşit s-o pătrund. Ne lipseşte în mod evident cuvântul pentru un asemenea obiect. Aşa că ai dreptate, Robert. Este în mod autentic un lucru nou pe faţa pământului.

„Autentic”, se gândi Childan. „Da, este, cu siguranţă. Am prins noţiunea. Dar în rest…”

— Meditând la acest avantaj, continuă Paul, i-am chemat înapoi pe aceşti cunoscuţi de afaceri. M-am apucat, aşa cum am făcut acum cu tine, să le ţin o prelegere înflăcărată, lipsită de

tact. Subiectul prezintă o autoritate care obligă la abandonarea proprietăţii, într-atât de mare necesitatea de a expune realizarea însăşi. Le-am cerut acelor persoane să mă asculte.

Childan ştia că pentru un japonez de genul lui a impune propriile idei altor persoane era o situaţie aproape incredibilă.

— Rezultatul, zise Paul, a fost încurajator. Au fost în stare să-mi îndrepte, sub o asemenea constrângere, punctul de vedere; au realizat ce le creionam. Aşa că a meritat. După ce am făcut asta, m-am odihnit. Nimic altceva, Robert. Sunt sfârşit.

Puse insigna înapoi în cutie.

— Responsabilitatea mea a încetat.

Eliberat, împinse cutia spre Childan.

— Domnule, este a dumneavoastră, spuse Childan, făcându-i-se teamă; situaţia nu se potrivea cu nimic din ce trăise el vreodată. Un sus-pus japonez înălţându-i în slăvi un cadou ce-i fusese oferit… apoi refuzându-l.

Childan simţi că-i tremură genunchii. Nu-i trecea deloc prin minte ce să facă, rămase netezindu-şi mânecile, cu faţa în flăcări.

Calm, chiar cu asprime, Paul spuse:

— Robert, trebuie să priveşti situaţia în faţă cu mai mult curaj.

Albindu-se la faţă, Childan se bâlbâi:

— Sunt nedumerit de…

Paul se ridică în picioare, înfruntându-l.

— Bagă de seamă. A ta este sarcina. Tu eşti singurul agent al acestei piese şi al altora asemenea ei. Şi eşti profesionist. Retrage-te pentru un timp în singurătate. Meditează, poate consulţi şi *Cartea Schimbărilor.* Apoi studiază-ţi vitrinele, reclamele, sistemul de comercializare.

Childan se holbă la el.

— Îţi vei afla drumul, spuse Paul. Cum trebuie să procedezi pentru a face ca aceste obiecte să fie la mare modă.

Childan era uluit. Omul îmi spune că sunt *obligat* să-mi asum responsabilitatea morală pentru bijuteriile de la Edfrank! Viziune de psihopat excentric japonez: nimic mai puţin decât relaţii de prim ordin, spirituale şi de afaceri cu bijuteriile, acceptabile în ochii lui Paul Kasoura.

Şi cel mai prost era că Paul vorbea, în mod cert, cu autoritate, exact din inima culturii şi a tradiţiei japoneze.

„Obligaţie”, se gândi el cu amărăciune. O putea simţi tot restul vieţii, odată ascunsă. Până în mormânt. Paul spre

satisfacţia lui oricum şi-o îndeplinise pe a lui. Dar a lui Childan; ah, aceea avea pecetea nesfârşirii.

„Nu sunt în toate minţile”, îşi spuse Childan. „Exemplu: ei nu ar ajuta un rănit să iasă din mocirlă din cauza obligaţiei pe care o implică. Asta cum se numeşte? Eu cred că-i tipic; ce te-ai aştepta de la o rasă care, atunci când i se cere să copieze un distrugător britanic, reuşeşte să imite până şi însemnele de pe cazan…”

Paul îl privea cu atenţie. Din fericire, îndelungata experienţă îi permitea lui Childan să-şi suprime automat orice exteriorizare a adevăratelor sentimente. Îşi compusese o expresie amabilă, sobră, imagine ce se potrivea corect cu natura situaţiei. O putea simţi, masca.

„Este înspăimântător”, realiză Childan. „O catastrofă. Mai bine se gândea că încercam să-i seduc nevasta.”

Betty. Nu mai era acum nicio şansă ca ea să vadă piesa, ca planul lui iniţial să se împlinească. *Wu* era incompatibil cu sexualitatea; era, cum zicea Paul, solemn şi sfânt ca o relicvă.

— Am dat fiecăreia dintre aceste persoane câte o carte de vizită de-a ta, zise Paul.

— Poftim? făcu Childan, preocupat.

— Cărţile tale de vizită. Ca să poată veni şi cerceta şi alte exemplare.

— Înţeleg, zise Childan.

— Mai este ceva, spuse Paul. Unul dintre ei doreşte să discute acest subiect cu tine, la el acasă. Ţi-am notat numele şi adresa.

Paul îi dădu lui Childan un petic de hârtie împăturită.

— Doreşte să fie prezenţi şi partenerii lui de afaceri.

Paul adăugă:

— Este importator. Importă şi exportă marfă de serie. În special în America de Sud. Radiouri, aparate de fotografiat, binocluri, magnetofoane, asemenea lucruri.

Childan se uită pe hârtie.

— Comercializează, desigur, cantităţi imense, zise Paul. Probabil sute de mii din fiecare articol. Compania lui controlează diferite întreprinderi care produc pentru el cu costuri de producţie mici, totul plasat în Orient, unde mâna de lucru este mai ieftină.

— De ce se… începu Childan.

Paul zise:

— Obiectele ca…

Luă insigna încă o dată în mână, scurt. Închizând capacul

cutiei, i-o înapoie lui Childan.

— … se pot produce în serie. Fie din plastic, fie din metal. După tipar. În orice cantitate.

După un timp Childan spuse:

— Dar cu *wu*-ul cum rămâne? Se va păstra în piese?

Paul nu spuse nimic.

— Mă sfătuieşti să mă întâlnesc cu el? zise Childan.

— Da.

— De ce?

— Amulete, zise Paul.

Childan se holbă.

— Amulete purtătoare de noroc. Să fie purtate de oamenii relativ săraci. O linie de amulete, să fie vândute cu bucata pretutindeni în America Latină şi în Orient. Marea majoritate a maselor crede încă în vrăji, şti. Blesteme. Licori. E o afacere excelentă, mi se spune.

Chipul lui Paul era nepătruns, vocea fără expresie.

— Pare, zise Childan rar, că ar fi vorba de o grămadă de bani.

Paul dădu din cap, a încuviinţare.

— A fost ideea ta?

— Nu, spuse Paul.

Apoi tăcu.

„Patronul tău”, se gândi Childan. „I-ai arătat piesa superiorului tău, care-l cunoaşte pe acest importator. Superiorul tău – sau vreo persoană influentă, careva care are putere asupra ta, careva bogat şi mare a luat legătura cu importatorul”.

„De asta mi-o dai înapoi”, îşi dădu seama Childan. „Nu vrei să te bagi în asta. Dar ştii ce ştiu şi eu: că am să mă duc la această adresă ca să mă întâlnesc cu acest om. Trebuie. N-am de ales. Am să-i concesionez modelele sau am să i le vând pe baza unui procentaj. Între mine şi el se va încheia o înţelegere.

Clar că mai sus de nivelul tău. Cu totul. E de prost gust din partea ta să crezi că mă poţi opri sau convinge.”

— Pentru tine este o şansă, zise Paul, de a deveni extrem de bogat.

Continuă să privească indiferent înaintea sa.

— Ideea mi se pare bizară, spuse Childan. Să faci amulete din obiecte de artă; nu-mi pot imagina.

— Pentru că nu este linia ta naturală de afaceri. Tu te-ai dedicat esotericului savuros. Eu însumi, sunt la fel. Şi la fel sunt şi cei care în curând îţi vor vizita magazinul, cei despre care ţi-am vorbit.

Childan spuse:
— Tu ce ai face în locul meu?
— Nu subevalua posibilitatea sugerată de stimatul importator. Este un personaj isteţ. Tu şi cu mine… nouă nici nu ne trece prin minte cât de mare este numărul celor neinstruiţi. Ei pot obţine din obiecte de serie o bucurie care nouă ne-ar fi refuzată. Noi ne închipuim că avem unicul criteriu de valoare. Şi, desigur, ceva într-adevăr autentic. Nu un model sau o copie.
Continuă să privească dincolo de Childan, în gol.
— Nu ceva turnat cu zecile de mii.
„A descoperit, oare, din întâmplare, ideea corectă”, se întrebă Childan, „că anumite obiecte istorice din magazine cum este al meu (ca să nu mai vorbim de numeroase articole din propria lui colecţie) sunt imitaţii? Pare a fi o uşoară aluzie în cuvintele lui. Ca şi cum, în subtext, îmi transmite un mesaj complet diferit de ceea ce se vede. Ambiguitatea, de care te izbeşti în oracol… calitate, cum se spune, a minţii orientale.”
Childan se gândi: „el, de fapt, spune: Cine eşti tu, Robert? Cel pe care oracolul îl numeşte *omul inferior* sau celălalt, căruia îi sunt adresate toate recomandările bune? Trebuie să te hotărăşti, aici. Poţi păşi pe un drum sau pe celălalt, dar nu pe amândouă. Acum este momentul să alegi.”
„Şi pe care drum *va* apuca omul superior?” Robert Childan se întrebă pe sine însuşi. „Cel puţin potrivit lui Paul Kasoura. Iar ceea ce avem înaintea noastră, aici, nu este o compilaţie veche de mii de ani a înţelepciunii inspirată divin; nu este decât opinia unui muritor, un tânăr om de afaceri japonez. Totuşi, are miez. *Wu,* cum ar spune Paul. *Wu*-ul acestei situaţii este acesta: indiferent de ceea ce nu ne place nouă, nu încape îndoială, realitatea este de partea importatorului. Cu atât mai rău pentru ceea ce intenţionase; trebuie să ne adaptăm, cum zice oracolul. Şi în definitiv, originalele le pot vinde în magazinul meu. Cunoscătorilor, ca de exemplu, prietenilor lui Paul.”
— Te lupţi cu tine însuţi, observă Paul. Fără îndoială că în asemenea situaţii omul preferă să fie singur.
Pornise către uşa biroului.
— M-am hotărât deja.
Ochii lui Paul scânteiară.
Înclinându-se, Childan zise:
— Îţi voi urma sfatul. Mă duc chiar acum să-l vizitez pe importator.
Luă hârtia îndoită şi porni către uşă.

În mod ciudat, Paul nu păru mulţumit; mormăi numai şi se întoarse la masa lui. „Îşi stăpânesc emoţiile până în ultima clipă”, reflectă Childan.

— Multe mulţumiri pentru ajutorul în afaceri, zise el, pregătindu-se de plecare. Cândva am să fac, dacă va fi posibil, acelaşi lucru. Am să-mi aduc aminte.

Dar tânărul japonez tot nu arăta nicio reacţie. „Prea adevărat”, se gândi Childan, „ceea ce obişnuim să spunem: sunt de nepătruns.”

Însoţindu-l până la uşă, Paul păru cufundat în gânduri. Deodată, întrebă:

— Artiştii americani au făcut piesa asta manual, corect? Este lucrul propriilor lor mâini?

— Da, de la desenul iniţial, până la lustruirea finală.

— Domnule! Vor fi de acord aceşti artizani? Îmi imaginez că şi-au visat altceva pentru munca lor.

— M-aş hazarda a spune că ar putea fi convinşi, zise Childan: lui, problema îi părea minoră.

— Da, zise Paul. Cred că da.

Ceva în tonul lui îl făcu pe Childan să devină brusc atent. O accentuare nedefinită şi aparte. Iar apoi Childan se limpezi. Fără niciun dubiu, depăşise ambiguitatea – văzu.

Desigur. Întreaga afacere, o nemiloasă renunţare la eforturile americane, petrecându-se sub ochii lui. Cinism, dar fără Dumnezeu, înghiţise cârligul, aţa şi pluta. „M-a făcut să încuviinţez, pas cu pas, m-a condus pas cu pas la această concluzie: produsele mâinilor americane sunt numai modele pentru nişte fleacuri de amulete.”

Aşa conduceau japonezii, nu brutal, ci cu subtilitate, cu nevinovăţie, cu abilitate încântătoare.

„Dumnezeule! Suntem barbari în comparaţie cu ei”, îşi dădu seama Childan. „Nu suntem decât nişte prostănaci în faţa unei asemenea raţiuni neîndurătoare. Paul nu a zis – nu mi-a zis – că arta noastră este fără valoare; m-a făcut s-o spun eu în locul lui. Şi, ca o ironie finală, mi-a regretat spusele. Un gest civilizat, abia schiţat, de părere de rău, când a auzit adevărul de la mine.”

„M-a înfrânt”, spuse Childan aproape cu voce tare, din fericire, reuşi s-o păstreze în gând; cum, mai înainte, o ţinuse în lumea lui interioară, deosebită şi secretă, pentru el însuşi. „M-a umilit, pe mine şi pe neamul meu. Şi sunt neputincios. Aici nu-i nicio răzbunare; suntem înfrânţi şi înfrângerile noastre aşa sunt,

atât de imateriale, atât de delicate, încât abia suntem în stare să le observăm. De fapt, avem de făcut o crestătură pe răbojul evoluţiei noastre, ca să ştim că s-a produs.”

„Ce altă dovadă ar putea fi adusă adecvării pentru conducere a japonezilor?” Îi veni să râdă, poate cu admiraţie. „Da”, se gândi, „asta e, ca atunci când auzi o anecdotă bună. Trebuie să ţi-o aminteşti, să o savurezi mai târziu, s-o povesteşti. Dar cui? Asta-i problema. E prea personală pentru a fi relatată.”

În colţul biroului lui Paul, era un coş pentru hârtii. „La gunoi cu el!” îşi spuse Robert Childan sieşi, „cu tot cu picătura asta, cu bijuteria asta golită de *wu.*”

„Aş putea-o face? S-o arunc? Să pun capăt situaţiei sub ochii lui Paul?”

„Nici măcar n-o pot arunca”, descoperi el strângând piesa în mână. „Trebuie, dacă anticipezi că îţi vei mai întâlni amicul japonez. La naiba, nu mă pot elibera de sub influenţa lor, nu mă pot lăsa în voia impulsurilor. Toată spontaneitatea zdrobită...” Paul îl privea neavând nevoie să spună nimic; simpla lui prezenţă era de ajuns. „Mi-a ispitit conştiinţa, mi-a trecut un fir invizibil de la picătura asta în mâini, în sus prin braţ, până în suflet. Cred că am trăit prea mult în preajma lor. E prea târziu acum să mai fug, să mă întorc printre albi şi la modul de viaţă al albilor.”

Robert Childan zise:

— Paul...

Vocea, observă, îi era guturală, cu alunecări bolnăvicioase; necontrolată, nemodulată.

— Da, Robert.

— Paul... sunt... mă simt umilit.

Încăperea juca.

— De ce, Robert?

Nuanţe de grijă, dar detaşat. Deasupra implicării.

— Paul. O clipă.

Ţinu între degete minuscula bijuterie; devenise lunecoasă de transpiraţie.

— Sunt... mândru de ea. Nici nu poate fi vorba de gunoaiele alea de amulete. Renunţ.

Încă o dată nu reuşi să obţină o reacţie din partea tânărului bărbat japonez, ciulise doar urechile, mai atent.

— Îţi mulţumesc, oricum, spuse Robert Childan.

Paul se înclină.

— Oamenii care au făcut asta, zise Childan, sunt artişti

mândri, americani. Eu inclusiv. Sugerarea unor gunoaie de amulete, prin urmare, ne jigneşte şi pretind scuze.

O linişte incredibil de prelungă.

Paul îl cercetă. O sprânceană uşor ridicată şi buzele subţiri strângându-se. Un zâmbet?

— Eu pretind, zise Childan.

Asta fu tot, nu putu să continue. Acum doar aştepta.

Nimic nu se întâmplă.

„Te rog”, se gândi. „Ajută-mă.”

Paul zise:

— Iartă-mi propunerea.

Îi întinse mâna.

— E-n regulă, zise Childan.

Îşi strânseră mâinile.

Pacea coborî în inima lui Childan. „Am supravieţuit, îşi dădu seama. Eu însumi. Mulţumită lui Dumnezeu; a existat momentul potrivit, pentru mine. Altădată… va fi altfel. Aş mai putea încerca vreodată să-mi forţez norocul? Probabil că nu.”

Fu cuprins de melancolie. „A fost ca şi cum m-aş fi ridicat la suprafaţă şi aş fi văzut nemărginirea.”

„Viaţa este scurtă”, se gândi. „Arta sau lucrurile neînsufleţite sunt perene, întinzându-se la nesfârşit, ca un vierme. Plat, alb, neafectat de nicio trecere peste el sau prin el. Aici mă aflu. Dar nu mai întârzii.”

Luând cutiuţa, puse bijuteria de la Edfrank în buzunarul pardesiului.

Capitolul 12

Domnul Ramsey spuse:

— Domnule Tagomi, domnul Yatabe.

Se retrase într-un colţ al biroului, iar domnul cel subţire şi în vârstă păşi înainte.

Întinzându-i mâna, domnul Tagomi zise:

— Sunt bucuros să vă cunosc în persoană, domnule.

Mâna uşoară, fragilă, bătrână, i se strecură în propria-i mână; el o scutură fără să o strângă şi o eliberă imediat. „Nimic rupt, sper”, se gândi. Examina trăsăturile bătrânului domn, declarându-se mulţumit. „Ce spirit sever, clar, aici. Nicio înceţoşare a inteligenţei. Cu certitudine, o transmitere lucidă a tuturor vechilor tradiţii, neclintite. Cele mai bune calităţi, pe care le putea reprezenta bătrânul…” şi atunci descoperi că se afla în faţa generalului Tedeki, fostul şef imperial al personalului. Domnul Tagomi se înclină adânc.

— Domnule general.

— Unde este a treia parte? zise Tedeki.

— Se apropie, în pas alergător, spuse domnul Tagomi. M-am informat eu însumi la hotel.

Cu mintea zbârnâindu-i îngrozitor, se retrase câţiva paşi în poziţie înclinată, incapabil să revină la verticală.

Generalul se aşeză. Domnul Ramsey, fără îndoială încă ignorând identitatea bătrânului domn, îi oferi scaunul dar nu vădi nicio atenţie deosebită. Domnul Tagomi, ezitând, se aşeză pe un scaun în faţa generalului.

— Pierdem vremea, spuse generalul. Regretabil, dar inevitabil.

— Adevărat, zise domnul Tagomi.

Trecură zece minute. Niciunul nu mai scoase vreun cuvânt.

— Scuzaţi-mă, domnule, zise domnul Ramsey în cele din urmă, foindu-se, eu plec dacă nu sunt de folos.

Domnul Tagomi încuviinţă cu o înclinare a capului, iar domnul Ramsey ieşi.

— Ceai, domnule general? zise domnul Tagomi.

— Nu, domnule.

— Domnule, spuse domnul Tagomi, recunosc că mi-e frică. Simt în această întâlnire ceva îngrozitor.

Generalul îşi înclină fruntea.

— Domnul Baynes, pe care l-am cunoscut şi cu care m-am întâlnit în casă la mine, se declară suedez. Totuşi, o privire atentă te convinge că de fapt este un german sus-pus, de vreun fel. Spun asta deoarece…

— Continuă, te rog.

— Vă mulţumesc. Domnule general, agitaţia lui în legătură cu această întâlnire mă îndeamnă să fac o legătură cu schimbările politice din Reich.

Domnul Tagomi nu menţiona şi un alt fapt: acela că generalul nu-şi făcuse apariţia la momentul stabilit.

Generalul spuse:

— Domnule, acum bateţi apa în piuă. Nu informaţi.

Ochii lui cenuşii clipiră părinteşte. Nici urmă de maliţie.

Domnul Tagomi acceptă dojana.

— Domnule, prezenţa mea la această întâlnire este doar formală, pentru a-i induce în eroare pe agenţii nazişti?

— Natural, zise generalul, avem interesul să menţinem o anumită faţadă. Domnul Baynes este reprezentantul lui Tor-Am Industries din Stockholm, om de afaceri şi atât. Iar eu sunt Shinjiro Yatabe.

Domnul Tagomi se gândi: iar eu sunt Tagomi. Asta-i piesa.

— Fără îndoială că naziştii au urmărit venirile şi plecările domnului Baynes, zise generalul.

Îşi sprijini mâinile pe genunchi, stând cu spatele drept… ca şi cum, se gândi domnul Tagomi, ar adulmeca un iz îndepărtat de rasol de vită.

— Dar pentru a înlătura mistificarea, ei trebuie să recurgă la acte legale. Acesta este scopul original; nu să înşeli, ci să apelezi la formalităţi în caz de expunere. Înţelegi, de pildă, că pentru a-l deconspira pe domnul Baynes trebuie să facă mai mult decât să-l împuşte… ceea ce puteau face, dacă el călătorea ca… În fine, călătorea fără această mască.

— Înţeleg, zise domnul Tagomi.

„E ca un joc”, hotărî el. Dar ei cunosc mentalitatea nazistă. Deci, presupun că este de folos. Interfonul bâzâi. Vocea domnului Ramsey:

— Domnule, domnul Baynes este aici. Să-l las să intre?

— Da, ţipă domnul Tagomi.

Uşa se deschise şi domnul Baynes, pus la patru ace, cu hainele proaspăt călcate şi croite cu artă, cu trăsăturile calme, îşi făcu apariţia.

Generalul Tedeki se ridică să-l întâmpine. Domnul Tagomi se ridică şi el. Toţi trei bărbaţii se înclinară.

— Domnule, se adresă domnul Baynes generalului, sunt căpitanul Wegener din Contraspionajul Marinei Reichului. Este de la sine înţeles că nu reprezint pe nimeni în afara mea însumi şi a anumitor persoane particulare, niciun departament sau birou, de niciun fel, al guvernului Reichului.

Generalul răspunse:

— Herr Wegener, înţeleg că nu pretindeţi defel a reprezenta oficial vreo ramură a guvernului Reichului. Mă aflu aici neoficial, ca particular care, în virtutea poziţiei anterior deţinute în Armata Imperială, se poate spune că are acces la cercuri din Tokyo care doresc să audă ceea ce aveţi de spus.

„Ciudat discurs”, se gândi domnul Tagomi, „dar nu neplăcut. Avea anumite calităţi aproape muzicale în el. Reconfortantă uşurare, în fapt.”

Se aşezară.

— Fără introduceri, zise domnul Baynes, aş dori să vă informez pe dumneavoastră şi pe cei la care aveţi acces că în Reich este în stadiu avansat un program numit *Lowenzahn.* Păpădia.

— Da, făcu generalul, încuviinţând prin aplecarea capului, ca şi cum ar mai fi auzit despre asta.

„Dar?”, se gândi domnul Tagomi, părând destul de nerăbdător ca domnul Baynes să continue.

— Păpădia, spuse domnul Baynes, constă într-un incident la graniţa dintre Statele Munţilor Stâncoşi şi Statele Unite.

Generalul dădu din cap, zâmbind uşor.

— Trupele Statelor Unite vor fi atacate şi vor riposta trecând graniţa şi atacând trupele regulate ale S.M.S.[65], staţionate în apropiere. Trupele Statelor Unite au hărţi detaliate cu instalaţiile militare din Midwest. Acesta este primul atu. Pasul doi constă dintr-o declaraţie a Germaniei cu privire la conflict. Va fi trimis în ajutorul Statelor Unite un detaşament de voluntari din trupele de desant ale Wehrmachtului. Oricum, acesta este în continuare un camuflaj.

— Da, zise generalul, ascultând.

— Scopul principal al Operaţiunii Păpădia, zise domnul Baynes, este un enorm atac nuclear în Home Islands, fără vreun avertisment prealabil…

---

[65] Statele Munţilor Stâncoşi (n. Trad).

Apoi rămase tăcut.

— … cu scopul de a nimici Familia Regală, Armata, cea mai mare parte a Flotei Imperiale, populaţia civilă, industria, resursele, zise generalul Tedeki. Lăsând ca posesiunile de dincolo de ocean să fie anexate de Reich.

Domnul Baynes nu spuse nimic. Generalul întrebă:

— Altceva?

Domnul Baynes păru încurcat.

— Data, domnule, zise generalul.

— Totul s-a modificat, răspunse domnul Baynes, datorită morţii lui Bormann. Cel puţin, aşa presupun. Nu sunt în contact cu Abwehr-ul, acum.

Imediat, generalul zise:

— Continuaţi, domnule Wegener.

— Ceea ce recomandăm noi este ca guvernul japonez să intervină în afacerile interne ale Reichului. Sau, cel puţin, asta era ceea ce venisem să recomand. Anumite grupuri din Reich sunt în favoarea Operaţiunii Păpădia, altele nu. Se sperase ca cele care i se opuneau să vină la putere după moartea cancelarului Bormann.

— Dar de când sunteţi aici, zise generalul, Herr Bormann a murit, iar situaţia politică a pornit pe alt drum. Acum, cancelarul Reichului este Doctor Goebbels. Schimbările au luat sfârşit.

Făcu o pauză.

— Cum priveşte această fracţiune Operaţiunea Păpădia?

Domnul Baynes zise:

— Doctor Goebbels este un susţinător al Păpădiei.

Neluat în seamă de ei, domnul Tagomi închise ochii.

— Cine se opune? întrebă generalul Tedeki. Sunt în dubiu. Aceasta este o informaţie autentică sau doar părerea dumneavoastră şi a colegilor dumneavoastră?

Domnul Baynes zise:

— Administraţia Estului – adică a zonei deţinute acum de Japonia – va fi de resortul Ministerului de Externe, oamenii lui Rosenberg, lucrând direct cu Cancelaria. Acesta a fost un subiect controversat în timpul multor şedinţe între cei mari, anul trecut. Am copii foto după însemnările şedinţelor. Poliţia a solicitat autorizaţia, dar a fost refuzată. Ei vor controla colonizarea spaţiului, Marte, Luna, Venus. Acesta le va fi domeniul. Odată stabilită această împărţire a autorităţii, poliţia s-a concentrat cu toată forţa asupra programului spaţial şi împotriva Păpădiei.

— Rivalitate, făcu generalul Tedeki. Un grup asmuţit împotriva celuilalt. De către Conducător. Astfel, el nu este niciodată ameninţat.

— Adevărat, zise domnul Baynes. De aceea am fost trimis aici, să pledez pentru intervenţia dumneavoastră. Încă s-ar mai putea interveni, situaţia este încă instabilă. Vor trece luni până ce Doctor Goebbels îşi va consolida poziţia. Va trebui să îngenuncheze Poliţia, poate va trebui să-l execute pe Heydrich şi pe alţi capi ai S.S.-ul. Odată aceasta făcută…

— Noi ar trebui să sprijinim Sicherheitsdienst-ul? îl întrerupse generalul Tedeki. Cea mai malignă parte a societăţii germane?

Domnul Baynes spuse:

— Este corect.

— Împăratul, zise generalul Tedeki, nu va accepta niciodată această politică. Cât priveşte corpurile de elită ale Reichului, oriunde ar fi purtată uniforma neagră, capul de mort… toate, pentru el, reprezintă răul.

„Răul”, se gândi domnul Tagomi. „Da, aşa e. Să-l ajutăm noi să câştige puterea, pentru a ne salva vieţile? Este acesta paradoxul stării noastre pământeşti?”

„Eu nu pot rezolva această dilemă”, îşi spuse domnul Tagomi. „Ca omul să trebuiască să acţioneze în asemenea ambiguitate morală. În asta nu este nicio Cale. Totul este încâlcit. Numai un haos de lumină şi întuneric, părere şi esenţă”.

— Wehrmacht-ul, spuse domnul Baynes, armata, este singurul posesor din Reich al bombei cu hidrogen. Acolo unde au folosit-o, cămăşile negre au făcut-o sub supravegherea Armatei. Cancelaria, sub Bormann, nu a permis niciodată ca vreo armă nucleară să ajungă în mâinile poliţiei. În Operaţiunea Păpădia, totul va fi executat de O.K.W., Înaltul Comandament al Armatei.

— Sunt conştient de asta, zise generalul Tedeki.

— Practicile morale ale cămăşilor negre le întrec în sălbăticie pe cele ale Wehrmachtului. Dar puterea lor e mai mică. Să reflectăm doar asupra realităţii, asupra puterii efective. Nu asupra intenţiilor etice.

— Da, trebuie să fim realişti, zise domnul Tagomi cu voce tare.

Domnul Baynes şi generalul Tedeki îl priviră amândoi.

Generalul îi zise domnului Tagomi:

— Ce anume sugerezi? Să stabilim contactul cu S.D.-ul aici, în Statele Pacifice? Să negociem direct cu… nu ştiu cine este şeful S.D. aici. Vreun personaj scârbos, îmi imaginez.

— Şeful local al S.D.-ului nu ştie nimic, spuse domnul Baynes. Şeful lor de aici, Bruno Kreuz von Meere, este un vechi cal de povară al Partei. Ein Altparteigenosse[66]! Un imbecil. Nimeni în Berlin nu s-ar gândi să-i spună ceva; el abia îşi îndeplineşte sarcinile de rutină.

— Atunci?

Generalul părea furios.

— Consulul de aici sau ambasadorul Reichului la Tokyo?

„Convorbirile astea vor eşua”, se gândi domnul Tagomi. „Indiferent de miză. Noi nu ne putem băga în monstruoasa mocirlă schizofrenică a intrigilor interne naziste; minţile noastre nu se pot adapta.”

— Trebuie umblat cu delicateţe, zise domnul Baynes. Printr-o serie de intermediari. Cineva apropiat lui Heydrich şi care se află în afara Reichului, într-o ţară neutră. Sau cineva care călătoreşte des între Tokyo şi Berlin.

— Aveţi pe cineva în minte?

— Ministrul italian de externe, contele Ciano. E un om inteligent, de încredere, foarte curajos, total devotat înţelegerii internaţionale. Oricum… legătura sa cu aparatul S.D. este inexistentă. Dar ar putea lucra prin intermediul altcuiva din Germania, pornind de la interese economice precum cele ale lui Krupp sau prin generalul Spiedel sau poate chiar prin personaje din Waffen-S.S. Waffen-S.S.-ul este chiar mai puţin fanatic, mai apropiat de orientarea generală a societăţii germane.

— Instituţiile dumneavoastră, Abwehr-ul… ar fi inutil să încerce să ajungă la Heydrich prin dumneavoastră.

— Cămăşile negre ne înjură îngrozitor. De douăzeci de ani tot încearcă să obţină aprobarea Partei de a ne lichida definitiv.

— Nu sunteţi în pericol excesiv din partea lor? zise generalul Tedeki. Sunt activi aici, pe Coasta Pacifică, înţeleg.

— Activi, dar idioţi, zise domnul Baynes. Omul de la Externe, Reiss, este abil, dar împotriva S.D.-ului.

Ridică din umeri.

Generalul Tedeki spuse:

— Aş dori să înmânez guvernului meu fotografiile dumneavoastră. Orice material aveţi, privitor la aceste discuţii din Germania. Şi…

Stătu să cumpănească.

— Dovezi. De natură obiectivă.

---

[66] Un vechi membru de partid (n. trad.).

— Desigur, spuse domnul Baynes.

Băgă mâna în buzunar şi scoase o casetă plată, din argint, pentru ţigări.

— Veţi constata că fiecare ţigară este un tub care adăposteşte un microfilm.

Îi dădu caseta generalului Tedeki.

— Dar caseta? zise generalul, examinând-o. Pare un obiect prea valoros ca să vă despărţiţi de el.

Începu să scoată ţigările.

Zâmbind, domnul Baynes spuse:

— Şi caseta.

— Mulţumesc.

Zâmbind la rândul lui, generalul băgă caseta în buzunarul pardesiului.

Interfonul bâzâi. Domnul Tagomi apăsă pe buton.

Se auzi vocea lui Ramsey:

— Domnule, în holul de jos este un grup de oameni de la S.D. Încearcă să ia clădirea cu asalt. Gărzile de la *Times* s-au încăiereat cu ei.

În depărtare, se auzi sunetul unei sirene, din afara clădirii, de pe strada de sub fereastra domnului Tagomi.

— Trupe P.M.[67] sunt pe drum, plus Kempeitai din San Francisco.

— Mulţumesc, domnule Ramsey, zise domnul Tagomi. Aţi făcut un lucru onorabil să mă anunţaţi cu calm.

Domnul Baynes şi generalul Tedeki ascultau amândoi nemişcaţi.

— Domnilor, le spuse domnul Tagomi, îi vom ucide fără îndoială pe asasinii S.D. înainte de a ajunge la acest etaj.

Domnului Ramsey îi zise:

— Scoateţi de sub tensiune lifturile.

— Da, domnule Tagomi.

Domnul Tagomi spuse:

— Vom aştepta.

Trase sertarul biroului şi scoase o cutie din lemn de tec; descuind-o, dădu la iveală un Colt 44, model 1860, din Războiul Civil, perfect conservat, un articol preţios, de colecţie. Luând o cutie cu pulbere, gloanţe şi cartuşe, începu să-şi încarce revolverul. Domnul Baynes şi generalul Tedeki îl urmăreau cu ochii larg deschişi.

---

[67] Poliţia militară (n. trad.).

— Din colecţia personală, spuse domnul Tagomi. M-am prostit mult cu exersarea ochirii şi tragerii rapide, pentru o glorie deşartă, în timpul liber. Admit că mă compar favorabil cu alţi entuziaşti ai întrecerilor de pistol viteză. Până acum n-am avut însă posibilitatea de a-l folosi împotriva omului.

Ţinând arma în poziţie de tragere, o îndreptă către uşa biroului. Şi se aşeză, în aşteptare.

La bancul din atelierul lor din subsol, Frank Frink lucra la polizor. Ţinea un cercel din argint, pe jumătate finisat, pe platoul din bumbac ce se rotea cu zgomot; pudra de şlefuit îi împroşca ochelarii şi-i înnegrea unghiile şi mâinile. Cercelul, în formă de melc, se înroşi din cauza frecării, dar Frink, întunecat, tot îl mai apăsa pe platou.

— Nu-l face prea strălucitor, zise Ed McCarthy. Atinge-i numai părţile proeminente; poţi chiar să-i laşi striurile aşa cum sunt.

Frank Frink mormăi.

— E o piaţă mai bună pentru argint, dacă nu e prea mult lustruit, zise Ed. Argintul trebuie să aibă aspectul ăla de vechi.

„Piaţă”, gândi Frink.

Nu vânduseră nimic. Cu excepţia consignaţiei de la American Artistic Handcrafts, nu luase nimeni nimic; şi fuseseră în total la cinci magazine de vânzare cu bucata. „Nu facem noi niciun ban”, îşi spuse Frink. „Tot facem la bijuterii şi le îngrămădim în jurul nostru.”

Şurubul de prindere al cercelului se agăţă de disc; piesa sări din mâna lui Frink şi se izbi de ecranul de protecţie al polizorului, apoi căzu pe jos. Opri motorul.

— Nu lăsa să se piardă piesele alea, zise McCarthy. Să ajungă la topit.

— Dumnezeule, e cât o boabă de mazăre.

— Bine, oricum, ridică-l.

La naiba cu totul, se gândi Frink.

— Care-i problema? zise McCarthy, văzându-l că nu face nicio mişcare să culeagă cercelul de pe jos.

Frink spuse:

— Băgăm bani de pomană.

— Nu putem vinde ce n-am făcut.

— Nu putem vinde nimic, zise Frink. Făcut sau nefăcut.

— Cinci magazine. O picătură în ocean.

— Dar asta-i tendinţa, făcu Frink. E destul ca s-o afli.

— Nu te minţi singur.
Frink zise:
— Nu mă mint singur.
— Adică?
— Adică e timpul să căutăm o piaţă pentru deşeuri.
— E-n regulă, zise McCarthy, atunci, renunţă.
— Am renunţat.
— Am să continuu de unul singur.
McCarthy aprinse aparatul de lipit.
— Cum o să împărţim?
— Habar n-am. Dar găsim noi o modalitate.
— Cumpără-mi partea, zise Frink.
— Nu, la naiba.
Frink făcu socoteala.
— Dă-mi şase sute de dolari.
— Nu, iei jumătate din toate.
— Jumătate din motor?
Rămaseră amândoi tăcuţi.
— Încă trei magazine, zise McCarthy. După aia, stăm de vorbă.
Coborându-şi masca, începu să lipească o sârmă de alamă, făcând un lănţişor pentru butoni.
Frank Frink se îndreptă spre banc. Găsi cercelul în formă de melc şi-l puse înapoi în cutia cu piese neterminate.
— Ies să fumez, zise şi traversă subsolul către scări.
Un moment mai târziu, stătea afară, pe trotuar, cu o T'ien-lai între degete.
„S-a sfârşit”, îşi spuse. „Nu e nevoie să-mi spună oracolul; recunosc şi singur care este Momentul. Miroase a înfrângere. Şi este într-adevăr greu de spus de ce. Teoretic, putem continua. Magazin cu magazin, alte oraşe. Dar ceva nu merge. Şi tot efortul şi candoarea n-or să schimbe asta.” „Vreau să ştiu de ce”, se gândi.
„Dar n-am să ştiu niciodată.
Ce trebuie să facem? Să facem ce, în loc?
Am sărit peste Moment. Am sărit peste Tao. În contra curentului, în direcţia greşită. Iar acum… dezaprobarea. Decăderea.
Yin ne are. Lumina ne-a arătat curul, s-a dus altundeva.
Nu putem decât să ne plecăm.”
Cum stătea acolo sub streaşină clădirii, trăgând fumuri rapide din ţigara lui cu marijuana şi uitându-se mohorât la maşinile

care treceau, un alb între două vârste, arătând obişnuit, veni agale către el.

— Domnul Frink? Frank Frink?

— Ai ghicit, zise Frink.

Omul scoase un document împăturit şi insigna de identitate.

— Sunt de la Departamentul Poliţiei San Francisco. Am un mandat pentru arestarea ta.

Îl prinse pe Frink de braţ.

— Pentru ce? întrebă Frink.

— Fraudă. Domnul Childan, American Artistic Handcrafts.

Poliţistul îl conduse forţat pe Frink în lungul trotuarului; un alt poliţai în civil li se alătură, acum fiind câte unul de fiecare parte a lui Frink. Îl împinseră către un Toyopet parcat, fără însemne.

„Asta este ceea ce ne oferă timpurile”, se gândi Frink în vreme ce era înghesuit pe canapeaua maşinii, între cei doi poliţişti. Uşa fu izbită; maşina, condusă de un al treilea poliţist, în uniformă, pătrunse în trafic. „Ăştia sunt ticăloşii cărora trebuie să ne supunem.”

— Ai avocat? îl întrebă unul dintre poliţişti.

— Nu, zise el.

— Au să-ţi dea la secţie o listă cu nume.

— Mulţumesc, zise Frink.

— Ce-ai făcut cu banii? întrebă mai târziu unul dintre poliţişti în timp ce parcau la garajul secţiei de poliţie Kearney Street.

Frink zise:

— I-am cheltuit.

— Toţi?

Nu răspunse.

Un poliţist clătină din cap şi râse.

Când ieşiră din maşină, unul dintre ei îi spuse:

— Numele tău adevărat este Fink?

Frink simţi cum îl cuprinde spaima.

— Fink, repetă poliţistul. Eşti jidan.

Îi arătă un dosar mare, cenuşiu.

— Refugiat din Europa.

— M-am născut la New York.

— Eşti scăpat din mâinile naziştilor, zise poliţistul. Ştii ce înseamnă asta.

Frank Frink se smulse şi începu să fugă spre ieşirea din garaj. Cei trei poliţişti strigară şi în prag se găsi faţă în faţă cu o maşină de poliţie condusă de un poliţist în uniformă, înarmat,

blocându-i calea. Poliţistul îi zâmbi, iar unul dintre ceilalţi, cu pistolul în mână, înaintă şi-i puse cătuşele.

Smucindu-l de încheietura mâinii – metalul subţire îl tăie până la os – poliţistul îl conduse înapoi, pe drumul pe care venise.

— Înapoi, în Germania, zise unul, supraveghindu-l.

— Sunt american, zise Frank Frink.

— Eşti evreu, zise poliţistul.

Când era dus pe scări, un poliţist întrebă:

— Îl înregistrăm aici?

— Nu, zise altul. Îl ţinem pentru consulul german. Vor să-l supună legislaţiei germane.

Nu mai fu nicio listă cu avocaţi, până la urmă.

De douăzeci de minute, domnul Tagomi stătea nemişcat la biroul lui, ţinând revolverul îndreptat spre uşă, în timp ce domnul Baynes se plimba cu paşi mari prin încăpere. Bătrânul general, după oarecare gândire, ridicase receptorul şi apelase telefonic ambasada Japoniei din San Francisco. Oricum, nu reuşise să ajungă la Baronul Kaelemakule, ambasadorul; un funcţionar îi spusese că nu era în oraş.

Acum, generalul Tedeki dădea un telefon transpacific, la Tokyo.

— Mă voi consulta cu Colegiul de Război, îi explică domnului Baynes. Ei vor lua legătura cu forţele militare imperiale staţionate aproape de noi.

Nu părea tulburat.

„Aşadar, vom fi eliberaţi în câteva ore”, îşi spuse domnul Tagomi. „Poate de nişte marinari japonezi de pe vreun cargou, înarmaţi cu mitraliere şi mortiere.”

„Acţionarea prin canale oficiale este extrem de eficientă sub aspectul rezultatului final… dar este o pierdere de timp regretabilă. Sub noi, jos, huligani în cămăşi negre se ocupă cu ciomăgirea secretarelor şi a funcţionarilor.”

Oricum, era ceva mai mult decât putea face el personal.

— Mă întreb dacă ar avea rost să luaţi legătura cu consulul german, zise domnul Baynes.

Domnul Tagomi se şi văzu convocând-o pe domnişoara Ephreikian, cu magnetofonul, să-i dicteze un protest urgent pentru Herr Reiss.

— Îl pot suna pe Herr Reiss, zise domnul Tagomi. Pe cealaltă linie.

Încă ţinând în mână Coltul lui de colecţie, domnul Tagomi

apăsă un buton de pe birou. Ieşi la iveală un telefon mascat, instalat special pentru convorbiri secrete.

Formă numărul consulatului german.

— Bună ziua, cine sunteţi?

Vocea masculină era ageră, cu accent. Fără îndoială, un inferior. Domnul Tagomi spuse:

— Cu Excelenţa sa Herr Reiss, vă rog. Urgent. Aici este domnul Tagomi. Înalta Misiune Comercială, şeful.

Îşi folosi vocea dură pentru a impresiona.

— Da, domnule. Un moment, vă rog.

Urmă o pauză lungă. Niciun sunet în telefon, nici pârâituri. Pur şi simplu stă cu el în mână, hotărî domnul Tagomi. Tergiversare, cu viclenia tipic nordică.

Le spuse generalului Tedeki, aşteptând la celălalt telefon şi domnului Baynes, plimbându-se prin încăpere:

— Pur şi simplu m-a lăsat în aer.

În cele din urmă, vocea funcţionarului, iarăşi:

— Îmi pare rău că v-am făcut să aşteptaţi, domnule Tagomi.

— Nu face nimic.

— Consulul este în conferinţă. Oricum…

Domnul Tagomi închise.

— Eforturi inutile, ca să spun numai atât, zise el agasat.

„Pe cine altcineva să sun? Tokkoka fusese deja anunţată, la fel şi unitatea P. M. de pe faleză; n-are rost să-i mai sun. Să telefonez direct la Berlin? La cancelarul Reichului, Goebbels? La aeroportul militar imperial de la Napa, să cer ajutor pentru salvare aeriană?”

— Am să-l sun pe şeful S.D.-ului, Herr Kreuz von Meere, hotărî el cu voce tare. Şi o să mă plâng vehement. O să perorez şi să ţip invective.

Începu să formeze numărul trecut în cartea de telefoane a oraşului San Francisco la „Corpul de Pază al Transporturilor Preţioase ale Terminalului Lufthansa al Aeroportului din San Francisco”. Când telefonul începu să sune, zise:

— Am să-i ocărăsc, într-o criză de isterie.

— Să interpretezi bine, spuse generalul Tedeki, zâmbind.

O voce germanică zise în urechea domnului Tagomi:

— Cine e?

„O voce mai dură decât a mea”, se gândi domnul Tagomi. Dar intenţiona să meargă mai departe.

— Spuneţi, ceru vocea.

Domnul Tagomi ţipă:

— Ordon arestarea şi trimiterea în judecată a bandei voastre de asasini şi degeneraţi care umblă să ucidă ca nişte fiare blonde însetate de sânge, cum nici nu se poate descrie! Mă ştii, *Kerl*[68]! Sunt Tagomi, de la Consulatul guvernamental imperial. Aveţi cinci secunde sau trec peste lege şi ordon trupelor de şoc ale marinei să înceapă masacrul cu napalm. Ruşinea civilizaţiei!

La celălalt capăt al firului, lacheul S.D. se bâlbâia neliniştit.

Domnul Tagomi îi făcu cu ochiul domnului Baynes.

— … nu ştiu nimic despre asta, zicea lacheul.

— Mincinosule! strigă domnul Tagomi. Atunci nu avem de ales.

Trânti receptorul.

— Fără îndoială, nu-s decât vorbe, zise el domnului Baynes şi generalului Tedeki. Dar, oricum, rău nu pot face. Întotdeauna ai posibilitatea să dai peste un fricos, chiar şi la S.D.

Generalul Tedeki deschise gura să vorbească. Chiar atunci, se auzi o bufnitură groaznică în uşa biroului; se opri. Uşa se deschise, izbindu-se de perete.

Doi bărbaţi voinici, albi, apărură, înarmaţi amândoi cu pistoale cu amortizoare de zgomot. Îl zăriră pe domnul Baynes.

— *Da ist er,* zise unul.

Se îndreptară către domnul Baynes.

De la masa lui, domnul Tagomi ochi cu vechiul său Colt 44 şi apăsă pe trăgaci. Unul dintre oamenii din S. D. căzu la podea. Celălalt îşi îndreptă arma echipată cu amortizor către domnul Tagomi şi trase. Domnul Tagomi nu auzi niciun zgomot, văzu numai un mic firişor de fum la gura armei şi auzi şuieratul unui glonţ trecând prin apropiere cu o viteză eclipsând orice record, armă Coltul şi trase iar şi iar.

Falca omului de la S.D explodă. Bucăţele de os, carne, aşchii de dinţi, zburară prin aer. „L-am lovit în gură”, realiză domnul Tagomi. Înspăimântătoare lovitură, mai ales dacă glonţul urcă. Ochii omului de la S.D. rămas fără falcă mai aveau viaţă, într-un fel. „Încă mă mai vede”, se gândi domnul Tagomi. Apoi ochii îşi pierdură lucirea şi S.D.-istul se prăbuşi, lăsându-şi arma să cadă şi scoţând gâlgâieli neomeneşti.

— Greţos, făcu domnul Tagomi.

În uşă nu se mai arătă niciun alt om din S.D.

— Poate s-a terminat, zise generalul Tedeki după o pauză.

Domnul Tagomi, ocupat cu meticuloasa sarcină, cu o durată

---

[68] Tipule (n. trad.).

de trei minute, de a reîncărca arma, se opri şi apăsă butonul interfonului.

— Aduceţi ajutor medical de urgenţă, ordonă el. Avem un asasin oribil rănit aici.

Niciun răspuns, numai zumzet.

Aplecându-se, domnul Baynes culese ambele arme ale germanilor; îi dădu una generalului, păstrând-o pe cealaltă pentru sine.

— Acum îi vom nimici, zise domnul Tagomi, pregătindu-şi iarăşi Coltul 44, ca mai înainte. Ce triumvirat formidabil avem în acest birou!

Din hol, o voce strigă:

— Gangsterii germani să se predea!

— Am avut grijă de ei, strigă domnul Tagomi. Zac fie morţi, fie pe moarte. Înaintaţi şi verificaţi.

Un grup de funcţionari de la *Nippon Times* apărură cu grijă, câţiva dintre ei cu echipamentul existent în clădire pentru tulburări, precum toporaşe, carabine şi grenade lacrimogene.

— *Cause célèbre*[69], spuse domnul Tagomi. Guvernul S.P.A. din Sacramento ar putea declara război Reichului fără nicio ezitare.

Îşi desfăcu arma.

— Oricum, s-a terminat.

— Vor nega complicitatea, spuse domnul Baynes. E o tehnică standard, folosită de nenumărate ori.

Lăsă pistolul cu amortizor pe biroul domnului Tagomi.

— Fabricat în Japonia.

Nu glumea. Era adevărat, pistolul de tir japonez era de o calitate excelentă. Domnul Tagomi îl examină.

— Şi nu sunt de naţionalitate germană, zise domnul Baynes.

Luase portofelul unuia dintre cei doi albi, cel mort.

— Cetăţean S.P.A. Locuieşte în San Jose. Nimic care să-l lege de S.D. Se numeşte Jack Sanders.

Aruncă jos portofelul.

— Un atac banditesc, zise domnul Tagomi. Obiectiv: pivniţa noastră ferecată. Atacul nu are conotaţii politice.

Se ridică în picioare, tremurând.

În orice caz, asasinatul sau răpirea încercată de S.D. eşuase. Cel puţin, aceasta dintâi. Dar cu siguranţă ştiau cine era domnul Baynes şi, fără îndoială, care era scopul vizitei sale.

— Prognoza, zise domnul Tagomi, este tristă.

---

[69] Caz celebru (în lb. Franceză în orig.) (n. trad.).

Se întrebă dacă în această împrejurare oracolul ar fi de vreun folos. Probabil să-i poată proteja, avertiza, apăra, cu sfatul lui.

Încă tremurând, începu să scoată cele patruzeci şi nouă de beţişoare de coada-şoricelului. „Întreaga situaţie e confuză şi anormală”, hotărî el. Nicio minte omenească n-ar fi putut-o descifra; numai o inteligenţă comună, de cinci mii de ani verificată. Societatea totalitară germană semăna cu o formă de viaţă degenerată, mai rea decât lucrul natural. Mai rea în toate adăugirile, în toate potpuriurile ei lipsite de sens.

„Aici”, se gândi el, „S.D.-ul acţionează ca instrument al unei politici în total dezacord cu şeful din Berlin. Unde este sensul în această fiinţă complicată? Cine este de fapt Germania? Cine a fost vreodată? Seamănă cu o parodie de coşmar, descompunându-se în problemele înfruntate în mod obişnuit pe parcursul existenţei.

Oracolul o va pătrunde. Chiar şi o rasă de pisici afurisite ca; Germania nazistă poate fi înţeleasă de *I Ching.*”

Domnul Baynes, văzând cât de distrat mânuia domnul Tagomi pumnul de beţişoare, îşi dădu seama cât de mare fusese supărarea omului.

„Pentru el”, se gândi domnul Baynes, „acest eveniment, uciderea şi mutilarea celor doi oameni, nu este numai înspăimântătoare; este inexplicabilă. Ce-aş putea spune ca să-l consolez? Pentru mine a tras; prin urmare, responsabilitatea morală pentru aceste două vieţi este a mea şi eu o accept. Aşa privesc eu lucrurile.”

Venind alături de domnul Baynes, generalul Tedeki spuse în şoaptă:

— Sunteţi martorul disperării omului. El, vedeţi dumneavoastră, a fost, fără îndoială crescut ca budist. Chiar dacă nu rigid, influenţa a existat. O cultură în care nicio viaţă nu trebuie luată; toate vieţile, sfinte.

Domnul Baynes încuviinţă dând din cap.

— Îşi va recâştiga echilibrul, continuă generalul Tedeki. Cu timpul. În acest moment, nu are niciun reper faţă de care să-şi poată contempla şi înţelege actul. Cartea îl va ajuta, pentru că ea asigură un cadru de referinţă exterior.

— Înţeleg, zise domnul Baynes.

Se gândi: „un alt sistem de referinţă care l-ar putea ajuta ar fi Doctrina Păcatului Originar. Mă întreb dacă a auzit vreodată de ea. Cu toţii suntem osândiţi să comitem acte de cruzime sau de violenţă sau rele; ăsta ne este destinul, datorită unor factori

străvechi. Karma noastră. Pentru a salva o viaţă, domnul Tagomi a trebuit să ia două. Mintea echilibrată, logică, nu poate găsi vreun rost acestui lucru. Un om amabil ca domnul Tagomi poate ajunge să-şi piardă minţile din cauza implicaţiilor unei asemenea realităţi.”

„Totuşi”, se gândi domnul Baynes, „problema crucială stă nu în prezent, nu în moartea mea sau a celor doi oameni din S.D.; ea se află – ipotetic – în viitor. Ceea ce s-a întâmplat aici este justificat sau nejustificat de ceea ce se va întâmpla mai târziu. Putem noi salva vieţile a milioane, a întregii Japonii, de fapt?”

Dar omul care mânuia beţişoarele vegetale nu se putea gândi la asta; prezentul era tangibil: germanul mort şi cel muribund de pe podeaua biroului său.

Generalul Tedeki avea dreptate; timpul îi va oferi domnului Tagomi perspectiva. Sau se va retrage, poate, în umbra suferinţei mintale, întorcându-şi privirile pentru totdeauna, datorită unei perplexităţi fără speranţă.

„Şi nici noi nu ne deosebim cu adevărat de el”, se gândi domnul Baynes. „Suntem şi noi confruntaţi cu aceleaşi nedumeriri. Prin urmare, din nefericire, nu-l putem ajuta pe domnul Tagomi cu nimic. Nu putem decât aştepta, sperând că în cele din urmă îşi va reveni, că nu va ceda.”

Capitolul 13

În Denver, găsiră magazine elegante, moderne. „Hainele”, se gândi Juliana, „te înţepeneau de scumpe ce erau”. Lui Joe nu păru să-i pese, el nici măcar nu observa; pur şi simplu plătea ceea ce alegea ea, apoi se grăbeau către magazinul următor.

Marea ei achiziţie – după multe probări de rochii şi mult prelungite deliberări şi refuzuri – se petrecu târziu în timpul zilei: un model italian original, albastru-deschis, cu mâneci scurte, flu-flu şi cu decolteu înnebunitor de adânc. Văzuse, într-un magazin european de modă, un manechin purtând o asemenea rochie; era considerat cel mai rafinat model al anului şi-l costă pe Joe aproape două sute de dolari.

Pentru a o purta, avea nevoie de trei perechi de pantofi, mai mulţi ciorapi de nailon, câteva pălării şi o geantă nouă, din piele, lucrată de mână. Şi, descoperi, decolteul rochiei italiene impunea noile sutiene care acopereau doar partea de jos a sânilor. Privindu-se în întregime în oglinda cea mare a magazinului, se simţi dezgolită şi puţin nesigură când trebuia să se aplece. Dar vânzătoarea o asigură că noul sutien cu jumătate de cupă rămânea ferm pe loc, în ciuda lipsei bretelelor.

„Exact până deasupra sfârcului”, se gândi Juliana uitându-se cu atenţie la ea însăşi în intimitatea cabinei de probă, „niciun milimetru în plus”. Sutienul, de asemenea, costă ceva, fiind de import şi, o lămuri vânzătoarea, lucrat de mână. Îi arătă apoi îmbrăcăminte sport, pantaloni scurţi şi costume de baie şi un halat de plajă, din prosop, cu două feţe. Dintr-odată, Joe îşi pierdu răbdarea. Aşa că plecară mai departe.

În timp ce Joe punea pachetele şi sacoşele în maşină, ea zise:

— Nu crezi că arăt extraordinar?

— Da, zise el pe un ton preocupat. Mai ales rochia aia albastră. O porţi când mergem acolo, la Abendsen, înţelegi?

Rosti ultimul cuvânt tăios, ca şi cum ar fi fost un ordin; tonul o surprinse.

— Port măsura doisprezece sau paisprezece, zise ea când intrară în următorul magazin. Vânzătoarea le zâmbi şi-i conduse la rastelurile cu rochii. „Ce-mi mai trebuie?” se întrebă Juliana. Mai bine să ia cât mai mult posibil, atât cât putea; cuprinse cu privirea totul, dintr-odată, bluze, fuste, pulovere, pantaloni,

haine. Da, o haină.

— Joe, zise, trebuie să-mi iau o haină lungă. Dar una din stofă.

Se înţeleseră asupra uneia dintre hainele fabricate din fibre sintetice, produse în Germania; era mai durabilă decât blana naturală şi mai puţin scumpă. Dar se simţi dezamăgită. Pentru a se mai înveseli puţin, începu să examineze bijuteriile. Erau însă gablonzuri mizerabile, îngrozitor de scumpe, lipsite de fantezie şi de originalitate.

— Trebuie să iau nişte bijuterii, îi explică lui Joe. Măcar cercei. Sau o broşă, să meargă la rochia albastră.

Merseră pe trotuar până la un magazin de bijuterii.

— Şi hainele tale, îşi aduse ea aminte, cu vinovăţie. Trebuie să ne oprim şi pentru tine.

Cât se uită ea la bijuterii, Joe se opri la frizer, pentru tuns. Când el apăru, o jumătate de oră mai târziu, fu uluită; aproape că nu-l mai recunoscuse; era blond acum. „Doamne Dumnezeule”, se gândi ea. „De ce?”

Ridicând din umeri, Joe zise:

— Am obosit să fiu broscar.

Asta fu tot ce zise; refuză să discute acest subiect când intrară într-un magazin de îmbrăcăminte pentru bărbaţi să cumpere ceva pentru el.

Aleseră un costum frumos croit, dintr-una dintre noile fibre sintetice Du Pont, dacron. Şi ciorapi noi, chiloţi noi şi o pereche de pantofi moderni, cu vârf ascuţit. Cămăşi. Şi cravate. Împreună cu vânzătorul, aleseră două cămăşi albe, cu manşete franţuzeşti, duble şi o pereche de butoni de argint. Nu durã decât patruzeci de minute ca să facă cumpărăturile pentru el; fu uimită să descopere cât era de uşor, comparativ cu cele pentru ea.

„Costumul lui”, se gândi, „trebuie modificat.” Dar iarăşi, Joe, deveni nerăbdător; plăti nota cu bancnotele germane pe care le avea. „Mai este ceva”, realiză Juliana. Un portmoneu nou. Aşa că, împreună cu vânzătorul, îi aleseră un portmoneu din piele de crocodil, negru şi cu asta, totul fu gata. Părăsiră magazinul şi se întoarseră la maşină; era 16:30 iar cumpărăturile, cel puţin din punctul de vedere al lui Joe, erau terminate.

— Nu vrei să-i ia puţin din talie? întrebă ea când Joe intră în traficul din centrul Denverului. La costum…

— Nu.

Vocea lui, ostilă şi impersonală, o împietri.

— Ce s-a întâmplat? Am cumpărat prea multe? „Ştiu că asta

este”, îşi spuse, „am cheltuit prea mult.”

— Aş putea duce înapoi nişte cămăşi.

— Hai să mâncăm de seară, zise el.

— Dumnezeule, replică ea. Ştiu ce n-am luat. Pijamale.

El o privi feroce.

— Nu vrei să iau nişte pijamale frumoase? zise ea. Aş fi cu totul înnoită şi…

— Nu.

Scutură din cap.

— Las-o baltă. Uită-te după un loc unde să mâncăm.

Juliana zise pe un ton ferm:

— Mergem şi ne cazăm la primul hotel, să ne putem schimba. Apoi mâncăm.

„Şi mai bine ar fi un hotel select”, se gândi ea, „sau deloc. Chiar şi aşa târziu. Şi-i vom întreba la hotel care-i cel mai bun loc din Denver, pentru mâncat. Şi numele unui bar de noapte ca lumea unde putem vedea un spectacol ca pentru singura dată în viaţă, nu vreun talent local, ci nişte nume mari din Europa, cum ar fi Eleanor Perez sau Willie Beck. Ştiu că vedetele astea mari din U.F.A.[70] vin în Denver, pentru că am văzut afişele. Şi n-am să mă duc pentru nimic în lume la un spectacol mai slab.”

În timp ce căutau un hotel, Juliana se tot uită la bărbatul de lângă ea. Cu părul tuns scurt, blond şi cu haine noi, părea alt om. „Îmi place oare mai mult aşa? Greu de zis. Iar eu… când am să-mi pot face părul, vom fi două persoane diferite, aproape. Create din nimic sau, mai degrabă, din bani. Dar trebuie neapărat să-mi fac părul”, îşi zise.

Găsiră un hotel mare, elegant, în centrul Denverului, cu portar în livrea, care aranja ca maşina să fie parcată.

Asta voia ea. Iar un băiat – un adult, dar purtând uniforma maro – veni repede şi le cără toate pachetele şi bagajele, lor nemairămânându-le nimic altceva de făcut decât să urce scările largi, aşternute cu covoare, de sub copertină, să treacă prin uşile din sticlă şi lemn de mahon şi să pătrundă în hol.

Mici magazine erau înşirate de fiecare parte a hotelului, florării, cadouri, dulciuri, oficiu de telegraf, birou pentru rezervarea locurilor la avion, plante uriaşe în ghivece şi, sub tălpi, covorul, gros şi moale… la recepţie şi la lifturi se auzea zarva clienţilor. Putea mirosi hotelul, mulţimea oamenilor, agitaţia. Indicatoare de neon arătând în ce parte se aflau

[70] Universal Film Aktiengesellschaft.

restaurantul hotelului, sala pentru cocteil, braseria. Abia le putu memora când traversă holul şi ajunseră în sfârşit la recepţie.

Era până şi un stand de cărţi.

Cât timp Joe semnă în registru, ea se scuză şi se repezi la cărţi, să vadă dacă aveau *Lăcusta.* Da, o aveau, un raft întreg, strălucitor, cu un anunţ spunând cât de populară şi importantă era şi, desigur, că era *verboten*[71] în regiunile controlate de germani. O femeie între două vârste, zâmbitoare, gen bunicuţă, o servi; cartea costa aproape patru dolari, ceea ce Julianei îi păru mult, dar o plăti cu o bancnotă germană din noua ei geantă şi se întoarse în fugă lângă Joe.

Arătându-le drumul cu bagajele în mâini, băiatul îi conduse la lift şi apoi sus, la primul etaj, în lungul coridorului – liniştit, cald şi carpetat – către superba lor cameră, care-ţi tăia răsuflarea. Băiatul le descuie uşa, cără totul înăuntru, aranjă fereastra şi luminile; Joe îi dădu un bacşiş, iar el plecă, închizând uşa în urma lui.

Totul era întocmai cum dorise ea.

— Cât stăm în Denver? îl întrebă pe Joe, care începuse să desfacă pachetele pe pat. Înainte să plecăm sus, în Cheyenne?

El nu răspunse; era ocupat cu conţinutul valizei lui.

— O zi sau două? întrebă ea luându-şi haina cea nouă. Crezi că putem sta trei?

Ridicând capul, Joe răspunse:

— Plecăm mai departe în seara asta.

La început, nu înţelese; iar când înţelese, nu-i veni să creadă. Se uită lung la el, iar el se uită lung la ea, cu o expresie sălbatică, aproape s-o străpungă, cu faţa încordată sub o tensiune enormă, mai mare decât văzuse ea vreodată în viaţa ei la o fiinţă omenească. El nu clinti; părea paralizat acolo, cu mâinile pline cu haine din valijoara lui, cu corpul aplecat.

— După ce mâncăm, adăugă.

Ea nu ştiu ce să spună.

— Aşa că îmbracă rochia cea albastră, care a costat atâta, zise. Cea care-ţi place ţie; cea cu adevărat bună… înţelegi?

Începu acum să se descheie la cămaşă.

— Mă duc să mă rad şi să fac un duş bun, fierbinte.

Vocea îi suna cumva mecanic, ca şi cum ar fi vorbit de la o milă depărtare, printr-un fel de instrument; întorcându-se, se îndreptă către baie cu paşi smuciţi.

---

[71] Interzisă (germ.) (n. trad.).

Cu dificultate, ea reuşi să spună:
— Este prea târziu, în seara asta.
— Nu. Terminăm masa pe la 17:30, 18:00, cel târziu. Putem urca în Cheyenne în două ore, două ore şi jumătate. Asta înseamnă abia 8 şi ceva. Să zicem 9, cel mult. Putem suna de aici, să-i zicem lui Abendsen că venim; îi explicăm situaţia. Asta va face impresie, un telefon interurban. Spune-i aşa… suntem în drum, cu avionul, către Coasta de Vest; stăm în Denver doar o noapte. Dar suntem atât de entuziasmaţi de cartea lui încât venim cu maşina până sus, în Cheyenne, şi ne întoarcem înapoi diseară, numai pentru şansa de a…
Ea îl întrerupse:
— De ce?
Lacrimile îi năvăliră în ochi şi se trezi ştergându-şi-le cu amândoi pumnii, cu degetul mare înăuntru, aşa cum făcea când era copil; simţi cum îi tremură bărbia şi, când vorbi, vocea abia i se auzi:
— Nu vreau să merg să-l văd diseară; nu merg. Nu vreau să merg deloc, nici mâine. Vreau numai să văd priveliştea de aici. Aşa cum mi-ai promis.
Şi în timp ce vorbea, spaima reapăru iar şi i se instală în piept panica aceea oarbă, particulară, care abia dacă o părăsise puţin chiar şi în cele mai strălucite momente cu el. I se urcă până sus şi puse stăpânire pe ea; o simţi tremurându-i în faţă, strălucind astfel încât el o putea uşor observa.
Joe zise:
— Dăm o fugă până acolo şi după aia, când ne întoarcem… admirăm peisajul de aici.
Vorbi rezonabil şi totuşi cu înţepeneală de mort, ca şi cum ar fi recitat.
— Nu, zise ea.
— Pune-ţi rochia albastră.
Răscoli printre pachete până ce dădu de ea în cea mai mare dintre cutii. Desfăcu sfoara cu grijă, scoase rochia afară şi o întinse pe pat cu precizie; nu se grăbea.
— OK? Ai să fii jos pălăria. Ascultă, cumpărăm o sticlă de scotch scump şi o luăm cu noi. Luăm Vat 69.
„Frank”, se gândi ea. „Ajută-mă. Am intrat în ceva ce nu înţeleg.”
— E mult mai departe decât crezi tu, spuse ea. M-am uitat pe hartă. Va fi cu adevărat târziu când vom ajunge acolo, cam 11 noaptea sau chiar după miezul nopţii.

El zise:
— Pune-ţi rochia sau te ucid.
Închizând ochii, ea începu să chicotească. „Antrenamentul meu”, se gândi. „A fost adevărat, în definitiv; vom vedea acum. Mă poate omorî sau pot să-i ating un nerv pe spate şi să-l ologesc pe viaţă? Dar s-a luptat cu comandourile alea engleze; a mai trecut prin aşa ceva, cu ani în urmă.”
— Ştiu că s-ar putea să reuşeşti să mă trânteşti. Sau poate că nu.
— Nu să te trântesc, zise ea. Să te mutilez pentru totdeauna. Pot cu adevărat. Am trăit pe Coasta de Vest. M-au învăţat japonezii, sus, în Seattle. Du-te tu în Cheyenne, dacă vrei, şi lasă-mă pe mine aici. Nu încerca să mă forţezi. Mi-e frică de tine şi am să încerc…
Vocea i se frânse.
— Am să încerc să nu te aranjez prea rău, dacă vii spre mine.
— Haide… pune afurisita aia de rochie! Ce-i cu toate astea? Trebuie să-ţi fi pierdut minţile de vorbeşti aşa de ucis şi de mutilat, doar pentru că vreau să sari în maşină după ce mâncăm şi să mergi cu mine pe autostradă să-l vedem pe tipul a cărui carte ai…
Se auzi o bătaie în uşă.
Joe se duse şi o deschise. Un băiat în uniformă, de pe coridor, zise:
— Serviciul de cameră. Aţi cerut la recepţie, domnule.
— A, da, zise Joe păşind către pat; luă cămăşile albe pe care le cumpărase şi le dădu băiatului.
— Le poţi aduce înapoi în jumătate de oră?
— Doar călcate, zise băiatul, examinându-le. Nu şi spălate. Da, sunt sigur că voi putea, domnule.
Când Joe închise uşa, Juliana spuse:
— Cum de-ai ştiut că o cămaşă albă, nouă, nu se poate purta înainte de a fi călcată?
El nu spuse nimic; ridică din umeri.
— Uitasem, zise Juliana. Iar o femeie ar trebui să ştie… când le scoţi din celofan, sunt şifonate.
— Când eram mai tânăr, obişnuiam să mă îmbrac şi să ies adeseori.
— De unde ştiai că hotelul are serviciu de cameră? Eu nu ştiam. Chiar te-ai tuns şi te-ai vopsit? Eu cred că ai părul blond dintotdeauna şi că purtai o perucă. Nu-i aşa?
El ridică iarăşi din umeri.

— Trebuie să fii din S. D., zise ea. Pozând în şofer broscar. N-ai luptat niciodată în Africa de Nord, nu-i aşa? Trebuia să vii aici ca să-l ucizi pe Abendsen, aşa este? Ştiu că-i aşa. Cred că sunt destul de uimită.

Se simţi uscată, sfârşită.

După un timp, Joe zise:

— Sigur că am luptat în Africa de Nord. Poate că nu cu bateria de artilerie a lui Pardi. Cu Brandemburgerii[72].

Adăugă:

— Wehrmacht Kommando[73]. Infiltrat în Cartierul General Englez. Nu văd diferenţa; am văzut o grămadă de acţiuni. Şi am fost la Cairo; am câştigat medalia şi am fost citat pe câmpul de luptă. Caporal.

— Stiloul ăla e o armă?

El nu răspunse.

— O bombă, îşi dădu ea seama dintr-odată, spunând-o cu voce tare. O bombă capcană, aranjată să explodeze când o atinge cineva.

— Nu, zise el. Ce ai văzut tu era un transmiţător şi receptor de doi waţi, ca să pot menţine contactul radio. În caz că se schimbă planul, care este situaţia politică la Berlin, zi de zi.

— Iei legătura cu ei înainte de a o face? Să fii sigur?

El dădu din cap.

— Nu eşti italian; eşti german.

— Elveţian.

Ea zise:

— Soţul meu este evreu.

— Nu mă interesează ce e soţul tău. Tot ce vreau e să-ţi pui rochia aia şi să te aranjezi, ca să putem merge la cină. Aranjează-ţi cumva părul; aş fi vrut să ai timp de coafor. Poate mai este deschis salonul de înfrumuseţare al hotelului. O poţi face cât timp îmi aştept eu cămăşile şi-mi fac duş.

— Cum ai să-l ucizi?

Joe zise:

— Te rog, îmbracă rochia, Juliana. Am să sun jos, să întreb de coafor.

Se duse către telefon.

— De ce ai nevoie de mine?

---

[72] Corp de comando german, recrutat din provincia cu acelaşi nume (n. trad.).

[73] Comando militar (n. trad.).

Formând numărul, Joe zise:

— Avem un material despre Abendsen şi pare a fi atras de un anumit tip de femeie, brunetă, focoasă. Tipul specific Orientului Mijlociu sau mediteranean.

Când el vorbea cu cei de la hotel, Juliana se duse şi se aşeză pe pat. Închise ochii şi-şi puse mâinile pe faţă.

— Au o coafeză, zise Joe după ce închise telefonul. Şi te poate aranja chiar şi acum. Du-te la mezanin.

Îi puse ceva în mână; deschizând ochii, ea văzu că erau bancnote germane.

— Să plăteşti.

Ea zise:

— Lasă-mă să zac aici. Te rog.

El o privi cu un aer de curiozitate şi îngrijorare.

— Seattle este azi cum ar fi fost San Francisco, zise ea, dacă nu ar fi fost niciun Mare Incendiu. Construcţii din lemn, vechi de tot şi câteva din cărămidă, şi cu coline, ca la Frisco. Japonezii sunt acolo de mult timp, cu mult înaintea războiului. Au un întreg cartier de afaceri şi case, magazine, totul, foarte vechi. E port. Japonezul ăla tăcut, care m-a învăţat pe mine… mă dusesem cu un tip din Marina Comercială şi, stând acolo, am început să iau lecţii. Îl chema Minoru Ichoyasu; purta vestă şi cravată. Era rotund ca o minge! Dădea lecţii sus, într-o clădire de birouri japoneze; avea o tăbliţă pe uşă, cu scris de modă veche, auriu, şi o cameră de aşteptare, ca la dentist. Cu *National Geographic.*

Aplecându-se asupra ei, Joe o prinse de mână şi o ridică în capul oaselor; o ajută, sprijinind-o.

— Ce s-a-ntâmplat? Te porţi ca şi cum ţi-ar fi rău.

Se uită atent la chipul ei, cercetându-i trăsăturile.

— Mor, zise ea.

— E doar o criză de anxietate. Nu le ai tot timpul? Îţi pot da un sedativ, de la farmacia hotelului. Un fenobarbital? Şi n-am mâncat de la 10:00 dimineaţa. O să-ţi facă bine când ajungem la Abendsen, n-ai nimic de făcut, numai să stai acolo cu mine şi cu el; să stai şi să faci conversaţie cu el, astfel încât el să stea cu noi şi să nu iasă nicăieri. Când te va vedea, sunt sigur că ne va primi, mai ales cu rochia aia italiană, decoltată cum e. Şi eu te-aş primi înăuntru, în locul lui.

— Lasă-mă să intru în baie, zise ea. Mi-e rău. Te rog.

Se zbătu să se elibereze din mâna lui.

— Mi-e rău… dă-mi drumul.

El îi dădu drumul, iar ea traversă încăperea şi intră în baie; închise uşa în urma ei.

„O pot face”, se gândi. Aprinse lumina; fu orbită. Se uită într-o parte. „O găsesc eu.” Găsi în trusa medicală, pusă la dispoziţie de hotel, un pachet cu lame de ras, săpun, pastă de dinţi. Deschise micul pachet cu lame. „Cu o singură parte ascuţită, da.” Despături o lamă, nefolosită, unsuroasă, negru-albăstruie.

Apa curgea la duş. Păşi înăuntru. Dumnezeule, era îmbrăcată! Rochia i se lipi de ea. Distrusă. Părul îi şiroia. Îngrozită, se împiedică, căzu pe jumătate, bâjbâi căutând să iasă afară. Apa curgea din ciorapi… începu să plângă.

Joe o găsi stând lângă cadă. Îşi scosese rochia udă, distrusă; stătea goală, în picioare, sprijinindu-se cu o mână, odihnindu-se.

— Isuse Cristoase, zise ea, când îşi dădu seama că el se afla acolo. Nu ştiu ce să mă fac. Rochia mea de jerseu este distrusă. E din lână.

Arătă cu mâna; el se întoarse să vadă mormanul de haine îmbibate cu apă.

Cu mult calm – deşi faţa îi era mirată – el zise:

— Ei bine, oricum nu o purtai pe asta.

Cu un prosop pufos, alb, de hotel, o uscă, o scoase din baie şi o duse înapoi în camera principală, călduroasă, cu covor.

— Pune-ţi lenjeria… ia ceva pe tine. O chem pe coafeză aici, sus; trebuie să vină, asta-i tot.

Luă iarăşi telefonul şi formă numărul.

— Ce ziceai despre pastile? îl întrebă ea când el termină cu telefonul.

— Am uitat. Am să sun jos, la farmacie. Nu, stai, am eu ceva. Nembutal sau aşa ceva.

Mergând iute la valiza lui, începu să scotocească. Când îi întinse două pastile, ea zise:

— Au să mă distrugă?

Le acceptă cu stângăcie.

— Ce? făcu el cu faţa crispată.

„Îmi putrezeşte partea de jos a corpului”, se gândi ea. „Mi se usucă încheietura şoldului.”

— Adică, zise ea, cu grijă, îmi slăbeşte concentrarea?

— Nu… e un produs A.G. Chemie, pe care mi l-au dat acasă. Le folosesc atunci când nu pot dormi. Îţi aduc un pahar cu apă.

Dădu fuga.

„Lama”, se gândi ea. „Am înghiţit-o; acum îmi taie şalele, pentru totdeauna, ca pedeapsă. Sunt măritată cu un evreu şi mă

ţin cu un asasin gestapovist.” Îşi simţi iarăşi ochii în lacrimi, arzând-o. „Pedeapsă pentru tot ce am săvârşit. Sunt ruinată.”

— Să mergem, zise, ridicându-se în picioare. A venit coafeza.

— Nu eşti îmbrăcată!

O conduse, o aşeză, încercând să-i pună chiloţii, fără succes.

— Trebuie să-ţi aranjezi părul, zise el, pe un ton disperat. Unde este *Hur*[74], femeia aia?

Ea spuse, vorbind rar, cu greutate:

— Părul creează bourul care înlătură petele de goliciune. Ascunzând, niciun ascunziş să nu fie atârnat de tăiş. Tăiş de la Domnul. Păr, măr, *Hur.*

„Mâncatul pastilelor avea probabil efect terapeutic. S-au unit cu toţii, au hotărât să-mi dea cel mai periculos solvent coroziv, să mă mănânce pentru totdeauna.”

Uitându-se la ea, Joe păli. „Trebuie să citească în mine”, se gândi ea. Îmi citeşte în minte cu maşina aia a lui, deşi n-o pot găsi.

— Pastilele, zise ea. Îmi încurcă gândurile şi mă tulbură.

El zise:

— Nu le-ai luat.

Arătă către pumnul ei încleştat; ea descoperi că încă le mai avea acolo.

— Eşti bolnavă, zise el.

Îl simţea greoi, încet, ca o masă inertă.

— Eşti foarte bolnavă. Nu putem merge.

— Fără doctor, zise ea. Am să fiu OK.

Încercă să zâmbească; se uită la chipul lui, să vadă dacă reuşise. Simţi o reflectare din creierul lui: „Mi-a prins gândurile.”

— Nu te pot lua la Abendsen, zise el. Nu acum în orice caz. Mâine. Poate o să-ţi fie mai bine. Încercăm mâine. Trebuie.

— Pot să mă duc iar la baie?

El dădu din cap, cu faţa muncită, abia auzind-o. Se întoarse aşadar în baie; închise iarăşi uşa. În dulăpior, altă lamă, pe care o luă în mâna dreaptă. Ieşi încă o dată afară.

— Pa, pa, zise ea.

Când deschise uşa dinspre coridor, el scoase un strigăt şi o apucă cu duritate. Smucitură.

— Este înspăimântător, zise ea. Violează. Ar fi trebuit să ştiu.

„Gara pentru hoţii de poşete; diverşi prădători de noapte, cu

---

[74] Curvă (n. trad.).

siguranţă că mă pot descurca. Unde se dusese ăsta?” Îl plesni peste gât, ca într-un dans.

— Lasă-mă, zise. Nu-mi bara drumul dacă nu vrei o lecţie. Oricum, doar femei.

Ridicând lama, se duse să deschidă uşa. Joe stătea la pământ, presându-şi cu mâinile gâtul, lateral.

— La revedere, zise, şi închise uşa în urma ei. Ieşi în căldurosul coridor, mochetat.

O femeie în salopetă albă, fredonând sau cântând, împinge, cu capul plecat, un cărucior. Ştergând mâne rele uşilor, ajunse în faţa Julianei; îşi înălţă capul şi ochii i se holbară, iar gura i se căscă.

— Ah, dulcico, zise ea, da’ eşti afumată rău; ai nevoie mai mult decât de coafeză… intră binişor înapoi în cameră şi puneţi hainele pe tine înainte să te arunce afară din hotelul ăsta. Doamne, iartă-mă!

Deschise uşa în spatele Julianei.

— Să te trezească bărbată-tu; trimit pe cineva sus cu nişte cafea fierbinte. Acum, te rog, intră în cameră la tine.

Împingând-o pe Juliana înapoi în cameră, femeia trânti uşa în urma ei şi zgomotul căruciorului se auzi tot mai slab.

„Coafeza”, realiză Juliana. Privind în jos, văzu că într-adevăr nu avea nimic pe ea; femeia avusese dreptate.

— Joe, zise ea. Nu mă lasă.

Găsi patul, îşi găsi valiza, o deschise, răsturnă lucrurile din ea. Lenjeria, apoi bluza, fusta… o pereche de pantofi cu toc jos.

— M-a făcut să mă întorc, zise ea.

Găsind un pieptăn, se pieptănă rapid, apoi se perie.

— Ce experienţă! Femeia era exact în faţa uşii, gata să ciocane.

Ridicându-se, se duse în căutarea unei oglinzi.

— E mai bine?

Oglinda de pe uşa debaralei pentru haine; întorcându-se, se cercetă răsucindu-se, înălţându-se pe vârfurile degetelor de la picioare.

— Sunt atât de încurcată, zise uitându-se în jur, după Joe. Abia dacă ştiu ce fac; trebuie să-mi fi dat ceva; orice o fi fost, mi-a făcut rău, în loc să mă ajute.

Stând tot pe duşumea, ţinându-şi gâtul, Joe zise:

— Ascultă, eşti foarte bună. Mi-ai tăiat aorta. Artera de la gât.

Ea chicoti şi se plesni cu mâna peste gură.

— O, Doamne… eşti atât de zăpăcit. Adică foloseşti cuvintele

anapoda. Aorta o ai în piept; vrei să zici carotida.

— Dacă iau mâna, zise el, îmi pierd tot sângele în două minute… Ştii asta. Aşa că ajută-mă cumva, cheamă un doctor sau o ambulanţă. Mă înţelegi? Asta ai avut de gând? Evident. OK… suni sau te duci după cineva?

După ce chibzui, ea zise:

— Am avut de gând.

— Ei bine, spuse el, oricum, cheamă pe cineva. De dragul meu.

— Du-te singur.

— Nu pot să opresc hemoragia.

Sângele i se prelinsese printre degete, văzu ea, în jos, pe încheietură. Se formase o băltoacă pe duşumea.

— Nu am curaj să mă mişc. Trebuie să stau aici.

Ea îşi puse haina cea nouă, îşi închise noua poşetă din piele lucrată de mână, îşi luă valiza şi câte pachete reuşi; în special, avu grijă să-şi ia cutia cea mare cu rochia albastră, italiană, atent împăturită în ea. Când deschise uşa dinspre coridor, se uită înapoi spre el.

— Poate am să le zic la recepţie.

— Da, făcu el.

— În regulă, zise ea. Am să le spun. Nu mă căuta în apartamentul din Canon City, pentru că nu mă întorc acolo. Şi am cele mai multe dintre bancnotele alea germane, aşa că sunt în formă, pregătită pentru orice. La revedere. Îmi pare rău.

Închise uşa şi se grăbi pe coridor cât de repede putu, târând după ea valiza şi bagajele.

La lift un om de afaceri bătrâior, bine îmbrăcat, împreună cu soţia o ajutară; îi luară pachetele, iar la parter, în hol, le plasară unui băiat, pentru ea.

— Mulţumesc, le zise Juliana.

După ce băiatul îi cără valiza şi pachetele prin hol, afară, pe trotuarul din faţă, ea găsi un angajat al hotelului care îi explică cum să-şi recupereze maşina. Curând, stătea în garajul rece din beton de la subsolul hotelului, aşteptând ca omul de serviciu să-i aducă Studebaker-ul. În geantă găsi tot felul de mărunţiş; îi dădu un bacşiş omului şi următorul lucru pe care-l ştiu fu acela că se afla la volan, conducând în lungul rampei luminate în galben, iar apoi pe strada întunecată, cu farurile, maşinile şi reclamele sale din neon.

Portarul în livrea, al hotelului, îi încărcă personal bagajul şi pachetele în portbagaj, zâmbind cu asemenea încurajare din

inimă, încât îi dădu un bacşiş enorm înainte de a pleca. Nimeni nu încercă să o oprească şi asta o uimi; nici măcar nu înălţară o sprânceană. „Cred că ştiu că plăteşte el”, hotărî ea. „Sau poate că a şi făcut-o, la sosire.”

În timp ce aştepta împreună cu alte maşini să se schimbe culoarea semaforului, îşi aduse aminte că nu le spusese la recepţie despre faptul că Joe stătea pe podeaua camerei şi avea nevoie de doctor. Aşteptând încă acolo sus, aşteptând de acum şi până la sfârşitul lumii sau până când se va arăta mâine femeia de serviciu. Mai bine m-aş întoarce sau aş da telefon. Să mă opresc la un telefon public.

„E atât de stupid”, se gândi în timp ce conducea, uitându-se după un loc unde să parcheze şi de unde să dea telefon. „Cine s-ar fi gândit la asta în urmă cu o oră? Când am sosit, când ne-am oprit... eram aproape gata să plecăm, să ne îmbrăcăm şi să mergem la masă; puteam să ne fi dus şi la barul de noapte.” Începuse iarăşi să plângă, descoperi; lacrimile îi picurau de pe nas pe bluză, aşa cum stătea la volan. „Păcat că nu am consultat oracolul; ar fi ştiut şi m-ar fi avertizat. De ce nu am făcut-o? Puteam să-l fi întrebat oricând, oriunde pe parcursul călătoriei, sau chiar înainte de a pleca.” Începu să geamă, fără să vrea; sunetul, un urlet cum nu mai auzise niciodată ieşind din ea, o îngrozi, dar nu-l putu suprima, cu toate că-şi încleşta dinţii. O cântare, un cântec, un bocet înspăimântător, înălţându-i-se pe nas.

Când intră în prima parcare, rămase cu motorul mergând, tremurând, cu mâinile în buzunarele hainei. „Cristoase”, îşi zise, nefericită. „Ei, asemenea lucruri se mai întâmplă.” Se dădu jos din maşină şi-şi trase afară valiza din portbagaj; pe bancheta din spate o deschise şi scormoni printre haine şi pantofi până ce dădu peste cele două volume negre ale oracolului. Acolo, pe locul din spate al maşinii, cu motorul pornit, începu să arunce trei monede de zece cenţi S. M. S., folosindu-se de luminile din vitrina unui magazin universal pentru a vedea. „Ce să fac?” întrebă ea oracolul. „Spune-mi ce să fac; *te rog.*”

Hexagrama Patruzeci şi trei: Izbândirea trecerii. Parcurse flămândă textul, cuprinzându-l şi înţelegând; „Isuse, descria situaţia cu exactitate” – încă un miracol. Tot ceea ce se întâmplase, sub ochii ei. Reprodus schematic:

Urmează ca acela
Să întreprindă ceva.

Urmează ca acela să treacă apa cea mare.

Să călătorească, să meargă, să facă ceva important, nu să stea aici. Acum liniile. Buzele i se mişcau, căutând…

Zece perechi de ţestoase nu i se pot opune.
Perseverenţa neclintită aduce bogăţie.
Regele se înfăţişează înaintea lui Dumnezeu.
Acum se îmbogăţeşte prin întâmplări nefericite.
Niciun reproş, dacă eşti sincer
Şi umbli pe calea de mijloc,
Şi te prezinţi cu o pecete la prinţ.

Prinţul… adică Abendsen. Pecetea, exemplarul cel nou din cartea lui. Întâmplări nefericite… oracolul ştie ce i se întâmplase, nenorocirea cu Joe sau cine-o fi el. Citi şasele de pe poziţia a patra:

Dacă umbli pe calea de mijloc
Și te prezinţi prinţului,
El te va urma.

„Trebuie să mă duc acolo”, îşi dădu ea seama, „chiar dacă vine Joe după mine.” Devoră ultima linie transformantă, nouă, sus:

El nu aduce creştere nimănui,
Într-adevăr, cineva îl loveşte.
El nu-şi ţine inima mereu tare.
Nenorocire.

„Dumnezeule”, se gândi ea; „înseamnă că ucigaşul, cei de la Gestapo… Oracolul îmi spune că Joe sau unul ca el, un altul, se va duce acolo şi-l va omorî pe Abendsen.” Repede, trecu la Hexagrama Patruzeci şi trei. Sentinţa:

Acela trebuie să facă chestiunea cunoscută, cu hotărâre,
La curtea regelui.
Trebuie anunţat negreşit. Pericol.
Este necesar ca acela să-şi anunţe oraşul.
Nu urmează să se recurgă la arme.
Urmează ca acela să întreprindă ceva.

„Aşadar, n-are niciun rost să mă întorc la hotel, să mă interesez de el; este fără speranţă, deoarece vor fi trimişi alţii. Oracolul spune iarăşi, încă şi mai apăsat: să mă duc în Cheyenne şi să-l avertizez pe Abendsen, oricât de periculos ar fi pentru mine. Trebuie să-i spun adevărul.”

Închise volumul.

Întorcându-se la volan, se reînscrise în trafic. În scurt timp, găsi drumul de ieşire din centrul Denverului, către autostrada principală ducând spre nord; conducea cât de repede îi permitea maşina, al cărei motor bătea scoţând un zgomot ciudat, zdruncinându-i volanul şi scaunul şi făcând să zornăie totul în torpedou.

„Slavă Cerului pentru Doctor Todt şi autostrăzile lui”, îşi spuse ea, gonind prin întuneric, nevăzând decât propriile faruri şi liniile ce marcau benzile de circulaţie.

La ora 10 seara, din cauza unor pene de cauciuc, tot nu ajunsese în Cheyenne, aşa că nu mai era nimic de făcut, decât să tragă pe marginea drumului şi să caute un loc unde să petreacă noaptea.

Un panou de ieşire de pe autostradă, înaintea ei, anunţa GREELEY 5 MILE. „Pornesc mâine mai departe”, îşi spuse conducând încet în lungul străzii principale din Greeley, câteva minute mai târziu. Văzu câteva moteluri cu anunţuri pentru camere libere, deci nu erau probleme. „Ce trebuie eu să fac”, hotărî, „este să-l sun pe Abendsen în seara asta şi să-i spun că vin.”

Când parcă maşina, coborî din ea istovită, bucuroasă că era în stare să-şi întindă picioarele. Toată ziua fusese pe drum, de la 8 dimineaţa. Poate găsea vreun magazin deschis toată noaptea, nu prea departe; cu mâinile în buzunarele hainei, o luă pe trotuar şi curând se afla închisă în intimitatea unei cabine telefonice, cerându-i operatoarei informaţiile din Cheyenne. Telefonul lor, slavă cerului, era trecut în cartea de telefon. Băgă fisele de un sfert de dolar şi operatoarea sună.

— Alo, se auzi imediat o voce de femeie, o voce puternică, destul de plăcută, de femeie tânără; o femeie, fără îndoială, cam de vârsta ei.

— Doamna Abendsen? zise Juliana. Pot vorbi cu domnul Abendsen?

— Cine sunteţi, vă rog?

Juliana zise:

— I-am citit cartea şi am condus toată ziua, din Canon City Colorado. Acum sunt în Greeley. Credeam că ajung până la dumneavoastră în seara asta, dar nu pot, aşa că aş vrea să ştiu dacă-l pot vedea cândva, în timpul zilei de mâine.

După o pauză, doamna Abendsen spuse, tot pe un ton plăcut:

— Da, acum e prea târziu, mergem destul de devreme la culcare. Aveaţi vreun… motiv special pentru care voiaţi să-l vedeţi pe soţul meu? Are foarte mult de lucru în perioada asta.

— Voiam să stau de vorbă cu el, zise ea.

Propria voce îi sună în urechi ştearsă şi greoaie; se uită la peretele cabinei, nefiind în stare să mai spună nimic… corpul o durea, iar gura îi era uscată şi-i mirosea urât. Dincolo de cabina telefonică, îl văzu pe vânzător lângă aparatul pentru sifon, servind patru adolescenţi cu lapte bătut. Îşi dori să se afle acolo; abia mai ascultă răspunsul doamnei Abendsen. Îşi dorea ceva proaspăt, de băut, ceva rece, şi un sandviş cu carne de pui şi salată verde alături.

— Hawthorne lucrează în ritmul lui, ciudat, zicea doamna Abendsen cu vocea ei veselă, ageră. Dacă veniţi mâine până aici nu vă pot promite nimic, pentru că s-ar putea să fie prins toată ziua. Dar dacă înţelegeţi asta înainte de a face călătoria…

— Da, o întrerupse ea.

— Ştiu că va fi bucuros să stea de vorbă câteva minute cu dumneavoastră, dacă poate, continuă doamna Abendsen. Dar vă rog să nu fiţi dezamăgită dacă din întâmplare nu se poate întrerupe destul de mult ca să vorbească cu dumneavoastră sau măcar să vă vadă.

— I-am citit cartea şi ne-a plăcut, zise Juliana. O am cu mine.

— Înţeleg, zise doamna Abendsen cu bunăvoinţă.

— Ne-am oprit la Denver şi am făcut cumpărături, aşa că am pierdut o grămadă de timp.

„Nu”, se gândi, „totul s-a schimbat, totul e altfel.”

— Ascultaţi, zise, oracolul mi-a zis să vin la Cheyenne.

— Aha, făcu doamna Abendsen, ca şi cum ştia de oracol, dar totuşi neluând situaţia în serios.

— Am să vă dau liniile.

Luase cu ea oracolul, în cabina telefonică; sprijinind volumele pe raftul de sub telefon, întoarse paginile cu multă străduinţă.

— O clipă.

Găsi şi-i citi doamnei Abendsen mai întâi judecata, apoi liniile. Când ajunse la nouă de sus, o auzi pe doamna Abendsen exclamând.

— Poftim? zise Juliana, oprindu-se.

— Continuaţi, spuse doamna Abendsen.

„Tonul ei”, se gândi Juliana, „avea acum o nuanţă mai alertă, mai ascuţită.”

După ce Juliana citi şi judecata Hexagramei Patruzeci şi trei, care conţinea cuvântul pericol, se făcu tăcere. Nici doamna Abendsen şi nici Juliana nu mai ziseră nimic.

— Bine, atunci aşteptăm să vă vedem mâine, zise în sfârşit doamna Abendsen. Şi vreţi să-mi spuneţi cum vă numiţi, vă rog?

— Juliana Frink, zise ea. Vă mulţumesc frumos, doamnă Abendsen.

Acum, operatoarea interveni să anunţe că se consumaseră toate fisele, aşa că Juliana puse receptorul în furcă, îşi luă poşeta şi volumele oracolului, ieşi din cabină şi se îndreptă către aparatul pentru sifon din magazin.

După ce comandă un sandviş şi o Coke, se aşeză să se odihnească şi să fumeze o ţigară, realizând, cu un val de incredibilă oroare, că nu-i spusese doamnei Abendsen nimic despre omul de la Gestapo sau de la S. D. Sau de oriunde o fi fost, Joe Cinnadella ăla, pe care-l lăsase în camera de hotel din Denver. Pur şi simplu nu putu să creadă. „Am uitat!” îşi zise. „Cum s-a putut? Trebuie să fiu nebună; trebuie să fiu îngrozitor de bolnavă şi de proastă şi de nebună.”

Preţ de o clipă, bâjbâi în poşetă, încercând să găsească mărunţiş pentru încă un telefon. „Nu”, hotărî ea când deja se ridicase de pe scaun. „Nu îi pot suna iar astă-seară; am s-o las aşa… pur şi simplu e prea al naibii de târziu. Sunt obosită, iar ei probabil că au adormit până acum.”

Îşi mâncă sandvişul cu pui şi salată, bău paharul de Coke, apoi conduse până la cel mai apropiat motel, închirie o cameră şi se strecură tremurând în pat.

Capitolul 14

Domnul Nobosuke Tagomi se gândi: „nu există răspuns. Nicio înţelegere. Nici chiar în oracol. Şi cu toate astea trebuie să continuu să trăiesc, zi de zi, oricum.

Mă voi duce să aflu ce înseamnă a fi mic. Să trăiesc neştiut, cu orice preţ. Până ceva mai târziu, când…”

În orice caz, îi spuse soţiei la revedere şi părăsi locuinţa. Dar astăzi nu se duse la Nippon Times Building, ca de obicei. Ce-ar fi să se relaxeze? Să conducă până la Golden Gate Park[75], la grădina zoologică şi la acvariu? Să facă o vizită acolo unde lucrurile care nu pot gândi bucură, totuşi.

„Timpul. Este o călătorie lungă cu velotaxiul, iar asta îmi dă şi mie mai mult timp să observ. Dacă se poate spune aşa ceva.

Copacii, însă, şi grădinile zoologice nu sunt persoane. Trebuie să mă agăţ de existenţa umană. Asta mă transformă în copil, deşi ar putea fi bine. Aş putea să fac să fie bine.”

Conducătorul velotaxiului pedala în lungul Kearney Street, către centrul oraşului. „Să merg cu tramvaiul cu cablu”, se gândi domnul Tagomi dintr-odată. Fericire curată – călătoria îţi provoacă lacrimi din cauza zdruncinăturilor – într-un obiect care ar fi trebuit să dispară pe la 1900, dar care, ciudat, încă mai există.

Dădu liber velotaxiului şi merse pe trotuar către cea mai apropiată staţie de tramvai.

„Probabil”, se gândi, „nu mă voi putea întoarce niciodată la Nippon Times Building, cu duhoarea lui de hoit. Cariera mea, e sfârşită şi ea. Comitetul de Acţiune al Misiunii Comerciale poate găsi un înlocuitor. Tagomi, însă, încă umblă, există, amintindu-şi fiecare amănunt. Aşa că nimic nu s-a împlinit.

În orice caz situaţia de război, Operaţiunea Păpădia ne va mătura pe toţi. Indiferent ce vom face în acel moment. Duşmanul nostru, cel de care am luptat alături în ultimul război. Ce bine ne-a făcut? Trebuia să fi luptat împotriva lui, poate? Sau să-l lăsăm să piardă, să îi fi ajutat pe duşmani, Statele Unite, Anglia, Rusia.

---

[75] Zonă verde din nordul oraşului San Francisco, în apropierea celebrului Pod (n. trad.).

Nicio speranţă, ori încotro te-ai uita.
Oracolul, enigmatic. Probabil s-a retras din lumea omului aflat în suferinţă. Înţelepţii pleacă. Am intrat într-un Moment când suntem singuri. Nu mai putem obţine ajutor, ca mai înainte. Ei...”, se gândi domnul Tagomi, „poate este bine şi aşa. Sau poate face să fie bine. Trebuie încercat mereu să fie găsită Calea.”
Urcă în tramvaiul de California Street şi merse tot traseul, până la capăt. Chiar sări jos şi ajută la întoarcerea vagonului pe platforma turnantă, din lemn. Aceasta, dintre toate experienţele din oraş, îi oferea cea mai mare satisfacţie, de obicei. Acum, efectul întârzie să se arate; simţea golul încă mai acut, datorită vicierii aici a tuturor senzaţiilor.
Normal, călători cu tramvaiul înapoi. „Dar... e doar o formalitate”, realiză el privind străzile, clădirile, circulaţia.
În apropiere de Stockton, se sculă să coboare. Dar în staţie, când să coboare, conductorul îi strigă:
— Servieta, domnule!
— Mulţumesc.
O uitase în tramvai. Întinzându-se, o luă, apoi se înclină, în timp ce tramvaiul se puse în mişcare. „Este extrem de valoros conţinutul servietei”, se gândi. Avea un Colt 44 nepreţuit, exemplar de colecţie. Îl păstra la îndemână permanent, în cazul că răzbunătorii huligani S. D. ar încerca să i-o plătească. Nu se ştie niciodată. Şi totuşi... domnul Tagomi simţea că această nouă procedură, în ciuda celor întâmplate, era nevrotică. „N-ar trebui să-i cedez”, îşi spuse, încă o dată, păşind pe trotuar cu servieta în mână. Pornire, obsesie, fobie. Dar nu se putea elibera.
„Ea e în ghearele mele, eu în ale ei”, se gândi.
„Mi-am pierdut cumva, atunci, atitudinea de încântare?” se întrebă. „Mi-a pervertit toate instinctele amintirea a ceea ce am făcut? Întreaga atitudine de colecţionar afectată, nu numai aceea faţă de acest obiect? Suportul principal al vieţii mele... spaţiul, vai, în care am locuit cu atâta plăcere.”
Strigând la un velotaxi, îndrumă conducătorul către Montgomery Street şi magazinul lui Robert Childan. „Ia să aflăm. A mai rămas un fir care mă leagă de voinţa de a trăi. Poate aş reuşi să-mi stârnesc înclinaţiile anxioase printr-o viclenie: să-mi schimb arma pentru un obiect cu o mai mare valoare istorică. Arma asta, pentru mine, conţine prea multă istorie subiectivă... În întregime nefavorabilă. Dar asta se termină cu mine; nimeni altcineva nu o poate experimenta din

punctul de vedere al pistolului. E doar în psihicul meu. Să mă eliberez”, se gândi el cu entuziasm. „Când se duce arma, se duce cu totul norul trecutului. Pentru că nu se află doar în mintea mea; se află – aşa cum se spune dintotdeauna în teoria istoricităţii – şi în armă. O egalizare între noi!”

Ajunse la magazin. „De aici am cumpărat atâtea”, observă el în timp ce-l plătea pe conducătorul velotaxiului. „Şi pentru afaceri şi pentru mine, personal.” Cu servieta în mână, intră în viteză.

La casa de marcat stătea Robert Childan, lustruind un obiect cu o bucată de stofă.

— Domnule Tagomi, zise Childan, cu o înclinare.

— Domnule Childan.

Se înclină şi el.

— Ce surpriză. Sunt covârşit.

Childan puse jos obiectul şi bucata de stofă. Veni, ocolind colţul mesei pe care se afla casa de marcat. Urmă ritualul obişnuit, salutări şi toate celelalte. Totuşi, domnul Tagomi simţi omul cumva diferit. Cam… mut. „O îmbunătăţire”, hotărî el. „Întotdeauna era prea zgomotos, strident, sărea de colo-colo, era agitat. Dar ar putea fi şi un semn rău.”

— Domnule Childan, zise domnul Tagomi, punându-şi servieta pe măsuţă şi desfăcându-i fermoarul, aş vrea să vă vând înapoi un obiect cumpărat în urmă cu câţiva ani. Practicaţi asta, îmi amintesc.

— Da, spuse domnul Childan. Depinde de stare, de pildă. Rămase atent, aşteptând.

— Un revolver Colt 44, zise domnul Tagomi.

Tăcură amândoi, privind arma din cutia ei deschisă din lemn de tec, cu o parte a muniţiei consumată.

„Un comportament distant al domnului Childan”, realiză domnul Tagomi.

— Nu sunteţi interesat, zise domnul Tagomi.

— Nu, domnule, spuse domnul Childan cu voce gâtuită.

— Nu am să insist.

Simţi că nu mai are putere. Cedez. Yin, neadaptabilul, receptivul, mă stăpâneşte, mă tem…

— Iertaţi-mă, domnule Tagomi.

Domnul Tagomi se înclină şi puse înapoi în servietă arma, muniţia şi cutia. Destinul. Trebuie să păstrez lucrul acesta.

— Păreţi… cam dezamăgit, zise domnul Childan.

— Aveţi un foarte fin spirit de observaţie.

Fu tulburat; îşi lăsase la vedere lumea lui interioară? Ridică din umeri. Cu siguranţă, aşa era.

— Există vreun motiv special pentru care doreaţi să revindeţi acel obiect? întrebă domnul Childan.

— Nu, zise el ascunzându-şi iarăşi lumea personală… cum se cuvenea.

Domnul Childan ezită, apoi zise:

— Mă… întreb dacă provine într-adevăr din magazinul meu. Eu nu am aşa ceva.

— Sunt sigur, zise domnul Tagomi. Dar nu are a face. Vă accept decizia; nu mă simt ofensat.

— Domnule, spuse Childan, permiteţi-mi să vă arăt ce am primit. Aveţi un moment la dispoziţie?

Domnul Tagomi simţi în el vechea răscolire.

— Ceva de interes neobişnuit?

— Veniţi, domnule.

Childan îl conduse în cealaltă parte a magazinului; domnul Tagomi îl urmă.

Într-o vitrină din sticlă, încuiată, pe panouri din catifea neagră, se odihneau mici vârtejuri din metal, forme abia sugerate. Îi dădură domnului Tagomi un sentiment ciudat când se opri să le studieze.

— Le arăt tuturor clienţilor mei, fără să iert pe niciunul, zise Robert Childan. Domnule, ştiţi ce sunt?

— Bijuterii, se pare, spuse domnul Tagomi, zărind o insignă.

— Sunt produse americane. Desigur. Dar, domnule, nu sunt vechi.

Domnul Tagomi îşi înălţă privirile.

— Domnule, sunt noi.

Trăsăturile albe, acum şterse ale lui Robert Childan, erau tulburate de pasiune.

— Aceasta este noua viaţă a ţării mele, domnule. Începutul sub formă de mici seminţe nepieritoare de frumuseţe.

Cu interes corespunzător, domnul Tagomi zăbovi să examineze în propriile lui mâini câteva dintre piese. „Da, este ceva nou care le animă”, hotărî el. „Legea lui Tao s-a născut, aici; când Yin este pretutindeni, prima tresărire a luminii ia brusc fiinţă în adâncurile întunecate… toţi ştim; am mai văzut-o întâmplându-se, după cum o văd aici, acum. Şi totuşi, pentru mine, nu sunt decât nişte tinichele. Nu mă pot simţi vrăjit, ca domnul Childan, aici de faţă. Din nefericire, pentru amândoi. Dar asta este.”

— Destul de drăguţe, murmură, lăsând jos piesele.

Domnul Childan zise cu voce puternică:

— Domnule, nu apare dintr-odată.

— Pardon?

— Noua viziune, în inima dumneavoastră.

— Dumneavoastră sunteţi convertit, zise domnul Tagomi. Aş fi vrut să fiu şi eu, dar nu sunt.

Se înclină.

— Altădată, spuse domnul Childan însoţindu-l până la intrarea în magazin.

„Nu a încercat să-mi arate şi alte obiecte”, observă domnul Tagomi.

— Siguranţa dumneavoastră este de un gust îndoielnic, zise domnul Tagomi. Mă forţaţi să aleg.

Domnul Childan nu se făcu mic.

— Iertaţi-mă, zise. Dar eu am dreptate. Simt clar în ele germenii viitorului.

— Aşa să fie, spuse domnul Tagomi. Dar fanatismul dumneavoastră anglo-saxon pe mine nu mă încearcă.

Totuşi, simţi o anumită înnoire a speranţei. A propriei lui speranţe, în el însuşi.

— Bună ziua.

Se înclină.

— Vă văd din nou zilele astea. Putem să analizăm mai atent speranţele dumneavoastră.

Domnul Childan se înclină, fără să spună nimic.

Domnul Tagomi plecă, ducându-şi servieta cu Coltul 44 în ea. „Plec cum am venit”, reflectă el. „Căutând în continuare. Tot fără ceea ce îmi trebuie ca să mă-ntorc în lume.

Ce dacă aş fi cumpărat unul dintre obiectele acelea ciudate, nedefinite? Îl păstram, îl re-examinam, îl contemplam… mi-aş fi găsit oare după aceea, prin el, drumul înapoi? Mă îndoiesc.

Astea sunt pentru el, nu pentru mine.

Şi totuşi; chiar dacă cineva îşi găseşte drumul… asta înseamnă că există o Cale. Chiar dacă eu, personal, o ratez.

Îl invidiez.”

Întorcându-se, domnul Tagomi porni către magazin. În uşă, domnul Childan stătea şi-l privea. Nu intrase înăuntru.

— Domnule, spuse domnul Tagomi, am să cumpăr unul dintre obiectele acelea, pe oricare îl veţi alege dumneavoastră. Nu am nicio încredere, dar la ora actuală mă agăţ şi de un fir de pai.

Îl urmă încă o dată pe domnul Childan prin magazin, către

caseta din sticlă.

— Nu cred. Am să-l port cu mine, privindu-l la intervale regulate. O dată pe zi, de pildă. După două luni, dacă nu văd…

— Îl puteţi înapoia şi recăpăta integral banii, zise domnul Childan.

— Mulţumesc, spuse domnul Tagomi.

Se simţi mai bine. „Uneori trebuie să încerci orice”, hotărî. „Nu este nicio ruşine. Dimpotrivă, este un semn de înţelepciune, de recunoaştere a situaţiei.”

— Aceasta vă va linişti, zise domnul Childan.

Îi întinse un triunghi mic, din argint, fin cizelat. Negru pe o faţă, strălucitor şi plin de lumină pe cealaltă.

— Mulţumesc, spuse domnul Tagomi.

Cu un velotaxi, domnul Tagomi se duse în Portsmouth Square, un părculeţ situat în pantă, mai sus de Kearny Street, cu vedere către secţia de poliţie. Se aşeză pe o bancă, la soare. Pe alei, porumbeii căutau de mâncare. Pe alte străzi, oameni ponosit îmbrăcaţi citeau ziarul sau moţăiau. Ici-colo, alţii stăteau întinşi pe iarbă, aproape adormiţi.

Scoţând din buzunar punga imprimată cu numele magazinului domnului Childan, domnul Tagomi rămase ţinând-o cu ambele mâini, încălzindu-se. Apoi o deschise şi scoase afară noua lui achiziţie pentru a o contempla în singurătate, aici, în părculeţul cu puţină iarbă şi alei, al oamenilor bătrâni.

Ţinu în mână piesa de argint. Din ea, ieşeau reflexii în soarele de amiază, ca din capacele de cutii din tablă, răspândite ca dintr-o oglindă parabolică. Sau… se uită în ea. *„Om,* cum spun brahmanii. Punctul în care totul este conţinut. Amândouă, cel puţin ca idee. Mărimea, forma.” Continuă să o cerceteze, conştiincios.

„Va veni, cum a prezis domnul R. Childan? Cinci minute. Zece minute. Stau cât pot de mult. Timpul, vai, ne va face să dăm banii înainte. Ce deţin eu, câtă vreme este încă timp?”

„Iartă-mă”, gândi domnul Tagomi în direcţia obiectului. „Simţim mereu imboldul să ne sculăm şi să acţionăm.” Cu regret, se apucă să pună obiectul înapoi în punga lui. Îi aruncă o ultimă privire. „Ca un copil”, îşi spuse.

„Imit inocenţa şi încrederea. Ca un copil pe plajă, apăsând la ureche scoica găsită întâmplător. Ascultând în bolboroseala ei înţelepciunea mării.

Acum, înlocuind prin ochi urechea. Intrând şi aflând ce a fost făcut, ce înseamnă, de ce. Comprimarea înţelegerii într-o

încâlcitură finită.

Întreb prea mult şi astfel nu mă aleg cu nimic.”

— Ascultă, îi spuse *sotto voce* piesei din argint. Garanţia la cumpărare a promis mult.

„Ia s-o scutur, mai bine, ca pe un ceas vechi, recalcitrant”. Zis şi făcut. „Să-i trezesc zeitatea dinăuntru. Doarme, pasămite. Sau este plecată în călătorie, gâdilând ironia amară a profetului Ilie. Sau poate este la treabă.” Domnul Tagomi scutură violent scrijelitura de argint, în sus şi-n jos, în pumnul încleştat. „S-o chem mai tare.” O scutură iarăşi.

„Idol micuţ, eşti gol”, se gândi.

„Să-l ocărăsc”, îşi spuse. „Să-l sperii.”

— Îmi pierd răbdarea, zise, *sotto voce.*

„Şi atunci, ce? Să te azvârl în canal? Suflu asupra lui, îl scutur, suflu asupra lui. Să-mi câştig partida.”

Râse. „Ce implicare prostească, aici în lumina soarelui. Un spectacol gratuit pentru oricine trece prin preajmă.” Trase cu ochiul, vinovat. „Dar n-a văzut nimeni. Bătrânii moţăie. Ce uşurare.”

„Am încercat totul”, îşi dădu seama. „Am pledat, am contemplat, am ameninţat, am filosofat îndelung. Ce mai e de făcut?

Aş putea”, dar mă opresc aici. „Nu-mi este îngăduit. Se va mai ivi, poate, ocazia. Şi totuşi, după cum zice W.S. Gilbert, o asemenea ocazie *nu* se mai iveşte. O fi aşa? Eu aşa simt.

Când eram copil, gândeam ca un copil. Dar acum am dat deoparte lucrurile copilăreşti. Acum trebuie să caut în alte sfere. Trebuie să abordez obiectul ăsta pe căi noi. Trebuie să o iau ştiinţific. Să epuizez prin analiză logică toate posibilităţile. Sistematic, în stil clasic, aristotelian, de laborator.”

Îşi băgă degetul în urechea dreaptă, pentru a estompa zgomotul traficului şi toate celelalte zgomote perturbatoare. Apoi apăsă bine triunghiul din argint, cu faţa scobită pe urechea stângă.

Niciun sunet. Niciun vuiet al oceanului închipuit, de fapt zgomotul circulaţiei sângelui, nici măcar atât.

Atunci, ce alt simţ ar putea pătrunde misterul? Auzul nu-i de niciun folos, evident. Domnul Tagomi închise ochii şi începu să pipăie fiecare părticică a suprafeţei obiectului. Pipăitul, nu; degetele nu-i spuneau nimic. Mirosul. Puse bucata de argint la nas şi inhală. Avea un iz slab de metal, dar nu transmitea niciun înţeles. Gustul. Deschizând gura, strecură înăuntru triunghiul

din argint, îl crănţăni ca pe un biscuit, dar, desigur nu-l mestecă. Niciun înţeles, doar un lucru rece, amar şi tare.

Îl luă iarăşi în mână.

Înapoi, în cele din urmă, l-a văzut. Cel mai important simţ; scara grecească a priorităţilor. Întoarse triunghiul din argint pe toate părţile; îl văzu din toate punctele de vedere *extra rem*[76].

„Ce văd” se întrebă, „datorită îndelungatului studiu, plin de silinţă şi atenţie? Care este revelaţia cu care mă confrunt în acest obiect?”

„Renunţă”, îi zise triunghiului din argint. „Scuipă secretul arcanei.”

„Ca o broască trasă din adâncuri”, se gândi. „Pumnul strâns, dată comandă să declare ce zace ascuns, în abisurile de ape. Dar uite că broasca nici nu clinteşte; se strânge tăcută, se preface în piatră sau în ţărână sau în mineral. Inertă. Trece înapoi la substanţa rigidă, comună în lumea ei de mormânt.

Metalul este din pământ”, se gândi el, privind atent. „De dedesubt: din tărâmul cel mai de jos, cel mai dens. Ţinutul trollilor[77] şi al peşterilor, al umezelii şi al întunericului. Lumea Yin, în cel mai deprimant aspect al ei. Lumea cadavrelor, a putrezirii, a distrugerii. A fecalelor. A tot ce a murit, lunecând şi dezintegrându-se iar, strat după strat. Lumea diavolească a imobilului; timpul care a fost.”

Şi totuşi, în lumina soarelui, triunghiul din argint strălucea. Reflecta lumina. „Foc”, se gândi domnul Tagomi. „Niciun pic de umezeală sau întuneric. Nu e puternic, e istovit, dar pulsând de viaţă. Tărâmul de sus, aspect Yang: empiric, eteric. Cum se cuvine pentru opera de artă. Da, asta-i menirea artistului: ia rocă din pământul tăcut şi întunecat şi o preface în formă strălucitoare, care reflectă lumina, din cer. Aduce moartea la viaţă. Cadavru transformat în formă şi conţinut; trecutul predat viitorului.”

„Tu ce eşti?” întrebă el triunghiul din argint. „Yin întunecat, mort, sau Yang strălucitor, viu?” În palma lui, ciobul din argint dansă şi-l orbi; îşi feri privirile, văzând acum numai jocul focului.

„Trup de Yin, suflet de Yang. Metal şi foc, unite. Exteriorul şi interiorul; microcosmosul în palma mea. Care este spaţiul

---

[76] Rem – fază a somnului, caracterizată prin mişcări rapide ale globilor oculari, corespunzătoare formării viselor (n. trad.).

[77] Fiinţă fantastică din mitologia scandinavă, care trăieşte sub pământ, în peşteri (n. trad.).

despre care vorbeşte el? Ridicarea verticală. Către ceruri. A timpului? În lumea de lumină a ceea ce este trecător. Da, lucrul acesta şi-a regurgitat spiritul: lumina. Şi atenţia mi s-a stabilit; nu pot privi în lături. Am căzut sub vraja suprafeţei sclipitoare pe care nu o mai pot stăpâni, la care nu mai pot renunţa.”

„Vorbeşte-mi, acum”, îi zise. „Acum, că m-ai ademenit. Vreau să-ţi aud vocea izvodind din orbitoarea lumină albă, clară, aşa cum ne aşteptăm să vedem numai în existenţa de dincolo de viaţă, din *Bardo Thodol*-ul sufletului, rătăcirea lui în căutarea unei noi renaşteri. Toate zeităţile, înspăimântătoare şi binevoitoare; vom trece de ele, ca şi de luminile fumurii. Şi de cuplurile împreunate. De orice altceva, cu excepţia acestei lumini. Sunt pregătit să fac faţă, fără teamă. Observă că nu am pălit.

Simt vânturile fierbinţi ale Karmei conducându-mă. Şi totuşi, rămân aici. Pregătirea mea a fost corectă: nu trebuie să mă feresc de lumina albă, clară, pentru că altfel voi intra iarăşi în ciclul naşterii şi al morţii, necunoscând nicicând libertatea, neobţinând în veci eliberarea. Vălul mayei[78] va cădea, iar dacă…”

Lumina dispăru.

Ţinea în mână doar triunghiul opac de argint. Umbra tăiase razele de soare; domnul Tagomi îşi ridică privirile.

Înalt, în uniformă albastră, un poliţist stătea lângă banca lui, zâmbind.

— Ei? făcu domnul Tagomi, surprins.

— Mă uitam şi eu cum lucraţi la puzzle-ul ăla.

Poliţistul porni mai departe pe alee.

— Puzzle, repetă domnul Tagomi. Nu-i puzzle.

— Nu-i un puzzle din acelea mici, pe care trebuie să le dezlegi? Puştiul meu are o mulţime. Unele sunt grele.

Poliţistul trecu.

Domnul Tagomi se gândi: „am fost jefuit. Şansa mea la Nirvana e pierdută. Am fost întrerupt de *yankeul* ăsta alb, barbar, de Neanderthal. Subumanul ăsta care credea că lucrez la o jucărie puerilă, de copil.”

Ridicându-se de pe bancă, înainta câţiva paşi, nesigur pe el. „Trebuie să mă calmez. Invectivele groaznice, rasist spiritiste, sunt nedemne de mine.”

„Incredibile pasiuni mi se mai ciocnesc, cu mare larmă, în

---

[78] Maya – iluzia existenţei, cf. Filosofiei indiene (n. trad.).

piept.” Începu să umble prin parc. „Mişcă-te”, îşi spuse. „Catarsis dinamic.”

Ajunse la marginea parcului, pe trotuarul de pe Kearny Street. Traficul era extrem de zgomotos. Domnul Tagomi se opri pe bordură.

Niciun velotaxi. Aşa că o luă pe jos, pe trotuar; intră în mulţime. „Niciodată nu găseşti unul, când ai nevoie.”

„Dumnezeule, ce-i asta?” Se opri şi se zgâi la monstrul lipsit de orice formă de la orizont. Precum un *montagnes russes* de coşmar, suspendat, acoperind vederea. O enormă construcţie din metal şi ciment se profila în văzduh.

Domnul Tagomi se întoarse către un om slab în costum şifonat.

— Ce este aia? întrebă el, arătând.

Omul rânji.

— Groaznic, nu? E Autostrada Embarcadero. O mulţime de oameni cred că împute priveliştea.

— E prima oară când o văd, zise domnul Tagomi.

— Sunteţi norocos, spuse omul şi se duse.

„Anapoda vis”, îşi zise domnul Tagomi. „Trebuie să mă trezesc. Unde sunt velotaxiurile astăzi?” Începu să meargă mai repede. Întreaga panoramă arată mohorâtă, anapoda, ca o lume de mormânt. „Miroase a ars. Clădiri cenuşii, trotuar, un anume tempo supărător al oamenilor. Şi *încă* niciun velotaxi.”

— Taxi! strigă grăbind pasul.

Nicio speranţă. Numai automobile şi autobuze. Maşini mari cât nişte distrugătoare, cu forme total nefamiliare. Se feri să se uite la ele; îşi menţinu privirea drept înainte. „Percepţia mea optică este total distorsionată, de o natură cu totul sinistră. E o tulburare care-mi afectează simţul spaţial. Simt orizont deraiat. Ca astigmatismul letal, care loveşte fără avertisment.”

„Îmi trebuie un răgaz.” În faţă, era o braserie mizeră. Înăuntru numai albi, toţi luând masa. Domnul Tagomi împinse uşile batante din lemn. Simţi miros de cafea. În colţ, un tonomat grotesc, urla; tresări şi-şi făcu drum către tejghea. Toate scaunele erau ocupate de albi. Domnul Tagomi scoase o exclamaţie. Mai mulţi albi îşi ridicară privirile. *Dar niciunul nu-şi părăsi locul. Niciunul nu-i cedă scaunul. Îşi reluară numai mâncatul.*

— Insist! îi spuse domnul Tagomi cu glas glacial celui mai apropiat alb; îi strigă în ureche.

Omul îşi puse jos cana cu cafea şi-i zise:

— Bagă de seamă, Tojo[79]!

Domnul Tagomi se uită la ceilalţi albi; toţi se uitară cu expresii ostile. Şi niciunul nu se agită.

„Existenţa lui *Bardo Thodol*”, se gândi domnul Tagomi. „Vânturi fierbinţi azvârlindu-mă cine ştie unde. Asta este viziunea… a ce? Poate sufletul îndura aşa ceva? Da, *Cartea Morţilor* ne pregăteşte: după moarte părem a-i zări pe ceilalţi, dar totul ne pare ostil. Eşti izolat. Nemângâiat, oriunde te-ai întoarce. Teribila călătorie – şi întotdeauna lumile suferinţei, ale renaşterii, gata să primească spiritul demoralizat, fugar. Deziluziile.”

Grăbi afară din expres. Uşile se închiseră în urma lui; stătea iarăşi pe trotuar. „Unde mă aflu? În afara lumii mele, a spaţiului şi a timpului meu.

M-a dezorientat triunghiul de argint. M-am rupt de reperele mele şi nu mă sprijin aşadar pe nimic. Prea mult pentru strădania mea. A fost o lecţie pentru toată viaţa. Cineva caută să-şi contrazică percepţiile, de ce? Aşadar, acela poate rătăci complet pierdut, lipsit de reper sau de ajutor?

Starea asta hipnotică… Facultatea atenţiei diminuată încât se atinge starea de crepuscul; lumea văzută numai sub aspectul ei simbolic, arhetipal, total amestecată cu material inconştient. Tipic pentru somnambulismul indus hipnotic. Trebuie să opresc această alunecare printre umbre, să-mi focalizez iarăşi concentrarea şi prin asta să-mi refac centrul eului.”

Se pipăi în buzunar după triunghiul de argint. Dispăruse. „Am lăsat lucrul pe bancă, în parc, împreună cu servieta. Catastrofă!”

O luă la fugă înapoi pe trotuar, către parc.

Pierde-vară treziţi din moţăială îl priviră cu surprindere cum grăbea pe alee. Ajunse la bancă. Şi sprijinită de ea, era, încă, servieta. Nici urmă de triunghiul din argint. Căută. Da. Căzut în iarbă, zăcea ascuns pe jumătate, acolo unde îl aruncase el, furios.

Se aşeză iarăşi, încercând să-şi tragă sufletul.

„Să mă concentrez încă o dată asupra triunghiului din argint” îşi spuse el când putu iarăşi să respire. „Îl ţintuiesc cu privirea şi număr. La zece, rostesc ceva surprinzător. *Erwache*[80], de pildă.”

---

[79] Hideki Tojo (1885-1948), general japonez (n. trad.).

[80] Deşteptarea (germ.) (n. trad.).

„E un vis idiot, evazionist”, se gândi. „Exacerbarea celor mai nocive aspecte ale adolescenţei, mai curând decât a inocenţei pure, limpezi a autenticei copilării. Este exact ce merit, oricum.

Nu este decât greşeala mea. Nu există nicio intenţie din partea domnului Childan sau a artizanilor; lăcomia mea este de învinuit. Nu poţi sili înţelegerea să vină.”

Numără încet, cu voce tare, apoi sări în picioare.

— Tâmpenia naibii, zise tăios.

Ceţurile fură împrăştiate?

Trase cu coada ochiului în jur. Gradul de împrăştiere scădea, după toate probabilităţile. Acum se putea aprecia alegerea cuvântului incisiv al Sfântului Paul… văzu întunecat prin sticlă nu o metamorfoză, ci o referire isteaţă la distorsiunea optică. „Vedem într-adevăr astigmatic, în sens fundamental: spaţiul şi timpul nostru, creaţii ale propriului nostru psihic, iar când acestea şovăie… e la fel ca tulburarea acută a urechii medii. Când şi când, ne afişăm excentric, cu simţul echilibrului complet pierdut.”

Se aşeză iar, puse triunghiul din argint deoparte, în buzunarul hainei şi rămase ţinându-şi servieta în poală. „Ceea ce trebuie eu să fac acum”, îşi zise, „este să merg să văd dacă acea construcţie aberantă… cum i-a zis omul? Autostrada Embarcadero. Dacă mai este acolo.”

Dar îi era frică.

„Şi totuşi”, se gândi, „nu pot pur şi simplu să stau aici. Am greutăţi de dus, cum zice o veche expresie populară americană. Treburi de rezolvat.”

Dilemă.

Doi băieţei chinezi se apropiară hârjonindu-se zgomotos pe alee.

Un stol de porumbei zburătăci; băieţii se opriră.

Domnul Tagomi strigă:

— Hei, tinerii mei prieteni!

Se scormoni în buzunar.

— Ia veniţi încoace.

Cei doi băieţi se apropiară cu prudenţă.

— Uitaţi aici zece cenţi.

Domnul Tagomi le aruncă moneda; băieţii se luară la bătaie pe ea.

— Mergeţi pe Kearny Street şi vedeţi dacă sunt velotaxiuri. Întoarceţi-vă să-mi spuneţi.

— Ne mai daţi zece? zise unul dintre băieţi. Când ne

întoarcem?

— Da, spuse domnul Tagomi. Dar să-mi spuneţi adevărul.

Băieţii o rupseră la fugă pe alee.

„Dacă nu sunt”, se gândi domnul Tagomi, „aş face bine să mă retrag într-un loc izolat şi să mă sinucid.” Îşi strânse servieta. Încă mai avea arma, nu era nicio greutate.

Băieţii veniră trăgându-se unul pe altul înapoi.

— Şase! strigă unul. Eu am numărat şase.

— Eu am numărat cinci, gâfâi celălalt.

Domnul Tagomi spuse:

— Sunteţi siguri că erau velotaxiuri? Aţi văzut clar conducătorii pedalând?

— Da, domnule, ziseră băieţii împreună.

Dădu fiecăruia câte o monedă. Ei îi mulţumiră şi fugiră.

„Înapoi la birou şi la slujbă”, se gândi domnul Tagomi. „Se ridică în picioare, strângând mânerul servietei. Datoria mă cheamă. Urmează o zi obişnuită, iar.”

Coborî iarăşi aleea, către trotuar.

— Taxi! strigă.

Din trafic apăru un velotaxi; conducătorul opri la bordură, cu faţa întunecată şi slabă, cu pieptul agitat.

— Da, domnule.

— Du-mă la Nippon Times Building, ordonă domnul Tagomi.

Se urcă pe locul lui şi se făcu comod.

Pedalând furios, conducătorul velotaxiului se puse în mişcare, printre celelalte taxiuri şi maşini.

Era puţin înainte de amiază când domnul Tagomi ajunse la Nippon Times Building. Din holul principal, spuse unei operatoare să-i facă legătura cu domnul Ramsey.

— Tagomi la telefon, zise când fu stabilită legătura.

— Bună dimineaţa, domnule. Mă simt uşurat. Nevăzându-vă, am telefonat înspăimântat acasă la dumneavoastră, la ora 10:00, dar doamna mi-a spus că eraţi plecat, nu ştia unde.

Domnul Tagomi zise:

— A fost înlăturată harababura?

— Nu a mai rămas nicio urmă.

— Fără discuţie?

— Pe cuvânt, domnule.

Satisfăcut, domnul Tagomi închise şi se duse să ia liftul.

Sus, când intră în birou, îşi îngădui o scurtă inspecţie. Capătul viziunii sale. Nicio urmă nu mai rămăsese, cum promiseseră. Nimeni nu va şti, dacă nu a văzut. Evenimentele

încorporate în dalele sintetice ale podelei…

— Curajul dumneavoastră este subiect de laudă jos, la *Times,* începu el. Un articol descrie…

Sesizând expresia domnului Tagomi, se întrerupse.

— Răspundeţi cu privire la problemele urgente, zise domnul Tagomi. Generalul Tedeki? Adică, domnul Yatabe.

— Cu un zbor camuflat, înapoi la Tokyo. Heringi roşii împrăştiaţi încoace şi-n colo.

Domnul Ramsey îşi încrucişă degetele, simbolizând speranţele pe care le avea.

— Vă rog, relataţi-mi despre domnul Baynes.

— Nu ştiu. În timpul lipsei dumneavoastră a apărut scurt, pe furiş, chiar, dar nu a vorbit.

Domnul Ramsey ezită.

— Poate s-a întors în Germania.

— E mult mai bine pentru el să meargă în Home Islands, spuse domnul Tagomi, mai mult pentru sine.

În orice caz, grija lor, de natură importantă, era în legătură cu bătrânul general. „Şi asta îmi depăşeşte atribuţiile”, se gândi domnul Tagomi.

„Eu însumi, biroul meu; s-au folosit de mine, aici, ceea ce, natural, a fost corect şi bine. Le-am fost, cum să-i spun? Acoperirea lor.

Sunt o mască, ascunzând originalul. În spatele meu, ascunsă, realitatea merge înainte, la adăpost de priviri indiscrete.

Ciudat”, se gândi. „E vital, uneori, să fii numai faţada din carton, ca din carton. Ceva satori, aici, dacă aş putea pune mâna pe el. Finalitatea în schema generală a iluziei nu o putem decât sonda. Legea economiei spune că: nimic nu se pierde. Nici irealul, ca proces sublim.”

Domnişoara Ephreikian apăru, în stilul ei agitat.

— Domnule Tagomi, m-a trimis operatoarea.

— Liniştiţi-vă, domnişoară, spuse domnul Tagomi.

„Curentul timpului ne mână înainte”, se gândi el.

— Domnule, consulul german este aici. Vrea să vă vorbească.

Se uită de la el la domnul Ramsey şi înapoi, cu faţa nefiresc de palidă.

— Ziceam că a fost aici în clădire şi mai devreme, dar ştiam că dumneavoastră…

Domnul Tagomi îi făcu semn să tacă.

— Domnule Ramsey, vă rog să-mi amintiţi numele consulului.

— Freiherr Hugo Reiss, domnule.

— Acum îmi amintesc.

„Ei bine”, se gândi, „evident că domnul Childan mi-a făcut un serviciu, în fond, renunţând să-mi primească arma.”

Cu servieta în mână, părăsi biroul şi ieşi pe coridor.

Acolo stătea un alb cu o constituţie firavă, bine îmbrăcat. Avea un păr portocaliu tuns scurt, pantofi negri, lucioşi, din piele, model european, ţinută dreaptă. Şi port-ţigaret din fildeş, efeminat. El, fără îndoială.

— Herr Reiss? zise domnul Tagomi.

Germanul se înclină.

— Este un fapt, zise domnul Tagomi, că dumneavoastră şi cu mine am făcut afaceri prin poştă, telefon şi aşa mai departe. Dar până acum nu ne-am văzut faţă în faţă.

— E o onoare, spuse Herr Reiss, înaintând către el. Chiar ţinând cont de împrejurările enervant de supărătoare.

— Mă mir, zise domnul Tagomi.

Germanul înălţă o sprânceană.

— Scuzaţi-mă, zise domnul Tagomi. Cunoştinţele mele sunt nebuloase, datorită acelor circumstanţe indicate. Fragilitatea eşafodajului, s-ar putea conchide.

— Îngrozitor, spuse Herr Reiss. Când am…

Domnul Tagomi zise:

— Înainte de a începe poezia, lăsaţi-mă să vorbesc.

— Desigur.

— Eu personal i-am împuşcat pe cei doi oameni ai dumneavoastră din S. D., zise domnul Tagomi.

— Departamentul de Poliţie din San Francisco m-a convocat, spuse Herr Reiss, slobozind împrejurul lor, al amândurora, fum puternic de ţigară. Patru ore am stat la secţia de pe Kearny Street şi la morgă, apoi am citit declaraţiile date de oamenii dumneavoastră inspectorilor de poliţie care se ocupă cu ancheta. A fost absolut înspăimântător, de la început până la sfârşit.

Domnul Tagomi nu zise nimic.

— Oricum, continuă Herr Reiss, părerea că atacatorii sunt în legătură cu Reich-ul nu a fost confirmată. După mine, întreaga poveste este nelalocul ei. Sunt sigur că aţi acţionat absolut corect, domnule Tagori.

— Tagomi.

— Să dăm mâna, spuse consulul. Să ne strângem mâinile ca între gentlemeni şi să uităm de asta. Nu are rost, mai ales în aceste timpuri critice, când orice publicitate prostească poate

aprinde minţi bolnave, în detrimentul intereselor naţiunilor noastre.

— Vina totuşi este asupra sufletului meu, zise domnul Tagomi. Sângele, Herr Reiss, nu poate fi niciodată şters ca cerneala.

Consulul păru uluit.

— Îmi doresc cu ardoare iertarea, zise domnul Tagomi. Dumneavoastră nu mi-o puteţi da, totuşi. Probabil că nimeni nu poate. Intenţionez să citesc faimosul jurnal al vechiului teolog din Massachusetts, Goodman C. Mather[81]. Se ocupă, mi s-a spus, de păcat, de focul iadului şi de altele asemenea.

Consulul îşi fuma ţigara cu repeziciune, studiindu-l intens pe domnul Tagomi.

— Permiteţi-mi să vă aduc la cunoştinţă, spuse domnul Tagomi, că naţiunea dumneavoastră este pe punctul de a se coborî la o josnicie mai mare decât oricare. Cunoaşteţi Hexagrama Abisului? Vorbind ca persoană particulară, nu ca reprezentant al oficialităţii japoneze, declar: durere şi oroare. Înseamnă baie de sânge, depăşind orice asemuire. Chiar şi acum tânjiţi după ceva câştig egoist sau un alt scop. Înşală cineva fracţiunea rivală, S.D.? Când îl puneţi pe Herr Kreuz von Meere în apă fiartă…

Nu reuşi să continue. Pieptul i se strânse. „Ca în copilărie”, se gândi. „Criza de astm, când mă supăram pe mama.”

— Sufăr, îi spuse lui Herr Reiss, care stinsese de-acum ţigara, de o boală care s-a agravat în toţi aceşti ani, dar care a început să fie virulentă în ziua când am auzit neputincios despre escapadele conducătorului dumneavoastră. Oricum, posibilitate terapeutică zero. Şi pentru dumneavoastră, domnule. În limbajul lui Goodman C. Mather, dacă-mi aduc aminte, cred: Pocăiţi-vă!

Consulul zise răguşit:

— Corect amintit.

Dădu din cap a încuviinţare şi îşi aprinse o ţigară cu degete tremurătoare.

Din birou, apăru domnul Ramsey. Avea în mână un teanc de formulare şi hârtii. Îi spuse domnului Tagomi, care stătea fără să vorbească, încercând să-şi recapete respiraţia uşoară:

— Cât este aici. Chestiuni de rutină, în legătură cu funcţia dumnealui.

Gânditor, domnul Tagomi luă formularele oferite. Le aruncă o privire. Formularul 20-50. Cerere din partea Reichului prin

---

[81] Cotton Mather (1663-1728).

reprezentantul său, Freiherr Hugo Reiss, de a i se preda în reţinere preventivă un infractor periculos, aflat acum în custodia Departamentului de Poliţie San Francisco. Evreul pe nume Frank Fink, cetăţean – potrivit legii germane – al Germaniei, retroactiv, iunie 1960. Pentru reţinerea lui protectivă sub legea Reichului etc. O mai parcurse o dată cu privirea.

— Stiloul, domnule, zise domnul Ramsey. Asta pune capăt problemelor cu guvernul german, cel puţin pentru acum.

Dându-i stiloul domnului Tagomi, îl privi pe consul cu neplăcere.

— Nu, spuse domnul Tagomi.

Îi dădu înapoi domnului Ramsey formularul 20-50. Apoi îl luă şi începu să mâzgălească în josul lui: *Eliberare. Înalta Misiune Comercială, autoritatea S.F.*[82] cf. Protocolului Militar 1947. Tagomi. *Îi dădu o copie consulului german iar celelalte, împreună cu originalul, domnului Ramsey.*

— Bună ziua, Herr Reiss.

Se înclină.

Consulul german se înclină şi el. Abia dacă se osteni să se uite la hârtie.

— Vă rog ca pe viitor să rezolvaţi problemele prin mecanisme intermediare precum poştă, telefon, telegrame, zise domnul Tagomi. Nu personal.

Consulul spuse:

— Mă faceţi pe mine răspunzător la condiţiile generale de sub jurisdicţia mea.

— Rahat, zise domnul Tagomi. Asta spun la asta.

— Nu acesta este modul în care îşi rezolvă problemele persoanele civilizate, zise consulul. Faceţi ca totul să fie şi mai amar şi cu iz de răzbunare, când ar trebui să fie o simplă formalitate fără nicio implicare personală.

Îşi aruncă ţigara pe jos, se întoarse şi o luă în lungul coridorului.

— Luaţi-vă ţigara puturoasă, zise slab domnul Tagomi, dar consulul dăduse colţul. Ce comportare copilărească, îi spuse domnului Ramsey. Aţi fost martor la o scârboasă comportare copilărească.

Se duse, umblând nesigur, înapoi în birou. Fără respiraţie, acum. Prin mâna stângă îl fulgeră o durere şi, în acelaşi timp, o palmă uriaşă îi frământă coastele. Uff! Înaintea lui, niciun covor,

---

[82] San Francisco (n. trad.).

numai o ploaie de scântei, înălţându-se, roşii.

— Ajutor, domnule Ramsey, zise.

Niciun sunet.

— Vă rog.

Se întinse, se împletici. Nimic de care să se prindă, măcar.

Căzând, apucă în buzunarul hainei triunghiul de argint pe care i-l dăduse domnul Childan. „Nu m-a salvat”, se gândi. „Nu a ajutat. Toată strădania a fost în zadar.”

Corpul îi izbi podeaua. Icni. Simţi covorul la nasul lui. Domnul Ramsey se agita acum prin jur, behăind. „Ţineţi-vă firea”, se gândi domnul Tagomi.

— Am un mic atac de inimă, reuşi să spună domnul Tagomi.

Mai multe persoane interveniră acum, transportându-l către sofa.

— Staţi liniştit, domnule, îi spunea cineva.

— Anunţaţi soţia, vă rog, zise domnul Tagomi.

Imediat, auzi sirena ambulantei, în stradă. Şi multă agitaţie. Un du-te-vino. Peste el fu trasă o cuvertură, până la subsuori. Cravata îi fu scoasă şi gulerul desfăcut.

— E mai bine, acum, zise domnul Tagomi.

Stătea întins comod, fără să încerce să se mişte. „Cariera sa era terminată, oricum”, decise. „Consulul german, fără îndoială, va face caz. Se va plânge de lipsă de activitate. Dreptul lui să se plângă, poate. Oricum, treaba e făcută. Pe cât pot, rolul meu a fost îndeplinit. Restul, la Tokyo, iar facţiunile în Germania. Sunt probleme care mă depăşesc, oricum.”

„Credeam că nu se ocupă decât cu plasticul”, se gândi. Că e un important vânzător în turnătorie. Oracolul a ghicit şi mi-a dat indicaţii, dar…

— Scoateţi-i cămaşa, spuse o voce.

Fără îndoială, era medicul instituţiei. Vorbea pe un ton foarte autoritar; domnul Tagomi zâmbi. Tonul e totul.

„Ar putea fi ăsta răspunsul?” se întrebă domnul Tagomi.

„Misterul organismului omenesc, propria lui cunoaştere. Ştie când s-o ia din loc de tot sau parţial. Un ţel de care ar trebui şi eu să fiu conştient. Ce a spus oracolul ultima oară? La întrebarea lui din birou, când ăia doi zăceau pe moarte sau morţi? Şaizeci şi unu. Adevărul lăuntric. Porcii şi peştii sunt cel mai puţin inteligenţi; greu de convins. Eu sunt. Cartea la mine se referă. Nu voi înţelege niciodată pe deplin; asta este natura unor asemenea creaturi. Sau este acest Adevăr lăuntric acum, ceea ce mi se întâmplă?

Mai aştept. Am să văd. Care e.
Poate e şi una şi alta.”

În seara aceea, imediat după masa de seară, un ofiţer de poliţie veni la celula lui Frank Frink, descuie uşa şi-i spuse să-şi ia lucrurile de la ghişeu.

În scurt timp, se trezi afară pe trotuar, în faţa Secţiei Kearny Street, în mulţimea de trecători grăbiţi, autobuze şi maşini claxonând şi conducători de velotaxiuri, cu strigătele lor. Aerul era rece. Umbre lungi se întindeau în faţa fiecărei clădiri. Frank Frink stătu un moment, apoi intră automat într-un grup de pietoni care treceau strada prin zona marcată.

„M-au arestat fără niciun motiv real”, se gândi. „Fără niciun scop. Şi apoi îmi dau drumul la fel.”

Nu-i spuseseră nimic, pur şi simplu îi dăduseră înapoi sacul cu lucruri, portofelul, ceasul, ochelarii, obiectele personale şi se întorseseră la treburile care-i aşteptau: un beţivan bătrân, cules din stradă.

„Un miracol”, se gândi. „Să mă lase să plec. M-a lovit norocul. Când de fapt trebuia să fiu într-un avion cu destinaţia Germania, pentru exterminare.”

Tot nu-i venea să creadă. Nimic, arestarea şi acum asta. E ireal. Umblă fără ţintă pe lângă magazinele închise, păşind peste gunoaie împrăştiate de vânt.

„Primise o nouă viaţă”, se gândi. „Era ca renăscut. Ca, la naiba. *Este.*”

„Cui îi mulţumesc? Să mă rog, poate? Să mă rog la ce? Aş vrea să înţeleg”, îşi spuse mergând pe trotuarul aglomerat al serii, trecând pe lângă firme de neon şi uşi de baruri de unde se auzea mare larmă, pe Grant Avenue. „Vreau să pricep. Trebuie.”

Dar ştia că nu va putea niciodată.

„Fii numai bucuros. Şi nu te opri.”

O părticică din mintea lui declară: „După care, înapoi la Ed. Trebuie să nimeresc înapoi la atelier, acolo jos, în pivniţă. S-o iau de unde am lăsat-o, să fac bijuterii, folosindu-mi mâinile. Muncind fără să gândesc, fără să-mi ridic privirile sau să încerc să înţeleg. Trebuie să fiu ocupat. Trebuie să produc piesele.”

Bloc după bloc, se grăbi prin oraşul ce se întuneca. Străduindu-se să ajungă înapoi cât mai repede cu putinţă la locul fix, pe care-l înţelegea, pe care se aflase.

Când ajunse, îl găsi pe Ed McCarthy aşezat la banc, luându-şi masa de seară. Două sandvişuri, un termos cu ceai, o banană,

câţiva biscuiţi. Frank Frink se opri în uşă, suflând greu.

În cele din urmă Ed îl auzi şi se răsuci:

— Credeam că ai murit, zise.

Mestecă, înghiţi ritmic, luă o altă muşcătură. Lângă banc, Ed avea deschis micul lor încălzitor electric; Frank se duse, se aşeză pe vine şi-şi încălzi mâinile.

— Bine că te-am văzut înapoi, zise Ed.

Îl plesni pe Frank de două ori pe spinare, apoi se întoarse înapoi la sandvişul lui. Nu mai spuse nimic; singurele sunete erau fâlfâitul ventilatorului încălzitorului şi mestecatul lui Ed.

Punându-şi haina pe un scaun, Frank luă un pumn de segmente din argint pe jumătate prelucrate şi le duse la polizor. Prinse pe ax un disc cu bumbac şi porni motorul; presără pe disc pulbere de şlefuit, îşi puse masca pentru a-şi proteja ochii şi apoi se aşeză pe un taburet, începând să scoată urmele de încălzire de pe segmente, unul câte unul.

Capitolul 15

Căpitanul Rudolf Wegener, pentru moment călătorind sub numele de acoperire Conrad Goltz, negustor angrosist în domeniul medical, privi prin fereastra rachetei Lufthansa Me 9-E. Înainte, Europa. „Ce repede”, se gândi. „Vom ateriza la Tempelhofer Feld în circa şapte minute.”

„Mă întreb dac-am reuşit”, se gândi uitându-se cum creştea pământul. „Depinde de generalul Tedeki, acum. De ceea ce poate face el în Home Islands. Dar măcar le-am transmis informaţiile. Am făcut şi noi ce am putut.”

Se gândi.

„Nu există însă niciun motiv de optimism. Probabil că japonezii nu pot face nimic pentru a schimba cursul politicii interne a Germaniei. Guvernul Goebbels este la putere şi probabil că va rezista. După ce se consolidează, se vor întoarce iarăşi asupra acţiunii Păpădia. Şi o altă mare porţiune a planetei va fi distrusă, cu populaţia ei, pentru un ideal dement, fanatic.

Să presupunem că până la urmă ei, naziştii, o vor distruge cu totul? Să lase în loc numai cenuşă? Ar putea; au bombe cu hidrogen. Şi fără îndoială că ar face-o; gândirea lor tinde către acest Götterdämmerung. Pot, prea bine, să o dorească, să o caute activ, un holocaust final pentru toată lumea.

Şi ce va lăsa în urmă această A Treia Nebunie Mondială? Va pune capăt cu desăvârşire vieţii, de orice fel, de peste tot? Va deveni planeta noastră o planetă moartă, ucisă de propria noastră mână?

Nu putem crede aşa ceva. Chiar dacă viaţa de pe planeta noastră este în totalitate distrusă, trebuie să mai existe viaţă undeva, într-un loc despre care noi nici nu ştim. Este imposibil ca lumea noastră să fie unică; trebuie să fie lumi după lumi, nevăzute, în vreo regiune sau dimensiune pe care noi pur şi simplu nu o percepem.”

„Chiar dacă nu pot dovedi asta, chiar dacă nu este logic o cred”, îşi spuse.

Un difuzor anunţă: „Meine Damen und Herren, Achtung, Bitte.”

„Ne apropiem de momentul aterizării”, îşi zise căpitanul Wegener. „Aproape sigur că voi fi întâmpinat de

Sicherheitsdienst. Întrebarea e: care facţiune politică va fi reprezentată? Goebbels sau Heydrich? Presupunând că generalul S.S. Heydrich încă mai este în viaţă. Cât timp am fost eu la bordul acestei nave, aş fi putut fi ridicat şi împuşcat. Lucrurile se petrec repede în timpul perioadei de tranziţie la o societate totalitară. Au existat, în Germania nazistă, liste negre de nume asupra cărora oamenii se gândiseră…”

Câteva minute mai târziu, când racheta ateriză, se trezi mergând către ieşire, cu pardesiul sub braţ. Înaintea şi în urma lui, pasageri nerăbdători. „Niciun tânăr artist nazist de data asta”, reflectă. „Niciun Lotze să mă bată la cap cu un punct de vedere de retardat”. Un oficial al liniilor aeriene – îmbrăcat, observă Wegener, ca mareşalul Reichului însuşi – îi ajută pe toţi la coborârea rampei, unul după altul, până jos, la sol. Acolo, alături de pasaj, stătea, în picioare, un mic grup de cămăşi negre. „Pentru mine?” Wegener începu să meargă încet, îndepărtându-se de racheta parcată. Mai încolo, bărbaţi şi femei aşteptând, făcând cu mâna, strigând… Chiar şi câţiva copii.

Una dintre cămăşile negre, un blond care nu clipea, cu faţă lată, purtând insigna Waffen-S.S., păşi iute către Wegener, îşi ciocni călcâiele cizmelor lui negre, înalte până la genunchi, şi salută.

— *Ich bitte mich zu entschuldigen. Sind Sie nicht Kapitän Rudolf Wegener, von der Abwehr*?[83]

— Îmi pare rău, răspunse Wegener. Sunt Conrad Goltz. Reprezint A.G. Chemikalien, produse medicale.

Dădu să treacă.

Alte două cămăşi negre, tot Waffen-S.S., veniră către el. Cei trei i se alăturară, astfel încât deşi continuă să meargă în propriul lui ritm şi în direcţia în care dorea, era destul de strict şi eficace supravegheat. Doi dintre oamenii de la Waffen-S.S. aveau pistoale sub tunică.

— Sunteţi Wegener, zise unul dintre ei când intrară în clădire.

Nu spuse nimic.

— Avem o maşină, continuă omul din Waffen-S.S. Am primit ordinul să vă întâmpinăm la rachetă, să vă contactăm şi să vă ducem imediat la generalul S.S. Heydrich, care se află împreună cu Sepp Dietrich din O.K.W.-ul Diviziei Leibstandarte. În special, nu trebuie să vă permitem să fiţi abordat de persoane din

---

[83] Vă rog să mă scuzaţi. Nu sunteţi căpitanul Rudolf Wegener, din Abwehr? (germ.) (n. trad.).

Wehrmacht sau Partei.

„Atunci n-am să fiu împuşcat”, îşi spuse Wegener. „Heydrich se află în viaţă şi la loc sigur, încercând să-şi întărească poziţia împotriva guvernului Goebbels.”

„Poate că guvernul Goebbels va cădea până la urmă”, se gândi când i se deschise uşa maşinii S. S. care aştepta, un Daimler pentru persoane. Un detaşament Waffen-S.S. este înlocuit deodată, în noapte; garda de la Cancelaria Reichului, la fel. Secţiile de poliţie din Berlin varsă deodată în stradă oameni înarmaţi, din S.D., în toate direcţiile, posturile de radio întrerupte, Tempelhof închis. Bubuituri de arme grele în întuneric, pe străzile principale.

Dar ce contează? Chiar dacă Doctor Goebbels este debarcat şi Operaţiunea Păpădia anulată? Tot vor mai exista: cămăşile negre, Partei, sistemul, dacă nu în Orient, atunci undeva în altă parte. Pe Marte şi pe Venus.

„Nu-i de mirare că domnul Tagomi n-a mai putut continua”, se gândi.

„Asta este îngrozitoarea dilemă a vieţilor noastre. Orice ar fi, răul este mai puternic. Se luptă, atunci? De ce să mai alegi? Dacă alternativele sunt la fel…

Evident că mergem înainte, ca întotdeauna. De la o zi la alta. În momentul actual lucrăm împotriva Operaţiunii Păpădia. După aceea, în alt moment, contribuim la înfrângerea poliţiei. Dar nu putem face totul dintr-odată; este o secvenţă. Un proces în desfăşurare. Nu putem controla decât sfârşitul, făcând o alegere la fiecare pas.”

Se gândi: „nu putem decât spera. Şi încerca.”

„Într-o altă lume, probabil că este altfel. Mai bine. Sunt alternative clare, bune şi rele. Nu amestecurile astea obscure, amalgamurile astea, fără nicio unealtă adecvată cu care să desparţi componentele.

Nu avem lumea ideală, pe care ne-am dori-o, în care moralitatea este simplă pentru că posibilităţile de cunoaştere sunt la îndemână. În care se poate face bine fără niciun efort pentru că evidentul poate fi identificat.”

Daimlerul porni, cu căpitanul Wegener în spate şi câte o cămaşă neagră de fiecare parte, cu mitralierele pe genunchi. O cămaşă neagră era la volan.

„Să presupunem că şi de data asta este o înşelăciune”, se gândi Wegener în timp ce maşina se deplasa cu mare viteză prin traficul Berlinului.

„Nu mă duc la generalul S.S. Heydrich la O.K.W-ul Diviziei Leibstandarte: mă duc la o închisoare la Partei, să mă chinuie şi în cele din urmă să mă ucidă. Dar eu am ales; am ales să mă întorc în Germania; am ales riscul de a fi capturat înainte de a putea ajunge la cei din Abwehr şi la adăpost.

Moartea ne pândeşte în fiecare moment, este o şosea care ne este deschisă în orice punct. Şi până la urmă o alegem, în ciuda noastră înşine. Sau renunţăm şi o urmăm deliberat.”

Se uita la casele din Berlin, cum treceau prin faţa ferestrelor maşinii. „Propriul meu *Volk*[84]”, se gândi; „tu şi cu mine, împreună iar.”

Le spuse celor trei oameni:

— Cum merge? Vreo schimbare recentă în situaţia politică? Am fost plecat câteva săptămâni, dinainte de moartea lui Bormann, de fapt.

Omul din dreapta lui răspunse:

— Sunt, desigur, destui susţinători isterici ai Micuţului Doctor. Mulţimea l-a aşezat în funcţie. Oricum, nu prea e probabil ca atunci când vor predomina elementele sobre să mai vrea cineva să sprijine un slăbănog şi un demagog care se bazează pe înflăcărarea maselor cu minciunile şi vrăjelile lui.

— Înţeleg, făcu Wegener.

„Merge înainte”, se gândi, „ura dintre facţiuni. Probabil aici este miezul, în asta. Se vor mânca unii pe alţii până la urmă şi ne vor lăsa pe noi ceilalţi ici şi colo în lume, încă în viaţă. Încă destui dintre noi ca să construim şi să sperăm încă o dată şi să ne facem câteva planuri simple.”

La ora 1:00 după-amiază, Juliana Frink ajunse în Cheyenne, Wyoming. În centrul comercial şi de afaceri al oraşului, peste drum de un enorm depozit feroviar, opri la o tutungerie şi cumpără două ziare de după-amiază. Stând pe marginea trotuarului, căută până ce, în sfârşit, găsi articolul.

Vacanţa se sfârşeşte cu o tăietură fatală.

Căutată pentru a răspunde cu privire la asasinarea soţului ei în somptuosul lor apartament de la President Garner Hotel din Denver, doamna Joe Cinnadella din Canon City, potrivit personalului hotelului, a plecat imediat după ceea ce trebuie să

---

[84] Popor (germ.) (n. trad.).

fi fost apogeul într-o ceartă conjugală. Lamele de ras găsite în cameră, prin ironia sorţii oferite de hotel oaspeţilor săi, au fost după cât se pare cele folosite de doamna Cinnadella – descrisă ca brunetă, atrăgătoare, bine îmbrăcată şi subţire, în jur de treizeci de ani – pentru a tăia beregata soţului ei, al cărui corp a fost găsit de Theodore Ferris, angajat al hotelului, care luase cămăşi de la Cinnadella cu numai jumătate de oră mai devreme şi le aducea înapoi conform comenzii, numai pentru a da peste sinistra scenă.

Apartamentul din hotel, spune poliţia, arăta semne de luptă, sugerând că o ceartă violentă avusese…

„Deci a murit”, se gândi Juliana împăturind ziarul. „Şi nu numai atât, nu-mi cunosc numele adevărat; nu ştiu cine sunt sau altceva despre mine.”

Mult mai puţin neliniştită acum, conduse până ce găsi un motel potrivit. Acolo, închirie o cameră şi-şi cară lucrurile din maşină. „De acum nu mai am de ce să mă grăbesc”, îşi spuse. „Pot chiar să aştept până diseară ca să merg la Abendsen; aşa îmi voi putea purta şi rochia nouă. Nu se face să merg peste zi la cumpărături îmbrăcată cu ea… doar nu porţi o rochie de seară ca asta înainte de cină. Şi pot termina şi cartea.”

Se făcu comodă în cameră dând drumul la radio, luându-şi cafea de la bufetul motelului; se urcă în patul îngrijit ţinând în mâini volumul curat, nefolosit, din *Lăcusta,* pe care-l cumpărase la librăria hotelului din Denver.

La ora 6:00 după-amiază, termină cartea. „Mă întreb dacă Joe a ajuns până la sfârşit”, se gândi ea. „Sunt mult mai multe în ea decât a înţeles el. Ce-a vrut Abendsen să spună? Nimic despre pretinsa lui lume. Oi fi singura care ştie? Pun pariu că da; nimeni altcineva nu înţelege cu adevărat *Lăcusta,* în afară de mine… doar îşi închipuie.”

Încă puţin zdruncinată, o puse în valiză, apoi îşi luă haina şi părăsi motelul în căutarea unui loc unde să mănânce de seară. Aerul mirosea bine, iar luminile şi reclamele din Cheyenne păreau deosebit de incitante. În faţa unui bar, două prostituate drăguţe indience, cu ochi negri, se certau… încetini, să privească. Maşini multe, unele luxoase, rulau în sus şi-n jos pe stradă, întregul spectacol avea o aură de strălucire şi aşteptare în întâmpinarea unui eveniment fericit şi important mai degrabă decât de aniversare a unui eveniment din trecut… „trecut”, se gândi, „către stătut şi sinistru, către uzat şi lepădat.”

Într-un restaurant franţuzesc – unde un bărbat în haină albă parca maşinile clienţilor şi fiecare masă avea o lumânare arzând într-o enormă cană pentru vin, iar untul era servit nu în bucăţele, ci bătut în rondele palide – mâncă o cină care îi făcu plăcere, iar apoi având destul timp de pierdut, o luă agale pe jos către motel. Bancnotele germane aproape se duseseră, dar nu-i păsa; nu avea nicio importanţă. „Ni se vorbeşte despre propria noastră lume”, se gândi descuind uşa camerei. „Aceasta, care ne înconjoară.” în cameră, dădu iarăşi drumul la radio. „El vrea s-o vedem aşa cum este. Iar eu fac asta şi chiar mai mult, în fiecare moment.”

Scoţând rochia cea albastră, italiană, din cutia ei, o întinse cu grijă pe pat. Nu păţise nimic; tot ce-i trebuia, în cel mai bun caz, era o perie deasă, pentru îndepărtarea scamelor. Dar când deschise şi celelalte pachete, descoperi că nu adusese niciunul dintre noile sutiene, jumătate de cupă, luate din Denver.

— Fir-ar să fie, zise, lăsându-se să cadă într-un scaun. Îşi aprinse o ţigară şi stătu un timp, fumând.

Poate era posibil s-o poarte cu un sutien obişnuit. Îşi scoase bluza şi fusta şi încercă rochia, dar bretelele se vedeau, ca şi partea de sus a cupelor, aşa că nu mergea. „Sau poate”, se gândi, „aş putea merge fără sutien...” Erau ani de când nu mai încercase aşa ceva şi îşi aminti de zilele de demult, din liceu, când avea un bust foarte mic; chiar îşi făcuse griji în această privinţă, atunci. Acum, însă, maturizarea şi practica judo îi sporiseră măsura la treizeci şi opt. Oricum, încercă fără sutien, urcându-se pe un scaun în baie, ca să se vadă în oglinda de la dulăpior.

Rochia îi venea uimitor de bine, dar, Doamne, era prea riscant. Tot ce avea de făcut era să se aplece să stingă o ţigară sau să ia un pahar cu băutură şi, dezastru.

O insignă! Putea să poarte rochia fără sutien şi să o strângă în faţă. Aruncând conţinutul cutiei cu bijuterii pe pat, împrăştie insignele, relicve pe care le avea de ani de zile, date de Frank sau de alţi bărbaţi, înaintea căsătoriei lor, şi pe cea nouă, cea pe care i-o luase Joe în Denver. Da, o mică insignă din argint, în formă de cal, din Mexico, va fi încununarea; găsise ceea ce trebuia. Aşadar, putea purta rochia, în cele din urmă.

„Mă bucur că totul merge bine acum”, se gândi; prea multe merseseră prost; prea puţin mai rămăsese, oricum, din minunatele planuri.

Pierdu mult timp cu periatul părului, până ce deveni foşnitor

şi strălucitor şi nu mai avea nevoie decât de pantofi şi de cercei. Apoi, îşi puse haina, îşi luă noua geantă din piele, lucrată manual şi ieşi.

În loc de a se urca la volanul vechiului ei Studebaker, îl rugă pe proprietarul hotelului să telefoneze pentru un taxi. Aşteptând în biroul motelului, simţi deodată nevoia să-l sune pe Frank. Cum de-i venise, nu-şi putea da seama, dar asta era ideea. „De ce nu?” se întrebă ea. Putea să vorbească şi cu taxă inversă; era posibil ca el să fie copleşit să o audă şi să plătească bucuros.

Stând în dosul ghişeului, în birou, îşi apăsă receptorul la ureche, ascultând cu încântare operatoarele de la interurban discutând între ele, încercând să-i facă legătura. O auzi pe operatoarea din San Francisco, la mare depărtare, întrebând la informaţii numărul, apoi multe pârâituri şi pocnituri, iar în cele din urmă sunetul apelului propriu-zis. În timp ce aştepta, se uită după taxi; „ar trebui să apară din clipă în clipă”, se gândi. Dar nu era nimic dacă aştepta; erau obişnuiţi.

— Numărul nu răspunde, îi spuse în cele din urmă operatoarea din Cheyenne. Vom face iarăşi legătura, mai târziu şi…

— Nu, spuse Juliana, scuturând din cap. Oricum, nu fusese decât un capriciu. Nu mai stau. Mulţumesc.

Puse receptorul în furcă – proprietarul motelului stătuse prin preajmă, să se asigure că nu va fi taxat el din greşeală – şi ieşi repede afară din birou, pe trotuarul răcoros, în întuneric, aşteptând acolo.

Dintre maşinile care circulau se desprinse un taxi nou-nouţ, strălucitor, care trase lângă bordură şi opri; uşa se deschise şi şoferul sări afară, grăbindu-se să dea roată maşinii.

Un moment mai târziu, Juliana era pe drum, lăfăindu-se pe bancheta din spate a taxiului, traversând Cheyenne către locuinţa lui Abendsen.

Ferestrele casei familiei Abendsen erau luminate şi se auzeau muzică şi glasuri. Era o casă din stuc, cu un singur nivel, cu mulţi arbuşti şi o grădină mare, alcătuită mai ales din trandafiri căţărători. Păşind pe aleea de la intrare, se gândi: „mă aflu într-adevăr aici? Acesta este Castelul înalt? Dar zvonurile şi poveştile?” Casa era obişnuită, bine întreţinută, iar terenul întins. Era chiar şi un cărucior de copil pe lunga alee de ciment.

„Să fie un alt Abendsen?” Luase adresa din cartea de telefon din Cheyenne, dar se potrivea cu numărul de telefon la care

sunase seara trecută din Greeley.

Păşi pe terasa cu lucrătură în fier forjat şi apăsă pe butonul soneriei. Prin uşa întredeschisă, putea vedea în sufragerie un număr de persoane stând în picioare, jaluzele la ferestre, pian, şemineu, corpuri de bibliotecă… „Frumos mobilat”, se gândi. „O petrecere? Dar nu erau îmbrăcaţi în ţinută de seară.”

Un băiat ciufulit, cam de treisprezece ani, în tricou şi blugi, deschise uşa larg.

— Da?

Ea zise:

— Este… acasă domnul Abendsen? Este ocupat?

Adresându-se cuiva din casă, din spatele lui, băiatul strigă:

— Mami, vrea să vorbească cu tati.

În spatele băiatului, apăru o femeie cu păr castaniu-roşcat, de vreo treizeci şi cinci de ani, cu ochi cenuşii, pătrunzători şi un zâmbet perfect cuceritor şi încrezător, încât Juliana ştiu că se afla în faţa Carolinei Abendsen.

— Am sunat aseară, spuse Juliana.

— A, da, desigur.

Zâmbetul i se accentuă. Avea dinţii perfect albi, regulaţi; „irlandeză”, hotărî Juliana. Numai sângele irlandez putea da unei asemenea danturi atâta feminitate.

— Daţi-mi mie geanta şi haina. Aţi picat foarte bine; sunt şi câţiva prieteni. Ce rochie adorabilă… e House of Cherubini, nu-i aşa?

O conduse pe Juliana prin sufragerie până într-un dormitor, unde puse hainele Julianei împreună cu ale celorlalţi, pe pat.

— Soţul meu e şi el pe aici. Uitaţi-vă după un bărbat înalt, cu ochelari, care bea un cocktail cu lămâie.

Lumina inteligentă din ochii ei se revărsă asupra Julianei; buzele îi tremurară „este atâta înţelegere între noi două”, realiză Juliana. „Nu-i uimitor?”

— Am făcut un drum lung, zise Juliana.

— Într-adevăr. Îl văd.

Caroline Abendsen o conduse înapoi în sufragerie, către un grup de bărbaţi.

— Dragul meu, strigă, vino puţin. A sosit o cititoare de-a ta, care este foarte nerăbdătoare să-ţi spună câteva cuvinte.

Din grup se desprinse un bărbat, care se apropie cu băutura în mână. Juliana văzu o persoană extrem de înaltă, cu păr negru, creţ; pielea îi era şi ea închisă la culoare, iar ochii îi păreau purpurii sau căprui, foarte slab coloraţi îndărătul ochelarilor.

Purta un costum scump, croit şi cusut de mână, din lână, probabil stofă englezească; costumul îi accentua umerii largi şi puternici, fără să aibă o linie a lui. În viaţa ei nu văzuse un asemenea costum; se trezi privind fascinată.

Caroline zise:

— Doamna Frink a venit cu maşina până aici din Canon City, Colorado, numai pentru a vorbi cu tine despre *Lăcusta.*

— Credeam că trăiţi într-o fortăreaţă, zise Juliana.

Aplecându-se să o privească, Hawthorne Abendsen zâmbi gânditor.

— Da, am trăit. Dar trebuia să urcăm acolo cu un lift şi am făcut o fobie. Eram destul de cherchelit când am căpătat fobia, dar îmi amintesc şi mi-o spun şi ceilalţi, că am refuzat să stau în picioare în el pentru că, ziceam eu, cablul era tras în sus de Iisus Cristos şi mergeam la el. Şi eram hotărât să nu stau în picioare.

Ea nu înţelese. Caroline o lămuri:

— Hawth zice de când îl cunosc eu că atunci când, în sfârşit, îl va vedea pe Iisus va sta aşezat; nu se va ridica în picioare.

„Imnul”, îşi aminti Juliana.

— Aşadar, aţi renunţat la Castelul înalt şi v-aţi mutat aici, zise ea.

— Aş vrea să vă torn ceva de băut.

— În regulă, zise ea. Dar nu un cocktail ca al dumneavoastră.

Aruncase deja o privire la bufetul pe care se aflau mai multe sticle de whisky, aperitive, pahare, gheaţă, un mixer, vişine şi felii de lămâie şi portocală. Se îndreptă spre el, însoţită de Abendsen.

— Numai I.W. Harper cu gheaţă, zise. Îmi place. Ştiţi oracolul?

— Nu, răspunse Hawthorne, preparându-i băutura.

Uimită, ea zise:

— *Cartea Schimbărilor?*

— N-o ştiu, repetă el.

Caroline Abendsen spuse:

— N-o necăji.

— V-am citit cartea, spuse Juliana. De fapt, am terminat-o în după-amiaza asta. De unde ştiaţi toate astea despre cealaltă lume, despre care aţi scris?

Hawthorne nu spuse nimic; îşi frecă nodurile pumnului de buza de sus privind prin ea, încruntat.

— Aţi văzut oracolul? zise Juliana.

Hawthorne se uită la ea.

— Nu vreau să glumiţi sau să vă jucaţi, spuse ea. Spuneţi-mi serios.

Muşcându-şi buzele, Hawthorne privi în podea; se cuprinsese cu braţele şi se legăna înainte şi înapoi, pe călcâie. Ceilalţi din încăpere, din apropiere, tăcură, iar Juliana observă că atitudinea lor se schimbase. Acum nu mai erau bucuroşi, din cauza a ceea ce spusese ea. Dar nu încercă să bată în retragere sau s-o schimbe; nu se prefăcu. Era prea important. Şi venise de prea departe şi făcuse prea multe pentru a accepta de la el altceva decât adevărul.

— E… o întrebare grea, zise Abendsen în cele din urmă.

— Nu e, zise Juliana.

Acum, toată lumea din încăpere tăcuse; o priveau toţi pe Juliana, stând cu Caroline şi Hawthorne Abendsen.

— Îmi pare rău, zise Abendsen, nu pot răspunde pe loc. Va trebui să accepţi asta.

— Atunci, de ce aţi scris cartea? spuse Juliana.

Arătând cu paharul, Abendsen zise:

— La ce foloseşte insigna aia de la rochia dumneavoastră? Alungă spiritele periculoase ale neschimbătoarei lumi? Sau pur şi simplu strânge rochia?

— De ce schimbaţi subiectul? zise Juliana. Evitând ceea ce v-am întrebat şi făcând asemenea observaţii nelalocul lor? E copilăresc.

Hawthorne Abendsen zise:

— Fiecare are… secrete tehnice. Dumneavoastră le aveţi pe ale dumneavoastră; eu le am pe ale mele. Trebuie să-mi citiţi cartea şi s-o acceptaţi ca atare, aşa cum eu accept ceea ce văd…

Arătă iarăşi cu paharul.

— Fără să întreb dacă pe dedesubt este masivă sau făcută cu sârmă şi cioburi şi lipici. Nu este un fel de a te încrede în natura oamenilor şi în ceea ce vezi în general?

„Părea”, se gândi ea, „iritat şi agitat, acum, încetând să mai fie politicos, renunţând să mai fie gazdă.” Iar Caroline, observă ea cu coada ochiului, avea o expresie de exasperare încordată; îşi strânsese buzele şi încetase cu totul să mai zâmbească.

— În cartea dumneavoastră, zise Juliana, aţi arătat că este o ieşire. Nu asta aţi vrut să spuneţi?

— „Ieşire”, repetă el ironic.

Juliana spuse:

— Aţi făcut mult pentru mine; acum văd că n-am de ce să mă

tem. Că n-am ce să-mi doresc, să urăsc sau să evit, sau de ce să fug. Sau ce să urmez.

El o privi în faţă, jucându-se cu ochelarii, studiind-o.

— Sunt o mulţime de lucruri demne de admirat pe lumea asta, după părerea mea.

— Înţeleg ce aveţi în minte, zise Juliana.

Pentru ea, era vechea expresie, familiară, de pe chipul bărbaţilor, dar acum nu o enervă să o vadă. Nu se simţi cum se simţise cândva.

— În dosarul Gestapo se spunea că sunteţi atras de femei ca mine.

Abendsen, cu numai o uşoară schimbare a expresiei, zise:

— Nu mai există Gestapo din 1947.

— Atunci S.D., sau ce-o fi.

— Vreţi să explicaţi? spuse Caroline pe un ton repezit.

— Vreau, zise Juliana. Am venit până în Denver cu unul dintre ei. Până la urmă au să se arate aici. Ar trebui să mergeţi undeva unde să nu vă poată găsi, în loc să ţineţi aici casa deschisă, lăsând pe oricine să intre cum am făcut şi eu. Următorul care va veni până aici… Nu va mai fi nimeni, ca mine, să-l oprească.

— Spuneţi „următorul”, zise Abendsen, după o pauză. Ce s-a întâmplat cu cel cu care aţi venit până în Denver? De ce nu s-a arătat?

Ea zise:

— I-am tăiat gâtul.

— Asta chiar că e ceva, făcu Hawthorne. Să-ţi spună o fată aşa ceva, o fată pe care n-ai văzut-o în viaţa ta.

— Nu mă credeţi?

El dădu din cap:

— Sigur.

Îi zâmbi într-un fel timid, blând, pierdut. Aparent, nici nu-i trecuse prin minte să nu o creadă.

— Mulţumesc, zise.

— Vă rog să vă ascundeţi de ei, spuse ea.

— Ei bine, zise el, am încercat asta, după cum ştiţi. Cum aţi citit pe coperta cărţii… despre toate armele şi gardul din sârmă sub tensiune. Şi am scris aşa ca să pară că încă ne mai luăm măsuri de precauţie.

Vocea lui avea un ton obosit, uscat.

— Cel puţin, ai putea purta o armă, zise soţia lui. Ştiu că într-o zi cineva pe care-l vei invita şi cu care vei sta de vorbă te va împuşca, vreun expert nazist, să-ţi plătească; iar tu vei face

filosofie exact ca acum. Prevăd.

— Te pot ajunge, zise Hawthorne, dacă vor. Cu gard sub tensiune şi cu fortăreţe sau fără.

„Eşti prea fatalist”, se gândi Juliana. „Resemnat spre propria ta distrugere. Ştii şi asta, la fel cum ai ştiut lumea din cartea ta?”

Juliana zise:

— Oracolul ţi-a scris cartea. Nu-i aşa?

Hawthorne spuse:

— Vrei să ştii adevărul?

— Îl vreau şi am dreptul la el, răspunse ea, pentru ce-am făcut. Nu este aşa? Ştii că este aşa.

— Oracolul, spuse Abendsen, a dormit adânc tot timpul cât am scris cartea. A dormit adânc în colţul încăperii.

În ochii lui nu era nicio veselie; din contră, faţa îi părea alungită, mai întunecată decât oricând.

— Spune-i, zise Caroline. Are dreptate; are dreptul, pentru ceea ce-a făcut pentru tine.

Întorcându-se către Juliana, spuse:

— Am să vă spun eu, atunci, doamnă Frink. Hawth a făcut alegerile una câte una. Mii. Cu ajutorul liniilor. Perioada istorică. Subiectul. Personajele. Intriga. I-a luat ani. Hawth a întrebat până şi ce succes va avea. I-a răspuns că va fi un foarte mare succes, primul cu adevărat din cariera lui. Aşa că ai avut dreptate. Trebuie să folosiţi destul de mult oracolul, dumneavoastră înşivă, pentru a şti.

Juliana spuse:

— Mă întreb de ce ar scrie oracolul un roman. V-aţi gândit vreodată să întrebaţi? Şi de ce unul în care nemţii şi japonezii au pierdut războiul? De ce această istorie anume şi nu o alta? Ce anume nu ne poate spune el direct, aşa cum face întotdeauna? Asta trebuie să fie altceva, nu credeţi?

Nici Hawthorne, nici Caroline nu spuseră nimic.

— El şi cu mine, zise Hawthorne în cele din urmă, am ajuns de mult timp la o înţelegere în legătură cu drepturile de autor. Dacă-l întreb de ce a scris *Lăcusta,* mă trezesc că-i trec lui şi partea mea. Întrebarea presupune că eu nu am făcut decât să bat la maşină, ceea ce nu-i nici adevărat, nici decent.

— Am să-l întreb, zise Caroline. Dacă tu nu vrei.

— Nu-i întrebarea ta, spuse Hawthorne. Las-o pe ea să întrebe.

Îi spuse Julianei:

— Aveţi o minte… nenaturală. Sunteţi conştientă de asta?

Juliana întrebă:

— Unde vă este exemplarul? Al meu e în maşină, la motel. Am să-l iau pe acela, dacă nu mă lăsaţi să-l folosesc pe al dumneavoastră.

Hawthorne se îndepărtă. Ea şi Caroline îl urmară prin camera plină de lume, către o uşă închisă. La uşă, el le părăsi. Când reapăru, văzură toţi perechea de volume în învelitori negre.

— Eu nu folosesc beţişoare de coada-şoricelului, îi zise el Julianei. Nu le pot prinde şpilul; le scap mereu din mână.

Juliana se aşeză la o măsuţă pentru cafea, dintr-un colţ.

— Trebuie să am hârtie pe care să scriu şi un creion.

Unul dintre invitaţi îi aduse hârtie şi creion. Lumea din încăpere veni să formeze un cerc în jurul ei şi al soţilor Abendsen, ascultând şi privind.

— Poţi pune întrebarea cu voce tare, zise Hawthorne. Aici nu avem niciun secret.

Juliana zise:

— Oracol, de ce ai scris *Lăcusta abia se târăşte?* Ce ar trebui să aflăm?

— Aveţi un fel deconcertant de superstiţios de a pune întrebarea, spuse Hawthorne.

Dar se lăsă pe vine ca să se uite la aruncarea monedelor.

— Haideţi, zise el; îi dădu trei monede chinezeşti din alamă, cu gaură la mijloc. În general, pe astea le folosesc.

Ea începu să arunce monedele; se simţea liniştită şi iarăşi foarte bine. Hawthorne îi scria liniile. După ce aruncase monedele de şase ori, se uită şi zise:

— Soarele deasupra. Tui jos. Gol în centru.

— Ştiţi ce hexagramă este? zise ea. Fără să folosiţi tabelul?

— Da, spuse Hawthorne.

— Este Chung Fu, zise Juliana. Adevărul lăuntric. Şi eu o ştiu, fără să folosesc tabelul. Şi ştiu şi ce înseamnă.

Înălţându-şi capul, Hawthorne o cercetă din priviri. Avea acum o expresie aproape sălbatică.

— Înseamnă, deci, că romanul meu este adevărat?

— Da, spuse ea.

Cuprins de furie, el zise:

— Germania şi Japonia au pierdut războiul?

— Da.

Atunci, Hawthorne închise cele două volume şi se ridică în picioare; nu spuse nimic.

— Chiar dacă nu o recunoaşteţi, zise Juliana.

El stătu un timp pe gânduri. Privirea i se golise, văzu Juliana. „Se întorsese către sine”, realiză ea. Era preocupat, de el însuşi… iar apoi privirea i se limpezi iar; mormăi, tresări.

— Nu sunt sigur de nimic, spuse.

— Credeţi, zise Juliana.

Scutură din cap în semn că nu.

— Nu puteţi? zise ea. Sunteţi sigur?

Hawthorne Abendsen zise:

— Vreţi să vă dau un autograf pe un exemplar din *Lăcusta?*

Se ridică şi ea în picioare.

— Cred că am să plec, zise ea. Vă mulţumesc frumos. Îmi pare rău că v-am întrerupt seara. Aţi fost drăguţi că m-aţi primit.

Trecând pe lângă Caroline, îşi făcu loc prin cercul celor care îi înconjurau şi trecu în dormitor, unde îşi avea haina şi geanta.

În timp ce se îmbrăca, Hawthorne apăru în spatele ei.

— Ştiţi ce sunteţi?

Se întoarse către Caroline, care stătea alături de el.

— Fata asta este un demon. Un spiriduş, care…

Îşi ridică mâna şi se frecă la sprânceană, aproape dându-şi jos ochelarii.

— Care bântuie neobosit pe faţa pământului.

Îşi aşeză ochelarii la loc.

— Face ce-i dictează instinctul, pur şi simplu exprimându-se pe sine. Nu a intenţionat să vină încoace şi să facă vreun rău; pur şi simplu i s-a întâmplat, exact cum nouă ni se întâmplă vremea. Mă bucur că a venit. Nu-mi pare rău să descopăr asta, revelaţia pe care o are ea prin carte. Nu ştia ce avea să facă aici sau să afle. Cred că suntem cu toţii norocoşi. Aşa că, să nu fim supăraţi de asta; OK?

Caroline spuse:

— Este teribil, teribil de diversionistă.

— Aşa este şi realitatea, zise Hawthorne.

Îi întinse mâna Julianei.

— Îţi mulţumesc pentru ce ai făcut în Denver, zise.

Îşi strânseră mâinile.

— Noapte bună, zise ea. Faceţi cum spune soţia dumneavoastră. Purtaţi o armă în buzunar, măcar.

— Nu, zise el. Am decis asta cu mult timp în urmă. Nu am să-mi bat capul. Mă pot sprijini pe oracol când şi când, dacă sunt pe muchie, noaptea târziu, mai ales. Nu-i rău, în asemenea situaţie.

Zâmbi puţin.

— De fapt, singurul lucru care mă mai sâcâie este să ştim că paraziţii ăştia, care stau pe-aici ascultând şi băgându-se în toate, îmi beau tot coniacul din casă în timp ce noi vorbim.

Întorcându-se, se îndreptă agale, înapoi către bufet, să-şi pună gheaţă proaspătă în băutură.

— Încotro o luaţi acum, că aţi terminat aici? zise Carolina.

— Nu ştiu.

Problema nu o frământa. „Trebuie că semăn puţin cu el”, se gândi. „N-am să las să mă preocupe anumite lucruri, indiferent cât de importante sunt.”

— Poate am să mă întorc la soţul meu, Frank. Am încercat să-l sun, în seara asta; poate am să încerc iar. Văd eu cum mă simt mai târziu.

— În ciuda celor făcute de noi sau a celor pe care ziceţi că le-aţi făcut.

— Aţi vrea să nu fi venit niciodată în casa asta, zise Juliana.

— Dacă i-aţi salvat viaţa lui Hawthorne, este îngrozitor pentru mine, dar sunt prea supărată; nu pot înţelege totul, ce aţi spus dumneavoastră şi ce a spus Hawthorne.

— Ce ciudat, zise Juliana. Nu m-aş fi gândit niciodată că o să vă supere adevărul.

„Adevărul”, se gândi. „Îngrozitor ca însăşi moartea, dar mai greu de aflat. Sunt norocoasă. Mă gândeam că veţi fi la fel de mulţumită şi de încântată ca şi mine. Este o neînţelegere, nu-i aşa?”

Zâmbi, iar după o pauză, doamna Abendsen reuşi să zâmbească şi ea.

— Ei, noapte bună, oricum.

Un moment mai târziu, Juliana refăcea drumul în jos, pe dalele de piatră ale aleii, prin peticele de lumină de la sufragerie şi apoi prin umbrele din spatele casei, pe trotuarul cufundat în noapte.

Mergea fără să privească înapoi la casa Abendsen şi, mergând, se uita în susul şi-n josul străzii după un taxi sau o maşină, în mişcare şi strălucitoare şi plină de viaţă, care să o ducă înapoi la sfârşit.

SFÂRȘIT